A

1305

I

BIBLIOTHECA ACADEMIAE SCIENTIARVM HVNGARICAE
MDCCCXXVI

1963

FOTO
N. R.

MTA KÖNYVTÁRA
KÉZIRATTÁR
AKADÉMIAI LEVÉLTÁR

KÉZIRATOK

1875

FOLYTATÁS

II rosz

1.

1.6 48-1875. ✓

A M. Tud. Akadémia II. Osztályában

A.) Rendes tagokul ajánltatnak:

I. Keleti Károly 1868 óta levelező tag, a statistikai és nemzetgazdasági tudományszaknak hazánkban egyik legkiválóbb művelője. Fáradhatlan buzgalmának sikerült a hivatalos statistikát megalkotni és oly fokra emelni, hogy a külföld méltányló elismerését is kivívta. Számos értekezései és önálló munkái közül csak a „Hazánk és Népe" czíműt (1872) kell kiemelni, melyet az Akadémia 1872-ben a nagyjutalommal tüntetett ki. ~~Ajánlják~~ Hunfalvy János és ~~Horváth Mihály~~ r.t. ~~Gróf Lónyay Menyhért~~ r.t.

II. Nagy Iván az Akadémiának 1858 óta levelező tagja, kinek nagy számú történeti művei közül kiváló figyelmet érdemel „Magyarország családai" czímű tizenhárom kötetre terjedő monumentális munkája, melynek pótkötetét az Akadémia 1860-ben a Marczibányi jutalomra érdemesítette. Ajánlja Horváth Mihály r.t.

III. Pesty Frigyes az Akadémiának 1859 óta lev. tagja. Nevezetesebb önálló munkái: „A perdöntő" bajvívások története Magyarországon." 1867. „A templáriusok Magyarországban." 1867. „A világtörténelem napjai." 1870. Nem csekélyebb becscsel bírnak a szakfolyóiratokban megjelent értekezései. Több nagy munka, mint „Magyarország régi geographiája," – „Az el tűnt régi vármegyék ismertetése," –, „Temes és Krassó megyék monographiája, melyekhez széles körű levéltári kutatásokat tett, részint készen, részint készülőben vannak. Ajánlja Horváth Mihály r.t.

IV. Thaly Kálmán 1864 óta levelező tag. Folyóiratokban meg-

Gyárfás Istv. r.t.

Ajánlja Gergely Sándor r.t.

jelent értekezéseinek száma meghaladja a 70-et, 3tz Akadé„
mia ülésein tartott 12 értekezést. Nagyobb terjedelmü önálló
müvei a következők: „Történelmi kalászok." 1862. „Bottyán
János" 1864. „Tököly Imre és némely főbb hiveinek naplói".
1868. „A nagyszombati harcz." 1869. „II. Rákóczi Ferencz okmány„
tára." 1873. Két kötet. Ugyanő nyolcz év óta a „M. Tört. Társu„
lat közlönyének (Századok) szerkesztője. Ajánlja Horváth
Mihály r. t.

B. Levelező tagokul ajánltatnak:

I. Dárdai Sándor jogtudor. Tizenegy év óta folytatott jogtu„
dalmi munkássagának kiválóbb tere és eredményei az általa
1865 óta szerkesztett „Jogtudományi Hetilap" utóbb „Jogtu„
dományi közlöny", továbbá a „Döntvénytár." Önálló müvei: „A
törvénykezési statistikának vázlata." 1872. „Kézikönyv a bi„
rósági végrehajtás iránt." 1872. Ajánlja Fogarasi János
r. t.

II. Gyárfás István „A gazdászati, jogi és történetirodalmi té„
ren számos becses értekezései jelentek meg. Különösen a Szász-
Kunság török uralom alatti adóviszonyainak ismertetése ne„
vezetes adattal gazdagította történettudományunkat. A „Szász
Kunok története" czimü önálló munkája, melyből eddig két
kötet jelent meg (1870, 1873) alapos forrástanulmánynyal ké„
szült, és jelesebb monographiáink között foglal helyet. Ajánl„
ja Szilágyi Sándor r. t.

III. Haan Lajos békés-csabai evang. lelkész. Önálló törté„
nelmi müvei a következők: „Békés- Csaba hajdani és mos„
tani állapotjáról." (1845. II. Kiadás 1866). „Ó és Uj Kagylak„
nak története". 1853. „Vena hungarica, sive memoria Hun„
garorum a tribus proxime seculis Academiae Venensi ad„

sorjátorum" 1858. (E munkáért szerzőt a dorpati tudós társaság tagjává választotta.) „Békés vármegye hajdanai. 1870. két kötet. Ajánlja ~~Horváth Mihály a.t.~~ Szilágyi Sándor

IV. Hegedüs Lajos candid jogtudor, a közoktatásügyi m. k. minisztériumban miniszteri tanácsos. Számos jogtudományi értekezései mellett, önálló művei a következők: „A földalatti tulajdon viszonyairól." 1853. „Az előleges biztosítási közegekről." 1855. „Jegyzői rendtartás magyarázata." 1858. „A magyar közjog alapelvei." 1872. Tagja az országos archaeologiai bizottságnak, s nemcsak kiváló tárgyismeret, hanem buzgalma által is jelentékeny szolgálatokat tett ez ügynek. „Ajánlják Horváth Mihály, Ipolyi Arnold, Szilágyi Sándor r. tt.

V. Körösi József a budapesti statistikai hivatal igazgatója. A nemzetgazdasági és statistikai irodalom terén több év óta élénk és sikeres tevékenységet fejt ki, mely a külföld elsőrangu szaktudósainak méltányolását vívta ki. Ön állon megjelent dolgozatai között legkiválóbbak: „Pénzkrizis és banktalamitások." 1870. „Pest sz. k. város az 1870 évben." 1871. „Jövedelmi adótanulmányok." 1873. „Adalékok az árak történetéhez". „Az 1870-72 iki pesti épületkezések." 1873. Ajánlják Hunfalvy János ~~Károly Ignácz~~ r. tt.

VI. B. Orbán Balázs ki szápos éveken át a történelmi szakban folytatott irodalmi munkássága által köz figyelmet keltett. Egyéb munkái, mint „Utazás keleten" 6 kötet, „Kelet tündérvilága" 2 kötet mellett legkiválóbb: „A Székelyföld leirása, történelmi, régészeti, természetrajzi és népismei tekintetben" (1868 – 1873) hat kötetben, mely jelesebb monographiáink között foglal helyet. Ajánlják Ipolyi Arnold r. t. és B. Nyáry Albert l. t.

7 Legújabban megjelent tőle: „Dácia feliratos emlékei és térképe Mommsen után." (1874) Lásd végre kiemelendő, hogy a folyó év elején a M. T. Akadémia archaeologiai bizottsága segédtagjává és az „Értesítő" rendes szerkesztőjévé választotta.

IV. XII. Ortvai (Orthmayer) Sivadar, a Nemzeti Museum „régiségtárában segédőr. Önálló művei a következők: „Bél Mátyásnak De servitute hungarica című kiadatlan kézirata ismertetve." 1868. „Észszet és Világosodás. Böhm Lénárd Délmagyarország című munkájának igazolásaul és kiegészítéseül." 1869. „A határőrvidék kifejlődésének története." 1871. Ugyanezen évben megindította a „Történelmi Adattár, Csanádegyházmegye jelenéhez és multjához" című folyóiratot, melynek négy kötete ben több kisebb és terjedelmes monographia jelent meg tőle. Legfigyelemreméltóbb „Csanád története." (258 lap.)-

7 Ajánlják: Horváth Mihály t. tsei Ipolyi Arnold r. t.

VII. Pauer Imre szombathelyi főgymnáziumi igazgató. Bölcseszettudományi szakképzettségét és folytonos munkásságát e téren következő önálló munkái bizonyítják: „Tapasztalati lélektan." 1870. „Logika." 1870. „Metaphysika." 1871. „A philosophia történelme." 1869. „Vázlatok az ujkori philosophia köréből." 1872. Ajánlja Horváth Boldizsár t. t.

IX. Földy István, ki a hazai publicistika terén évek óta élénk tevékenységet fejt ki. Több rendbeli kisebb dolgozatai mellett különösen figyelmet érdemelnek: „A magyar politikai szónoklat kézikönyve." 1866. 2 kötet, és „Régi Magyarország!" 1869. Ajánlja Horváth Mihály r. t.

C. Külföldi levelező tagúl ajánltatik:

Greist Rudolf a jelentkor egyik legnagyobb jog- és államtudósa, ki jelleg az angol államjogra vonatkozó tanulmányai és munkái által vonta magára a közfigyelmet. Ilyenek: „Adel und Ritterschaft in England." 1853. „Das heutige englische Verfassungs- und Verwaltungsrecht."

1863, 2-ik kiadás, két kötet. „Die Stadtverwaltung der City von London." 1869. „Stuart Mill, altenglische und neuenglische Staatsanschauung" cat. Ajánlja Horváth Boldizsár t. t.

a világtörténelemnek
IV. Ribáry Ferenc Va budai főgymnásiumban és rendes, és a m. K. egyetemen magán-tanára, ki a „Világtörténelem" három kötetben, két kiadást ért, kézikönyvén kívül, több önálló kutatáson alapuló tanulmányokat közé, melyek sorától három az Akademia kiadásában jelent meg. Ily ezek: „Babylonia és Assiria" — „Bark tanulmányok" — és „A pelasg kérdés mai állása." Ajánlja Hunfalvy János r. t.

VI. Rupp Jakab a m. Királyi kamara nyugalmazott levéltárnoka. Egyike a legérdemesebb veteran kutatóinknak. Mintegy négy évtizeden át fáradhatatlan szorgalommal és gazdag eredménnyel munkálkodik a magyar történelem és vegédtörténmányainak terén. A magyar emlékeket tárgyaló és a mai napon is még egyedül álló, úttörő munkája („Magyarország pénzei") nélkül talán mindeddig sem lenne magyar érmészetünk. Több egyéb kisebb dolgozatai mellőzve, a M. T. Akadémia Történelmi Bizottsága kiadta tőle 1868-ban „Buda-Pest és Környékének helyrajzi történetét; továbbá „Magyarország helyrajzi történetét" (1870-4) három kötetben. Mint két munka évek hosszú során át folytatott levéltári kutatások gyümölcse. Ajánlják Rómer Flóris és Fraknói Vilmos rr. t.

VII. Thót Ferenc, a bölcsészet és sikeresen tanítja a bölcsészetet a Debreczeni főtanodában. Irodalmi lapokban közöl bölcsészeti tárczaczikkeket, melyből 1872-ben az ó-kori, 1874-ben az új-kori tárgyalási körben jelent meg. Ajánlja Haberern Jonathan l. t.

VIII. Dr. Vécsey Tamás a budapesti egyetemen a római jog tanára, több jeles jog- és államtudományi munka szerzője, melyek közül kiemelendők: „Tanulmányok a római jog köréből." 1867. — „Római jogtan." 1868. — „Foglalatos egyletek." 1870. — Ezeken kívül több értekezése jelent meg a szak-folyóiratokban. Ajánlja Fogarasy János r. t.

C) Külföldi tagokul.

I. Gachard Prosper Lajos a belga országos levéltár igazgatója Brüsselben, kinek főleg a XVI század, történetét V Károly és II Fülöp korát a romanchoz történeti és levéltári munkái világhírűvé tették. Ajánlja Pauler Gyula l. t.

II. Sayous Eduárd a Nagy Károlyról czímzett lyceum tanára Párisban, ki történetünk történetének tüzetes ismeretét tűzte ki tanulmányainak czéljául. E czéltól megtanulta nyelveinket, megismerkedett irodalmunkkal és tört. kútforrásainkkal. Eddig két munkája jelent meg: „Histoire des Hongrois et de leur litterature politique de 1790-1815. Páris 1872. — és „Les origines et l'epoque paienne de l'histoire des Hongrois." Páris 1874. Ki mikénk a magyar történetnek, nagy terén tett tanulmányait a franczia irodalom javára értékesíti: a párisi könyv- és levéltárakban tett kutatásainak alkalmával sokat tesz felderíteni meg rólunk. Ezek ismét, a XVII század történetének romanchos levelezések egész sorozatát másolta le Akadémiánk Tört. Bizottsága számára. Ajánlják Csengery A., Fraknói V., Horváth Mihály, Szilágyi Sándor rr. t.

III Zeller Eduárd a berlini egyetemnél a bölcsészet tanára, kinek több „Die Philosophie der Griechen" czímű öt kötetes munkája alapította meg. 1873-ban megjelent tőle az új-kor bölcsészetének története. Ajánlja Haberern Jonathan l. t.

II vol 1

1875 : 487 ✓

1872.- Ő „Les origines e l'époque paienne de l'histoire des Hongrois!" Paris. 1874. Ő miként a magyar történettudomány terén tett tanulmányait a francia irodalom javára értékesíti: a párisi Könyv- és levéltá„rakban tett kutatásai alkalmával soha sem feledke„zik meg rólunk. Csak imént a XVII. század történel„mére vonatkozó levelezések egész sorozatát másolta le Akadémiánk Tört. Bizottsága számára.- Ajánl„ják Csengery Antal, Fraknói Vilmos, Horváth Mi„hály, Szilágyi Sándor rr. tt.

III. Keller Eduárd a berlini egyetemnél a bölcsészet tanára, kinek hirét „Die Philosophie der Griechen" ezimü öt kötetes munkája alapitotta meg. 1873-ban meg„jelent tőle az új-kor bölcsészetének története. Ajánl„ja Haberern Jonathán l.t.

III.

Zeller Eduard a berlini egyetemnél a bölcsészet tanára, kinek lírai „die Philosophie der Griechen" czimü ös bölcsészeti munkája alapította meg. 1873-ban megjelent róle az új- kor bölcsészetének története.
Nyaralja Haberern Ignácznál t. t.

Kiadó
Szabadalmazott
Osztályozási.

Tagajanalus

H. orig.

A III. osztály részéről 1873. március 31-ig összesen a következő 4 tag ajánló levél érkezett be.

1. Rendes tagul egy: Abonyi Lajos honvéd-tábornok m. Madéma t. tagja, mint a ki a hazai irodalom egyetlen művelője, s azt már több jeles munkával gyarapította. A nem sok több érdemeinek jelent meg de említésreméltók a magyarországi 48-ki hadjáratról 2 kötetben – és az hadvezér[ny] és admiralis életrajzai 1866. évtől 2 kötetben munka.

Ajánlja rendes tagnak a haditudományi szakból
Fényi Ágoston honvéd-ezredes és t.-t.

2. Levelező tagul ajánlatik ezek":

Dr Koch Antal. Fiumei egyetemi tanár, ki az növénytani s geologiai munkálkodása által már jeleskedett ki magát, megvan benne a szigorú szakképzettség, mely nélkül tényleg is ennyedenül bukkan. Munkái közül több jelent meg az akademiai kiadványok között is.

Ajánlja Szabó József.

Fehér Ipoly esztergomi főgymnasiumi igazgató tanár, irt physikai vegytani és feltöbb mennyiségtani rövidebb iskolai munkákat, Gyönmegye és város egyetemes leírását és tudományos értekezéseket, melyek literaturánkba tudományos és ismeretterjesztő tekintben jelentek meg.

Ajánlja Jedlik Ányos.

3. Külső tagul ajánlatik egy

des Cloizeaux t. Párisban tanár, az Institut tagja a legjelesebb mineralogok egyike, ki nemcsak a krystallographia terén, de különösen az optikai mennyiségek alkalmazása által kitünő sikereket felmutatott. A legnagyobb leíró ásvány tani munkák egyikének szerzője, a melyről egy kitünő szakember (Tschermák) is egy ujitashoz ir „das unvergleichliche Handbuch „Manuel de mineralogie" 1862–1874.

Ajánlja Szabó József.

Az ügyrend értelmében körültetik

Budapest 1874 május 14.

1301/875

Szabó József
főtitkár

Tagapuntas

V. 14

és törvénykezésre, érdekes minden
művelt emberre nézve, ki a köz-
egészségi kérdések iránt érdekkel
viseltetik.

Előadja azon orszég egészségügyi
és orvosi intézményeit, mely
egyfelől ez irányban első helyen
áll, másfelől oly sajátságos
szervezettel bir, melyet csak az
érthet meg alaposan, ki nem
csak a tárgyat ismeri, de a
hely szinén megtett a népet s annak
életét, multját, jelenét tanul-
mányozta — mit szerzőnek annál
inkább kellett tennie, minek
hasonló munka más irodalom-
ban nem létezett és oly tar-
jedelemben mint Fodoré mai-
nap sem létezik.

Erről valamint szerzőnek,
ki állása szerint a közegészség-
tani kazánkban megtalálni
hivatva van, tudományos ala-
posságáról tanu kodik a mun-
kának beosztása és a tárgy-
nak kezelése. Megismertetvén
általános részében az olvasót
angol ország népével, földrajzi
égalji, szellemi, erkölcsi és
társadalmi viszonyaival, előadja
az orvosügyet, az orvosi rendszert,
az egészségügyi állapotot, nevo-
zetesen: a lakásokat (egészség-
ügyi szempontból, szellőzést és
fűtésről), a járványügyet,
a fegyverügyet, a kórházakat,
az elmebetegügyet, a börtön-
ügyet, a gyár- gyar- bányajar-
ügyet, a mérgekről,
az egészségügyet hajókon és
egyéb szállítási eszközökön,

a vélemény szerzésében segédkezet,
a hallgatóság ügyét és
végre a Borsóny-féle orvosi
ügyet.

Minden egyes tárgyat fejtegetésénél szerző tekintettel van
folytonos mai művelt viszonyokra.
s különös figyelemmel hazánk
állapotára és szükségletére.
A mű pragmatikus, áttörő
különösen a gyakorlati téren.
s kiválóan jeleső a tudomány
ban.

Orvosi

to
Ize
a

Titkári felszólalás folytán összeküstem az albizottság tagjait egy az akadémiai Nagy- és a másodjutalom tárgyában tartandó értekezletre, mely f. é. Április 29-én meg is tartatott. Jelen voltak: Markusovszky Lajos, Rózsay József és Hirschler Ignácz. Az osztálytitkár mitől tájékozásul kiszemelt jutott szakmunkák jegyzékét hiányosnak találván, azt mindenek előtt azon könyvek szemével kiegészítették, melyek a felsorolt korkörül 1869 - 1873-ig megjelentek. Valamennyi ezen idő-szakban magyar nyelven kiadott eredeti orvosi munka közül három lett kijelölve, és pedig mind a tárgy fontossága mind a munka terjedelme és alakja tekintetbe vételével a következő érdemsor állíttatott fel:

1) Fodor József: közegészségügy Angolországban, tekintettel az orvosügyre stb. (A m. orvosi könyvkiadó társulat könyvtára XX. Budapest 1873 N8-r. 507 l.

2) Schweninger Ernő: Börtön-tan. Kiadta m. orv. könyvkiadó társulat I füzet 1870 II füzet 1873 604 l. N8-r.

† orvosi rendészetre és törvényszéki orvosi ügyre, valamint a lázas betegekre

3) Ambró János: Szülészeti tankönyv 69 ábrával 1874
Pozsony N 8-r 430 l.

Poor Imre bizottsági tag urnak, ki az értekezlet-
letben személyesen nem vehetett részt, az illető
felszólítást a munkák jegyzékével együtt meg-
küldtem, mire ő véleményét ide mellékelt
levelében közölte, mely szerint jutalomra ajánlja
a következő munkákat:

Ambró János (I. füzet)
Fodor József (I. füzet)
Török János: az államorvos-
tan alapvonalai 1873 Sáros-
patak N 8-r. 368 l.

Budapesten 1875 Május 15 én

Hirschler Ignácz
mint az albizottság
összehívója.

Az albizottság egyhangulag
ajánlja Fodor József fenn-
említett munkáját az aka-
démiai Nagyjutalomra.
Ezen munka 1873 ban jelent
meg és a m. orvosi könyvdíjak
kérdését könyvtárának XX-ik kö-
tetét képezi. Ezen könyvtár most
már 9 évi folyamával egyik leg-
jelesb műve, fáradhatlan szorgalmas
ember évek hosszát folytatott
tanulmányainak és a hely színe-
szerzett tapasztalatoknak ered-
ménye, kitűnő munka az orvostan

1302/875

VI.

Albrecht J. F. E. A női szikai és betegségei. Új olcsó Kiadás. Budapest, 1874. Athenaeum, 16r. V és 118 lap.

Barna Ignáz. Fogászat. Kőrajz ábrákkal. Pest, 1871. 18r. VIII és 183 l.

Batizfalvy Sámuel. A testegyenészet nyabb haladása s tudományos állása napjainkban, három tüzetesb közlésekkel felvilágosítva. Pest. 1869. (Term. Tud. Értek. I. H. k.)

Bugyer Károly. Népszerü oktatás a cholerából. Budapest, 1874. 8r. 32 l. Lampel.

Cohn L. F. Fogorvosi Vezérfonal. Pest, 1870. 8r. 22 l.

Czaki Kálmán. Bonczolati eljárás törvényszéki és kórtani esetekben, jegyzőkönyvi példákkal. Dr. Genersich Antal kolozsvári egyetemi tanár utasitásai szerint. Budapest, 1874 8r. 64 l. (Orvosi Könyvkiadó-Társaság.)

Fodor József. Közegészségügy Angolországban, tekintettel az orvosügyre, orvosi rendészeti stb. (A m. orvosi könyvkiadó társulat Könyvtára XX.) Budapest, 1873. 18r.

Galambos Márton. Gyógytestan állatorvosok és mezeigazdák számára. Pest, 1871. 8r. XII és 427 l. Heckenast.

Gebhardt Lajos. Az emberélettan alapvonalai. Wundt nyomán. Pest, 1869. A 8r. X. 1 és 300 l. A szerző sajátja.

Grósz Lipót. Az 187²/₃-i cholera járvány keletkezése, terjedése és lefolyása. A belügyminiszter megbizásából kivonatos adatok alapján összeállitva. Budapest, 1874. 4r. 52 lap.

Hasenfeld Manó. Eliács fürdő-gyógyhely Zólyom mellett. Pest, 187. 8r. Athenaeum.

Hirschler Ignáz. Tapasztalataim a szeszes italokkal, valamint a dohánynyal való visszaélésekről. Pest, 1870 N8r. 136 l. (Term. t. Értek. II. 3. k.)

" " " Adat a szarvhártya gyarmájába lerakodott festanyag ismeretéhez. Pest, 1872. (Term. t. Értek. III. 4. k.)

Karlovszky Lajos. A gyógyfürdők és ásványos savanyúvizek alkatrészeinek hatása stb. Pest, 1871. 8r.

Kátay Tábor. Ismeretterjesztő az orvosi és természeti tudományok köréből. Budapest, 1874, 8r. 232 l.

" " " Orvosi tapasztalatok az 1873 nyarán Szatmárban dühöngött cholerajárvány idejéről. Nézetek és javaslatok. Debreczen, 1874. 8r. 30 l.

Kétly Károly. A gyermekhüdés. Paralysis infantilis. Budapest, 1874; 8r. 19 lap.

Korányi Frigyes. Az ázsiai hánytékelésről. (A m. orv. könyvkiadó társulat könyvtára.) 1873. N. 8r.

Kun Tamás. Magyarország közegészségi és orvosi ügyeinek rendezése. Pest, 1869. N8r. 291 l.

Lindauer Ferenc. Néhány szó a magyar Kormányhoz és a parlamenthez a közegészség szabályozása tárgyában. Budapest, 1874.

Lumnitzer Sándor. Jelentés a Pest városi sz. Rókus Közkórház II. sebészi osztályának 1868 évi működéséről. Pest, 1870. 18r. 2 és 82 l. Két kőmetszetű táblával.

Nagy József. Népiskolai közegészségi szabályok. Nyitra, 1870. k. 4r. 24 l. Lásd Szieglet M.

Navratil Imre. Gegé sebészeti adatok. Pest, 1869. N. 8r. 37 ei 3 l. Athenaeum.

Orzovetzky Károly. Balaton-Füred és gyógyhasása. Pest, 1871. Kis 8r.

Purjesz Zsigmond, ifj. A Kórisme megállapitására szükséges módszerek. Budapest, 1874. 8r. VI. és 144 l. Franklin társ.

Roxsay József. Adatok a járványok oki viszonyaihoz. Pest, 1870. N 8r. 14 lap. (Term. tud. Füzet. I. 18 sz.)

Schweiger Zsigmond. Franzensbad gyógyhatányainak ismertetése. Budapest, 1874. K8r. 53 l. Lásd K. Zilahy K.

Sikos József. Törvényszéki orvostudomány jogászok és orvosok számára. Pest, 1871. 8r. Eggenberger.

Singer Bernát. A Keszthely-hévvizi fürdőről, vegy- és gyógytani tekintetben. Keszthely, 1874. 8r. 51 lap. Sógor

Szabó Mihály. Egészségtan. Népiskolai és tanitó-képezdei használatra. Szeged, 1871. Kis & t. Burger.

Schnetz József. A szuleszetet részletező táblázat. Pest, 1870. 1 lap. 1 kr. Stolp L.

Klamár Vilmosiff. A bujakóros bántalmak kór- és gyógytana. Pest, 1871. Lampel.

~~Fodor~~

Első
Schweiger Bőrkórtan I 1871 II 1873

Fodor József tkr. Az árnyékkép-rendszerekről 1869. Pest 11.8r. 118 l.
Ambró Jákob tr. Szülészeti tankönyv 69. ábrával 1874. Pozsony. 11.8r. 430 old.
Török Aurel tkr. Cuber-élettan. Wund után jord. 1869. Pest, Heckenast.
Török János tr. Az államorvostan alapvonalai 1873. Várospatak. 11.8.r. 368. old.

VI

Orvosi

Budapest 1875. Május 2.

Tisztelt Kartárs Ur!

Fogadja szives köszönetemet közlött tudósitásáért. Az akadémiai ovg-szerzöte (1869 — 1874) névsorát ezennel visszakolgáltatom azon hozzáadással, hogy négy orvosi szerzönek munkáját megcsele" tőleg a névsorba iglattam. Ha a kipeemelés idejéig ujab" bat találok azt szóval fogom annak idején közleni.

E 76 munkából melyek lesz a legjobbak kipeemelni, a legjobbnak fogalma igen elas" tikust levén.

Én az eredetiséget s jó ma" gyar irályt vevém alapul, az idézett

müvek

uiüvek közül Aubró tr. Lülésekét,
Fodor tur. közegészségügyét Aagolor.
pályaa, és Török Jáky tr. Allamor.
vosfaaát tartotta aránylag
a legjobbaknak.
Gyébiraak ez egyéni véleménye.
Vörös a jobb.

Fiskelő kartársa
Poor Jenő

Engelbrecht Károly. Az állat- boncz- és élettan s az általános állatnyelvészet alapvonalai. Lucza. Pest, 1872. 8r.

Hogyes Endre. A vese vérkeringési viszonyairól. Pest, 1872. (Term. tud. Értek. III. 12. sz.)

Kodolányi Antal. Növény- boncz- vagy -és élettan, különös tekintettel a növénytermelésre. Új olcsó kiadás. Pest, 1870. N8r. 36 l.

Lenhossék József. Nyrti corrosio anatomiája. Budapest, 1874. 8r. 9 lap. (Term. tud. Értek. II. k.)

Margó Tivadar. Összehasonlító boncztan készitmények a bécsi világki„ állitás magyarországi csoportjában. Budapest, 1873.

Mihálkovics Géza. Adatok a madárcsőr és tüjének szerkezetéhez és fejlődéséhez. Pest, 1872. (Term. tud. Értek. III. 11. sz.)

Rapos József. Az emberlan vázlata. Pest, 1869. Egy nagy iv 2 ábrával.

Say Móricz. Az állati munka és annak forrása. Pest, 1870. (Term. tud. Ért. II. 1. sz.)

Scheiber S. H. Kettős torzszülés boncztana. 4 könyomatu ábrával. Pest, 1871. (Term. Tud. Értek. II. 5. sz.)

Thanhoffer Lajos. Adatok a szivpelsevedáshoz. Pest, 1872. (Term. tud. Értek. III. 10.

„ „ „ A szív pitvarai üregeinek megtelődéséről. Két lametszetü ábrával. Budapest, 1874. N8r. 7 lap.

Lenhossék József A corrosio anatomiának biralata és sajat tapasztalatai. Ofalvi 870

Lenhossék Józs. Sorvegyem és csont képződés a nemyban. Ofalvi 874.

Lenhossék J. Stilling kisagyvizsg. vizsgálatnak biralata. 1870

Lenhossék József. Santorini vizsgálatai [illegible] 2 ábrával 4 rétlap. (A m. tud. Akadémia [illegible] és lemnészet vizsgálák

XII Kol. évkönyvében. 1869.

Lenhossék József. Az emberi gerincvagy, nyúltagy és varolthid szövegeinek górcsöi tájviszonyai. Pest 1869. 5 táblával

A m. t. akademia évkönyvei XIII Köt. és Külön Kiadás

Lenhossék József A szövet- mederepe vizsgálatának biralata. Pest 1870. 2 táblával.

A m. t. Akademia évkönyvei XV Köt. a Külön Kiadásban.

Lenhossék József Az emberi vese vizsgálata — rendszere. 1875.

A. m. t. Akademia évkönyveiből XV k. Külön Kiadásban.

Lenhossék J. Nyrtk corrosio anatomiája 1874. m. t. Akademia értekez.

IV

Bonca- és élettudomány

13303/875

Dr Szabó J. Urnak

Sajnálattal vagyok kénytelen kijelenteni,
hogy a rám mint kizárólag, mint a
Akademiai Rajzi Iskola igazgatóját vo-
natkozó bizottsági ügyek összehívása
és az ügyben korlátozó és értekezle-
tek jelenlétét tagjuk, ezen oknál fogva
hogy nem vagyok képes elegyet tenni,
mert mint a dunántúli kerületi bi-
zottság jegyzőjétől tudom, oly
nevű ügyletek felett kellene határoz-
nem, melyek egy részét ugyan
ismerem, de nem valamennyi-
ét az előkészítésre és bírálásra
nem vagyok elkészülve.

Ennél fogva a megkívánt „megbízás
záradék a vételi" okirat el nem vállal-
hatom.

Tisztelettel maradván

Budapest 1875 május 21-én

Jelen tanú helyett:

[illegible]

ad manualia, appellata és ezeknek
ugyan folytatásában. Az eredeti
szerződés okirat Lázár felhívására
Balogh Ármánnak kiadatott.

1303

495

Tekintetes Tiszkör Ur!

Az ofalyértekezlet (III) megbizása folytán alólirott elnöktelen alatt Neudwich Károly és Wachs Vincze a tagok ból álló bizott. 1ág m. h. 30-án értekezletet tartott az utolso 6éi folyamu alatt megyer megtelen megjelent vegytani munkát áttekintése iránt. Ezen értekezletben elhatároztatott hogy az egyes tagok külön külön fogják vélemé: nyeiket a kérdéses munkáról irásbe általam a Tek. Tiszkör urhoz beterjeszteni. Ennek folyamában ezek Wachs V. urtól érkeztek be ily jelentés mely Neudwich ur azt ezely hozzám nem küldötte. Minthogy az idő más ujon elő hatott az ujon irányzott jelentést 1/. alatt ide mellékelve van szerencsém azon megjegyzéssel átadni, hogy annak tartalmával saját véleményemben is megegyező, a mennyiben a megjelent nagyobb önálló vegytani munkákat nem tartom olyanoknak, melyek az akademiai nagy jutalom vagy Marcibá: nyi jutalom feltételeinek teljes mértékben megfelelnének.

Budapest Maj 12-én 1875

Ihan Vincze s.k.

1304/875

Nagygyűlési 1875 május 22

5. pont.

Nagy- és másodpatalom.

A m. tud. Akadémia

III-ik oszt. Titkári leiratából.

Thaly Kálmán és Wenkheim Viktor
felszólítása az utolsó 6 évi nyugtalanok
vagyoni viszonyáról.

III.

Balló Mátyás. A vegytan alapelvei. Középiskolák és gymnasiumok használatára. 51 fametszettel és 1 színképtáblával. Pest, 1872. 8r. Heckenast

" " " Az Acetylcsaládnak határáról a Naphtalinra. Pest, 1873. (Term. tud. Ért. II. 2.k.)

Dékány Rafael. Elemi vegytan kísérleti módonban. Pest, 1871. 8r. V cs. 205 és III. lap. Lampel R.

" " " II. javított kiadás. Pest, 1872. 8r. Lampel.

Fehér Ipoly. A vegytan rövid vázlata. Az újabb elméletek alapján szerk. Kézikönyv. Pest, 1872. 8r.

Fellenár Emil. Tapasztalatok törvényszék-vegyészeti tapasztalatomból. Külön lenyomat a „Gyógyászatból" Budapest, 1874.

Lengyel Béla. A szulinyi ásványvíz vegyelemzése. Pest, 1869. (Term. tud. Ért. I. 15.k.)

Nendtvich Károly. Az 1867. párisi világkiállítás vegytani osztálya. Pest, 1869. 8r.

" " " A vegytan alapelvei a tudomány újabb nézetei szerint. Pest, 1871. 8r. Kilian.

Otto Gyula és Robert. Útmutatás a mérgek kikeresése és a vérfoltok felismerése orvostörvényszéki vegyvizsgálatoknál. Pest, 1871. N8r.

Sajóhelyi Frigyes. A vegytan elemei. Számos fametszettel. Budapest, 1874. 8r.

Sas Mór. A vegytan alapvonalai. Középiskolák számára. III. javított és bővített kiadás. Pest, 1871. 8r. Heckenast.

" " " Negyedik javított és bővített kiadás. A szövegbe nyomott 1 színes ábrával és egy színnyomatú táblával. Budapest, 1874. 8r. 2fél és 1 ásványlan 9 lap. Franklin t.

Schwarzer Viktor. Borvegytan. Debreczen, 1872. 8r. Csáthy.

Szontagh Miklós. Az erjedés és az új gomba-elmélet. Pest, 1870. N8r. 2fl. Aigner Lajos.

Than Károly. A harkányi kénes hévíz vegyi elemzése. Pest 1869. N8r. 3 l. (Term. tud. Ért. I. 14.k.)

" " " A pm. kir. egyetem vegytani intézetének leírása. Pest, 1872. 4r.

Szan Károly. Vizsgálmények a m. kir. egyetem vegytani intézetéből. I. Fleischer és Dr. Steiner részéről. Előterjesztő ... Pest, 872. (Term. tud. Érek. III 5.sz.)

" " " Paengyel és dr. Rohrbach részéről Előterjesztő ... Pest, 1872. (Term. tud. Érek. II. 6.sz.)

Trajánovics Agoston. A korhanyról (humus) Budapest. 874. 8°. 26 lap.

Wartha Vince. A sülikások formulázásáról. Pest, 1870. (Term. tud. Érek. I 19. sz.)

III

Vegytan.

7704
473
158
3549
3979

Tisztelt bíróság!

A meggyilkolt munkás birálatára kikülditt szakbizottság összeírásban arra hivatkozik, hogy a bizottmány minden egyes felett birálatát irásban adja be.

Van tehát szerencsém nyilatkozatomat kinyilvánítani:

Az első ujságban megjelent munkás körül egyszerü tényállásra szorítkozik, melyet fogyatékos az akademia nagy fukalmát adatokkal kiegészíteni (illetni) kívánok, mivel a munkásnak nagyobb részben ismeretlen (idegen) nagy tanácsnokra szorítkoznak, melyek sürün érkeznek kisebb terjedelmüek, és valójukban nagy gyakorlati előadásokra nemesak számítanak, (pedig) sőt ezen kívánságnak nem lehetnek.

A második nyilatkozatom ellenben előlátkimondásra felett a m. kir. egyetem meggyilkolt intézetének leírásával, helyiségeivel pedig maga a meggyilkolt intézet alkotójától Than Károly tanár urtól kérje legintőbb eredmények, a mennyiben Than Károly úr nem csak az ujabb meggyilkolt intézetek célszerü javításait ismeretlen jóslatával alkalmazta, hanem maga is javításokat, és igen célszerü, eddig még nem használt berendezéseket életbe léptetett, úgy hogy ezen intézet az ujabb korban épített intézetek közül mindenesetre a legjobb, és legcélszerübben berendezett meggyilkolt intézetnek tekintendő."

Utólsónak tehát a m. kir. egyetemnek, Tanárkáry
Lajos által bevezetett és épületett vegytani
intézetet kívánja legelsőbbször arra érdemesnek, hogy a
Mária-Magyarországi felsőbb jutalom neki adattassék.

Kelt Budapesten Május 19dikén 1875.

Dr. Hendrich Lajos

Budapest 1875 Május 6-án

Kedves barátom!

Akarnám a kéziratos munkákat és értekezéseket illetőleg nem a
körlevélről:
Tisztelettel egyetlen egy értekezést nyely akár az 1ső akár a 2ik
akadémiai díjjal jutalmazandó volna!
és tankönyvek többnyire már mindnyájuk közönségi forgalában s még
is a nyelvnek feldolgozása nem önálló, s a benfoglalt tudnivalók meg nem bírják
kellőképen előlegezni jelentőségek.
Szabályozni és értekezésbe „a korkangyal" Knapp és Wolf nézeteinek
helyesbítő kiká fordítása.
Tehát pedig tankönyve Dr Kroeh t. munkásságát fordítása,
s Földtani értekezések nem tudhatom megvásárolni s azért nem is nyilatkozhatom
valamiről.
Ha a mint látszik Dr Rosadany Tamás az bonálnoki nyelvtan
elkészítésére mennyi munkát, még arcukon kívül kitűnőségét nem érdemli.

Igaz tisztelettel

maradva

Dr Wartha V.
dsk

1306/875

A Tekintetes Akadémia

A mely tisztelettel alázott a Tekintetes Akadémiának azon kérelemmel fordul, miszerint nekik megengedni kegyeskedjék az Akadémia helyiségeiben s azon eszközökkel melyek az Akadémia birtokában vannak photochemiai kísérletekkel foglalkozni.

Kérelmemnek a következő indokokkal támogatom.

Az utóbbi tíz év alatt photochemiai kísérletekkel foglalkoztam s ezen időben tapasztalatokra tettem szert, melyek a photographia különféle ágainak tudományos alkalmazásával kapcsolatban állanak. A photographia, mint tudományos segédeszköz mindinkább terjed s ennek következtében a photographiai műtermek száma is szaporodik. Ezen körülmény pedig a photochemiai kísérletekkel foglalkozóra azon előnyt nyújtja, hogy a photographia különféle ágainak tudományos alkalmazásával kapcsolatban állanak. A photographia, mint tudományos segédeszköz mindinkább terjed s ennek következtében a photographiai műtermek száma is szaporodik. Ezen körülmény pedig a photochemiai kísérletekkel foglalkozóra azon előnyt nyújtja, hogy ezen eredményeket, már az előleges kísérletek körében kapcsolatba hozhassa a gyakorlati életben használt eszközökkel. Sőt tovább a mikrophotographiára vonatkozó adalékaim is vannak, melyeket az Akadémia birtokában szándékom kísérletekkel kiegészíteni.

Mindezen előrebocsátott szándékom kísérleteimet a fényképészet más részeire is kiterjeszteni, így p. o. spectroscopiai tanulmányokkal photochemiai irányban foglalkozni, de ilynemű kísérletek kivitelére tágas és világos helyiséget, továbbá olyan eszközöket, p. o. távcső, astronom. óra stb. p. feltételez, melyek már az Akadémia birtokában vannak s többen az említettek közül használtatnak, bátorkodtam tisztelettel alólírott kérelmemmel a Tekintetes Akadémia pártfogásába ajánlani.

Kérelmem kedvező elintézés esetében bátor vagyok a Tekintetes Akadémiát felkérni, miszerint elrendelni kegyeskedjék, hogy a nevezett helyiségek rendbentartásával az Akadémiai szolgák egyike bízassék meg.

Maradok a Tekintetes Akadémia

legalázatosabb szolgája

Pest, hó 1875 Május 10.

Dr Wartha Vincz
mint pótlagos tanár a T. Akad. t. tagja.

1307/875

27
1875.

Kivonat

a M. T. Akadémia 1875. április 24-én tartott I° osztály hetedik ülés-jegyzőkönyvéből.

32. Indítvány arról, hogy a Nádasdy-pályaművek beküldésének állandó határnapjául május utolsó vasárnapja helyett június hó dec. 31-ike, mint ennek a díj egy egész évig, ezentúl nagy gyűlésről a másikig maradó függőben, ekként pedig akkor is, ha dec 31-ke ünnepre vagy a határnapra, mint négy hónap múlva kiadatnának s a bírálatra is elég idő maradna.

Az indítvány elfogadtatván a nagy gyűlés elébe terjesztendő, mely pályázók tudomására adással, hogy az 1875-iki évi Nádasdy jutalom 1876. dec. 31. határnappal kitűzessék.

Buda-Pest máj. 10én 1875.

Gyulai Pál
osztályelnök

Átvan [illegible] [illegible] [illegible] 1308/875

Nagytekintetü Birodalom!

Midön ajonnan a Tekintetes Akademia pártfogásához folyamodom, örömmel ragadom meg az alkalmat, hogy őszinte köszönetemet fejezzem ki azon szives segélyzésért, a melyben már két éven át részesülnem. Tavalyi tett utazásomnak eredményével részemről teljesen meg vagyok elégedve s a részletes jelentést egy pár hét multva lesz szerencsém a Tekintetes Akademiához benyujtani. Eddigi lichenologiai tanulmányaimat a jelen évben tovább óhajtván folytatni, szándékom van, a mennyire ezt anyagi viszonyaim lehetségessé teszik, Erdélyt ismét meglátogatni. Mégpedig ide tervem az előbbieknél nagyobb mérvü, mivel föltettem, hogy Erdély zuzmóvirányát felette nagyban áttekintést szerzek magamnak, a mit csak ugy vélek elérhetőnek, ha a legfőbb havasokat minden segédeszközzel felszerelve meglátogathatom.

Ilyen havasok volnának a Detonata, Bucsecs és Negoj, Vareng sat., a melyek reám, mind geographiai fekvésük, mind geologiai jellemüknél fogva felette érdekesek.

1309
1875

Minthogy ezen tervem kivitele tekintélyes költséggel jár, azért bátorkodom a Tekintetes Akademiát alázatosan felkérni, szíveskednék az idén 350 forintnyi segélyben részesíteni, egyszersmind reménylem, hogy a nagyobb pénzáldozatot az eddigieknél nagyobb siker is fogja követni, s a mennyiben ez lételem függ, teljes erőmet és tehetségemet reá fogom fordítani.

Végre kérem még az utazás megkönnyítése végett, a szükséges szabad utazási jegyek kieszközlését

A Nagytekintetü Bizottságnak

alázatos szolgája

Lojka Hugo

helyettes tanár a budapesti
VI. ker. állami reáltanodában

Bizottsági 96 sz.
1875. Május 13

A Magyar Tudományos Akadamia

III. Oszt. Bizottságához

Lojka Hugó kér utazási költségekhez egy

technologiai kirándulásra

Nagyságos Szabó József tanár úrnak!
a magy. tud. akadémia III. osztálya
titkárának!

„Arbóth Lajos magy. akadémiai levelező" tag, volt honvéd-tábornok úrnak, az észak amerikai polgárháborúról írt munkája, hadtudományi szempontból, már tárgyánál fogva is kiválóbb érdekkel bír.

Ezen háború indokaiban és czéljaiban történelmileg, eszközeiben és műveleteiben katonailag korszakot alkotó volt, s a katonára nézve mindenkor a legtanulságosabbak közé fog tartozni. Bátran léptek a harcztérre akkora seregek, még nálkább ban működtek oly roppant területen, s nálka haditárat volt nagyszabású hadműveletekben oly változatos és érdekes mint ez. Mövelj mindenek tanulságos voltát, hogy a seregek minkét részről egy szálon a semmiből teremtettek, hogy mindkét részen katonai improvisatiókkal találkozunk, melyek az óriás harczban fejlődtek, gyorsan a katonai tökély magas színvonaláig. Ét hadszervezésében és felszerelésében, a vegédeszközök feltalálásában, az erkölcsi és anyagi tényezők kiaknázásában és szervezésében e hadjárat, mind a két fél illetőleg párját nálkálja.

Miként mindezek hadászatilag rendkívüli és ezerint tanulmányossá tették a háborut, nem szünkölködött az oly mozzanatokban sem, melyek a harczászatnak egészen uj módjait és eszközeit

tárták ki, módokat és eszközöket, melyeket ezen hábo-
runak köszön az újabb hadtudomány.

Mindezek elevenen és világosan tükrözödnek
vissza szerző művében, mely azonban nemcsak az
egyes mozzanatok hű föltüntetésében és beható tár-
gyalásában, hanem főleg abban nyeri hadtörténelmi
magasabb becsét, hogy mindeseket szerves egészbe
foglalja, egymásból fejlődésüket az okozati összefüggésük kimutatásával tünteti fel, úgy hogy az
egész harczi dráma tömören, de elevenen és szervesen
áll az olvasó előtt, a kezdet vergődésétől, a roppant
tusákon át egész a végcsatáig.

Különös segítségére volt ebben szerzőnek az,
hogy nemcsak az illető irodalmat használta fel,
láthatólag kritikai gonddal, és a mai hadtudomány legujabb vivmányainak világításánál,
hanem módjában volt felhasználni, a hadjáratban szerepelt egyik vezénylő tábornoknak, a
szerző testvérőcscsének eredeti följegyzéseit is, mely
eredeti és gazdag anyagnak feldolgozása különösen emeli a munnek értékét. Kétségkivül ennek
köszönhetők az elevenitő részletek, az adatok gaz-
dagsága, és kivált a csatarajzok élethűséges plasti-
cája. A közvetlen szemtanunak és tényezőnek eszlelete és észrevételei, melyek szerző előszavai
szerint, egyrészt még a háboru alatt irott levelek-
ben, másrészt Asboth Sándor tábornoknak hátrahagyott irataival kerültek kezeihez, oly irodalmak-
ban is élénk figyelmet biztositanának e munnek,

melyek ugyanazon tárgyra vonatkozólag jelev mü-
vekkel már bírnak. Ezek kétségkivül nagy mér-
tékben járultak az okozati összefüggések kiderité-
séhez, ugy a nagyobb hadmozdulatokban, valamint
az egyes ütközetekben, különösen a csatarajzok né-
melyikénél, melyekből, hogy csak egyet említsek,
a gettysburgi határozó ütközelé mégis és, a ki
nem szakférfiu, lelkiismeretli a csatatér elevenrajza,
a haderőalakzat csoportositása és színezése, a leirás
mozgalmas plasticája által; a szakférfiunak
becses tanuságot nyujt minden egyes fordulatnál
az indokoló, magyarázó és biráló észrevételek által.

„Szerző" helyesen ragaszkodva azon elvhez, hogy
a katonai iró, csakis hü és világos politikai, társa-
dalmi és földirati hátter mellett mutathatja be tár-
gyát, tudományos feladatának megfelelő módon,
ezekre is nagy figyelmet fordit, mindenütt ezeknek
alapján domboritja ki rajzait, s a hol szükséges,
vázlatos térképeket is csatolt munkájához. Ezen
kivül jegyzetekkel is kiséri az egyes részeket.

A munkának nyelvezete magyaros és világos,
a mit ujabb katonai irodalmunkban nagy előnynek
kell tekintenem, helyenkint erőben és színezésben
egyaránt hatályos. Mindamellett vannak egyes hiá-
nyai, melyek azonban jóreszt és nyilván a másoló
rovására esnek s nyomtatás alatt könnyen kija-
vithatók.

Egészben véve a birálatomra kiadott munkát,
katonai tudományos irodalmunkra nézve oly nyeresé-
nek

kell hogy tekintem, miszerint azt egyenesen kiadásra kell a t. osztálynak ajánlanom, annyival inkább, mert akadémiánknak jelenleg ritkán nyílik alkalma, hasonló terjedelmű egyetemi kadi irodalmunkat.

Kelt Budapesten Máj. 18án 1875.

Hollán Ernő k

1310/875

ATHENAEUM
irodalmi és nyomdai részvénytársulat.

Budapest, 1875 május 18.

A Magyar Tudom. Akademia
Történelmi bizottsága mélyen tisztelt Elnökségéhez

Budapesten.

Folyó hó 11-én kelt becses felhivására a következőt van szerencsénk tisztelettel válaszolni:

Szilágyi Ferencz „A két Wesselényi Miklós" czimü dolgozatát saját költségünkre nem adhatjuk ki, miután a t. szerző által kivánt jelentékeny tiszteletdij mellett – a jelen irodalmi viszonyok között, csakis érzékeny veszteségre számithatnánk.

Egyébkint, hogy a müvet még jelen évben való megjelenése eszközölhessük, egész készséggel arra ajánlkozunk: miszerint ha az a M. T. Akademia kiadványa gyanánt lát napvilágot, reá vonatkozó nyomdai számlánk kiegyenlitésére, hajlandók vagyunk a jövő évi költségvetés elkészültéig várakozni.

Megkülönböztetett tisztelettel

alázatos szolgái

ATHENAEUM
IRODALMI ÉS NYOMDAI
RÉSZVÉNYTÁRSULAT

Vérei Sándor
igazgató

1311/875

Tekintetes Titkár Úr!

A f. é Május 13-ról kelt felszólítás folytán van szerencsém a Bécsi alapítványi jutalomra a következő vegytani kérdés kidüzését ajánlani

„Határoztassék meg új szabatos kisérletek alapján a Tellurnak paránysulya, és fejtenék ki az eddig is mert eredmények kritikai egybevetésével, vajjon indokolt-e az elméletnek arra nézve, hogy a Tellurnak jelenleg használatban levő paránysulya (128) legyen."

Az elemek paránysulya és sajátságai körül az ujabb vegytan bizonyos ösrejtélyeket ismert fel, melyek alól egyes elemek kivétetni látszanak. (l. Főbbek közt Lothar Meyer die modernen Theorien der Chemie Breslau 1872 158, 159 és 179§). Ezen elemek közé tartozik a Tellur is. Minthogy e kérdésnek szabatos kisérletek általi eldöntése a tudomány ra nézve nagy fontossággal bir, minthogy másrészt a Tellur vegyületei épen hazánkban jelentékeny mennyiségben fordulnak elő, alólirt arra nézet ben van hogy e kérdésnek kitüzése által az alapító czél intentiójának valamint az akadémia czéljainak egészen megfelelő volna.

Budapest Május 20-án 1875

Than Károly r. t.

1312/875

Tárgy

egy jutalomkérvénye a megyétől a B. Bárói Podstatzky alapítvány ügyében.

A Tekintetes megyék közöttünk, melyek tanulóinkat segedelmezik, a tapasztalatból, azt mindenkor tapasztalhatták, hogy ezen segedelmek, sokszor fellelkesítő, nagy ösztönül szolgálnak, egészlábú a tanulóság szándékának jóltévő kezekre fordítására, ezért ajánlatosnak tartom, hogy ezen segedelmek legalább részben kegyes, nagyobb részletekben kiosztassanak, egy ösmeretlen tanulónak.

Budapest Kajus 22dikén 1825.

Dr. Bendtner tanár
m. k.

1313
1825

Feladvány a kísérleti természettanból

Ismertessenek meg a hő" keletkezésének forrásaul szolgáló tárgyak és működések, mindegyik hőforrásnál akadatolva a hő" keletkezését, s meg állapitva azonbe" folyás jelentőségét, melyet a föld színén létező" szerves testek életének fentartására gyakorol.

Budapest Május hó 22én 1875

Dr. Jedlik Ányos

V, 22

1575

Feladvány a kísérleti természettanból.

Adassanak elő és fejtessenek meg azon számos látbani csalódások, melyek különféle körülmények között a látott tárgyak alakjára, nagyságára, távolsá-
gára, helyzetére, mozgására vagy nyugvására és színeze-
tére nézve szokták előfordulni. (: a stereoscopi és
stroboscopi tüneményeket is ide számítva :).

Budapesten Május hó 22én 1875

Dr Jedlik Ányos

Jelentés
az 1869ik/2 – 1875ik/3 megjelent természetrajzi munkákról.

Ezennel van szerencsém jelenteni hogy a természetrajzi munkák jegyzékében foglalt 51 darab 1869tól — 1875 ig megjelent munka közöl találni 15 tankönyvet a természetrajz különböző ágaiból. E tankönyvek részint a népiskolák részint pedig a közép~~iskolák~~tanodák számára, s többnyire más külföldi munkák után vannak szerkesztve, s habár a tanitás céljainak többé kevésbé megis felelnek, tekintve, hogy sem uj tényeket sem eredeti ábrákat nem tartalmaznak, a jutalomra nem ajánlhatók.

A fontosabb és becsesebb eredeti munkák közül kiválóbb figyelmet érdemelnek a következök:

1) Kalchbrenner Károly ily cimü munkája: „Magyarország kártyagombái, Schulzer István és Kalchbrenner Károly észleletei és rajzai nyomán„. E munkából már két ivrétü füzet jelent meg 20 színezett táblával.

2) Böckh János ily cimü munkája: „A Bakony déli részének földtani viszonyai, II rész, 2 táblával n. 8r. 155 lap„.

3) Szabó Józsefnek két értekezése, u. m. a) „Az ásványok olvadásának uj meghatározási módja. Pest 1872. — b) „ Egy uj mód a föld„ pátok meghatározására körzetekben, 1fa„

metszvény és 5 színezett táblával. Budapest 1874
8r. 87 lap.

4) Jurányi Lajos növényfejlődéstani „eredeti értekezése, u. m. a) „A Ceratozámia hímsejtjeinek kifejlődése és alkatáról, 4 táblával. – b) „Pedogonium diplandrum s a nemzési folyamat e mosszal„nál. – c) „A Pedogonium termékenyített petesejtjé„iről. – d) „A Salvinia natans spóráinak ki„fejlődéséről.

Tekintve hogy e négy szerzőnek munkái önálló észle„leten alapulnak, uj s eddig ismeretlen tényeket tartalmaznak, s emellett még egészen eredeti ábrák„kal is vannak illustrálva, azok mint a jegyzékben foglalt munkák közül a legbecsesebbek leginkább érdemesek a jutalomra.

Budapest 1875 Május 22én.

Margó Tivadar
akad. rt. tag.

1315
1875

Termépetrogr

I.

Böckh János. A Bakony déli részének földtani viszonyai. II. rész, két könyo-
mati táblával. Pest, 1874. N8r. 155 lap.

Domet József. Az állattan elemei, gymn. és ipart. alsó oszt. számára. I. Az emlősök.
II. javitott kiadás. Pest, 1872. 8r. Lauffer.

" " II. rész. Madarak, hüllők és halak. Második ujra átdolgozott kia-
dás. Budapest, 1874. 8r. 60 lap. Lauffer.

Dulácska Géza. Képes természetrajz az állat-növény- és ásvány világról. Pest,
1871. 8r. Athenaeum.

Fillinger Károly. A állatok természetrajza. A középtanodák alsóbb osztályai
és a polg. iskolák használatára 134 fametszetü ábrával. Buda-
pest, 1874. VIII ei 136 lap. Eggenberger.

" " " A növények természetrajza. A középtanodák alsóbb osztályai és
a polgári iskolák használatára. Budapest, 1874. 8r. VIII és 118 lap.
Eggenberger.

Fühner Ignácz. A természetrajz három országa. Pest, 1871. kis 8r. Stigner.

" " " Második kiadás. Pest, 1873. K. 8r. 83 l. Kókai.

Hanák Ker. János. A természetrajz elemei, gymnasiumi reáltanodai és
magánhasználatra. Tizedik kiadás 223 fametszvénynyel.
Pest, 1870. N8r. 2- és 288 l. Heckenast.

Hantken Miksa. Az esztergomi buránytéleg és a Kiscsellí tályag földtani
Kora. Pest, 1871. (Term. t. Ertek. II. 13. k.)

" " A becsini márga földtani Kora. Budapest, 1874. 1r. 14 lap.
(Term. t. Ertek. IV. 6. k.)

Haraslinszky Frigyes. Beszterczebánya vidékének mosszat viránya.
Markus Sándor hagyatékából. Pest, 1871. N8r. Eggenberger.

" " Magyarhon edényes növényeinek füvészeti Kézikönyve.
Pest, 1872. 1r.

" " " A gombák jelleme. Pest, 1872. (Term. t. Ertek. III 9. k.)

Horváth Géza. Adatok a hazai félröpüek ismeretéhez. Pest, 1871. N8r.

Jurányi Lajos. A Ceratozamia kimsejtjeinek kifejlödése és alkatáról.

t. táblával. Pest, 1870. (Termtud. Értek. II. 6. sz.)

Jurányi Lajos. Oedogonium diplandrum s a nemzési folyamat e
" " " nemzetnél. Pest, 1871. (Term.tud. Értek. II. 9. sz.)
" " " —— termékenyített petesejtjeiről. Pest, 1871. (Term.
tud. Értek. II. 12. sz.)
" " " A Salvinia natans spóráinak kifejlődéséről. Pest, "
1873. (Term. tud. Értek. II. 3. sz.)

Kalchbrenner Károly. A képesi érchegység növényzeti jellemc. Utazási "
jelentés. Pest. 1870. 48-r. Eggenberger.
" " " A magyar gombászat fejlődéséről és jelen állapotáról. Lá
Pest, 1873. (Term. tud. Értek. II. 1. sz.) Ma
" " " Magyarország hártyagombáinak válogatott képei. K
Schulzer István és saját észleletei és rajzai nyomán a
m. t. Akadémia III. osztályának megbízásából kiadol"
gozva. II. Budapest, 1874. Akadémia, ivrét 21—36 lap
XI— XX tábla.

Kárpáti Endre. állatmuzeum. Utasítás a különféle állatoknak gyűj" M
temények számára való kitömésére, és eltartására, valamint
az állatok csontvázainak elkészítésére. Ramosujvár, 1874. 8r.
63 l. 8 ábrával. Perlőnél Eglon.

Klein Gyula. A Tilobolus gombának fejlődése és alakjai. Pest, 1871. 8-r. K
(Term. tud. Értek. II. 8. sz. 2 tábl.)
" " Néhány Floridea kristalloidjáról. Pest, 1871. (Term. tud. Értek. K
II. 11. sz.)

Koch Antal. A górcső alkalmazása a kőzettanban. Pest, 1869. (Term.
tud. Értek. II. 15. sz.)

Kriesch János. A természetrajz vezérfonala. Első rész. Állattan Számos
fametszettel. Második egészen átdolgozott kiadás. Buda,
1869. 8-r 277 l. Nagel Bernát.
" " " A természetrajz alapvonalai. Harmadik rész. Ásványtan.
Számos fametszettel. Második újra átdolgozott kiadás. Buda,
1869. 8-r. 195 l. Nagel Bernát.

Kriesch János. — Harmadik átdolgozott Kiadás. Budapest, 1874.
8r. 162.l. Nagel D.

" " . . A természetrajz elemei számos számmal. Második való-
sza-lan Kiadás. Buda, 1869. N 8-r. 103, 54 és 35 l. Nagel
Bernát.

" . . . — III-ik Kiadás. Buda, 1871. N 8-r. 192 l. Számos
számmal. Nagel D.

" " . . — Negyedik átdolgozott Kiadás. Számos számmetszettel.
Budapest, 1874, IV és 261 lap.

Lázár Kálmán. Hasznos és Kártékony állatainkról. Irész. Pest, 1873.

Magyari Ferenc. Bongészet a természetből. Budapest, 1874. 8r. VIII és
146 lap.

Majláth Béla. Tanulmányok az ember eredetének történelméből. Budapest,
1874. Ivrét 36 lap.

Marczell János. Nagy-Rőzse és környéke növiránya. Rozsnyó, 1874.
8r. 52 l.

Margó Tivadar. Darwin és az állatvilág. Három képes táblával és ja-
vításokkal. Pest, 1869. N 8-r. 44 l.

Medvánszky Dénes, báró. A mész geologiai és technikai jelentősége Ma-
gyarországban. Pest, 1870. (Term.t. Ért. II. 2. sz.)

Minikus Vince. Vezérkönyv az állat- növény és ásványtan oktatásában.
5-dik Kiadás. Pest, 1872. Eggenberger.

Molnár János. Magyarhoni Keserü források. Pest, 1870. N 8-r.

Sap János. Természetrajz elemei. A középtanodák alsó osztályainak
használatára. Második és harmadik rész. Budapest, 1874.
8-r. 77 lap. Lampel.

" . . Az ásványok természetrajza. A középtanodák felsőbb osz-
tályainak használatára. Számos fametszvénnyel. Budapest,
1874. 8r. 120 lap. Filaky.

Páivay Elek. Egy uj echinolampasfaj az ásatag tüntökvök rendjéből.
Egy könyomatu táblával. Budapest, 1874. Földtani társulat.

Reisz Henrik. Első oktatás a természetrajzban. A népiskolák felső osztálya

számára. Második kiadás. Pest, 1870. 8-r. 36 l. Lampel Robert.

Schenzl Guidoés Krauspér István. ~~Magnetikus helymeghatározások magyar.~~ ~~országban 1866 és 1867 években. Pest, 1870 8-r.~~ mathematikai

Seidel Bál. Képes természetrajz, különös tekintettel a gazdaászatra és az egészségtanra, népiskolák számára. Pest, 1871. 12-r.

" " — Harmadik bővített és javított kiadás. Számos fametszvény nyel. Budapest, 1874 8-r. 54 l. Eggenberger.

Soltész János. A növénytan alapvonalai. Felsőbb gymnasialis osztályok számára, készítette. Sárospatak, 1869 N8-r 2, 91 és 5 lap.

" " " Növénytan alsóbb gymnasialis osztályok számára. Második kiadás. Sárospatak, 1874 8-r. 55 l. Steinfeld S.

Stern Albert. Természetrajz, népiskolák számára. Sárospatak-Ujhely, 1870 k 8-r. 47 l. Lévy Adolf.

Szabó József. Az állványok olvadásának új meghatározási módja. Pest 1874 (Term. tud. Értek. III. 8. k.)

" " " Egy új mód a földgátok meghatározására Közlekben. / Fametszvény és 5 Könyomatu Színezett táblával. Budapest, 1874 8r. 27 lap. (Term. tud. Értek. II. 5. k.)

Veszelovszky K. Egészségi viszonyok Arva-Váralján. Bécs. 1871 8-r.

Wissinger Károly. Ásvány-kőzet-és földtan, különös tekintettel a vegytan jelenlegi álláspontjára. Az ujszerkezetü főreál, tanoda és főgymnasium számára, valamint magánhasználatra. 200 fametszvénnyel 1-6 ív. Budapest, 1874. N8r. 96 lap Lampel

I

Természetrajz.

Utolsó előtti

Alólirottak, megbízatásunkhoz képest, a természettan körébe vágó munkák felől tesszük jelentésünket.

Mindenekelőtt megjegyezzük, hogy a folyóiratokat, gyűjteményes munkákat, értekezéseket és a fordításokat nem vontuk jelentésünk körébe.

A külön könyv alakjában s az 1869–1874 közti időkörben magyar nyelven megjelent természettani munkák között a következőket találtuk egy vagy más tekintetben figyelemreméltóknak.

Betűrendben:

Fehér Ignác: Kísérleti természettanát azon, bár sok tekintetben elavult tárgyalásmódja dacára, hogy a természettanból nem sikerült törekvésénél fogva, hogy a természettanból egy az újabb elméletek alapján felépített tankönyvet nyújtson.

Greguss Gyula: Természettani elemei czímű művének harmadik kiadását, gyönyörű nyelvezete és kristálytiszta előadásánál fogva.

Hunfalvy János: "Ég és föld" czímű csillagászati földrajzát, mely a kifejezések tisztasága, áttekintő gondolatmenete, kitűnő elrendezése, a könyvből nehezebbre való fokozatos előhaladás tekintetében legjobb tankönyveink egyike.

Soós Mihály Éghajlattan czímű munkáját, mely több jeles külföldi munka alapján a klimatológiát önálló beren-dezésben, nagy pergalommal és okadással tárgyalja.

Stahlberger Emil: "Az arapaty a finnmei ölvölben" czímű munkáját, mely sok és fáradságos és fontos megfigyeléseit szigorúan tudományos formában, adja a tudomány mai állásának megfelelően adja elő.

A felsorolt munkák között, az irodalmunkra háramlott
kötelet lelkiismeretes mérlegénél, legmagasabb fokban emelkedik az
"Ég és Föld" czimü csillagászati földrajz, melyet előbb
említett előnyeinél és különösen azon körülménynél fogva,
hogy szerzője irodalmunkat annyi jeles mü, kivált képen
pedig a nem múló becsü "Magyarország természeti
viszonyainak leirásával" megajándékozta —
a Marczibányi jutalommal kitüntetendőnek
tartom.

A többieket pedig a méltányosságnak fokozottabb
mértéke szerint dicsérettel megemlékezendőnek
tartsa.

Budapest 1875 május 23.

Dr. Jedlik Ányos mk.
Tanár

1316
1875

3
12
13

Jelentés

a II. Osztály 1875. május 23-án tartott nagygyűlési
osztálygyűlésének jegyzőkönyvéből

2. Olvastatik a főnöktől átiratott, a mely szerint a Dóra alapítvány-ból kitűzött 50 arany pályadíj, melyre e.é. január 31-ikéig határnappal pályamunka (a bölcs kérdéséről) nem érkezett, újra kitűzhető, egyszersmind ugyanazon alapból 1878 dec. 31-re új jutalom tűzhető ki.

Az Osztály a Nemzet gazdasági bizottsága véleményét és javaslatát határozta tudomásul.

3. Olvastatik a pénztár átiratata, a mely szerint a Szontagh alapból 100 arany pályadíj 1877. dec. 31-iki határnappal tűzhető ki a törvény- és államtudományokba tartozó kérdésre

A függőben levő pályázat határidejének (1875. dec. 31-ke) lejárta után fog új pályakérdés kitűzetni.

4. Olvastatik a főnöktől átiratata, a mely szerint a Vitéz alapból 40 # pályadíj 1877. dec. 31-iki határnappal tűzhető ki történeti kérdésre.

A függőben levő pályázat határidejének (1875. dec. 31-ike) lejárta után fog új pályakérdés kitűzetni.

5. Olvastatik a főnöktől átiratata, mely szerint a Gyurkovics alapból 60 # -al kitűzött művelődéstörténeti pályakérdésre pályamunka nem érkezett be.

Az Osztály tudomásul a kérdés jelentőségét (Adolcsehető a magyar-országi tudományos irodalom és művelődés

Magyar

1317/875

illajosa Mátyás nóra lépésétől a mokosi
vészig) azt újolag 1856 december 31-iki
határnappal kiküzeni határozza.

Fehértemplom 1875. Május 24.

Tekintetes Hirka József ügyvéd uraknak
mint a M. T. Academia ügyészének

Budapesten

IV. Sóutcza 4. sz..

Heinrich János, volt Orawitzai ügyvéd, jelenleg pedig k. törvényszéki biró Fehértemplomban, már hetek óta sulyosan beteg lévén, engem mint néhai Szöllösy Albertina egyik örökösét szólitott fel, hogy Tekintetes ügyész uraknak Martius 30-ár hozzá intézett leoelére válaszoljak.

Ennek következtében van szerencsém a következőkről tudositani ügyész urat:

Néhai Szöllösy Albertina által tett valamenyi hagyomány a végrendelet értelmében csak akkor fizetendő ki, ha az Eibenthali bányabirtok örökáron eladatik. Jelenleg haszonbérbe van adva ezen bányabirtok oly feltétel alatt, hogy 1878-ik évig a haszonbérlő azt egy megszabott áron megvehetik. Ha pedig meg nem vesztik, akkor 25 évre tartják haszonbérbe.

Az örökösök végrendeletileg kötelezteltek egy kápolnát épiteni, melyre 20.000 ft van alapitva. Azonkivül 10 különféle vidéken 100 nál több helyen tartoznak — szinte a végrendelet értelmében — bánya üzletet (medjén) folytatni, és igy még eddig az Eibenthali haszonbérlet

1318/875

mindig felenyészteted ilyen munkálatok által.

Egy év multva azonban, mikor a kajolna már ki lesz fizetve, a végrendeletben meghagyott sor szerint fogják az örökösök a hagyományokat a haszonbérletből is kifizetni, ámbár nem volnának kötelesek ezt megtenni, a vég eladás előtt. Ha pedig az eladás a kitüzött határ idő előtt, vagy legalább 1878-ik évi Julius 1. napjáig megtörténnék, akkor azonnal fizetnek ki a hagyományok. –

Ezt kivántam a Tekintetes urnak mint a M. T. Akadémia ügyészének tudtára adni, maradván

alázatos szolgája

Szöllősy Albertina örökösei nevében

Barray Kajetán

bánya birtokos

36
1875

Jelentés a Jarvc-jutalomról

a I-sö osztály 1875. május 23-án tartott ülésébol.

A Jarvc-alapítványból kitüzött ezen pályakérdésre vagy academiailag jogosult-e a történeti személyek és korszakoknak a közvetlenünk élünkön keresztülhaladó közvetlenünk élünkön keresztülhaladó közvetlenünk élünkön keresztülhaladó

ad 86
1875.

Felige: Mi az igazság?

Pilátus.

Gorove. Szépsan
II. k.

Szász Károly.

39
1875.

Jelentés
az 1874-ik évi Számadásról.

Az I-ső osztály 1-ső és 2-ik számos ülésében az 1874-iki Számadás-könyv nézve a következőt tanácsi a nagy gyűlés elébe.

Az 1874-re szóló Számadás az azon évben megjelent nyelvtudományi értekezések közül Lehr Albert „A tárgyas- tárgy atlan ragozáshoz" (Megjelent a Nyelvőr IV. k. 2. és 3. füzet) czimü értekezésének idézésével, mint olyannak, a melly egy eddig csupán nyelvérzékünkben lappangó elő, de tudatunk előtt ismeretlen nyelvszövevény megállapítására, erős figyelő tehetségről és finom ítéletről tanúskodik. Simonyi Zsigmond „Szórendi vizsgálatok" és Komáromy Lajos „A be igekötő szerepe", mind kettő a Nyelvőrben) tegnapi előadásáról s önállóságról tanúskodik.

Budapest május 25. 1875.

Gyulai Pál
előadó

1320/1875

Magyar Tudományos Akadémia.

A jövő hétfőn maj. 31én az I-sö osztály tart ülést. Tárgyai a következők:

I Szilády Ivan l. t Aeschylos élete és műveiről.

II. Joannovics György l. t Az ik-es igékről.

Az osztályülést rövid üzleti ülés előzi meg a bírálandó pályamunkák bemutatása végett.

Buda-Pest maj. 24. 1875. Gyulai Pál
osztálytitkai

Az első osztály
10 x. ülésére
Kiv

1321/1875

37
1875.

Jelentés az I-ső osztály tagajánlásairól az I-ső osztály 1875. máj. 23-án tartott üléséből

Levelező tagnak (ajánlatnak kilenc szavazattal három ellenében, egy kétharmadnyi többséggel) Barabás István a Kisfaludy társaság tagja, a kit mint a zene elméletének és történelmének alapos művelőjét, a régibb magyar zene emlékeinek gyűjtőjét, a magyar népdalok egyetemes gyűjteményének kiadóját, kivált állását vevőnek ismerjük.

Levelező tagnak ajánlatnak kilenc szavazattal három ellenében, egy kétharmadnyi többséggel) Dankó József esztergomi kanonok, a ki a mű- és irodalomtörténelem terén több jeles munkát írt; különösen kiemelendő Rákósi Jánosról írt monographiája; középkori irodalmunk történetének még számos adalékot várunk tőle s bízunk hosszú akademiai pályafutásában azon helyzetének fogytán, a melyben Esztergomban a hazai egyik legnevezetesb könyv- és levéltárát irányában elfoglal.

Külső tagnak (egyhangulag ajánlatnak) Ascoli Ezsaiás milanói tanár, kinek úgy az általános, mint a különös olasz és román nyelvészet terén kitűnő érdemei vannak s azon kevés számú külföldi tudósok közé tartozik, a kik nyelvünkre tanulmányok tárgyává tették, irodalmunkat figyelemmel kísérik.

Budapest 1875. május 24.

Gyulai Pál
osztálytitkár

1322/1875

38
1875.

Tisztelt Főtitkár úr!

Az I-ső osztály mult év december 19-én tartott ülésében, a Fogarasi János rendes tag által nyelvtudományi czélokra megajánlott évenkénti 500 frt adomány kiosztása iránt a következőkben terjeszti véleményét a nagy gyűlés elébe

Az osztály a nagylelkű ajánlónak közbejöttével is tanácskozván, legjobbnak találta, ha az 1875-ik évre kijáró 500 frt Budiak Gábor úrnak adatik, hogy a Kazani tatár szövegeit kiadás alá feldolgozhassa.

Budapest, május 24. 1875.

Gyulai Pál
osztály titkár

1323/1875

Vélemény
a Sámuel díj tárgyában.

Nem találtam az 1874. évjegyzéssel megjelent m. nyelvtudósi dolgozatok közt olyant, mely Shvarfalvy Tálnak a Nyelvőr 4. füzetében megjelent rövid értekezésével: „Az összehasonlító magyar nyelvtudomány (összevetés)" tárgyát fontosságát, tudományos jellemét és becsét illetőleg az összehasonlító magyar nyelvtudomány (összevetés)" feladatának fontosságát, tudományos jellemét és becsét illetőleg az összehasonlító magyar nyelvtudomány feladatát megfejtésében semmi tekintetben is hasonlítana.

Ami egyéb az évben megjelent, s mit ismerek, részint darabos, nem rendszeres művet tartalmaz; részint sok, néha becses anyagot, itt-ott helyes észleleteket is, de egészben oly egyenetlen szerkezetűt és irányúnak tartom, hogy minden kétségtelen tekintetben tagadásba vagy igazításba hív fel, s így a tanulói körnek alig valami hasznát látja megy. — Ezt a dolgozatot az, mely a nyelvek rokonsági és bekező hasonlító tanulmányozása után azok egész körét élesen megvilágosítva, első nyújtja alkalmat oly osztályozását, mely a külön csoportok legjellemzőbb „egyező" és „különző" sajátságain alapulva, magában a hasonlító tanulmányban biztos kalauzul szolgálhat s elejét a tudományos értékkel gyakorlati fontosságot is kapcsolat össze, s melyben még az egyes csoportokra külön tett történeti pillantások is rendelnek. Valóban ez, de egy új rendben, mely, meggyőződésem szerint, gyökeresen fog az európai nyelvekre eddigi osztályrendszerén, t.i. az uralaltáji nyelvcsoportok tagjainak e osztályban elhelyezésén (nézvén) s változtat, melyen egyes pontjaiban a közönek előtti s utóbbi [illegible] külön emancipációja által már régen kivívta is ayert.

Ezeknél fogva bátorkodom az 1874-ki Sámuel díjra Shvarfalvy Tál [illegible] jeligével ellátott alapvető értekezését ajánlani.

Budán, máj. 24/75.

Toldy Ferd.

1324/1875

Az 1874-ben megjelent önálló nyelvészeti

értekezések.

1. Pfeiffer Antal „A magyar és latin nyelvnek név- és igeragozásra" (Nagykanizsa főgymn. értesítő. 20 lap) ha- sonnak, s annak alapján önálló szólamok szerint nyelvünk ha- ra. d. mint a latinba okát mutják jók vagy rosszak, álli- szerint helyesek vagy helytelenek, jó-e rendre minden megfonto- lás, meghányás nélkül mindig mond. Hogy a latin nyelv- ről rendkívül elgondolásáról tanúskodik, hogy a latin nyelv- fogalmából nem juthatott a szerző kezébe, a mi aránban a részben hiányok, az bőven van a magyarban. Ez hiányok a valószínűségekről az önkényes állításokról a mellyek ilyféle kutatások lényegében „eredését könnyű" (7. l.), legkönnyebben felvilágítják" (10. l.) mások után minden legcsekélyebb meggondolás nélkül elmond. Ilyen könnyű dolog nála, hogy csak egy kettőre emlékezünk hogy [illegible] ll vag nem egyéb mint ez a szó sokk (8. l.), a tárgyrag t pedig abból lett tova „vagy ha inkább tetszik: oda" (10. l.), a tél meg: tova el (11. l.) sat. sat.

Jelentése nem ajánlható.

2. Fröhner Gyula „A magyar genitivusról." (Tel. sülönöri egy valóságos program. 11. lap.)

Az értekezés ez alapja helytelenségein különösen Redl grammatikája elemében, hogy a magyarban is van külön önálló genitivusi rag, s ezt az indolenciából vett idézetekkel igazolandók kimutatni; s végül azt mondja, hogy ez a gen. rag a nak nek, a mely eredetére nézve ~~ig egy~~ külön lenek s dativusi nak nek-től. Ez állítását különösen annak támogatja, hogy a latinban is az úgynevezett 5. declinatióban a gen. és dat. ragja egy: ei (diei). A tétel tarthatatlansága világos, s világos az is, hogy az értekezés szerzője nem ismeri az ide vágó eddig megjelent fejtegetésekkel.

3. Ivánji István „Az összehasonlító nyelvtudomány és az indogerman nyelvfaj" (Nyitrai főgymn. értesítő. 12. l.)

Az értekezés célja, hogy a fejlettebb s tüzetesb tanúlóknak tájékozásúl rajtuson az ősnyelv valóságáról s hogy a tudományos kutatás helyes irányát megismertesse a nyelvtudomány burgó felhasználására sze- rzője. Ebből A mennyire ily sűrű keretbe szorítva ez elér- heté, a szerző sikeresen megközelítette célját. Újat nem nyújt, de ez nem is volt szándékában; a mit azonban mond, azt alapos nyelvek ismeretében mondja, s esetleg tévé- zéssel fel mondja. E szempontból tekintve az értekezés dicséretre érdemel.

4. Erődi Béla „A magyar összehasonlító nyelvtudo- mány." (Pest-józsefvárosi reáltanodai értesítő. 12. l.)

Az értekezés a magyar összehasonlító nyelvtudománynak rövid történetével ismertet meg olvasóit. Előadásának tárgyát azonban jobban is [illegible] s ennek eredményét jenik, míg magát munkálkodásunkat s annak eredményét alig jön szóval érinti meg. Egyes hiányait, pl. Pott-tól s Ré- vainak fel nem említését, s némely tévedéseit szabatos-

szigetelhetőségét leszámítva általában eltérése a élő
beszédtől.

5. Kondorosy Lajos. „A be igekötő szerepe." (Magyar
Nyelvőr. III k. 3 és 4. füz.)

Az értekezés a régibb s a következetesebb újabb irodalmi használat alapján meghatározza a be igekötő funkcióját s ezzel kapcsolatban kimutatja azon használatokat, melyek idegen szóláson forrásuk vereshetők vissza. Következtetései, melyeket bizonyos adatokra támaszkodva von le, a mennyiben kétségen esetleg kívül állnak, elfogadhatók, helyesek s a fejlődés általában elismerhetők mondhatók.

6. Szamovics Győző. „Szóegyeztetés." (Nyelvőr. III. évf.
6–9. füz.)

Az értekezés elégé ismert s más több oldalról megvizsgált kérdés szabályozásával foglalkozik. A kérdés „a mennyiségmegkülönböztetés megosztott nemzék s az erre vonatkozó magyarázatok számát illető szabályok felállítása." A dolgozat gondosan egybeállítva s tiszteletre érdemel, nem annyira egyszerű azért, mintha sok újat hallanánk benne, hanem főleg azért, mert lehet a tárgyalt legapróbb részletekig s majd minden számbavehető példányra kiterjeszkedő figyelmet fordítva szabályai úgy állnak, példáinak egy része az irodalomé, a másik nagyobb része sajátja egyszersmind, de mindenben a népnyelvre támaszkodó helyes nyelvérzéken alapszik.

7. Lehr Albert „A tárgyas- tárgyatlan ragozáshoz."
(Nyelvőr. III. 3. és 5. füz.)

A dolgozat a mellett, hogy irójának erős figyelő tehetségéről tanúskodik, még arról is tanúbizonyságot szolgáltat, hogy az irót a megfigyelt jelenségnél nem állapodik meg, hanem az csak eszközül szolgál neki a további kutatáshoz, az összevetett tünemények rendezéséhez, az egybe nem tartozók külön választásához, s ennek következtében egy eddig helyesnek tartott, de e fejlődés alapján helytelennek bizonyult grammatikai megállapítás megjavításához. Az eddig divatos grammatikai tétel így hangzott: „Ha az objectum, melyre a transitiv ige cselekvése hibát személyragos, a tárgyatlan ragozást kell alkalmazni." Az értekező kifogástalan nyelvérzék s irodalmi tények alapján ellene javítja meg a szabályt: „ha az objectum, melyre a trans. ige cselekvése kitanthat, személyragos és határozott, a tárgyas, ha pedig határozatlan a tárgyatlan ragozást kell alkalmazni." Kimutatja továbbá, hogy az objectumatlan igék is tárgyas ragozással állnak, a mint eddigelé a grammatikák csak egy kivételes példájúaknak is tekintették, ezt hogy „beéri vele." A jelenség okát is megmagyarázza s az idézett példák nagy számát helyesnek igazolják e magyarázatok.

L sokszorta intransitiv

Bírálói

A Tudományosságnak az 5. 6 és 7. számú értekezések közül, a melyekből mindegyike, ha magára állana, megérdemelné a jutalmat, választania kellvén, a 7. sz. „A tárgyas tárgyatlan ragozáshoz" című értekezést ajánlja a jutalom kiadását, mint olyannak, a mely egy eddig, saját nyelvérzékünkben lappangva élő de tudósaink előtt ismeretlen nyelvtörvényt megállapításánál két társa közt legtöbb érdekességről, önállóságról tanúskodik.

Budapest. 1875. 24/5

Károly Gábor
Hunfalvy P.
Szilády Áron

1325/1875

Nagyságos Úr!

Van szerencsém Nagyságos Urhoz, mint osztálysom titkárához, mellékelt leiratomnak azon óhajjal átküldeni, hogy méltóztatna az illető irodák rendes helyiségébe, továbbá tárgyalási végett intézkedni; ez engem a történt eddményről egyenes értesítni.

Mely alkalommal kiválóbb tisztelettel

Nagyságodnak

Budapest 1875 Május 25én

ő. sz.

Nőkkalyi

kincstári tanácsos

1326/1875

A Balaton-tó monographiája.

A Balaton tavának sajátszerűs tulajdonsági és természeti tüneményei engemet már hosszabb idő óta foglalkoztatnak és arra birtak hogy én egy monographiai megírása végéből a tóról létező adatokat összegyűjtsem. A létező adatok felette csekély száma engemet csakhamar arról győzött meg, hogy egy a mai tudomány színvonalán álló munkát csak akkor irhatok, ha a monographia megirásához szükséges adatokat is észleleteket saját beható tanulmányok és személyes észleleteim alapján szerzem meg. Minthogy pedig ezen vállalat nagyobb költségekkel van összekötve, ezért örömmel fogadtam a M. T. Akademia math. és természettud. osztály állandó bizottság felhivását, mely reménylem engedi, hogy tervem sikeresen keresztül vihető lészen. Tervezetemet annál bátrabban terjesztem be, mivel tudomásom szerint nem csak a honi tavakról, hanem egyéb külföldi tóról sem létezik oly monographia, mely valamely álló viz összes tulajdonságait és tüneményeit szakszerüen tárgyalná.

A megfejtendő pontok közül a következőket hozom fel:

I. a tó physiographiai leirása és története:

II. a tó nagysága.

III. a tó mélységei (mappával).

IV. a medence feneke - minősége - reliefje (mappával).

V. a partok története.

VI. Földfölötti járulékok és befolyások - mennyi és minősége -

VII. Földalatti járulékok - hasadéki vizek - mennyi - és minősége - hőmérséklete - befolyása -

VIII. A viz - 1. mennyisége - 2. vegyi alkatrészei (sótartalma!), ezek különböző alterjedése (maximum és minimum), az eső és a járulékok befolyása - 3. a viz spec. súlya - 4. szine - 5. a viz állása különböző időben - 6. jégképződés.

IX. A viz hőmérséklete - 1. a viz felületén, mélységében, fenekén - 2. napi, havi és évi ingadozások - 3. a földalatti és földfölötti járulékok, a viz alkatrészeinek, a levegő, szél, nap és más okok befolyása a hőmérsékletre - 4. fagypont és sürüségi maximum - jégképződés.

1327
f 75

I. Klimatologiai viszonyok - kigőzölgés-csapadékok -
II. A szerves világ hajdan és most.
III. A müvelődés kifejlődése és kisöldészetek okai.

Tervem kivitele céljából kérek ezer (1000) forint.
Ezen összeg első pillanatra nagynak látszik, azonban ha tekintetbe vesszük azon kiadásokat, melyek ily munka keresztül vitelével járnak, ezen összeg nem csak hogy nem sok, hanem a vállalattal arányosnak, igen szerénynek mondható. Különösen, mert nem csak könyvek és magvakra is egyéb észleletekre szükséges eszközökre (u. m. baro-thermo-aneroidbarométer stb) lesznek kiadásaim, hanem egyszersmint és pedig kiválólag utazásokra is. Mert az észleletek megbízhatóra nézve legalább három hónapig, télen pedig legalább két hétig kellene ott időznöm és ezen egész időt legalább egy embert csónakkal rendelkezésemre kell tartanom. Az áthatolhatlan helyen haladása esetében kérek 300 forintot azonnal, a hátralevő összeget junius hó elején részemre kiutalványoztatni.
Midőn jelen ívemet a tek. bizottságnak jó indulatu figyelmébe ajánlani bátorkodom
maradtam kiváló tisztelettel

Dr. Heinrich Alajos
egyet. magán tanár
VI. bárány utcza 4,

Kivonat részletes
a M. T. Akadémia 1875 április 26-án tartott összes ülése
jegyzőkönyvéből.

114. A főtitkár meghatottan jelenti Kriza János lev. tagnak ez évi márczius 26-án, nem különben báró Prónay Gábor lev. tagnak f. é. április 1-én történt halálát.

Mind két eset fájdalmas tudomásul vételével az illető (I. III.) osztályok felhivatnak emlékbeszéd iránti gondoskodásra.

Kiadta

Arany János
főtitkár

1328/1875

Magyar Tudós Társ. Oszt. Titkári levelek.

7de Förbundet
1875 Maj 10.
8 pag.

420
114 Kl.

164/875.

Tekintetes Főtitkár Úr!

Kiadram Emődinek

A folyó hó 26án szerdán tartott tagválasztási ülés alkalmával, egyik tagtársunk a képes teremből, valószínűleg tévedésből, vitte el majdnem uj esernyőmet. Tessék megengedni, kérem, hogy a legközelebbi számosban látogatott ülés alkalmával a mellékelt kérelmet a gyűlteremben az asztalra letehessék vagy látható helyen fölszegeshessék az akademiai szolgák, minthogy magam hivatalos ügyben el levén foglalva az ünnepélyes ülésben részt nem vehetek.

Legőszintébb tisztelettel
Tekintetes Urasagod
alázatos szolgája
Rómer Ft.

Budapesten Maj: 28. 875.

1329
1875

Budapest 21/IV 875.

Tisztelt Baráton!

Mert jut eszembe, hogy Vasárnap 25 éltem 10 kor nem egy más ülésem, ennél fogva kérlek légyszíves meghagyni az Igazgató Tanács ülésének fen rendes 12 óráját. —

Vannak tegok, kik fenntnak [illegible] tempelnek menni.

1330/1875

1

2

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible]

[illegible] [illegible] [illegible]

[illegible]

2

Budavár 1875. 5. 6.

Tisztelt barátom!

Midőn ezennel ide csatolom a 17. akadémiai ülésnek általam aláirt jegyzőkönyvét, van egy megjegyzésem a 132. sz. a. végzésre. Én ugy emlékszem, hogy a vácsi iparegylet leveleinek tárgyalása alkalmával kimondatott végzésileg az is, hogy a vácsi iparegylethez levél lesz intézendő, melyben ezen egyletnek Széchenyi emléke iránti egyhelyeslő érzelméért Köszönet nyilvánittatik.

Nagyok szives üdvözlettel

őszinte tisztelő barátod

Lónyay Menyhért

ad 1330
1875

Ribáry Ferenc vand. ür előterjesi: „Egy lap Egyiptom őskori történetéből", mely a kiállított könyvek közti ujabb történeti nyomozásra illusztrálja, az előmiában felolvasásának tar-
tom. Az eggyenként pedig az ily ismeretek is tárgyai
tehetnek a vad. ülésekben.

Budapest, 1875 jun. 3.

Csengeryvand. ür
vezető titkár

1331
1875

Magyar Tudományos Akadémia

A gr. Vigyázdy Jenő nevén özvegy alapítványi pályázatra, folyó évi május utolsó napjáig (bezárólag) beérkezett pályaművek érkeztek:

I. A sabári vokál. költői beszély, XII. énekben. Jeligé: Ahun legyen gondunk a hon jövő, Hogy ily veszély ne érje őt soha. Shakspere

II. Történeti elbeszélő költemény, a török világ – magyar világ zűrzavaros korából. Jeligés levele nincs, a helyett maga a pályamű vastag külön borítékban beküldve. Jeligé a pályamű borítékján: Tengerszéltől tengerszélig Mindenfelé alakban — Mindazt, a mi szép s dicső Mindazt egyesíti magában. (Jeligés levele nyitva hagyva jún. 2.)

Az I. számú pályamunka, jeligés levele zárva beérkezett; jeligés levele visszaküldetett. A II. számú ellenben, mely bélyegzett formahibáról, t. i. a pályázati szabályok ellenére, levél nélkül, küldetett be, a versenyből kizáratott, s jeligés levele felbontatlanul visszaküldetett. (Kiadatott bírálat végett az I. osztálynak.)

Kelt Budapesten a M. T. Akadémia 1875 május hó 31-én tartott ülésében.

Arany János s. k. titkár.

Érkezett még jún. 12-én, de nagy valószínűséggel, Budapesten a postán volt már május 29-én, mert állítólag pályázónak 28-án: Nyíregyházán máj.

III. Az Kunczok. XX énekben. Jeligé: Most már végre boldogabban Éli e kon napjait.

1332
1875

Kálvária utca

1875-ik.

Lapon kém

szét volt szóródva.

1952. tavaszán kerültek elő.

Arany J.

főtitkári beszámolója

1875.

máj.

1.333/1875

Az Akadémiának alapszabályai értelmében, hivatása és célja a tudomány
és irodalom magyar nyelven művelése és terjesztése.

1) Művelés. Az egyes tudak. Magyar nyelven. Kiadási nemzete.
2.) Terjesztés. Könyvkiadó vállal. Olcsó Lexikálisan ár.

I. a) Nyelv és irodalom. Magyar nyelvtud. Akadémiai nyelvtud. b) Országos
és Egyet. Ujjzási, Akkr- szótár. Nyelvtör. Nyelvmívelés. —
Goethe fordítás. — Classicus nyelvtud. Képtud. Pályamunk.
b.) Történ. tudományok. Pályamunkák. Könyvészet. Határok.
Történettud. A Török birodalom működése. Okmánytár. Repertorium.
Földrajz — Statisztika (Kauer) Segédtud. Chronologia. Archaeol. Történ. Térképek.

II. Természettud. Mathematika. Physika. Mechanika. Csillagászat. Építészet.
Vegytan. Állattan, Növénytan, Ásványtan. Repertorium
Élettan. Földtan. Földrajz.
Természettud. Társulatok. Akadémiai Választmány. Alapszabályok.
Halálozások.

I. A Magyar Tudományos Akadémiának, 1874 május 31-én tartott ünnepélyes közülése óta jelen nagygyülésig tizenkét összejövetele volt. A
~~összes ezen ülésein tartott~~

1. Az I. ongyis nyelv és középkori Arany László ülésein:
június 22-én Hunfalvy Pál r. t. „Az osztják nép- és nyelvről" értekezett, és Gregus Ágost r. t. „Shakspere és műve" czimü munkájából, melynek irásával az Akadémia bizta meg, melyet tavaszra elkészitett. Ily czimmel: „A mesés elemek Shakspeare-ben" Rémidő napján, oct. 19-én Szász Károly r. t. „Goethe lyrai költeményeiről" szóló értekezése alkalmával, ugyanakkor Barna Ferdinánd l. t. „A mutató névmás hibás használatáról" értekezett. Május 16-án Szász Károly folytatta előadását „Goethe lyrai költeményeiről" forditási mutatványokkal; Hunfalvy Pál r. t. jelentést tett „az orientalisták 1874. Londonban tartott nemzetközi gyüléséről" és Budenz József r. t. „a németországi philologusok és tanférfiak innsbrucki gyüléséről". Dec. 14-én Ring Mihály úr értekezett, mint vendég, „a nemzeti Museumban levő Orosius codexről" és Szarvas Gábor l. t. „A slavonicai magyar falvak nyelvjárásáról", végre Hunfalvy Pál, r. t. e czimen: „Magyar mythologiai adatok". A jelen évi január 18-án tartott ülésen Hunfalvy Pál r. t. „Az ugor névorokról" czim alatt, adatokat közle a művelt ugor értekezéséhez; Gregus Ágost r. t. pedig „Shakspere Stiljéről" tartá előadását. Febr. 15-én Budenz József r. t. „az ugor nyelvek hangtanáról" értekezett; utána Toldy Ferencz r. t. ily czimen: „A legrégibb magyar iskolai könyv", egy 1531-ben Krakkó-ban megjelent négy nyelvü könyvecskét mutatott be. Márcz. 15-én Fogarasi János r. t. „Az új nyelvről" és Toldy Ferencz r. t. „Az új magyar orthologia" czimen értekeztek. Végre április 19-én Szarvas Gábor lev. tag „A nyelvujitásról" szóló értekezését olvasta fel.

2. A II. akad. Történelmi, Társadalmi és Történet tudományok Osztályának június 8-i ülésén „Világi Jenő" Lovak l. t. „A két bíró Wesselényi Miklós" címen „erdélyi élet- és korrajzot" adott 1750—1850-ből; „ugyanakkor Kölcsey Károly l. t. „Tanulmányokat" bejelentett elő „a Szőllő szedési Statistika terén. October 1-én Pulszky Ferenc t. t. a „Múzeumokról" értekezett; a nov. 2-i ülésben pedig Jakab Elek l. t. „A levéltárakról általában, s különösen egy magyar állami levéltár felállításának szükségéről" tartott előadást; utána Römer Flóris r. t. jelentést tett „Europa éjszaki részében tett tudományos útazásáról". Még azon hó 23-án Pauer Imre l. t. „Teendők a philosophia érdekében" című értekezésével vezette be; Ribáry Ferenc úr, mint vendég, „a jobbágyság állapota a kelleheknél" és a rómaiaknál" című előadást tartott; végül Salamon Ferenc r. t. a „Monumentek Okmánytári XXIII. Kötetét, előadással kísérve, mutatta be.

A folyó évi január 2-án Szabó József l. t. „A könyvkereskedelem történetéből" értekezett; „A könyvnyomtatás feltalálásáról" Henszlmann Imre r. t. „a pécs-fehérvári újabb ásatások eredményeiről" „Kövekező február 1-én Fabricius Károly l. t. „Pemfflinger Márk Sándor gróf életiratát" adta elő „különös tekintettel a reformatio elterjedésére Erdélyben"; Károly pedig, mint vendég, „a Történelem tanításáról" értekezett. Márcz. 1-én Szilágyi Sándor r. t. „Révay Péter és a szent Korona" címen tartott előadást; utána Kelcsi Károly l. t. „Magyarország népesedési mozgalma az 1864—1873-ban" és a Chulera" című értekezést terjesztett elő. Az április 5-i ülésben Szabó Károly rendestagi Székfoglalója „II. Lajos és Mária Zsuzsanna Vilmos" után Konek Sándor r. t. olvasta ily című értekezését: „Ujabb adataink Magyarország bűnvádi statistikájához". Május 3-án Wenzel Gusztáv r. t. értekezett e címen: „Az egykori királyi Curia (1723—1778) döntvényeinek jelentősége a jogtudomány alkotásában"; továbbá

vö. bá Mályai Florián l. t. „Egyházvizsgálati régiségekről" — és végül Trakszai Vilmos r. tag folytatta mulatóri értekezését e címmel: „Mária királyné állása a reformatio viszonyában.

3. A III. vagy Mathematikai és Természettudományi Osztály
múlt évi jún. 15-én tartott üléseinek tárgyai valának: „
phys. b. Eötvös Loránt l. t. értekezése „A rezgések intenzitásáról „
tekintettel a rezgési forrásnak és az észlelőnek mozgására „
chem. továbbá Fabini Rezső úré: „A capronamid előállításá„
nak egy módja;" ugyanakkor még Schenzl Guido l. t. is bemu„
met. tatta a Meteorologiai Évkönyv II-dik füzetét. Szűnidő„
leteltével, october 12-én, Szabó József r. t. felolvasást tett „ge„
geol. ologiai útjáról Serbiában"; Kenessey Albert l. t. „A víz„
bőf való élet- és vagyonmentési eszközeiről" értekezett új„
trajz egre Szily r. t. Réthy Mór úrnak, mint vendégnek „
Czímű értekezését mutatta be: „A kenőolaj reducálá„
hatás felület integrálók elméletéhez". November 9-én
math. Hantken Miksa r. t. „Uj adatokat" közlé „a déli Bakony
geol. geologiai és palaeontologiai ismeretéhez"; ugyanakkor
Réz vendég értekezése terjesztetett elő: Scherfel Antal
úré „a tátrafüredi Castor és Pollux ásványforrások vegy„
chem. tani elemzése" és Schulhof Lajos úré „az 1870-ik évi
cryst. IV. sz. és az 1871-i II. sz. tüzöpös végleges pályaszámá„
tása". December 7-én Rózsay József l. t. „Tanulmányát" el„
orv. olvasta a régi Zsidók orvosságairól"; továbbá
Koch Antal úr, mint vendég — Kés értekezése mutatott
geol. be: a) „Előleges jelentés a szentendre-visegrádi trachyt-
kőzetcsoportnak az 1874. évi nyaron benyegzett részletes
földrajzi vizsgálatáról", b) „A rákosváczi sanidintrachyt
és földpátjainak vegyelemzése."
Az új évben, január 11-én, Kremer József l. t.
jármek „Magyarországra nézve két új ásvány"ról értekezett; Bernáth
József úrtól pedig, mint vendégtől „Közleményeket a budai ke„
ebem serü forrásokról" cz. értekezését mutatta be Szabó József r. tag.
Február 8-án Szarvasi Lajos l. t. „Előleges jelentését „a
bor Timsepterről", úgyszinte Hazslinszky Frigyes r. t. értekezését
lrot adá elő „Magyarhon drúsáiról", saját észrevételeivel
Kitérne végül Jay Mór l. t. Bernáth József úr „mint vendég„
dolgozata tervezete elő: „A budai Rákóczy „forrásvizek
Sem egy új vegyelemzése." Márcz. 8-án Wartha Vincze l. t. „A Bun„
elem sen féle jég calorimeteről" értekezve, fékéz foglalta el;
egyszinte Szarvasi l. t. három vendég értekezését mutatta be:

Layka Hugó úrék: „Adatok Magyarhon Dunamóvirányához"
Balla János úrék: „Adatok Magyarhon gombavirányához"
Borbás Vincze úrék: „Ujabb jelentségek a magyar flóra
Klug Nándor úr, mint vendég „A Sínérczekről, indirect látás mellett" tartott előadást; Than Károly
r. t. „közleményeket" tőn „az egyetem vegytani intézetéből"
„nyugati" dr. Fleischer kolozsvári egyetemi tanár úrnál
és mutatott be „Vegytani közleményeket" végül Schuller po-
lytechnicumi tanár úr értekezést „A súly és hő állandóság
összefüggéséről" terjesztett elő. Szterenyi József dend. tag
Május 10-én Szily Kálmán rendes tagi székfoglalóját ily czimü érte-
kezéssel fogalta el: „A hőelmélet második alapelve, tekintettel az
abból" stb. továbbá b. Eötvös Lóránd l. t. felolvasta „Válaszát Ket-
teler néhány észrevételére az eltelés, rezgések intenzitása fe-
lett"; Jurányi l. t. pedig, kés vendég értekezését mutatta
be: Házfliszky Ferencz úrék: „Egy felsőcsinai Hypogeum" — és Janka
Viktor úrék: „Adatok Magyarhon délkeleti virányához.

4. Ülésen, a folyó ügyek, előterjesztések, indítványok stb. tárgyalásán kívül elnökünkhez szóltak, jelenül emlékbeszédet: jul 1-én Vander Gusztáv l.t. „Herschel János Külső tag felett"; nov. 26-án Marzó Sándor r.t. „Agassiz Lajos k.t. felett"; nov. 30-án Kéleri Károly l.t. „Luetelet Adolf k.t. felett"; dec. 21-én Jalgóczy Károly l.t. „Vállas Antal k.t. felett." 1875. jan. január 20-án Kalchbrenner Károly r.t. „Lorner József l.v. t. felett;" február 22-én Xántus János l.t. „gr. Lázár Kál, már l.t. felett"; márcz. 22-én Erdődy Adolf l.t. „Török János l.t. felett"; april 26-án ismét Jalgóczy Károly l.t. tartott emlékbeszédet Wargha János közelebb elhunyt lev. tag felett.

5. Jelen ülés után, a mult évi május hó 31-ki ünnepélyes közülésen tartott előadások. Ezek voltak, gr. Lónyay Menyhért akadémiai megnyitó beszéde, s a titkári hivatalos jelen tésen kívül: Than Károly r. tagtól: „Emlékbeszéd Liebig Justus Külső tag felett; Pulszky Ferencz tiszt. tagtól egy ér tekezés: „Az archaeologiai leletekről Winckelmann ideje óta, különösen a trójai ásatásokról."

6. Az Akadémia Igazgató Tanácsa ez év folytán két ülést tartott, melyek közül az Akadémia gazdasági ügyeit. Az ülésben tárgyalás intézte az Akadémia gazdasági ügyeit. Az ülésben tárgyalás alá jött a mult évről, hagyományok bejelentése is, mely alkalommal azon kegyes adományok, illetőleg hagyományok intézkedésünk folytán gyarapodtak, a hon nemeskeblű fiai és leányai emlékünk örökös gyarapodtak: Rol Lami folyvári birtokos Kolmosné alk. adományra alapítványa 2000 ft; Fényi Schossberger Kilmosné alk. hagyománya 2000 ft; Kézeru Mózes kőhalmi Németh Lajos negr. hagyománya 100 ft; Jabó Andrási ahad. tag 100 ft, Deák János végrendeleti hagyománya (részben jutalom-kérdésre) 200 ft, Bózan József végrendeleti hagyománya (részben jutalom-kérdésre) 40,000 ft, Lévay Sándor ck. püspök 200 ft, Gach Antalé 1000 ft Kajdi János Simén 1000 ft; Jakabffy György negr. hagyománya 1000 ft és Jakabffy Istvánné úr évenkénti adománya 100 ft; Rotty Recker András hagyománya 200 ft, Barlangby Lászlóé 1000 ft; Korb Pál akad. tagé, határozatlan összegben; Molnár János párisi tanár

végre a márcz. 19-i ülésben Szász Károly r. t. mint bizottsági elnök, kimerítő jelentést tett a gr. Teleki drámai pályázatról, s ugyanakkor Toldy Ferencz r. t. egy rövid, meleg felszólalásában indítá meg buzdító emlékezetbe néh. gr. Teleki József érdemeit emlékezetét.

Melynek tőkéjéről is már alapító levelek állnak ki,

kagyománya 500 fr.; gr. Orekovics Sámuel újabb alapítványa 3000 fr.; Brenzovics
Szkey József 50 fr., Schwanfelder József kanonok 200 fr. Bíró Albert 100 fr.
hagyományai.

II. Az Akadémia Állandó bizottságai működését, röviden fog-
lalva, a következő vázlat mutatja fel.

1. A Nyelvtudományi bizottság, a nyelvek tárgyalásán, vélemény-
adás, bírálat stb. körével a folyó ügyeken kívül, legtöbbé a
magyar helyesírási szabályainak megállapításában fáradozott; ennek vonat-
kozó tanácskozásait be is fejezte; eredményeit közelebb nyilvánossá-
clé tevendi. Közleményeiből a XI-dik kötet kijött el, mely az
anyák nyelv grammatikáját és szótárát kivál, terjedő és eredeti
szövegeket foglal magában. Ezenkívül Hunfalvy Pál. értekezése a Kriza
mények "XII-dik kötetének I. füzetét dr. Ring Mihály értekezései,
a Catull költeményeiről" a régibb görög regényről" — korábbá Ebel
Pál "adatai a magyar mythologiának" Erdélyi
Antal értekezése "Rumun elemek a magyar nyelvben" töltik
be. Albizottság által, jelenül Budenz, Szarvas és Szilády b. tt. felü-
gyelete alatt, megjelent a Nyelvemlékek I—III kötete, részint a
Pesti és müncheni bibliafordításoknak utóbb másolatai kiadásával, részint
Budenz és Fogarasi b. tagok által magyar codexek nyújtásával. Továbbá
Gábor kéziratban lévő alá az uralkodóból kivett Katalin tárgyát és
lakat és mértéket, s a munka már annyira halad, hogy ez év
ben még forg jelenhetni. Végre Budenz és Szarvas b. tt. vezér
lete alatt a magyar nyelv történeti szótárának előmunká-
latai is sikeresen folytak, számos tiszt erő fáradozásán a ré-
gi codexek és nyomtatványok egész tárának kiírásában.
Végre Budenz József "Magyar-Ugor összehasonlító szótárán dol-
gozott, melynek ez évben R-dik füzete jelenik meg; Szarvas
Gábor pedig "Nyelvőr" IV. évi folyamát szerkesztette.

2. Történelmi Bizottság. Akad. levelező-tagjai sorából, melyre Toldy Ft.,
xemix r. t. és bizottsági előadó a II. osztály közelebbi ülésén tett a fö-
lösleg. Lefolyt évi működéséről, s nagy jelentő már új a nyilvánosság előtt
van, de közelebb az Akadémiai Értesítőben is meg fog jelenni. — E sor.
lat tárgyalására Vrabély
Kiséjő gyűjteményei a bizottság ex officio tagjai sorából, melyre Toldy Ft.,
ta,) nagyobb burgalmával és sikerrel, mint eddig. Névszerint: a fi-
mancai spanyol államlevéltárban, Franki b. t. kijegyzési szerint 1272
ivnyi okirat másoltatott le, mely munkát b. Gravenegg Ottó, austria-ma
gyar dipl. ügyviselő úr, ki pénzmüvei s egyéb Rákóczi-emlékei
közben Olaszy Lipót úr is folytatta másolgatni Nyitrán, i Tallóssy
Béla apát s akad. tag pedig kiemelték, hogy a római Vatikánban is
másoltassanak a bizottság. A Mágyárkuti Külügyek részben ismertetése
érdekében Mantua, Modena és Parma levéltárainban folyt a másolási
munka; Kimlei e körre Danczkában Möschke provinz ker. könyv szerk.
va nevü actákat másoltat, ezek kimül get. Sopral a Jerney elhunyta
val, a Varsai lengyel szemleirattárban Pawinsky Adám úr folyt
atja a másolásokat; ugyanott Jerney Károly úr Schydlowye oz
Kristóf XVI. szaza lengyel, Rövei XVI. századbeli diariumait másolta le II.
Lajos és Ferdinand korát illetőleg; Rövei pl. 1871 r. t. pedig, ugyan
Lia Varsában II. Rákóczy Ferenczuek egy ismeretlen naplóját. De Rozsa
Ky Jozsua úr pl. Párizsából a Minden Mindenkai "Számára levelezik. Bécs
tiban Thaly K. b. t. felügyelete alatt, Szinnyei József Magyar írók
történet. Vége a magyarok és Székelyek jogeseteiről gyűjteményében Schuler fr.
Szeben tanár úr sikeresen fáradozott; Jkalcic János Zágrábi ter.
tárnok úr e nyáron a dalmát levéltárakat fogja részünkre vizs
gálni; Kinaux Nándor bir. tag pedig a XVI. század történetére, az ennek
ni érett levéltárból állított össze okmánytárat.

A bizottság kiadványai közül a III. rendben első helyen sorol-
va, azokat itt röviden megjelenő Nagy Okmánytárnak, melyet
bizottsági segélyezéssel megjelenő Nagy Imre és Véghelyi Dezső szerk. fejezett,
Ipolyi Arnold, Nagy Imre és Véghelyi Dezső szerk. fejezett,
VI. dik, már megjelent, Kölcsey s a VI. dik, mely sajtó alatt van.

3. Az Archaeologiai bizottság, "Értesítője" kivül, melynek 1874-ben VIII-dik
füzete befejeztetett, és most IX. dik kötete folyt, — kiadta "Közleményeit" mely
IX-dik kötete nek 2-dik füzetét, tartalmazó ezekezetekkel: Muitáth Béla:
"Tanulmányai az ember eredetének történetéből" Szerkezői oldalakkal; Ozir
busz Gézától: "A norvégi nagy őrealdet"; Myskowszky Victortól: A
czikádor-cisztercita apátsági templom romonaradványa"; Ortvay Tivadar
Lartól: "Dácia feliratos emlékei és térképe Mommsen kiadásában";

régi ismeri Myskovszkytól: „Adalék a régi magyarországi kerengetős mellenckék ismeretéhez."

Megjelent továbbá „Magyarország Régészeti Emlékei" (Monumenta Hungariae Archaeologica) III. kötetének I része, szerkesztősége dr. Rómer Flóris Jenő titkezésével a „Régi Magyarországi falképekről" XIII táblával nyilt rajzolatt képtáblával és több mint 70 fametszővel, szerkesztői szövegével és név- és tárgymutatóval.

4. A Mezőgazdasági bizottság. E bizottság nagyon sokáig, 1893-ban alakult és a régi statutumai bizottságból mezőgazdaságira, minden ellen e tekben való működését csak 1894 második felében kezdhette meg behatóbban. E czélból felszólítást intézett meg „Mezőgazdasági Szemle" czím, kat füzetek közre dolgozására b. Jay Richárd alatt. Az év végéig megjelent hat füzet, mely az első kötetet vala képezendő. A szerkesztő akadályok, dőlése ellen sem jeleskedett kellő számmal, a bizottság most tanakodik azon, miképen ők kinek szerkesztése alatt folytassa ezen irodalmi vállalatát, melynek kiállítására az Akadémia részéről megszavaztatott 1500 frt tegyen meg elég sőt.

E bizottság kebelében tétetett a javaslat Magyarország népességi gazdasági és minőségi viszonyai leírására, mit a közgyűlésből bizottság el fogadván, megírásával Kelen Károly b. előadót bízta meg.

Wodianer Albert úr ajánlatára, ki ezúttal 6000 frankot ajánlt vala fel utazási ösztöndíj képen oly, czélú szám ára, ki mezőgazdasági tanulmányainak már is némi jelét adta. Az ösztöndíj odaítélése ezen bizottságra ruházta tatott, ez, a jelentkező hegy pályázó közül, egyhangulag Győry Endre urat jelelte ki, ki utazásáról tanulmányai folytatása iránt.

5. A Mathematikai és Természettudományi bizottság, az ország természettudományi megismertetése érdekében utazásokat tett, valamint e gyébként is köre működése alá tartozó közlések gyűjtése és kiadására, melyek hazai viszonyaink bővebb megismertetésétek bevezetésére anyagokat szolgáltassanak. Külön nősen növénytani kutatások végett jelentkezett az ország délkeleti hegy vidékére: Simkovics Lajos a bánsági havasokra nyolc gyűjtése, — Borbás a Retyezátra tett kiránduláit a Kárpátok érdekében; végre Feichinger Vincze ugyanoda a flóra általánosabb tanulmánya végett; Lyka Hugo Sándor Ugocsát járta be növénytani szempontból. — Állattani tanulmányokat tesznek: Frivaldszky János b. t. Krasnóba, — Horváth Géza Orsovára és Bekeibe, — Mocsáry Sándor Zemplénbe és Ungba tett kirándulást. — Földtani kutatásokra vállalkoznak: Koch Antal, ki Vizsegrád vidékén — és Szabó József b. előadó, ki Szerbiában gyűjtött érdekes adatokat és feldolgozandó tárgyakat.

W. L.

kiadványai közül, melyet alább (III.) elő vannak sorolva, részint megbízott munkáinak jelentései, részint egyéb közlemények nyomatnak; ezek közül különösen kiemelendők az 1873-i bécsi kiállítási Magyarországról készült bányászati monographiák, az egyik vonatkozva a Salgó-tarjáni Köszénbányaterre, a másik az abrudbánya-verespatakibányászatra. Külön kiadvány Kalchbrenner L. L. gombászati nagy munkája, melynek 3-dik füzete is elhagyta a sajtót.

6. A könyvkiadó bizottság, melynek feladata a tudományt közelebb közben terjeszteni, a lefolyt évben rendszeres lépést tett e feladat megoldására. Ezen meggyőződése ugyanis, hogy az előbbi könyvkiadási viszony nem felel meg a munkák gyors napfényre hozatala és közben való terjedésének: egy a munkát közlőnek igényeinek megfelelő könyvkiadó vállalattal közvetlen megindulásáról határozza el magát.

E vállalat keretében oly értekezések, és forrásos munkák fognak kiadatni, melyek megválasztásában irodalmunk legszembetűnőbb hiányainak betöltése és ez által a művelt közönség szükségeinek kielégítése lesznek a fő szempontok. A vállalat három külön sorozatból áll, melyek a) a történelem b) az irodalom c) a jog és államtudományok egész körét felkarolják. Az első sorozatból 80 ív, a második sorozatból 60 ív, a harmadikból körülbelül 60 ív jelenik meg 20–30 irányi kötetekben. Ára az I. sorozat egy évfolyamának négy, a II- és III-ik külön külön 3 forint 50 krajcár forint-ban állapíttatott meg. Ilyen módon a vállalat kapcsolt nyomtatványai is csak ezen összegért lesznek.

E vállalat sikeresnek látszik. Az aláírási felhívás, február óta, minden irányban közel ezer előfizetést – sőt az elsőnél többet is – hozott.

A bizottság, midőn e három sorozatra megindítását, nem csak szükségesnek a tudományosság irányában is kívánatosnak, sőt hogy e tervben nyugvó célnak a m. k. természettudományi társulat sikeresen felelgyen; inkább tehát arra határozta el magát, hogy e társulatot erkölcsileg és anyagilag támogassa, oly helyzetbe tegye, hogy saját kiadványait még olcsóbb áron árusíthassa; ezért évi kétezer ft segélyt ajánlott meg a társulatnak, mely így illető kiadványai árát 7 forint 50-re szállíthatta.

L. Arnóldhoz

II. Pályázatok ügyében az ötven ülések döntéséből: 1874 jul. 1-én a Dóra-jutalom ügyében a midőn, Középpályamunkák közül a II. Rajnovai nyertes Lőw György Endre; az I. számú pedig, melynek szerzője Markhovics Sándor, dicsérettel kitüntetése, a díj megtétele kiadására javaslatott el. Folyó évi febr. 22-én a Jávai alapítvány jutalma a versenyző négy pályamunka egyikének ítélete ugyan oda; azonban a II. számú, melynek szerzője Beöthy Zsolt, dicsérettel elismertetett, s az alapító perki első hatai takarékpénztár jóllétével, hogy a kiadandó munkái tiszteletdíjban részesüljön, mire az készek is nyilatkoztak. Márcz. 19-én a gr. Teleki József drámai jutalma, 12 pályamű közül, de csupán négyszavazattöbbséggel, a „Sóstat" című nyilatkozatnak adatott ki, melynek szerzője Csiky Gergely. A többi pályázatok sorsáról jelen hó 21-én fog a jelentés felolvastatni.

Folyó 7. Az 1874-ki évi nagygyűlésen elbírált gr. Lónyay pályázatra dicsérettel kitüntetett munkák szerzőiül bizonyultak: a III. számúra: Schwarzel Sándor, a II-ra Endrey Benedek, az V-re Solymossy Béla [redacted]. Az idei Dóra- és egyik Jerney-pályázatra nem érkezett pályamű.

III. Az Akadémia kiadásában, a múlt évi nagygyűlés óta, következő munkák, folyó és idősztaki áraik jelentek meg:

1. A Magyar Tudományos Akademia Könyvei. Szerkeszti a főtitkár. XIV. köt. 3—5 darab.

2. A Magyar Tudományos Akadémia Értesítője. Szerkeszti ugyanaz. 1874. 8—17. Szám; 1875. 1—5 sz.

3. Értekezések a Nyelv- és Széptudományok köréből. Szerkeszti Szvetai Sál, osztálytitkár. IV. köt. 2—6 sz.

4. Értekezések a Társadalmi tudományok köréből. Szerkeszti Szalay Imre osztálytitkár. II. köt. 10—12. III. k. 1. sz.

5. Értekezések a Történelmi tudományok köréből. Szerkeszti ugyanaz. III. köt. 9, 10. sz. IV. köt. 1—5. sz.

6. Értekezések a Mathematikai tudományok köréből. Szerkeszti Szabó József osztálytitkár. ~~XX. XXI~~ III köt. 1—6 sz.

7. Értekezések a Természettudományok köréből. Szerkeszti ugyanaz. IV. köt. 6. sz. V. köt 1—10. sz.

10

8. Archaeologiai Értesítő. Szerkeszti Henszlmann Imre bizottsági
Másoló. VIII. Köt. 6—13 ív. IX. Köt. 1—3 ív.
9. Archaeologiai Közlemények. Szerkeszti ugyanaz. IX k. 2. ív.
10. Magyarország Régészeti Emlékei. Szerkeszti ugyanaz. III. Köt.

I. Rész.

11. Mathematikai és Természettudományi Közlemények. Szerkeszti
id. Szabó József biz. elnök. VIII, IX. Köt. teljesen. XI. Köt. 2—7 sz.
12. Magyar Történelmi Emlékek. (Monumenta Hungariae Historica.
1. osz.) Első osztály: Okmánytárak. XXII. Köt. vagyis Árpádkori Új
Okmánytár XII-dik Kötete, Wenzel Gusztáv r. tagtól. XXIII. Köt. vagyis
Okmánytár II. Rákóczy György diplomatiai összeköttetéseihez. Szerkeszti
Szilágyi Sándor r. tag. XXIV. Köt. más címmel: I. kés Rákóczy
György fejedelem családi levelezése. Szerk. ugyanaz. — Második osz-
tály: Írók. XXII. Köt. Kritobúlosz, II. Mehemed Élete. Görögből Szabó
Károly r. tag. XXVII. Köt. Történelmi Naplók 1663—1719. Köt.
id. Thaly Kálmán. — Negyedik osztály: Diplomatiai Emlékek. I, II.
Köt. az Anjou Korból. Szerk. Wenzel Gusztáv r. tag.

Harmadik osztály:
(Magyar Országgyülési Emlékek. (Monum. Comitialia Regni Hung.)
II. köt. 1537—1545. Szerk. Fraknói Vilmos r. tag.
14. Magyar Történelmi Tár. XIX. ~~köt~~ XX. (XXI) köt. Szerkezti
Toldy Ferenez.
15. Név- és Tárgymutató a Török-Magyarkori Államokmányo-
kat. Készítették Sziládi Áron és Szilágyi
Sándor akad. tagok.
16. Nyelvemléktár. Régi magyar Codexek és Nyomtatványok.
Kiadja a M. T. Akadémia Nyelvtudományi bizottsága. I, II. Köt. Szer-
kesztette Volf György. III. Köt. Szerk. Komáromy Lajos és Király Pál.
17. Hazai és külföldi Folyóiratok Magyar Tudományos Reperto-
riuma. Első osztály: Történelem és segédtudományai. I. Köt. Az
Akadémia megbizásából szerk. Szinnyei József.
18. A Vasuti különbözeti Viteldijak. A M. T. Akadémia által
(a Dóra-pályázatnál) dicsérettel tüntetett pályamunka. Irta Madle
Kovács Sándor l. tag.
19. A Lég. Népszerü leirásban. A magyar légtan díjával
jutalmazott pályamunka. Irta Szabó Ignácz, tanár.

20. Magyar Tudományos Akadémiai Almanach MDCCCLXXV-re.

21. A Magyar Tudományos Akadémia munkálatainál és pénz-
tára működésénél 1873/4 ben Jelentése az Igazgató Tanácsnak.

VI. Az Akadémia egyéb munkássága legintkább az állandó bizottságok körében folyt, melyekről fentebb volt szó. Az akadémiai ülésben előforduló indítványok közül legtöbbnek érintője a közlekedők. Előállításra a könyv-kiadó bizottsággal, az Akadémia bérpalotában, gyakorlatos könyvtárnok vezetése alatt, melynek költségeit ~~valamint~~ az épület ~~fenntartási~~ költségeivel együtt az igazgató tanács állapítja meg, nemcsak a mellett, hogy a palota képviseli helyiségei, ne ~~taxmentessé~~ átalakítása, s ~~ennek~~ ezek, valamint a könyvtár és a tetőre fúró vízzel fűtő készülete igen nagy terhet rótnak ez évben az Akademia-ra. Az Akademiai Értesítő I—3 közleményeihez név- és tárgymutató készült, s e napokban megkezdődött a ~~mindkét~~ évben ~~kiadott~~ mellőzésével kiadott Régi Okmánytár I. kötete megjelent, munkában van a ~~Repertorium~~ történelmi osztályának I. kötete. Az Akadémia segéd-tudományi bizottsága a math. és természettudományi osztály könyvtárának rendezéséhez, a nyelvtud. osztály pedig egy a közmunka- és közlekedésügyi minisztérium által kiadandó vasúti üzleti szótár megvizsgálásához, a nyelvtud. akad. szótár-gyűjtemény ügyének előmozdítása végett egy ~~akadémiai~~ tehetséges ifjúnak a bécsi historiai dominaeum könyvtári szabályai, bizottságilag ujra dolgozása végett ~~ugyanoda~~ kiküldése, a könyvtár-bizottság pedig a könyvtár rendezése, a kiadási és kiadványcsere ügyében tett javaslatai, a könyvtár-szolgálat

7 mék.

ben is 6000 frane utalván Kölnöget ajánlván fel egy magyar ifjú
nak a rendes szakban külföldi kiképeztetésére. Továbba
bírák adományából 25 halárra emlékezvén jegyzőkönyveink
minő Éder Albert iné, ki atyja Éder György az író, kezeinél
11 Kőszegen s elvesztvén küldötte be j. Török János lev. tag, hagyo
mányát, az általa írt vagy szerkesztett minden munkából eredő
jövedelmet, egy-egy példányi Sárosy György és Mór arcképét, atyjá
ról Sárosy Sámuel az iratalbum tőzsdei szerzőjének arczképe nagy és élet
rajza; dr. Arenstein József l. tagtól egy láda, legkülönb az okta
tásügyre vonatkozó, Könyvkülönlenyét, hogy kivebb adományaban,
a könyvtárba egyes szerzők és kiadók által beküldött munká
kat ne említsünk.

VIII. Halál által szenvedett veszteség: Akadémiánk a
következők. 1874 aug. 10-én hunyt el Theiner Ágoston külső tagja,
és sept. 13-án szintén külső tag Guizot F. P. Zsenez. (sept. 3-án
Jabelonszky C. János k. tag. Dec. 7-én Rosty Pál, II. osztálybeli,
lev. tag, és 17-én valamint Józsi József külső tag. 1875 január 9-én
szepesi Jurr I-sö, és 10-én Hárga János lev. tagok hunytak el;
febr. 10-én Czinár Mór lev. tag a II. osztályból; 23-án pedig Lyell
Károly külső tag; kikez. március 26-án Rózsa János lev. tagok.
és április 1-jén b. Prónay Gábor a III. dik osztály
ja következett. † Ewald Henrik k. t. május (?)

Kelt Budapesten, az Igazgató Tanács 1875 május 29-én
tartott üléséből.

gr. Lónyay Menyhért,
elnök.
Arany János,
főtitkár.

1875

máj. 29.

Nagygyűl.

Érk. 1875 június 2-án

518. Jeligés levelke

a „Történeti elbeszélő költemény" czimű beküldött műhez és szerző lepecsételt nénjelye.

ad 1334
875

Levélquarto

Tekintetes Kenáromy Zsennik
h. ügyvéd urnak
Tokaj.

Pozsonyt ügyvéd úr,

Távozásunkkor egynap előtt, csak belém – lelkemre néz nézve, – juthatott kezembe, Orlósné, többnek tartva arra levélben válaszol, ni, annál is inkább, mert a dolog már úgy sem sürgős, elkésve mindenképp.
Én a pályamunkát két borítékban kaptam. A külső, nevezete, egy az Akadémiához volt címezve, az belsőn pedig, benne egy másik, kis találtam, három pecséttel, s azon felirás val, hogy az Nádasdy-pályamüvet tartal max. Ezt is jól kellett zsebre bandzsoznom, s benne találtam magát a pályamüvet, de egyebet nem. Első gondom volt, mint mindig, a jeligés levelet keresni, lapozgatni végig, forgatám a pályamunkát; az üres borítékokat – mind a kettőt – kikaszáltam, jeligés levél nem volt sehol. Így jelentem, lem az Akadémiának május 31-én.
Ez a kiolapult tudósítói jólesésemben, gondolom ennek folytán, érkezett hozzám június 2-án, postán, egy levél, melyet felbontva, benne egy másik pecsétes le, melyen találtam, ezen felirással: „Jeligés levelek a „Történeti elbeszélő Költemény" című beküldött művekhez és a pótlólapok nélkül hogy a jeligés rejtve volna. Ez az Akadémia ügyes titkára (de mely nem lesz előbb június 28-ánál) tűnik be fogom ismertetni, valamint gyanúm szerint pedig.

Tisztelettel
Budapest 1875 jún. 5.

T. Ügyvéd urnak

alázatos
szolgája
Gyulai

1 – Budapestem
feladva

A II. Rákóczi Vádaszy
pályamunkára vonatko-
zó.

Iktatva

Jun 5.

1334
1875

exp

A PÁRISI NEMZETKÖZI FÖLDRAJZI KIÁLLITÁS MAGYARORSZÁGI MIN. BIZTOSÁTÓL.

1881 sz.

[illegible]

[illegible]

Tudtára adom, hogy a Párisban elszállásolt magyar küldöttek még hátralevő időtöltésére a Rózsegyeket szívesen rendelkezésére bocsátom.

Fogadja kiválóbb tiszteletem kifejezését.

Budapesten 1875 június 6-án.

Széchenyi

1335
875

An die k. u. Akademie

Budapest

Von der k. k. Akademie
der bildenden Künste
in Wien
1875

Eingelaufen am 4. Februar
Joseph Ritter von
k. k. Hofbibliothekar
Expedition
1336/875

Wimbergen

BUDAPEST 8/6 75 POSTA

PESTH 7/6 75

An
die hohe k. ungl. Akademie
(Gelehrten-Gesellschaft)
in Budapest

Franko

Méltyen tisztelt Osztálytitkár Úr!

Bátorságot veszek egy mathematikai értekezésemet ide mellékelve Nagyságodhoz beküldeni azon tisztelettel teljes kéréssel, hogy az a tudományos Akademia illető szakosztálya által bírálatra kiadassék és nekem, ha az igényeknek megfelelne, annak egy osztályülésen való fölolvasása megengedtessék.

Amennyiben a dolgozat terjedelmesebb, hogysem egy óra alatt fölolvasható volna: vannak oly részei is, melyek a fölolvasás alkalmával egészen elhagyhatók, mint pl. az egész 4-ik szakasz, mely a külzeléknek meghatározásáról szól; úgyszinte egyéb részletek is kihagyhatók a nélkül, hogy az egésznek összefüggése és értelme megszakadna.

Nemi szeréntytelenséget látok kérelmemben, amennyiben szeréntytelenségnek tartható, hogy fiatal ember, ki most van jogi tanulmányainak végén, s így ex offo nem mathematikus, igénybe meri venni s kéri a tudományos Akademia bírálatát mathematikai dolgozata számára; de mégsem puszta kíváncsiság

kanem kornoly törekvés vezérelt e kérelemnél, sőtek óta igye-
keztem megismerkedni ama szép tudománnyal,
melynek körébe értekezésem tartozik.
Ezen körülmények talán mentsétik, ami viszás
nak látszanék föllépésemben.
Alkalmatlankodásomért bocsánatot, s ha a kö-
rülmények engedik, szives föbörlágositást kérve, vagyok

mélyen tisztelt Osztálytitkár Úrnak

Székesfejérvárott 1875 június 7-én

alázatos szolgája

1337
875

Szüts Miklós
jogszigorló.

Székesfejérvár, megyeház utca 10. sz.

Kivonjuk [illegible] pul 9 hogy a 2-ik bírálói véleményt csak
októberben kérik [illegible].

10ᵏ érkezett
1875 június 14.
2. post.

Nagyságos

dr. Szabó József

egyetemi tanár és akad. osztálytitkár

Úrnak.

1875

Augustus 16-an elhuldsem
Salamonnak.

Főtisztelendő Úr!

Átküldöm a Bonfin művét tárgyaló értekezésemet őszintén kiván-ván, hogy a nagyon tisztelt bírálók követeléseinek megfeleljen.

Azon esetre hogy értekezésem kinyomatásra méltónak itéltetnék, azza kérem Főtisztelendő Urat, szives-kedjék nekem néhány tiszteletpél-dányt megszerezni.

Nagy örömmel halottam Főtisztelendő Úrnak a muzeumi könyvtár őrévé való kineveztetését: fogadja szives, őszinte szerencse ki-vánatomat.

II oszt

1875: 22. 7.

Bátor vagyok egyuttal Hel-
tai Gáspár Krónikájáról szóló
kis értekezésemet átküldeni; szíves-
kedjék ezt, ha Főtisztelendő Úr
illőnek találja, a magyar tudo-
mányos akadémiai Könyvtár-
nak átadni.

Magamat szíves barátságá-
ba ajánlván maradok kiváló tisz-
telettel Főtisztelendő Úrnak

Pozsonyban, 1875. junius 9én

Kész szolgája
Helmár Ágost
gymn. r. tanár

1338
875

Kórházutca 269. sz.

1201/1875. szám.

Nagyméltóságú Gróf, Akademiai Elnök Ur!

Már több éven át, mióta egyetemünknél az é-
pítkezések folyamatban vannak, tanú-
sítá a Tekintetes Akademia egyetemünk
irányában azon szivességet, hogy egyete-
mi főbb ünnepélyeink megtartására vajái
dísztermét engedte át.

Mindhogy pedig még ezúttal sem
vagyunk azon szerencsés helyzetben,
hogy f. hó 25én délelőtt 11 órakor egyete-
münk ujjáalakításá évfordulójának em-
lékünnepélyét saját helyiségeinkben ül-
hetnénk meg: tisztelettel jeles kérem, mi-
szerint az említett napon a tudományos
akademia nagy dísztermét fenti ünnepé-
lyünk megtartása céljából, rendelkezésünk-
re bocsátani méltóztassék.

Budapest 1875 junius 10én

Nagyméltóságodnak

készz szolgája

1339/875

Kovách
Rector.

A magyar tudományos Akademia nagyméltó-
ságú Elnökének.

„Petzval Otto egyetemi tanár és Ara-
demiai rendes tag munkáját jelen
alakjában kiadásra alkalmas-
nak tartom.

Budapest 1875 Jun 11

Krusper

1240
875

10ᵈ értekezlet.

1875 június 14.

1. pont

33418 sz
875 P.

Ő FELSÉGE A KIRÁLY NEVÉBEN

A budapesti Kir. itélő tábla, Gyí. Somogyi Henrykértnek — mint a magyar tudományos Akadémia elnökének, néhai Toroklovainszky György hagyatéka elleni, a pesti Kir. törvényszék — mint telekkönyvi hatóság által 1875 évi Június hó 1ső napján 8014 sz. alatt hozott Bolt végzéssel elintézett telekkönyvi bekebelezés iránti telekkönyvi ügyet, —

Tekintve 1875 évi Június hó 24ik napján 9984. sz. alatt beadott felfolyamodása folytán, az 1875 évi Július hó 19ik napján tartott nyilvános ülésen vizsgálat alá vévén Következő:

Végzést hozott:

Az elsö birósági végzés helyben hagyatik.

Mert a kérvényhez különben is nem érvénybeni végrendelet magába vévé telekkönyvi bejegyzés alapjául nem fogadható el. —

12891/875 sz. tkv. Ennélfogva megbizando Kiskér — Tószeg ügyvédnek kiadatni rendeltetik. —

Egyuttal utasittatik a telekkönyvi hivatal, hogy a 8014/75 sz. elrendelt

végzés ci a 9984 sz. Selfolyamodási fel-
jegyzéseit a pest terére: Király és hársfa
utca sarkán 676 sz. a. Schvo ingat-
lanról törülje ki.

Budapesten 1875 augustus 6ikán
A pesti K. tvszék mint tkvi hatóság.

KIRÁLYI TÖRVÉNYSZÉK PESTEN

Sándor Gábor
elnök

Ráve Kálmán
jegyző

12811/75
875 tk.

588
III

ad 1341
875

Schmidt József végy-
véd urnak

Wallis Viktor

8014/875 sz.

Akvi

V.

Minthogy beterjesztés vagy elvégzésről a Akvi rend. 67§a értelmében csak eredeti okiratok alapján lehet intézkedni, minthogy a hitelesített másolatban beérkezett végrendeletben a kérdéses hagyományoknak a székely alap illetőleg a magy. tud. Akademia javára leendő biztosítása nem engedtetett meg s azonkívül hagyományok még folyóvá nem tétetnek, mielőtt a Akvi rend. 88§a esetei közül egyike sem forogván fenn még zálogjogi elvjegyzés sem foglaltatván helyt: mindezekből fogva akként kérelemnek, hogy a zálogjog 10,000 ft hagyományi tőke s jár: erejéig a Székely alap javára és 20,000 ft hagyományi tőke s jár: erejéig a m. tud. akademia javára a pesti Lipótvárosi Király és Hóra-ja utca sarkán 676 sz. a. fekvő Kiralyvárszky György nevére irott házra bekebelezésével helyt nem adatik. —

Mely elutasító végzés felfolyamodik. —

?

8014/875 Akvi

Erkv 1875 Jun 12

Jun V

A perid

Tekintetes

Királyi Törvényszéknek

mint telekkönyvi Tanácsnak

Vérvény

Gróf Lónyay Menyhért.

nek mint a m. tudományos

Akadémia elnökének

nékai Kiralyvárszky György végrendelete alapján

1341/875

a Székely alapnak illetőleg a m. tudom. akadémiának rendelt hagyományok erejéig terjedő zálogjogunk a Terézv. városi Király és Hóra-ja u. 676. sz. alatti fekvő házra bekebelezése iránt. —

Steinhauz

IV kerület 41.

Steinka Josef ügyvéd mp

Miről folyamodó Hinka Józsefnek ügyvédkedéshez a csatolmányok kiadásával
folytatólag értesítetik

Budapest 1875 Junius 1én

A pesti kir. törvényszék mint elsőbiróság
részéről

Ozvald
jegyző

Wolbeck

10 értekezlet
1875 jun 14.
2. pons.

Tisztelt tiszta Ur!

A mennyire az idő rövidsége engedé, keresztül mentem az ezzel visszaszolgáltatott értekezleten, bár annak tanyát nem nagyon szeretem. – Foglalkozik ugyanis a felsőbb mennyiségtan alapjanák megszilárditásával. – Ez Hyforma gyermekbetegség, melyben majdnem minden kezdő szenved a különbzéki számitás feltalálása, vagyis majdnem 200 év óta.

A kérdés tulajdonképen ez: mi a semmi?

A megfejtéssel külföldön már nem igen foglalkoznak, de nálunk még időről időre akad, kit sem Leibnitz végtelen kis mennyiségé, sem D'Alembert határ módszere ki nem elégit, és kik a semminek uj megmagyarázása által, az ugyis eléggé szilárd tételeket még szilárdabbá kivánnák tenni.

A munkálat nyelve tiszta és folyékony, irálya kellemes.

Az egész azonban még meg nem érett, — nagyon meglátszik rajta, hogy szerzője még kezdő mathematikus; miután az eddigi mennyiségtan tudorait nagyon is lenézi!

Az itt ott elszevett hibákat az oldalszélekben jegyeztem, természetesen csak irónnal, — a szerző szabad választására hagyván a szövegen változtatni, vagy a jegyzetet kitörölni.

Újabb átnézés azonban okvetlen szükséges.

Teljes tisztelettel üdvözölve
vagyok kész szolgája

Budapest 1875. jun. 13án

Vécsi Ármin

1342
875

Levél-quart.

Sayous.

Igen tisztelt Férfiú,

Midőn Önt, mint a Magyar Tudományos Akadémia megválasztott „külső" tagját, melegen üdvözlem: szerencsém van egyszersmind az illető oklevelet, Magyarország 20-dik §-a értelmében, megküldeni.

Maradok tisztelettel

Budapest 1875 jún. 15.

Szász Károly

1343
875

Mélyen tisztelt Nagyságos Úr!

Miután Kondor Sussztáv tanár úrnak' ede mellékelt bírálatában előforduló összevételek' kívánt sorrendbe szedése nyelvbeni hibákat pedig nyomtatás alatt a legnagyobb gorgalommal kijavitani igyekezendem, még csak bátor vagyok Nagyságos tanácsos urat arra felkérni, méltoztassék engemet tudositani arról, hogy mikor és hol e munkia nyomtatásának átadatni fog, hogy magamat az illető fedő-vel érintkezésbe tegyem; még megemlitendőnek tartom, hogy az idomok' nyomtatása a szövegben legkönnyebb és legegyszerübb lesz. Különben a legmélyebb tiszteletet maradok.

Nagyságos K. tanácsos úrnak

Pesten Junius hó 22-kén 1875. alázatos szolgája.
Dr. Petzval Ottó
egyet. r. tanár

1344
875

Nagyvágos Szabó József
K. tanácsos és egyetemi r. tanár
úrnak mély tisztelettel.

Melyen tisztelt Elnök Ur!

Tisztelettel van szerencsém tisztelt tagjaink sorába
hogy a Czuczor Gergely és Argyrassy János emlékére
vert érem egyik arany példányát a m. t. posta útján
megküldjem.

Ha bár egy részről a nyilv. lapok, más részről Schöner
Károly barátom által előlegesen értesülve voltam arról, hogy
a t. Akadémia e példányt a pannonhalmi főapátságnak,
mint Czuczor Gergely örökösének szánta; mégis mélyen
megható volt előttem magammal, midőn az érmet kezembe
vettem és közelebbről megtekintettem.
Nem csoda! hiszen a szép érmen annak képét láttam,
kit tiszteltem és szerettem, mert társaságunknak dísze
volt; kire mindenkor büszkék lehetünk, mint oly fér-
fiúra, ki hazáját tiszta szívből szerette, és lehetségeik
s idejét ette meghatáráig a honban hazai nyelv ügyé-
nek előmozdítására oly szerencsésen fordítá.
A m. t. Akademia kegyelete ugyaránt megható, akár
a Czuczorunkra, akár a közös szeretőre vonatkoztatjuk.
Czuczor szerkesztette a kegyeletet; a szerzet pedig
igen megtisztelve érzi magát az által, hogy a t. Aka-
demia a tisztelet adását át, mint az egyes tag
megérdemlett, és a főapátságnál jutalmát a szép
emlet mely Czuczort illeti.
Sőt hozzá Nagyságodat, fogadja mélyen áhítatu

J. C. Csengery Antal a m. t. Akademia
másod Elnökének.

Közönetünket, s tegyen annak tolmácsa a tiszt.
ügyészlet színe előtt.

Ügyészi adásnak vallom magamat: de remélem
hogy megjön a kedvezőbb idő, midőn én is Czinor
emlékének feltevenítésére a sírnál résznél a t.
elhunyt iránt javára esdély erőm szerint valami él
dozattal járulhatok.

Kitűnő kitűnő kiválósággal maradtam.

Nagyságodnak

Pannonhalmán 1875 jun. 24-én

alázatos szolgája

Dr. Knauz Nándor sk.
főapát.

1345
875

45
1875.

Tisztelt Főtitkár Úr!

Van szerencsém az I-ső osztály f. é. junius 26-án tartott értekezleti üléséből a következőt terjeszteni az összes ülés elébe.

Szász Károly r. tag kérdést intézett az osztályhoz vajon kit fog-e nyomatni és mikor a „Történeti hűségről a költészetben" czímű értekezése, a melyet a közelebbi nagy gyűlésen a Jerney-díjjal jutalmaztatott. Minthogy minden pályamunkának kiadási joga az akadémiáé, ha a pályázás feltételei közt nincs világosan megemlítve, hogy a jutalmazandó munka az író tulajdona marad, a kérdéses pályamunka is az akadémiáé, de mert az osztálynak költségvetése ki van merítve, más felől pedig a munka alig több két nyomott ívnél s így valamely folyóiratban is könnyen kiadható, az osztály értekezlet az összes ülést felkéri, hogy a munka kiadhatási joga engedtetvén át a szerzőnek, vagy ha erre nem volna hajlandó, az „Értekezések" költségvetéséből eszközöltessen költséget a munka kinyomatására

Tökéletes tisztelettel

Budapesten 1875. junius 27-én

Gyulai Pál
osztálytitkár.

1346
875

Elismerem:

hogy Salamon czimü, 1874-ben Nádasdy-pályadijs nyert Költeményem kézirasát a fötitkár urtól kivettem.

Budap 1875 30/VI

Szászkány

1347/875

Ék. 1875 jul. 6.

1875

A Magyar Tudományos Akadémia emlékéremmel ünnepelte meg azon örvendetes tényt, hogy a »Magyar Nyelv nagy Szótára,« melyet az Akadémia 1845-ben kezdett meg, csupán két tag, néhai Czuczor Gergely és Fogarasi János fáradhatlan munkássága által, 1874-ben teljesen bevégeztetett, és nyomtatásban megjelent. Midőn a mondott érem egy bronz példányát a fent czímzet intézetnek az Akadémia rendeletéből megküldeni szerencsém van: kérem hogy annak átvételéről bennünket tudósítni méltóztassék.

Budapest,

L' Académie Hongroise des Sciences ayant solennisé par une médaille l'accomplissement heureux de son grand »Dictionnaire Hongrois« (mis en oeuvre par ses membres G. Czuczor, déjà décédé, et J. Fogarasi, en 1845, achevé et publié en 1874): j'ai l'honneur de Vous en offrir un exemplaire en bronze, par l'ordre, de la dite Académie et je Vous prie d'en accuser réception.

Budapest,

Budapest, 1875. Nyomatott az Athenaeum nyomdájában.

1348
1875

Ekimnek.

Itt.

A Magyar tudományos Akadémia nagy örvendetes tény emlékezetére,
hogy a „Magyar Nyelv nagy Szótára" melyet az Akadémia 1845-
ben kezdett meg, ~~1874-ben~~, csupán két tag, néhai Czuczor Gergely
és Fogarasi János fáradhatlan munkássága által, 1874-ben teljesen
befejeztetett, egy emlékérem által is megörökíttetett; melynek
egy bronz példányával a fentnevezett intézetek
ni kívánnak.
Kérjük annak átadásáról Akadémiánkat tudósítani.

Tisztelettel

Budapest, 1875 júl.

Magyar-német
Magyar-francia

A Magyar Tudományos Akadémia emlékérmével ünnepelte meg
azon örvendetes tényt ~~emlékezete~~, hogy a Magyar Nyelv
nagy Szótára" melyet az Akadémia 1845"ben kezdett meg,
Czuczor Gergely és Fogarasi
János két tag, néhai ~~Czuczor~~ Jergely és ~~Fogarasi~~, en
Jónos fáradhatlan munkássága által, 1874-ben teljesen
befejeztetett, és nyomatásában megjelent ~~[illegible]~~
Bronz példányát a fentnevezett
Miről a mondott érem egy
intézetnek az Akadémia rendeletéből megküldeni
szerencsém van: Arrem hogy annak átvételéről tudósítást
méltóztassék

Budapest 1875 júl. sept.

Tisztelettel

L'Académie Hongroise des Sciences ayant
solennisé par une médaille l'accomplisse-
ment heureux de son grand „Dictionnaire
Hongrois" (mis en oeuvre par ses membres
J. Czuczor, déjà décédé, et J. Fogarasi, en
1845, achevé et publié en 1874): j'ai
l'honneur de Vous ~~[illegible]~~, par l'ordre
de l'Akadémie, un exemplaire en
bronze, et je Vous prie d'en accuser
réception.

Buda-Pest, le septembre 1875.

Die Ungarische Akademie der Wissenschaften
wollte das Andenken des erfreulichen Ereignis-
ses, wonach ~~[illegible]~~ sein grosses Wörterbuch der
ungarischen Sprache (begonnen durch seine
Mitglieder J. Czuczor, schon ~~[illegible]~~ abgelebt, und J.
Fogarasi im Jahre 1845, beendigt und im Drucke
erschienen 1874), durch eine Medaille feyern.
Indem ich mich beehre ein Bronz-
exemplar der gedachten Medaille, auf Anord-
nung der Akademie, zu übersenden, stelle ich
das Ansuchen den Empfang desselben anher
bestätigen zu wollen.

Buda-Pest, den September.

1348

875

~~Iskolai [illegible]~~

Szótár-Ecem

ugy

Kenyes. bicsi

Tehénynek 1.
Fagarari 1 } ércs
Egy Ecemi Ostor 1.—
ugy
bécsi ch. Ctang 1.—
Nemez Mez 1.
— fékre zemii 4-ed.
Ekrüle 1.
Aletnök 1.

ad 1348
1875

Francziául

L'Académie Hongroise des Sciences a perpétué par des médailles la mémoire de l'accomplissement heureux du „grand Dictionnaire de la langue hongroise", lequel — mis en oeuvre en 1845 — fut complètement achevé et publié en 1874, et cela par l'activité infatigable de deux de ses membres seulement: J. Czuczor (déjà décédé) et J. Fogarasi.

J'ai l'honneur de Vous envoyer, par l'ordre de l'Académie, un exemplaire en bronze desdites médailles en Vous priant en même temps d'en accuser réception.

Budapest, le 1 juillet 1875.

(Szalárdossa Tabán 3)

Németül.

Die Ungarische Akademie der Wissenschaften verewigte durch Medaillen das Andenken des erfreulichen Ereignisses, wonach „Das grosse Wörterbuch der Ungarischen Sprache" — welches die Akademie im J. 1845 begonnen hatte — durch die rastlose Thätigkeit blos zweier ihrer Mitglieder: J. Czuczor (bereits gestorben) und J. Fogarasi im J. 1874 zu Ende geführt und im Drucke veröffentlicht wurde.

Indem ich mich beehre ein Bronze-Exemplar der gedachten Medaillen auf Anordnung der Akademie zu übersenden, stelle ich das Ansuchen den Empfang derselben anher bestätigen zu wollen.

Budapest, am 1. Juli 1875

(Szalárdossa Tabán 3)

1875

Jegyzéke a Czacz. Fogarasi Szódavíz-czégből kiadott példányoknak

Hó.	Nap.	Kinek a számára adatott?	Miként kézbesíttetett?	Ajánl példány száma	Eltűnt	Árnak
Május	30.	Fogarasi Sándor r. t.	Közülésen, elnöktől	1.	1.	
jún.	6.	Erdélyrészi Czacz-emlékbizottság	Pulszky Ferencz t. t. által	—	—	1.
"	17.	M. Akadémia Könyvtára. Hunfalvy Pál.	Ring Adrján által	1.	—	—
"	19.	M. n. Múzeum igazgatósága	megkapva. Szolga által	1.	—	—
"	"	Sannenhalmi Jószágtag —	postán. megkapva.	1.	—	—
"	21.	Erdélyi Muzeumnak (örökü ütan)	Szabó Károly r. t. által	"	1	—
Oct.	29-ig	Ebele ötszösen, 2 ftjával —		—	—	25.
máj.	6-ig	ebele még 2 bronz pld. összesen 27 p. árás 5 ft ezt beküldöttem,				

bevételi utalvány mellett a III. példányszámhoz 1876 máj. 6-án

Jnt.

ad 13148
1875

1875

A Mathematikai és Természettudomány Bizottság rovata 5000 fl

				Kiadás		Összeg	
				ft	kr.	ft	kr.
1	márt 17.	Deim és Emődi segédek	Számadványok iránt ajándék	-	-	10	-
2	„ „	Staub Mórtz tanár	Utazási segély cbj fejében	-	-	100	-
3	„ „	Nendtvich Károly r. tag	Szertárnöki illetménye 1875. 1 negyedre			50	-
4	apr. 19.	Osztrák állam vasut társaság	Hartinger által Bécsből küldött 6 lada Fiaiete bevonat-fóle gombarajzokért			15	83
5	„ 22.	Akademiai nyomda	500 p. Borbás Vincze növ. hat. Közl. XI köt. 7 sz. ívig. 17–21. p. 26. lap.		133	-	
			100 p. borítók ugyanehhez		3	50	
			100 p. borítók XI. köt. 6. számhoz		3	50	140 -
6	„ 26.	Hartinger és fia	500 p. a Fachbrennerfél. Icones selectae fl. b. a 21. 23. 25. 26. 27. és 30 táblá				1200 -
7	„ „	Ugyanaz.	A fönebbiek csomagolásáért				5 -
8	máj. 3.	Staub József r. t.	Előző a math. és t. Közlem. XI. köt. 3/8 ív				11 25
9	„ „	Vendégkegyi Géza könyvkötő	400 p. Math. és Term. Közlem. IX köt. 19 ív.				14 25
10	„ 11.	Feuchtinger Sándor	Templomi vasl. utalványra				200 -
11	„ 22.	Bernáth József	Simori ásványvizek vizsgálatára				250 -
12	jun. 6.	Lóczka Ilugo	utazási segély				150 -
13	„ 3.	Staub József r. tag	Előző a Math. és Term. Közlem. X köt 4/8				15 -
14	„ 11.	Borbás Vincze	tájabb jelentések a Magyar Flórában $\frac{14}{16}$ ív				26 25
15	„ „	Borbás Vincze	növénytani kirándulásokra				300 -
16	„ „	C. L. Kath. Földrajzi Intézet	Magyarország térképének 6 példánya				18 -
17	18.	Patzai József könyvár.	500 p. színes nyomat a Math. és Term. Közlemények XI. köt. 8 számához		-		110 -
18	„ 19.	Vendégkegyi Géza könyvkötő	400 p. Közlem. X. köt. 34 ív és 7 tábla	20	40	-	-
			100 p. Közlem. IX. köt. 1. 2-3. f. 6 ív	2	10	-	-
			100 p. Közlem XI köt 4. 5. 6. 7 sz. 15 ív	3	38	23	88
19	„ 19.	Nendtvich K. r. tag	Szertárnöki illetménye 1875. 2. negyedére			50	-
20	„ 20.	Fachbrenner kir. tag	Magyarország kövei nyomtat. III. 2 ív szöv. pr 20 ft és 10 kép p. 20 ft			260	-
21	„ „	Staub József r. tag	Math. és term. Közlem. XI. köt 8. sz. 4 3/8 ív p 30 ft és egy térkép 10 ft.			141	23
22	jul. 2	Staub József r. tag	Geologiai utazásra Kárpátokon szigetre			400	-
						3392	84

Utasítás alig kiadva.

100 – Staub
200 – Fuchsinger
250 – Bernáth
150 – Lóczka
300 – Borbás
400 – Staub

~~Itt~~ Bernáth illetékdelenül van itt 250-nel

még nincs pelvére utasítva:

400 Schenzl $\frac{29}{7}$
100 Staub (N) $\frac{2}{8}$
100 Lóczka $\frac{27}{7}$
250 dto.

Dr. Szilágyi 97ik ülés
1878 julius 9.

Tekintetes bizottság.

Alulírt szerencsés volt utóbbi szegyben részesülni egy költségesebb kirándulás tételére Szentmiklósra szóló utalvány kiadásával. Ezen útra midőn az tervezve volt, ifj. társaimat akartam, a kivel azt bizton nagyobb haszonnal s a kiművelés által előidézett gyakorlatos eredménnyel tehette volna meg; ámde a körülmények megváltoztak, azon utazás nem jöhet, kénytelen vagyok tehát a tekintetes bizottsághoz azon indokolással folyamodni, hogy tekintve miszerint ez nem csak egyszerűleg geologiai adatokat okvetlenül gyűjteni, hanem ezek mellett kellő minőségű és mennyiségű Kőzet-anyagot is, hogy azt itthon tanulmányozhassam, ehez pedig értelmes segéd kell, mindhogy egy ilyennel a munka felosztás következtében nagyon annyi idő alatt kétszer annyi az eredmény, ha indokolásomat alaposnak tartja, legyen oly jó egy mint már Szerbiába két ízben tett utazásomkor, jelenleg is, mi még távolabb esik, tehát az alkalom még inkább lenne kihasználandó, egy a geologiai gyűjtésekben és a tárgyak kezelésében értő fiatal segéd számára 250 ft utazási segélyt megszavazni.

Budapest 1875 julius 1.

Dr Szabó József

1349
875

Briothaigi 97 ülé
1875 prinl 9.
3.t pons

Nagymeltóságu Miniszter Úr!

Midőn a M. T. Akadémia Ugyvezető Tanácsa azon föliratjaszlésére, melyben (folyó évi februar 5-i kelet, tel, 108 sz. iratai szám alatt) az Archaeologiai bizottság részére 3000 forintnak a műemlékek jegyzésére és kiadására szánt országos rovatból kérelmezte, mind ez ideig semmi választ nyerni szerencsés nem volt: bátorkodom Nagyméltóságod e részbeli kedvező válaszát annál inkább kérni, mint hogy az Akadémia jelen évi megterhelt budgetéből azon öszszeget nem pótolhatná.

Teljes tisztelettel

Budapest, 1875. julius 8-án.

a Nagyméltóságodnak

alázatos szolgája

Csengery Antal

a M. T. Akadémia másod-elnöke

1350
875

Nagyméltóságu Trefort Ágoston m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter Urnak. Teljes tisztelettel.

Farkadin, 1875. július 9 én.

Tisztelt barátom!

A vallás- és közoktatásügyi minis-
teriumtól az Albert-érem tárgyában vett értesítést
van szerencsém ezennel ide csatolva hozzád állemni,
azon kérvén, hogy mihelyt a szünet után az akadé-
mia ismét tartja ülléseit, adandó alkalommal
a napi rendbe felvenni légy szíves. A vallás- és
közoktatási minister ur ő excellentiájának azt
irtam, hogy a m. tud. akadémia most szünetelvén,
választ nem adhat október előtt.

Vagyok szíves indulattal és tisztelettel

őszinte barátod

Lónyay Menyhért

1351
1875

Boár
Delinke
Levente
Hadúr
Ármány
Táltos

ad 1352
1875

Valot

Találtam ugyan egy Álmos
Szinmű látványos szinmüvet
1857-ből, de abban nem az
emlitett személyek, hanem
Jangövő, Kinorzevló &c
mesés alakok szerepelnek.

VII. 10

Álmos, Árpád, Előd, Tuhutum, Kund,
Örs, Lehel, Tas, Huba, —
orosz fejedelem

Tisztelt Főtitkár úr.

Ha nem csal emlékezetem, az 50-es
években a magyar akadémia drámai jutal-
mára „Álmos és a hét magyar vezér"
vagy talán a Honszerző magyarok" cím alatt
én is pályáztam, de nem nyertem. S mivel
eredeti kéziratom elveszett, szeretném most
lemásoltatni azt, — a népszinkör részére, hol
a 7 magyar vezér lovon megjelenve nem kis
hatást idézne elő. Különben is nem csupán a
látványosság, de belbecs dolgában is van ezen
szinmüvemnek némi értéke. A hét magyar
vezéren kívül főszerepet játszik e műben a tőlük
elpártolt Boár és leánya, Delinke, s ennek imá-
dója Levente, s a Losonczi Phönix első köte-
tében tőlem megjelent regényes krónika után
van az egész átdolgozva, illetőleg dramatizálva.
— Szíveskedjék tehát megengedni, hogy ez így
beigazolt szinmüvemet számomra illő díjért
lemásolják, miről Ring úr gondoskodni fogi
— őszinte üdvözlettel maradván önnek

Budapest, jul. 10, 875

hü tisztelője
Valot Imre

(Ármány
Hadúr

1352
1875

Pest, belváros, földfunkcza.
25. — földszins 2 — 8 ajtó.

Vízi-vadász hány (-ni, -ászt, vágyás az -ászban, -ászni)
Szörnyű hal (: szörnyű hal hely ⁂ :)
Meghajlás (: elhaj :)
Utolsó-ad-n, en, on, ön
Valahára valami
Egész napon át (: egész napon és éjjel :)
Nevet-ség-ségből
Nyárba hull
Nevetségre
Paranccsol-va, ve
Álló nap-ig
Szélmentében
Megvillan valamin valami fölött
Keresztül-tól, től
Szülőföld-ön
Délelőtt
Betapad-hoz, hez
Elkerül valamit
Vicsibe
Ütközet-csap
Duvul fölé
Vaccina
Végvárhazaszállás
Adja valamin (: ingyen, szórakozik, hajt-ra, re :)

2

Belevisszen-ba,be.

Összekonyad.

Visszatérés ik.

Kelfelvirít-ba,be.

Leüti a vádat.

Vaídönök.

Vatkóvol.

Megünnepel.

Ebéd.

Edesleges mn.

Kalálypos

Sánghíven igh.

Ásó.

Almodja magát.

Elhatározza magában.

Azon vesi észrevhez ...

Vállvönbe evik.

Szerelmével nappa.

Szerszarvaslik (: szerszaravaslik, szaj hóvlik :).

Ellör valakinek valamit-ul,ül.

Megretten-n,en,önön.

Billyog (: bilyog, bélyeg, bikegy)

Áll-nál,nél.

Elgarmadol (: halomra rakj).

Elegyverter.

Szóknának ült-n, en, on, ön.

Szap-ra, re.

Obj (: dis Gnbr :).

Szal (: inón, szajbász :).

Ült-hez, hez, höz (: tel-valakis, valamis :).

Szüti a dolgos (: helyreüti :).

Szerédzik.

Ezis.

Ozis.

Szemlegszik.

Elszaiosznyár

Szegbökő.

Szélibe kosszában

Szörin lábán (: gyorsan :).

Szörs (: zaj :).

Szurvalyozás.

Szajnálozás.

Részvessz-ban, ben, m, en, on, ön.

Szive van - val, vel (: hez, hoz, höz, ba, be :).

Szavonkos valahez (: valamihez :) valamire.

Szorzár - valus.

Szlgédai.

Elnemzetlenedés.

Elnemzetlenités.

4 Beketreczez.

Elfáborzijaz.

Vzemzehányón.

Vecsapzad.

Vábori.

Viszamagyarosodik.

Vízcsinban.

Összeveor felett.

Agyba-főbe.

Világtűzidalmas

Átverfintor.

Dérütötte.

Lehanyatlik.

Az elébb. ih.

Megrememeg-tól, től.

Duvaladi-val, vel.

Lemosolyog valamin.

Örölletig

Vall-ra, re

Vér-fürösztő.

Vezőny.

Vanoma

Ostem.

Vazabizztában ih.

Erdélő-fél, irány, lövés

Oláhvadász-ura.

Tódolgú mn.

Megvadrinsa.

Parancsol-ta, te, hogy...

Nagy-gromban ih.

Szemben-val, vel ih.

Adelantiszid-ra, re.

Tarantyú.

Csavara (:zaj veszekedéssel vegyes:)

Széfalkozik.

Összeüs (:összevarr, összetákol:)

Bugyolat-nes.

Szeri-száma) valaminek.

Sirába hoz.

Elmiuclőtik.

Napjában ih.

Ellállingál.

Edelvorjázik.

Belötelesedik-ba, be. (:találó, ér valalis valami:).

Szerzés (:összetartás:).

Börnyecz

Déször

Ránezz-ra, re (:megtámad valalis, valamis:).

6) Vízi-ró" (: hadihajód, hajóraj :).

Gübbenő" (: a szélerő okozta mélyedések, melyekben víz is van :).

Vél-dúl (: vil-dul :).

Dölrelkerő"l (: ingó"l :).

Elszeres valamis valaki elő"l.

Kölcsönös (: hangra indís :).

Darabont (: darakapás :).

Keresztgerenda.

Kölfejű.

Gúnyolódik-valakivel.

Vokajt-után.

Csufolódik-valakivel.

Megbízomnyosodik (: bizományos útján valami ügyet elő"l :).

Kritikus.

Hazavalósás (: végre valóra való visszatérés és otthonra :).

Kömegesül.

Önkéntelenség.

Hangfogó (: pedál :).

Esetlenség.

Vészkijárat.

Vészhívónyomó.

Vészülés valamire.

Elparlagiasodik.

Földdelgés

Szemlőrség

Folyamik-kor, ker, kör (: mennek valakivá; elsővé válnak :).

Nótaniró lépcsőcs.

Országosulás.

s van:) Előzalomlör.

Fákoszlodik.

Vecsptan.

Cözlelde.

Havazódik

Merengéübe süllyesses.

Sirebeg valamis.

Meghuppásztat (: fel-felemel és jól megráz:).

Siveröl (: livson, elsurran:)

Szerelfavzlik.

Asit-n, en, on, ön.

Elalszik-n, en, on, ön.

Képelödik-val, vel.

Büvkomolyság.

Megdérnel.

Munkásskoborzó (: fantinfüfüvek, az épitö napszámosok lizsj.

Hiánylat.

Belejt-ba, be.

Megvendül-n, ven, on, ön.

Vergetözik-val, vel.

Elelpróbál.

Elsuttog.

jes/.

8 Vorolyog-nal, nél

Elülről.

Elzene-nal, nél.

Valarvány (: a vánadban keralott élelem a keronádvánáról :)

Vindevész-val, vel (: valami által elnyomorodik, elsorvadás :)

Vadélyesedik.

Velebánhadó (: tractabilis :) mn.

Vefektive mn.

Vészabó.

Vzabádmenta.

Azzontanácsol (: ik ? :)

Meghazud (: megszeg :) valamit.

Lehuzkod.

Megszindelenit.

Erdesültség.

Vaua vérben ik.

Özsület.

Ideleinásom (: felemásan ? :).

Társat.

Vzemesövez.

Vélire

Összeszólalkozik (: összeütköz, összeveszik :)

Vanaszol áthatlan (: panaszlodik :)

Vizonyaradzik.

Ujdonvélü mn.

Ad 47/1875

Elvakaja valamis.
Kelinagyadal.
Cserszemes.
Derekbul.
Gabonszemüsö.
Dránygazdaság
Nézel.
Elöviselemény
Megvede medd-ban, ben.
Vöröszegelonség.
Selbeszeg (: fölbenozadaszás:)
Zabalódas (: verdögeuledés:)
Hazakeszel
Megébrül
Kövegel
Konda
Elemenedesség
Elkitványozas
Szidalmazos
Elkozalodás-val, vel
Dránylat
Megevekül
Megtelepesil
Megbéllés

Öfszesen
219 szó.

Kopieren

Mikor Vörösmarty Magyar Tudományos Akadémiai Osztályülése

A magyar tudományos akadémiának benyújtott Magyar Szótárairól Tolnai Károly úr és Ponori Thewrewk Emil úr akadémiai tagok vizsgálnak.

Először is nagy örömmel veszem, hogy ily derék vállalatosok oly buzgón tanulmányozzák művemet; — meggyőz nehéz fáradságuktért mély hivatalosnak.

a Tolnai Károly úr bírálata

A Tolnai úr bírálata, miről látom, hizgadó óvatosságos; sőt észrevesszem, hogy az ily törekvésből, melyből szorgos buvárkodásból a tudós gazdagítja a nyelvünket, különös elismerésről van, és ürtönöri szokás a kifogásolásokban fáradozni; — ebből az tűnik ki, hogy a Tolnai úr ereje a nemzet emelésében központosul.

Szótára vagy külön nyomatása, vagy a

Nyelvőrt, vagy a Nagyszótári szóalakok. Nézetem szerint a külön nyomatás a legczélszerűbb, minthogy 46 hián 3000 szó foglaltatik e műben. Minthogy sok szó van benne, melynek értelme csak az illető szövegből vehető ki, nagyon hasznos a közönségre nézve, ha az egyes szónak értelmét és használatát e szövegből tanulja. Sőt arra tapasztaltuk, hogy a szótárak bán található szóalak alatt és a közönség sokszor hamisan használ, minthogy a szótár nem mindig kellő felvilágosítást az illető szó minőségi használatára felől. Továbbá, sokszor vita támad egyik vagy másik szó iránt. Ha szöveg van mellette, e szöveg ismételten tekinthető mindenkire.

A czímre nézve helyes az észrevétel. Czíme ez lehetne:
„A Magyar Szótárak Nagyszótára"
vagy: „A Magyar Szótárak Szóalakjai."

A gém farmazat, farmaz alá helyezem. Azonkívül az egész szótárt újolag átvizsgáltam; a felöltözet szóalakokat kiírtam, a szóalakat összeszámláltam. Mihelyt a mű kiadási munkával, a Nagyszótári Szóalakok szerzői könyvét kezdő vesszük felhasználás végett.

a

Ponori Thewrewk Emil bírálata.

A P. Thewrewk Emil akadémiai tag úr hosszas és gondos bírálatára válaszom következő.

1. Ő a „Magyar Szótári Adalékok" czímet adja. Nem rossz; de talán helyesebb lesz a „Ma-

gyar Szótárak Tárgyszótára", "vagy a "Magyar Szótárak Tudása" címen fölvenni.

2. A kalcsó idézetnél külön külön címe volt, e címeket kihúztam. Azonban a javaasszonyra a két "Javaasszony" címet megtartottam, mert a második nem javaasszony, hanem javaasszony. Ugy a levelénél is. Az egyik levelénél, a másik levelénél. Hasonlóképen a kivilágosodásig szónál is. Az egyik kivilágos kiviradtig, a másik kivilágos kiviradtig; megtettem, hogy az utóbbi nyomtatási hiba, de úgy találtam arra.

3. Azután találtam papot választ alá tettem; azon "papnak" "papnál" alá, a legidomultabb szerelig idomult alá.

4. Tárgyalt kihúztam.

5. Emberal Tisza. Az egész mondatra nem emlékszem; csak erre: "Emberal, könyszenét." Ezen lépésre emlékszem.

6. "Kezd" után Vilmos. Az nehezen lesz Gyergyi Vilmos. A Tavaszomban valaki Vilmos nevű alatt beszélgetés int. Arany János meg tudná mondani, ki az?

7. Eresztvényt, aszalgat, bustylos-t, édes örömest-et kihúztam.

8. Az ed-re Édes jegyzést is vettem fel.

9. A Csáky uralmát kihúztam.

10. A hullomához a Vadrózsát is felvettem.

11. Az bará-ra nézve jó lenne, ha a Nyolvarbes li-
hidaenél, mi az érdekbe, bizonyosan tudni fogja a vala-
ki, valán Duránál, a hol könösmarty is dózlodott.
12. Birtól a csikban, vehát derfele alakban lévő
elöszmondás: Birtól és Bertól alakban.
13. A megunlegel vál, vől- t ligazitoraim így vala-
lis valamitől
14. Tájázat. Szerzőjét ezekben likaterem és a corec-
tura alkalmával beleveszem, úgy látszik, hogy Földinál
találtam.
15. Ahar valamig. Az idézetet filecrem és Verzs-
nyi is a t. bírálő ajánlása vezi ma.
16. A kazdúznezni és leánynézni- t infinitivusokba
tettem.
17. Ajátszószjátszág-ra a t. bírálő idézetét is
filvettem.
18. El korlol- t ligazitottam.
19. El vissza nyomon-ra nézve a t. bírálónak igaza
van, litöltem.
20. A cézár- t litöltem.
21 A gabelyjenal a levelés értelmet adtam.
A munkát ujra végigneztem és a t. bírálót által vizgett
ligazitásokat végbevittem.
Id P. Thewrewk Emil akadémiai tag úr olvasottsága
és a magyarban való jártassága valóban meglepett. Ily
ilyen bevett erőd törekvése mindig dicsmeretes és mél-
tányos érdemet.

Tekintetes Mélyen Tisztelt Ügy-
barátom! Ide mellékelve nagyrabecsülésemet és alázatos
üdvözletemet azon szíves fáradozásért, melyet e munka
elkészítésében, megírásában és megjegyzéseivel hozzám tanúsí-
tani leggyakrabban.

Végre arra kérném a Mélyen Tisztelt Ud-
vart, hogy mihamarább sajtó alá bocsátandó, mert minél
előbb jelenjen meg, annál kisebb dolog a közönségre nézve,
nekem is annál kedvesebb, minél szebb példányra, hogy kéziratot vegyen és olykor olykor beleveréseket
hessek.

Mellékelve 219 szót tartalmazó szótárkéziratomat másolatban, de mellékelve Szótárjegyzékemet eredeti nagyságában. Összesen tehát van benne 2954 szó.

Midőn a Mélyen Tisztelt Barátomat Ur fiúi kegyeibe és bizalmába ajánlanám magamat, vagyok

mély tisztelettel

Tudós Barátja

Budapest
1859 ik
4
julius 30dán

a Tekintetes Urnak

Szabó Károly

Ad 47

1875

Méltóztassék Kelkár úr!

A megbírálás végett reám bízott Kármátyféle nótáit
tüzetes megvizsgálás után a következő ítélettel
és megjegyzésekkel (tátor vagyok) tudós Urasá-
nak visszaküldeni.

Én a munkát érdekesnek s kiadásra méltónak
találom. Tartalmánál fogva a Nyelvőrbe is beil-
lenék, de minthogy körülbelül 8 nyomtatott ívet
foglalna, az bátortalanom indítványozni, hogy
önálló füzetben jelenjék meg.

Mielőtt azonban sajtó alá bocsáttatnék,
még ezen helyreigazításokat kellene szük-
ségesnek.

Címét meg kellene változtatni. Ez se nem általános,
se nem speciális nótár, hanem csak „magyar nó-
tái adalékok", nem rendszeres cikkek, csak egy
példát együtt-mérni s nó vagy kifejezés, docu-
mentálására.

Ha több idézet tartozik egy nóhoz, az
olykor mind külön-külön cím alatt áll,
pld. fenchedrik, javaraszony, kenyerik, hiáltor.

kivilágos kivirradtig, mokány, tilkol st. A cím-szó csak egyes teendő, s a hozzá való példák egy cikkbe foglalandók össze.

Egyik-másik cikk címe a maga helyén pl. „Az és választottam pap" az alatt van, hol ott választ alá tartozik; „azon időjárást" u.o. a helyett hogy időjárás alatt, „a legidomulatlanabb mívelésig" pontán a alatt a helyett hogy idomult alatt „az órán" h. jobb cím az = amaz. „Távirattól" stb így magában áll, minden meg. határozás, minden ideul nélkül.

„emberalj. Jósika" szintúgy.

A „kard"-féle cikk után áll „Vilmos." Talán György Vilmos akar lenni?

„erestvény = ereszkény, hasadék (erdő, liget). Lőrd Cserer szótárát." Tőlünk való. Nem egyéb mint a szótárból minden idézet az oda felhozott bizonyítékok nélkül.

„ascag" tőlünk való. De nyil nem mond, ez bizonyítékok nem ide.

Vagyon áll a „bukfencz"-ről.

„édes örömet b. Eötvös József." Tőlünk való. Jószerével rá, mely mellett a Eötvösre való hivatkozásnak csak úgy van értelme, ha neveket keresünk valahol tenni való mondatok idézhetik el.

Lőle

„édes-kevés"re Zilahy Károly van idézve. Népies nyelvetlen erdélyi kifejezés. —

édre idézi nemű Vörösmarty is Jóslás. V.ö. Édes Gergely Horát. I kötet. 121. lap.

az „apró-cseprő"-féle nők együttesének l. a Nyelvőrben. Csáky szalmája-re idézi Kármán „Flor decz 1871." Ez esetben minden bizonyító különös. Ismeretes, Csermadéy. V.ö. Ballagi, Példab. 1183 sz.

„hullomás" Vörösmartyval van documentálva, mi annálfogva nézve irodalmi; de még irodalmibb az, hogy e nők nem Vörösm. nem az irodalom teremtette, hanem hogy a nép ajkáról való. V.ö. Vadrózsák I. 333 „Jóreges álmahullomás."

„Bavér. Értsem hol lehet bavár kulacsait. Vajda Ghazel" az idézetből meg nem látnád, hogy bavár mit jelent. Annyi-e mint bajor?

V.ö. Erdélyi, Népk. gyj. II 81.

Hazám előtt bajor tőke, huszuka!
Bajor nőlő terem rajta, huszuka!
Bajor nőlő jaj de édes,
Kis angyalom jaj de édes, huszuka!

„Bitók-ciélban" Miles k. levelei 41. és 83. lap

Közmondás. „Belénjert mint Bertók a ciélba". Ballagi, Példab 658. 12. a hol magyarázatát is olvashatni.

„megemlegel ról rol" helyett irandó megemlegel valakit valamiről. A idézett mondatban „megemlegel róla" annyi mint „megemlegel engem róla."

„kárpótlás." Hasonlóan az idézett mondat? A szó magyarázatában is - tőlem kiadott Gyarmathy-féle szótárban is - „fájdalom" alá tartozik.

„has valamit" Mondja Elmer: vétem' hatja
„sürel árnya-fordulatja."

Elmaradt az idézet „Arany Buda halála 85. lap. Ide való érdekes példa még: akkor csillagokat hatna kevély fejed.
Berzsenyi 124. lap.

házinénér és leánynér-féle nem létezik. a példa arra is az infinitivusát bizonyítja, ami nálunk. Vö. A helyes magyarság elvei 69. és 70. lap.

A jár és jároz-ra könyv emlit a Pesti Naplót bírja idézni.

Erdélyi nós. katona lett az ón játon,
Jól tud üni a lókáton — Vadrózsák I 71. l.

Játja vagy a nagynak/: t. i: Mórk Aurélnak:/ Cézy játja lőlélyben is, Aurél!
P. Theocrenok József Magy. Nyelvk. 103.

játszág P. Theocrenok Emil Vergil 116. lap.

jároz-ról Vadrózsák I 503. lap.

korkol-féle csak három van. A 3. ik, cím nélkül, az 1. be való. A 2. ik „korkol" érdekes. De nem-e sajtóhiba? (korhol helyett) Ha nem, akkor A gyermekgyakorlók 7. l. idézett gondolatjától, példáitól eltérő. kurcol: corhol = korkol: korhol. Ime korkol padig annyi mint korzsol. „kaját megkorholta a golyó" Ilyesmit mond Jósy András is valamelyik művében.

„vissza nyomán" Tanúd nagy örömét kitetted a sorba'

Vissza nyomán fordult, elmaradt a csorda.

Arany János.

Ezt kár volt félreértette. vissza és nyomán nem egy-be való, vissza igehatározó a fordult-hoz tartozik, „nyomán visszafordult" volt volna a rendes kifejezés.

Ódza „Földimunkaeszköz járom". Lásd Cicero pro Roscio Amerino 7/19 cisium." És nem idevaló, a magyar nem a cisiumból lett ~~kocsi~~ nem is volt ilyen alakú l. Rich Illustr. Wörterb s.v. cisium; s hanem a franczia chaise-ból, mi könnyű kocsit jelent.

„gabaly" v. „galyabál"-nak galy-ból való magyará-zása is helytelen. Van gabalyodik is, „felgabalyodik az ágakból" Bácsmegy. gabalyik: kereszt=gabalyodik: ke-reszteződik.

Ennyi ugyhiszem elég volt véleményem igazolására, hogy a műnek még egyszer át kell nézni, mielőtt sajtó alá kerülhetne. Egyébiránt ismételve mondhatom, hogy sok érdekest foglal magában s a közrétételt megérdemli.

Budapesten 1875. jul. 16.

tisztelettel

Nemeskéri Theodorcsik

Emil

17/1875 I. o. Lk. jul. 20-án

A

Szamosfalvi magyar szó-

tárról.

Tisztelettel

Tekintetes Tudós

Gyulai Pál úrnak,

a m. t. Akad. I. oszt. titkárá-

nak kiváló tiszteletével.

1353/1875

Tisztelt Tagtárs és Akadémiai Sitkár Ur!

Mult 1874 évi dec. 18-ikán kelt becses leiratára, melyben a Nyelvtudományi Osztálygyűlésnek megbízásából Brassay Sámuel „Magyar Szótár“ című munkája felől nyilatkozatomra felszólítottatam, szerencsémnek tartom a következőkben nyilatkozni.

Sorról némely ujabb és legujabb szótárainkról, legintább pedig szépirodalmi műveikből nehány ritkább szókra és példákra, melyeket szótári rendben sor ősse, mondatokkal idéz.

Ez általános jellemzése az érintett munkának.

Az irók közül, kiknek irataiból szemelgetett az ismeretesek ezek: Jósika, Madách, Szalay, Tompa Petőfi, Kisfaludyak, Vörösmarty, Garay, Csokonai, Kazinczy, Gyöngyösi, Miklós, Jókai, Arany, Gyulai st.

A munka szógyüjteti, különösen ujabb irodalmi szógyüjteti szempontból, igen idézetekkel támogatva, két, tagadhatlanul érdekes és megérdemli az örvendetes további folytatására és másoknak is buzditására.

Csak az a kérdés: mily módon?

Önállólag kiadva, a jelen mü, számitásom szerint

Hanwy-

mintegy 6–8 évet venne.

Nem tudom, ha ennek nyomtatása évi díjának felemelésével rendelkezik-e az oppraty. Ha igen: akkor az említett szempontból külön kinyomatását ajánlhatom.

A Nyelvtudományi Közleményekbe nem illenék bele, mert valamely tudományos (fejtegető jegy) értekezés nem foglaltatik benne, minthogy az egyszerű pótlások és szólások fejtegetése igen ritkán, értelmezése mellett pusztán idézeteket tartalmaz.

Ha önálló kiadás végett nem áll az oppraty rendelkezésére a szükséges pénzösszeg, és a jövő évközi jutalommal is bevárnék: akkor választása szerint kiadatnák akár a Nyelvőrben, akár a Készülő" sorban levő" Nagyszótári Földalékokban az utóbbiban, minden egyes cikknél a gyüjtő nevének megérintésével; mint az Akadémia már régebben is ismételve kimondotta.

Ha önállóan adatnék ki, az általános cím (Magyar Szótár) nem felelne meg a műnek, mert csak nehány ritkább szók és szólások gyüjteménye, tehát körülbelül az lehetne címe: Kemelvények az újabb magyar irodalomból Szótári alakban, vagy más ilyenforma. Ekkor a mű" még egy áttekintést is igényelne a szerzőtől, mint például: A gém kávája sehogy sem tartozhatik az A betüi alá.

Budapest 1875. május 13-ikán

Fogarasi János

2

A jelenkori Franciaország

eredete

Irta

H. Taine

Előszó

1849-ben, huszonegy éves koromban, választó tétetvén, nagy zavarban valék; mert tizenöt-húsz képviselőre kellett szavaznom, sőt, mi több, nem csupán emberek közt választanom, hanem elméletek közt is határoznom magamat. Javasolták, hogy legyek royalista vagy republikánus, demokrata vagy konzervatív, szocialista vagy bonapartista: én nem voltam tudtam mindezek közül semmi, sőt nem egyáltalában nem voltam semmi, s olykor irigyléstem annyi meggyőződéses embert, a ki elég szerencsés volt: valami lenni. Meghallgatván a különféle tanokat, fölismertem, hogy elmémben kétségtelenül hézag van. Mások előtt érvénnyel bíró okok előttem nem voltak ilyenek; nem foghatám föl, hogy a politikában előfeltevetés szerint határozhassa el magát

1875

Társaságairól

az ember. ~~Társalgató emberem~~ emberem így építtetek ki egy
abrotnányt, mint valami házat, a legszebb, legújabb vagy
legegyszerűbb terv szerint; s volt ~~választásban~~ (többféle: magnás-
palota, polgár-ház, munkás-lak, katona-~~tanya~~ kaszárnya, kom-
munista-phalansterium, sőt vadember-tanya is. Minde-
gyik ezt mondá a maga mintájáról: "Íme az ember igazi
~~lakhelye~~ lejtéka, az egyetlen, melyben józan ember ~~élhetne~~ megtarthatik."
én fölfogásom szerint az év gyönge volt – eppeni ízlés
nem tetszett előttem tekintélynek. ~~Ugyis~~ Nekem úgy
látszik, hogy a házat nem az építész ért, ~~értse~~ sem nem
önmagáért, ~~hogy~~ hanem a tulajdonosért kell építve len-
nie, aki bele költözik. – Megkérdezni a tulajdonost,
éléje terjeszteni a francia népnek jövendőbeli lakára
tervét: ez nyilván ~~nyugtalan~~ nyugtalanság vagy ámítás lett volna;
ily esetben a kérdés mindig maga a felelet, s különben,
ha e felelet szabad lett volna is, Franciaország nem
igen volt többé abban a helyzetben, hogy azt megadja –
tíz millió tudatlanság nem tesz egy tudást. A meg-
kérdezett nép, ~~ez tényleg~~ megmondhatja, ha a
~~igorun~~ vesszőt, azt a kormány-formát, a mely neki
kell, de nem azt, a melyre szüksége van; ezt csak
a használatból fogja megtudni; időre van szüksége,
hogy kitanúlja, vajon politikai háza kényelmes-e,
szilárd-e, képes-e ellentállni a viszontagságoknak,

hozzá van-e alkalmazva az ő szokásaihoz, foglalatos-
ságaihoz, jellemükhöz, sajátosságaihoz, hirtelenkedéseikhez.
Már pedig mi a kipróbálásnál sokszor volunk az ~~meg-~~
~~kísérletnél~~ ~~rombolnak~~ (magunkról megelégedve: tízen-
háromszor rombolnak le nyolcszor és alapot, hogy újjá
alakítsuk, s hiába ~~akarnak~~ akarnak újjá: még egyre
nem találunk meg azt, a mely nekünk való. Ha más
népek szerencsésebbek voltak, ha, külföldön, több poli-
tikai hajlék szilárd és határtalanul fennálló: ez azért
van, mert sajátos módon épült, egy ~~tömör~~
tömör (eredeti ~~s~~ tömör alap körül, valamely régi
közép-épületre támaszkodván, a melyet többször ido-
mítottak át, de fenntartottak mindig, részleteket ki
foltonkint, javítgattak tapogatózva ~~s~~ toldottak ki
a kor szükségleteihez képest. Egyiket sem építették föl
egy csapásra, új mintára s egyenül a józan ész szi-
gormértéke szerint. S talán el is kell ismerni, hogy nincs
más ~~mód~~ mód az épületre, s hogy egy új, alkal-
mazott, tartós alkotmánynak hitetlen való föltalá-
sa ~~egy~~ oly vállalkozás, mely meghaladja az emberi
szellem erejét.

Bármint legyen is, én abban állapodom meg, hogy, ha valaha föllebbezünk ars, a mely nekünk kell, ez nem a most dívó eljárás ~~[illegible]~~ által kell elé=kelő". S valóban, föllebbezni kell ars, ha létezik, nem pedig szavazásra bocsátani. Ebben a tekintetben előszeretettünk hiábavaló volna; a természet s a történelem már eleve választ számunkra; nekünk kell ehhez alkalmaz=kodnunk, mert az bizonyos, hogy tőle nem fogunk mihozzánk alkalmazkodni. A társadalmi s politikai forma, a mely=be valamely nép beléphet s abban megmaradhat, nincs az ő kényére bízva, hanem meg van hatá=rozva jelleme s múltja által. Szükséges, hogy legcse=kélyebb vonásaiban is hozzásimuljon azokhoz az eleven vonásokhoz, a melyekre ráöntik; ha nem: megreped és darabokra hull. Ha tehát siker=ül a magunkét megtalál=nunk, ez csak úgy lehetséges, ha magunkat tanúlmányozzuk meg=nyugat, s minél inkább fogjuk pontosan tudni, hogy mik vagyunk, annál inkább biztosabban fogjuk kifür=készni azt, a mi nekünk való. Meg kell tehát dön=teni a közönséges módszereket s elképzelni a remeket, mielőtt az alkotmányt megszerkesztjük. Az előbbi mű=velet kétségkívül sokkal hosszabb s sokkal nehezebb, mint az utóbbi. Mennyi idő, mennyi tanúlmány, mennyi egymás által helyreigazított észlelet, mennyi

búvárlat a jelenben é a múltban, a gondolat é a tett
minden mezején – kell ahhoz, hogy megkapjuk pontos
é ~~tökéletes~~ teljes ezméjét egy népnek, mely nép-ölbót
élt s él még ma is! De ez az egyetlen módja an-
nak, hogy helyesnül ne akadjunk, mintán tétovánál
akadozunk, s én fogadom magamra, hogy ~~akadás~~
~~akadás~~ én legalább, ha valamikor politikai vé-
leményt találnék (magamnak) tenni, ezt csak ~~az után~~ arról fogom
tenni, ha előbb tanúlmányoztam – Franciaországot.

Mi a mai Franciaország? Hogy e kérdésre
felelhessünk, tudnunk kell, hogy miképp lett ez a
Franciaország, vagy, a mi még jobb, ismerjük
lennünk ~~az~~ alakulásának. A múlt század vé-
gén, hasonlóan a rovarhoz, a mely vedlik, átvál-
tozáson megy keresztül. Előbbi szervezete felbomlik;
maga tépi szét legbensőbb szöveteit s halálo-
sadnak látszó vonaglásokba esik. Majd, sorozatos
rángatózás é kinos kóralom után, ismét felemel-
kedik. De szervezete nem ugyanaz többé: lappan-
gó belső működés folytán új lény alakult a régi
helyébe. 1808-ban valamennyi nagy vonásában

(départm) (arrondiss) (canton) (commune)
megállapodott a' végleges: megye, kerület, járás, község,
— semmi sem változott azóta külső felosztásában és
code
vonatain; concordatum, törvénykönyv, bíróság,
(institut)
egyelem, akadémia, professor, államtanács, adó,
adóscdó", vámvevőzér, egyéntéli a' központosított
közigazgatás — legfőbb szervei
még mindig ugyanazok; nemesség, polgárság, mun-
kásnép, parasztság — mindezek oktalynak olyan ugyan-
azon (helyzete, érdekei, érzületei, & hagyományai van-
nak mint, akkor) (mint azt ma látjuk. Így az új
szerzemény egyúttal állandó a tökéletes; kiindulván, al-
kata, összetőnei és tehetségei előre dijelölik azt
a kört, melyben gondolkozása vagy cselekvésre mozogni
fog. Körülte a többi nemzetek — egyik korán "ő",
másik késein, valamennyiök nagyobb ovatossággal,
némelyikök jobb sikerrel is — hasonlóan vívnak végbe
(ökel)
azt az átalakulást, mely a feudalis állapotból a modern állapotba jut ültetti
át; a kifejlés egyetemes s csaknem egyidejü.
De mind
Do ennek új formában úgy, mint a régiben, a gyönge
mindig maradéko az erősnek. Jaj azoknak, kiket
túlságosan lassú [illegible] bontakozásuk

kiszolgáltat a szomszédnak, a ki hirtelen (vált ki) gaz-
bojából s elsőnek lép elő, fölfegyverzeden! Jaj an-
nak is, kinek nagyonis (erőszakos s) rohamos konta-
kozása rosszul eggensúlyozta a belső" háztartását, s
ki-intéző" gépezetének ütközése, mélyrehaló szervének
megváltozása, élet-anyagának fokozatos elne-
gérgyéne fokozata, hóbortokra, gyöngeségre, tehetet-
lenségre van kárhozatva, arányosabb adtán s' egészségesebb
szomszédok közepette! Abban a szervezetben, melyet Fran-
cziaország a szakad elején magának adatott, meg valának
vonva jelenkori történetének összes általános vonásai:
politikai forradalmak, társadalmi utópiák, ohtályok
fokozata,
, egyházi szerepe, nemesség, polgárság s
nép magaviselete, (irodalom s művészeten) bölcsészet kifejlődése, iránya vagy
elsivárgyadása. Innen van az, hogy midőn jelenlegi
helyzetünket meg akarjuk érteni, tekintetünk mindig
vissza-irányúl arra rettentő" s termékeny válság felé,
a melynek segélyével a mely által a régi kormányzat
előidézte a Forradalmat s a forradalom
az új kormányzatot.

(Ancien régime) (Régime nouveau)

Régi kormányzat, forradalom, Uj kormányzat — e három állapotnak ~~fogom~~ adatom megkiserleni pon-tos leirását. Ki merem itt jelenteni, hogy más eke-lom nincs — meg fogják engedni a történetirónak, hogy úgy tegyen, mint a természettudós: egy állat tárgyam előtt, mint egy rovar átváltozása előtt. Az esemény egyébiránt magában véve is annyira érdekes, hogy megérdemli a fáradságot, hogy önmagáért fi-gyeljük meg, s nem kell hozzá erőfeszités, hogy az uto-gondolatokat kijárjuk. Mentes minden elfogultság-tól — a kiváncsiság tudományossá legyen s teljesen ama belső erőre irányúl, melyet a meglepő mi-veletet indéjük. Ezen erőr: minden csoport-nak a helyzete, szenvedélyei, ezméi, törekvései; ~~kiküzd~~, s képesek vagyunk azokat kikeresni, sőt csaknem meg is méri. Szemünk előtt vannak; nem vagyunk sejtésekre, kétes találgatásokra, ha-sonlatlan hozzávetésekre ~~fordítva~~. Különös szerencséből, ~~hogy~~ láthatjuk magokat az embereket, külsejöket é belsejöket. Az ancien régime fran-ciái ejen közel vannak még nemzetünk Fiatal korában minden ~~mechányával~~ e (érintkezésbe)

letünt világ megmaradottjainak. Több palotájok áll
még fönn, érintetlen lakosztályaikkal é bútoraikkal. Fest-
ményeik és metszeteik segélyével követhetjük őket házi
életökbe, látjuk öltözékeiket, testállásaikat é daglyte-
seiket. Irodalmokkal, bölcseiszetökkel, tudományaikkal,
hírlapjaikkal é levelezéseikkel össze tudjuk rakni
egész észjárásukat – bizalmas társalgásukig. Számtalan
emlékirat, mely harminc év óta a nyilvános vagy
magán-levéltárakból kikerült, szalonról szalonra
vezet bennünket, mintha csak be volnának mutatva.
Külföldi útazók levelei é naplói ellenőrzik és
egészítik ki önálló festésök által amaz arcz-
képeket, melyeket e társadalom magáról rajzolt. Min-
dent elmondott maga-magáról, csak azt nem, a
mit közrapiak é ismerősnek tartott a kortársak
előtt; csak azt nem, a mit (szalonjainak, utcáinak,
parlagiasnak ~~[illegible]~~ tetszett; ~~[illegible]~~ csak azt nem,
a mi a vidéket, a polgárembert, a paraszt, a
munkás, a közgargatért é a kártartást illeté.
Ki akartam pótolni e hiányokat és – a jó nevelésű és
tanult franczián kívül – megismerni Franczia or-

szájol. Hála Maury úr szívességének é Boutaric úr kegyes útmutatásainak kiaknázhattam egy egész halmaz kéziratot, nagy számú felügyeő", adó-kezelő, főbérlő, hatósági tisztviselő, minden rendű é rangú tisztviselő é magánfő levelezését az ancien régime utolsó harminc évéből; a királyi ház különböző osztályairól szóló jelentéseket é emlékiratokat; a rendkívüli szabhetvenhét kötetre terjedő" jegyzőkönyvét és ~~[illegible]~~ naplóit; a Rozonai parasztnak levelezését 1789-1790-ből; az egyházi választmány száz füzetében foglalt emlékiratokat é részletes statisztikai adatokat; a megyei és törvényhatósági közigazgatásoknak az 1790-1799-iki minisztérrel folytatott s kilenczvennégy csomagot tevő" levelezését; az 1801. évben működött államtanácsosok jelentéseit; a préfekter levelezését a consulatus, a császárság é a restauratio alatt 1823-ig; számos egyéb - annyira tanúlságos é annyira isméretlen iratot, hogy a forradalom története valóban még kiadatlannak tetszik. Annyi legalább bizonyos, hogy csaknem ezer az originator mutatnak nekünk élő alakokat, viditi/közne-

neseket, plébánosokat, szerzeteseket s' apáczákat, kisvá-
rosi ügyvédeket, bírákat s' polgárokat, kereskedő ta-
nácsosokat s' falusi esküdteket; munkásokat s' kép-
viselőket, tisztviselőket s' közkatonákat. Csakis ezek
tanulmányozása alapján rajzolhatok élénk rajzokban s' közelről az embe-
rek helyzetét, egy ~~[illegible]~~ papnak, egy kolos-
tor, egy városi tanács belsejét, egy munkás béreit,
egy föld hozadékát, egy paraszt adóterheit, egy
adózedő" működését, egy főúr vagy egy főpap
kiadásait
költségeit, egy udvar költségét, személyzetét s'
szokásait. Ezek segélyével határozott számok-
ban beszélhetünk, tudhatjuk, óráról=órára, egy
nap mire=használását, sőt, mi több, el
megmondhat-
juk egy napjári család ételsorát, összeállítha-
tunk egy díj=ölőfélét. Előttünk vannak, pa-
pírra ~~[illegible]~~ s' időrend szerint ohtályozva ama
ruhák mustrái, melyeket Marie=Antoinette királyné viselt, s' másrészt elképzelhetjük egy paraszt
ruházatát is, leírhatjuk konyhát, megnevezhetjük a
lépcsőket, a mezőkből összegyűrta, meghatározhatjuk
sorokban s' dénárokban, hogy mibe került fent=

iz

ja. Ily ocgéltsorrások mellett az ember csaknem kortársává lesz azoknak, a kiknek történetét írja, s én a levéltárakban, régi irásaikat betüzget-vén a sárgult papíron, gyakran kisértetbe jövék : tenszóval beszélni velök.

1875. augusztus.

Jáid G Péter

MEGHIVÓ.

A nagym. vallás- s közoktatásügyi m. k. ministerium pártfogása mellett

az országos középtanodai tanáregylet

által rendezett

első országos középtanodai rajzkiállításra.

A kiállítás, a józsefvárosi zerge-utczai községi reáltanodában f. évi aug. 5-én déli 12 órakor ünnepélyesen megnyittatván, megtekinthető aug. 10-ikéig naponként d. e. 9—12, d. u. 3—6 óráig.

A kiállítás tárgyai:

1. 88 hazai középtanodának az $187^4/_5$-ki tanévben készült mértani és szabadkézi rajzmutatványaik.

2. Tanszerek a mértani és szabadkézi rajzhoz:

a) Elsner és Lafitte helybeli mükereskedők által kiállított külföldi legújabb gyps-, grafikus rajz és szemléleti rajz minták;

b) Calderoni és társa helybeli tanszerkereskedők a a mértan és rajztanitására vonatkozó taneszközei;

c) Posner K. L. a rajz tanításhoz szükséges tanszerek;

d) Az egyes intézetek és tanárok által kiállított vagy készített rajz és szemléleti minták és rajzbutorok.

E tanulói müvek, taneszközök és müvészi tárgyak megtekintésére a szak- és tanférfiakat, igazgatókat, patronusokat, szülőket s általában a müvészet és tanügy barátait tisztelettel meghívja

Budapest, 1875. julius 24-én.

A kiállítási bizottság.

13574
875

Nagyrégyes Stoick Josef mágyarhoni tanár és
kir. Tanácsos s. n. t. akademiai ortalyabeli vonuk

Buda-Pest.

Nagyrégyes Ur!

Bátor vagyok Nagyrégyedet tudósítani, hogy a m. t. akademia, tudtujával kiadult az mondott feladványra
sára adandó kitüntetésben részl venni s annak elnöksége mint igazgató tag is ortalyabeli elvállalni
méltóztatnik.

A feladványra küldött négy darab is feltétlen
Nagyrégyedet, méltóztatnik arról is értesíteni, hogy
a visszaküldött cautionalis összegöt mennyi időnek
ki.

az akademiai palotájában

A kitüntetés ang. 5én délelőtt 11 órakor a Tudós-
ri tudóban fog átnyujtani, hasonlóképen a mondott időben Nagyrégyedet
a hova való megjelenésre a mondott időben Nagyrégyedet
tisztelettel kérem.

A tökéletes tiszteltel a fővárosi helyettes elnök fogja
tenyészteni.

mondta Lónyai titkárt

Buda-Pest aug. 3. 1875.

1356

1875

Az akadémiai pályla ~~vétele~~ választásnál vezetőségi tagok
ki nem zárásának kérdése minthogy jelöltségi viszonyuk tisztázatlan
bíróság

Jegyzőkönyv
Ebből
1875. aug. 5én.

Pulszky Ferenc ig. r. t. is ontológiai ülésből

Jelen voltak

Hendrich Károly
Veh Simon.
Szigmondy Gusztáv
Kolbenheyer.

Gyulai Pál
helyettes főtitkár

1. A helyettes főtitkár jelenti, hogy Szocsek Jó-
zsef ~~k~~r. t. a kit az akadémia elnöke a bí-
róság elnökül kért fel, Darányi által ~~el~~ a helyettes elnöklésével
~~helyettesül~~ Pulszky Ferenc ig. tag a ontológiai vala
ülésen elnökölni.

Tudomásul vétetik.

2. Helyettes elnök a mellékjára előadván, hogy a bíró-
ság arra új feladat nem nyújtván, ~~ta~~ a való-
színűségből és kiadó kiadványok ~~vétetni~~, a mely
a feladványokat végrehajtja, ~~kiadatni~~ a bí-
róság tagjaitól ajánlja Szigmondy Gusztáv és
Gyulai Miklós és Kolbenheyer urakat. Egyszer-
mind utasítványozza, hogy e bíróság kérje meg a tekint-
ség számvizsgáló ~~bizottságát~~ is, hogy a kiadványok
~~a~~ felvilágosítások végett nyugtassa.

Az utasítvány elfogadhatván, az alkalmas ajánlott tagokból 4 nyugdíjazható, ~~mely~~ helyett e bíróság munkájának kik lesz tagjából ülés tartandó.

1357/1875

maradtak ülés'
1875 aug. 9én.

Perlaky Károly ig. s. t. i. a tegnapi ülésből hátralékban maradt

Jelen voltak

Kenyeritsch Károly
Vécsey Simon
Zsigmondy Dezsöné
Ujhelyi Miklósné
Thelbarz Lajosné

Gyulai Pál
helyettes főjegyzőnő

3. Határozatilag az albiróság jelentése, mely szerint a vállalkozó jelentkezésének határideje megfelelt, s miután fogva az albiróság azt javasolja, hogy jeruzsalem a kerületi birói pontját, mely szerint a vállalkozó az általa vállalkozott és felelőlegesen vas dobozokra tekintet is függő tekintet kikötésének elmaradása miatt, a mai napról számítandó három egy hónapnak alatt minden határidő kitüntetés nélkül saját költségén elkészítendő és Nagyalandi Kerületi Pénztárnál szállítandó, a vállalkozó által elkészítendő és szállítandó mérleg vizsgálat alá vétessék, s ha ez megfelelő találtatik, a vállalkozó részére még járandó 655 ft 79 kr. végkielégítés összeg kifizettessék.

Az albiróság javaslata elfogadtatik s a határozati összeg kifizetése ajánltatik az elnöklő-nek.

4. Indítványoztatik, hogy az albiróságnak azon kérdésére, hogy ~~minő tekintet~~ a tekintet elvállalásánál mérlegelő tétetett igenis számba vétessék-e: vagy sem: határoztassék, miszerint a tekintet figyelembe vétetett, mert ezen állal vigyázó nemtörődés s felületesség gátoltassék, a határozat ne feltétlen ~~ne feltétlen~~, mert ezen minő feltételnélküli, hanem jelentő-jelentése az akadémiai elnökségnek, vagy az ennek a mérlegelő választmánynak.

Az indítvány elfogadtatik.

5. Indítványoztatik, hogy a pénztárból vissza-tartott összegből ugyanis tehát ~~tehát~~ je-lentett pótlólag tényleges fel az elnökség-nek.

Az indítvány nem fogadtatik el, mert az elnökség az ügyben már intézkedett.

Rhzabaiji jiggzö
Könyv.

Sastero Collandario
1875, ang.

Nagyrágos fő tiszteletű úr!

Igen tisztelt e folyó évi Julius hó 29-én
668 sz alatti átiratára Kapcsához van
szerencsém f. alatt hajtva 1000 fo
nyugtát, arról tisztelettel egyet meg-
veséssel átteenni – miszerint Nagyrágos
az abban nyugtatott öszeget czimem
alatti bár mikor szükségre nemis fog
va Temesvárra megküldeni szí-
veskedjék.

Egyúttal bátorkodom tiszteletel
kelygesen megjegyezni – arra ezetre
hogy ha a mellékelt nyugta bélyeg-tör-
vény alá esnék. Nagyrágos kegyesked-
jék a megküldendő öszegből a szükség
bélyeg mennyiségét levonásba hozni. –

Melyek után tökélyes tiszteletel
maradtam Nyitra Szántóvárhelyen
1875 évi Augustus hó 10-én

Nagyrágos 1358/875 alázatos szolgája
Szentgyörgyi

a K. u. 23. Közl.
1875

Esk. aug. 13. 1875.

Az eggyez főrint az
K. u. 23. Közl. 87. alatt
1875
utalvány tudatott.

Pest, aug. 13. 1875.

Közmunka- és közlekedési m. k. MINISTER.

1841 sz. eln.

Budapest, 1875 augustus hó 19én

Folyó hó 16án kelt nagybecsü levelére van szerencsém Nagyméltóságodat tudósítani, hogy egy. idejüleg kelt rendeletemmel Zsigmondy Gusztáv kir. mérnököt utasitottam, miképp a magyar tudo„ mányos akademiai épület vaslétözetének jelülvizsgá„ latánál közreműködjék és e czélból magát az akademia titkári hivatalánál haladéktalala„ nul jelentse.

Zsigmondy úr e szerint az akademia által ki„ küldött bizottságnak rendelkezésére állandó s a felülvizsgálat a bizottság belátása szerint fogana„ sitható lesz, mihelyt Zsigmondy a részére enge„ délyezett és mahelnap megkezdendő 4 heti szabad„ ságról visszatérend.

Fogadja Nagyméltóságod kiváló tiszteletem nyilvánitását.

Trefort

1359/875

Nagyméltóságu gróf Lónyay Menyhért urnak,
a magyar tudományos akademia Elnökének.

Farkadin f. Hálszeg j

298/875.

A. MEMZETKÖZI
ŐSTÖRTÉNELMI és EMBERTANI
CONGRESSUS
VIII-ik ülése Budapesten 1876.

Budapest tny. 20-án 1875.

Méltóságos Elnök Úr!

Felszólításában a magyar nemzeti Muzeum, valamint a m. Kir. egyetem is, hogy a jövő hó derekán Grazban tartandó ősrosok- és történetkutatók gyülésével összekötött őstörténeti- és anthropologiai tárgyak Kiállításában részt vegyenek, ön Kegyednek tartozott mivégre ezen Kar erkölcsi méltóan Képviseletre legyen, hogy igy a jövő évben Budapesten gyülekező szakférfiak kedvéért szervezendő Kiállításban a Hazát, és más honmivelő tartományi emlékeink közül élénk részt vegyenek. Ellenkezőleg azonban a felszólításával azon Kérelem is mellékeltetett az érintett emlékek Igazgatóihoz, hogy a tárgyak kiválogatásánál előforduló „irodalmi munkálatok" is, ha azok Közkézen nem forognának, legalább egy példányban képviselve legyenek, a mi összegyüjteni gyakran pedig majd Kizárólag a m. Tud. Akademia által Kiadott „Archaeologiai Bizottsági munkálatokban, a. m. „a mivégből Kalauzban, „Az Archaeologiai Közlemények" és az Archaeologiai Értesitőben" foglaltatnak, némileg fölösleges, hogy a Kiállitandó tárgyakon kivül a szakemberek arról is meggyőződhessenek, hogy e téren ejen nem resztegeltünk, hanem

Méltóságos Pulszky Ferenc Urnak, az országos mütárgyak ő. Könyvtárnok főfelügyelőjének

1360/875 Budapesten.

serényen és folytonosan a többi európai culturnemzetekkel egyenlő lépést tarthassunk; miért is kérem Méltóságodat, mint a m. tudom. Akadémia Archaeologiai Bizottságának Elnökét, méltóztassék a m. tudomány Akadémia Elnökségénél kihatós közbejárása által kieszközlem, hogy September elsején, mely napon t. i. a congressus kezdetik, a jelenésnek munkát egy példánya rendelkezésemre bocsáttassék, mely példányt az alandó utasítás szerint az illető végzésével vinnél a m. tudom. Akademiának visszaszolgáltatandom; vagy, ha erre meghatalmazást nyerendenék, hasonló értékű munkával, az akademia kiadására felszerelni igyekszendem.

Dr Römer

a nemzetközi congressus
titkára.

Tisztelt Osztálytitkár Úr!

A folyó hó 16-iki hozzám intézett értekezési „Vissza-
pillantás az előbbi Magyar Kir. Cúriának
1724—1769-ki működéséről" mint tudományos
szakkellőleg kidolgozott az Ügyrend 65. pontjának
teljesen megfelel.

Arra pont egyéb kívánalmait illetőleg: maga az értekezés öt ívnél talán többre nem fog beterjedni de a Függelékkel együtt — a 104-ik levelből Eerdue-
aldalmaspus két ívet is teszne, és egyébiránt is
oly külön mellékletekből áll, melyek a 65. pont perént
úgy látszik helyes nem fogalkozmányunk, kanonba
a gyakor-
lati kérdés
kerül

Budapest 1875. aug 21-iken

Fogarasi János

1361
1875

Budapest, 1875 aug. 27

Kedves Barátom!

Kérlek irasd tod Knoll akadémiai könyv árusát, hogy az archaeologiai kiadványokból egy példányt, a mellékelt levél követében, adjon rendelkezésére sept. hó elejéig a Museum igazgatójának, a gráci kiállítás számára, ahol megjegyzéssel, hogy a kiállítás után a kiállitott müvek küldessenek vissza a M. T. Akadémia könyvtárába.

Erről egyszersmind Pulszky Ferenc urat is kérem értesíteni.

Én segnapelőtt egy kőtörésen meg, napfényes állapotba, a hőtől usasról, után, a melyben valószínüleg ujonnan meghütöztem, teljesen meg nem gyógyult ondkomat. Ma kell folytatnom a cursus, az orvosi orvos usasítása szerint.

Isten áldjon!

barátod
Csengeri Antal

1362
875

Jegyzőkönyv

a magyar tudományos akadémiai palota III-dik és II-dik emeletén előállított átalakitási munkák felülvizsgálatara kiküldött bizottságnak 1875 augustus 29-én Pulszky Ferenc mint bizottsági elnök elnöklése alatt tartott üléséről.

1. Akadémiai elnök gr. Lónyay Menyhért úr f. augustus 16-án kelt levele által utasitva bevén a bizottság, hogy miután az előbbeni bizottsági jelentés szerint a tetőzet előállitásánál működött több ipparosok számlája is be van mutatva, az ezek által végzett munkákat is vizsgálná felül: ennek folytán bizottsági elnök ur az előbb működött albizottságot, a munkák részletes megvizsgálására ujolag kikülditte, s az albizottság most an jegyzőkönyvi, tartalmába foglalt jelentését beadván, az felolvastatott.

Az albizottság jelentéséből kitünik:

a) hogy az összes munkák a szerződési föltételek és kiadott rajzok alapján vannak előállitva, ugy hogy azok müszaki kivitele ellen semmi lényeges megjegyzés nem tétethetik.

b) hogy a szerződésen kivül előállitott munkák, melyek részint alárendelt minőségöknél fogva a költségvetés készitése alkalmával előre látva nem voltak, részint a munka kivitele alkalmával elemi események folytán keletkeztek, szinten szükségesek voltak, s igy a vállalkozókat nem terhelhetik. Ezen többlet-munkák bővebb indokolása az illetők végszámlájában felsorolvan, az albizottság azok helyességét elismeri, és megjegyzi egyszersmind, hogy ezek költsége a költségvetésben az előre nem látott mun-

1363/1875

kákra fordított összegből lészen fedezendő.

c) az albizottság jelentése egy kimutatást közöl, mely szerint az összes igazgatók részére mindösszesen még 5008 ft 3 kr utalvá. nyozandó; s miután az összes vál. lalkozók szerződési kötelezettsé. güknek eleget tettek és munkáik kivitele ellen kifogás nem létezik, ajánlja az albizottság a fentebbi összeg kiutalványozását s az illetők nek kötelezettségük alóli felmen. tését.-

d) Végre kiüzenteti az albizottság, hogy miután az összes költség ve. tés . . . 122,190 ft 37 kr, val irányoztatott elő; az összes kiadás pe. dig, beleértve a még kiutalványozandó összeget is, teszen . . 121,975 ft 15 kr

még így is mutatkozik megtakarítás . 215 ft 22 kr

A bizottság magáévá tevén az albizottság jelentésében foglalta. kat, ezek alapján a tett építkezé. sek helyességét kimondja s jelen. tését ily értelemben az Akadémia nagyméltó. elnökéhez felterjeszte. ni határozza.

2) Schneider Sándor kömű. ves pallér folyamodványát, ki a fentebbi munkák vezetéséért némi jutalmazást kér,

A bizottság egyszerűen bemu. tatja akadémiai elnök ennek.

Jegyzette:

Arany László
főtitkár.

Szabó Károly
bizottsági elnök

Pulszky Ferencz

Schenbergen Lajos
pénztárnok

Tisztelt akad. természettudományi bizottság!

Ezennel gombakéjeim IV^dik s egyszersmind utolsó fü-
zetét beküldeni szerencsés vagyok. E befejezés
mi 107 gombafajt és ezek közt 57 ujat tartalmaz.
Az illetékes tekintélyek egyhangulag elismerik,
hogy e fajok jók, az ábrák pompásak, élethüek.
Friss legujabb, nélkülözhetlen müvében "Hymenomyce-
tes europaei" fajaimat sorban felvette, ábráikra
mindenütt hivatkozik, s igy biztosan feltehető,
hogy minden nagyobb europai könyvtár, elébb utóbb
e müvet magának megfog szerezni
Hálás köszönettemet a Tisztelt bizottságnak, mely
oly nagy áldozatokkal e müvet kiadását magára
vállalta!
Kiválo tisztelettel.

Szepes-Olaszi. 1875^ik Sept. 30^kán.

A Tisztelt akad. bizottságnak

alázatos szolgája -

Kalchbrenner Károly

v. tag.

1364/875

Dienstag 1875 den 16
99k üb

Bírálat a „Nyelv eredete" cz. értekezésről.

Bár nincs okunk is a nyelvbölcselet értékéről s ez idő szerint eredményes voltáról, — annyi áll hogy nyelvbölcselőnek, ki „nyelv eredete" „emberi nyelvnek általános fejlődése" stb. féle kérdéseket akar fejtegetni, jó psychologusnak kell lennie s ~~a~~ másrészt kiterjedt és pedig alapos nyelvészeti ismeretekkel kell bírnia. Szerző, úgy látjuk, ezen követelmények egyikével sem másikával sincs főkép ; képessége mélyben kitűzött nagy feladatához fog, főleg rhapsodicus képzelés és ítélethátorság ; fejtegetései többnyire nem arok, hanem oda vetett állitások, gyakran elégtelenül érthetőleg előadva ; kiterjedtek igen sokra, a mi teljességgel nem tartozik a tárgyhoz. Így pl. értekezése elején hosszasan foglalkozik Darwin theoriájával, melynek csak sincs köze akkor hogy miképen jutott az ázsiai majom-fajból kitörvált állat „homo" a nyelvhez. Föl sem fogja, hogy a „nyelv eredete", melyhez történeti adatok nyomán nem férkőzünk föl, kizárólag psychologiai problema. — s nincs tudomása róla, hogy ezt ~~a~~ Geiger és Steinthal nak az emberi gondolkodás s annak kifejező eszköze, a nyelv, kifejlődésére vonatkozó bekező kutatásai annyira mennyire már meg is oldották. Szerinte a nyelvet egyszerűen „Kemény Lajos a ferevadakkal", s később a vadászat tette beszélgetessé, — mintha bizony akkor több nyelv kellett volna, mint a mennyivel a harsogó „ferevadak" is rendelkeztek. — Mint nyelvész szerző arra boldog

1365/875 (hiben

kitben lelepik, hogy a nyelvek mai tényeiből nagy
Könnyen az emberiség ős állapotait ki lehet olvasni, —
tervképeteem az ő élet pápatzemén keresztül; — így pl.
észre veti, hogy tót hrast „harasz" és hrst „marok"
mellett a m. arasz „világosan azt mutatja, hogy az
„ős korban Kézfőhez hasonló levelű növényzet díszlett",
s örömmel felkiált, hogy „ilyek a nyelv ásatagai!".
Jobb lett volna előbb szavistától megtanulnia, hogy
hrst és hrast (helyesen chrast) nagyon különböző kezdő-
hangú szók, melyek valamikor még különbözőbb voltak, — de
talán ez sem zavarta volna meg éles látását. Kivált
erős a pápatzeme metathesis-mutatásban: ív = vé(n),
árny : nyár, apály : pálya, mark : izlán Kamen (kő)
— csak az kár, hogy ő, ki oly jót az ős multba lát,
nem bírja átkre venni, a mi még a jelenben is kézzel-
fogható: t. i. szinte abba, arra, erre nem = azba, azra
ezre, hanem „ikerszók, átvetett alakban". — De hiszen
ő általában kevesett tart a mostani nyelvtudományról,
s külön fejezetet szentel „tévutainknak a nyelvészet-
ben", nagy általánosságban kibántatja — azt a mit
voltaképen nem is ismer; különben megmondaná, hogy
ezt vagy azt az irányt, ezt vagy azt a tudóst érti',
ki ezen vagy azon nyelvtéren mozog, s nem csak azt,
hogy pl. a szószármaztatás önkényes, mert „itt
mindenből ki lehet hozni mindent". De mégis annyit
mond különösen az „összehasonlító nyelvészetről", hogy
ez sok és semmit, mert nem hiú egyszere az ősfejlés
legelső kérdéséhez fűlhatni. Azt hiszem a történeti
és összehasonlító nyelvtudomány ~~[illegible]~~ nem fog nagyon
fönakadni szerzőnk kárhoztatásán, s még

az ő ajánlotta kulturális munkafelosztás és szervezési készítés nélkül is a maga útján sikeresen tovább haladhatni.

Talán már nem kell bővebben megokolnom, hogy az egész munka kapcsolatokban, s így Horváth saját rendelkezésére visszabocsátandó.

Budenz J.

3 59
1616. Ob Zel. 30i

Az ezt nehézkes tromány szerzőjének az a nézete tetszik, hogy a felsőbb mennyiségtannak bizonyos Reformja már egyszer végbe'vitetik, mintha az kissé idő előtt elhanyagoltatott volna, hogy pedig ezen Reformnak mibenlétét kellőleg lehessen felfogni, általa egy vagyunk kissé de nagyon unalmas értekező állításon essék, melyben legelőször is egy Bevezetés fordul elő, s abban az ember philosophiai Fogyasztalatok nagy számával találkozik; melyeknek össze értelme azonban könnyen megmagyarázható ama ismert latin mondat szerint: Parturiunt montes nascetur ridiculus mus.

Értekezésének második részében a szerző zenedarabról szól, ez alkalommal bonyolódó fúzelékbe bocsátkozik szép szókkal, mely fúzelék elevenen emlékeztet az emberi Don Quixotnak hires küzdelmére a szélmalmokkal annál is inkább, minthogy mind két küzdelemnek eredménye egyaránt.

Ezután a tárgyra mennyiségeket kezd megtolgozni, mely alkalommal ő azon növekedéseket, melyek a felsőbb mennyiségtanban de, dy, dz ... jelképek által vannak képviselve mind zérusoknak, s így magát a felsőbb mennyiségtant is Nulla-számvetésnek mondja, s ennek megalapítására, Kerekes Szerencs Debreczeni tanárt mint Auctoritást hozza fel, a ki Mértanában a felsőbb mennyiségtant szinte Nulla-számvetésnek mondja, minthogy ő is azt hiszi, hogy dx, dy, dz ... differentiái mind zerusok; az által azonban mind a kettő csak azt bebizonyitja, hogy a felsőbb mennyiségtant alapjában nem tudományszerűnek, s így azon tudományról a kettő fogalmuk nincsen; mert mikelyt azt feltesszük, hogy dx, dy, dz ... differentiái mind valódi zerusok avagy absolut semmi, azonnal megszünik az egész tudomány, s nem lehet többé szóla szó. Hogy tehát ezen nagyszerü tudomány lényegét kellőleg lehessen felfogni, nem szabad azon téves nézetből avagy ertelenségből kiindulni, hogy dx, dy, dz ... differentiái mind valódi zerusok, hanem azon helyes és könnyen megfogható eszmével meg kell barátkoznunk, hogy ~~Hogy~~ dx, dy, dz ... differentiái nagyon kicsiny mennyiségek, melyek ugyan zerusnak legközelebbi szomszédságában állanak, de zerussal magával soha össze nem esnek.

Továbbá azt is kellő tekintetbe kell venni, hogy ha y és x változók bizonyos egymástóli függésben volnának úgy, hogy például $y=f(x)$ lenne arra hogy y összes értéke volna valamely x-től függő kifejezésnek, akkor bizonyos hogy ha a kifejezésben x változót dx-el arányos végtelen kicsiny mennyiséggel hagyunk nőni, y is dy-nal fog nőni, mely a többi növekedés egyidejében $dy=\varphi(x)dx$ alakú kifejezés által fog adatni, és aromnal látjuk, hogy dy és dx, mind a mellett hogy mind a kettő végtelen kicsiny mennyiség, még sem egyenlők, ha nem bizonyos viszonyban állanak egymáshoz, mely viszony $\frac{dy}{dx}=f(x)$ kifejezés által kellőleg van előterjesztve, nem nevezetes viszony tehát véges mennyiség illetőleg x-nek függvénye, miből az is következtethető, hogy dy és dx, ha bár mind a kettő végtelen kicsiny, még sem egyaránt arra, hanem különféle távolban állanak a zérustól, mint annak lenniök is kell, mihelyt azonban azt feltesszük, hogy $dx=0$ és $dy=0$, akkor $\frac{dy}{dx}=\frac{0}{0}$ határozatlan mennyiség válik, és kellene hogy álljon $\frac{0}{0}=f(x)$ a mi más ostobaságot sem foglal magában, mintsem hogy $f(x)$ nem határozatlan hanem teljesen határozott mennyiség, mint hogy x-nek határozott függvénye. Végre e végtelen kicsiny dx dy, dz — mennyiségekkel a felsőbb mennyiségtanban sohol nem történik számítás, mint hogy végtelen kicsiny mennyiségekkel nem is tudnak számítást intézni, de ezen végtelen kicsiny mennyiségek $\frac{dy}{dx}$-féle viszonyaival csakugyan történhető a számítás, mivel ezen viszonyok véges mennyiségek, melyekkel mindig számítást lehet intézni, és valóban is, a felsőbb mennyiségtan t-sa véghez ben, csak is ilyen kányadosokkal történik a számítás.

Mindezekhez járul még azon legnagyobb fontosságu tény, miszerint a felsőbb mennyiségtanban előforduló körzeletek mind, akár mire vonatkoztatnának, meghatározott és ismert alakkal bírnak, mely végtelen kicsiny alakból más véges és ismeretlen alakok lehoz hatók; mi végre csak számításnak bizonyos mestervégre kívántatik, melyet a felsőbb mennyiségtan nyujtja. Mihelyt azonban a körzeletek zérusoknak avagy semminek vétetnek, már vége is van az egész számításnak, mintha egy zérusnak alakja nem lenne, belőle más alak sem lehozható. Hogy csak egy pár példával felvilágosítsuk a dolgot, vegyük tekintetbe ydx körzeletet, melyben y egyenes vonal, dx pedig bizonyos egyenes vonalnak körzelléke avagy végtelen kicsiny része, akkor ki nem látna azt, hogy ydx

szerzi a bizonyos végtelen kicsiny magasságú egyközű terület, mely terület maga tehát pusztán végtelen kicsiny, de ez a nevezett területet egyszersmind bizonyos végső de ismeretlen területnek különbségi, mely területről tudva van, hogy az x-nek függvénye, csak hogy e függvény ismeretlen, ha tehát azon megfejtéssel bírnók, hogy ezen területet ismert alakú különbségéből, magát a hozzá tartozó függvényt hozzuk le, akkor az ydx különbségek nyilván ismeretlen területek meghatározására szolgálna; ezt pedig valóban is, még pedig a felsőbb mennyiségtan második végre igen szépen tanítja; mert csak is ydx különbségeket egészeknek kell. Mihelyt azonban dx zérusnak vétetik, ydx is =0 lesend, és már minden alak megszűntével, belőle is semmi más ismeretlen alakot le nem lehet hozni.

Hasonlóképen áll a dolog $dx\sqrt{1+\frac{dy^2}{dx^2}}$ különbségekkel is, mely által tetszésszerinti görbe vonal elemének, vagy dűbeléknek a hossza állíttatik elő, melyből egészítés által magának a görbe vonalnak hossza lehozható, ez tehát különféle görbe vonalak hosszának meghatározására szolgál, még pedig egyedül azért, mivel határozott és ismeret alakkal bír, mihelyt azonban dx=0 és dy=0 vétetik, már az ostobaság közt, melyből mit sem le lehet hozni, mert $\frac{dy}{dx}$ lenne $\frac{0}{0}$ határozatlan mennyiség, a mi nem igaz, minthogy $\frac{dy}{dx}$ mindig x-nek függvénye, melyet $\frac{dy}{dx}$ helyébe tevén, egészítése megtörténte után, a kérdéses görbe vonalnak hosszát nyerjük.

Ha végre még zárdy különbséket vesszük tekintetbe, melyben z egyenes vonal, és dy pedig bizonyos egyenes vonalok különbségei, akkor abban a különbségi kifejezésben mindenki végtelen kicsiny térfogatú egyenes hasábot fogja látni, melynek alapja dxdy, magassága pedig z, e végtelen kicsiny hasáb pedig, valamely ismeretlen térfogatú testnek különbsége, melynek egészítése által, ezen testnek térfogatát kapjuk, de sak is azon esetre, ha se dx se dy zérus, mert ha dx és dy zérusnak vétetik, minden alak megszűnik, s már belőle semmit sem le lehet hozni.

Ide tartozik még azon nevezetes körülmény, miszerint minden egészlet, különbségek bizonyos számának összegéből áll, az egészlet maga pedig mindig x-nek valamely függvénye, ha pedig ez esetben is a különbségeket zérusoknak vesszük, akkor ebből következnék, hogy minden egészlet zérusok összegével egyenlő, a mi nem igaz, és a legnagyobb ostobaságnak tekintendő.

Így minden Embor, a ki józan észszel bír könnyen fogja belátni, hogy zérusból nit sem lehet létre hozni, a' fent említett

mellőzésével tehát sem lehet tételezni, mondhatjuk, hogy az isten a világot teremtette volna semmiből, de még arról is lehetséges lehet szó, egyedül azért, mivel az ember nem képes megfogni miként semmiből valami lehet létre hozni, a mi ellenkezik azzal, hogy semmiből semmi, és csak valamiből valami! Ennek folytán a természet tanulásai által az lesz megállapítandó, hogy a látható világ Athomaktúl összetéve, értvén Athomalatt anyagnak végtelen kicsiny részét, melyet nem csak jól tud semmel, de még gőzével sem lehet látni, tulajdonképen Athomokat mivel nem láthatók, semminek nevezik, így a világ valóban semmiből lenne összeállítva, de nem úgy van a dolog, mivel ezen Athomok, habár nem láthatók, még is mint végtelen kicsiny testek léteznek, és nem csak léteznek; hanem kitöltő tulajdonságokkal is bírnak, így nyilván a következő hasonlításnak lehet helye; hogy az Athomoki ugyanazon szerepet játszanak az anyagi világban, mely szerepet játszanak a számok világában; valamint tehát a megemlített Athomokból a látható roppant és bámulatos világot lehetet volt létre hozni, úgy nem következtethetni, hogy a végtelen, végtelen kicsiny mennyiségekből, nemcsak minden képzelhető formát, hanem minden képzelhető alakot is lehet összeállítani, de csak addig, míg a megemlített Athomok vagy külsőlékek nem vétetnek, hanem valódi a formák sorában előforduló mennyiségek, mivel ha az Athom szerepnek vagy absolut semminek vétetik, még mindig a mi lenthaló istenek is nehezen elkerülné volna az előttünk álló roppant és bámulatos világot előteremteni. így bátran mondhatjuk, hogy a jelen irodány szerzőjének nem sikerült egy nagyszerű tudományt megalapítani semmiből. Az említett szerzőnek tehát inkább az lenne javasolandó, hogy a mindennek előtt létező nézeteit igyekezzen reformálni, nem pedig egy olyféle tudomány reformjához fogjon, melynek még a helyes fogalma nincs, s mely oly féleges és tökéletlen alakban mutatkozik előttünk, hogy e nagy hibái daczára minden joggal azt mondja róla: Az Analysis minden nyelvek a legtökéletlenebbike, és a leghatalmasabb eszköz felfedezésekre! mutatóban mely tudományos ember előtt ismeretesek nem volnának azon bámulatos felfedezések, melyeket egyedül csak ezen tudománynak köszönhetjük. Ilyen tudománynak e tökéletlenségét pedig kétségbe vonni, a leghiúsabb attentatumnak tekintendő.

Pesten Október 1jén 1875

Dr. Petzval Ottó
A. m. tud. Akadémiai
r. tagja.

1366/1875

MEGHÍVÓ

A

BUDAPESTI KIRÁLYI MAGYAR TUDOMÁNY-EGYETEM

1875-6-IK TANÉVI RECTORA ÉS TANÁCSÁNAK BEIKTATÁSA ALKALMÁBÓL

1875. October hó 1-én d. e. 10 órakor

A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADEMIA KIS DÍSZTERMÉBEN

TARTANDÓ

KÖZÜLÉSRE.

Tárgyak:

Dr. Kovács József lelépő Rector zárbeszéde.
Dr. Than Károly rectori székfoglaló beszéde.

Budapest, 1875. Nyomatott a magyar kir. egyetemi könyvnyomdában.

1367/1875

Egzamin magisterski

ATHENAEUM

irodalmi és nyomdai részvénytársulat.

Budapest, 1875. Október 2-án

Főtisztelendő Szakmári Vilmos urnak

Helyben.

Bacsó felhivása folytán van szerencsénk ér-
tesíteni, miszerint a M. T. Akademia, könyvkiadó bizottsága
által kiadott müvek egyikének különlenyomatát 300 pél-
dányban ivenként 15 krtért fogjuk kiállitani, szám-
lásunkat ugyan a f. évi. bizottsághoz 1875. január 9-én in-
tézett ajánlatunkban foglalt átalra állapitván, mely
szerint egy-egy ivet 300 pld. 22 krtért, minden "következő" 100
pld. 15.30 krért ajánlkoztunk kiállitani. Ennek értelme
szerint a hogy a többletre volt árt meghatároztuk, használ-
ni fogjuk azt a 300-nál kevesebb példányra is, s minden száz
után 1/30-jával 500-ért összesen 6/50-et levonván, kerek
számban 15 krt kérünk a kivánt 300 pld. minden ivéért.

Kiváló tisztelettel maradván

alázatos szolgája

Vécsi Károly
nyomdász

1368
875

Tekintetes Akadémia

„Egy lap Egyiptom történetéből" a czimü értekezésemet, melyet ez Akadémiának mint történetem folytatását, de melyet idő körben, bár arra már ajánlva lett, saját költségemen kinyomatnom, ezennel a Tek. Akadémiának bemutatni szerencsém vagyok, kérvén, hogy e II ivtáby számára 50 példányt rendelkezésemre elfogadni méltóztassék.

Ki is tisteletem mély tisztelettel maradok

Budapest 1875 Oct. 4én

Alázatos szolgája

dr. Ribáry Ferencz

tanár.

1369

1875

Kísérlet a magyar bölcsészet ismeretelméleti jellegéről.
Írta Szeberényi Károly.

E munkában senkinek oly nyilatkozatával találkozunk: „Jelen kísérletem, az én saját életemnek kifejezője az ismeretelméleti jellegeket magából a nyelvből igyekszik fejtegetni, – s ezen mint önálló kísérlet-ugyan egy lépést kíván jelenni a nem könnyű pályán."

Szerző azon bizonyságát, melylyel a philosophiai tárgyak felfogása és fáradságos átvizsgálása iránt viseltetik, tehetetlen dilettáns mibénak nem állítani. Nem tartozik az elhivatottak, még kevesebbé az önczélúak közé. Egyéni világnézetet magából a nyelvből fejtegeti. Mivel ő ily különösen a magyar nyelvet cári azért jő elő nála e kísérlet: „magyar bölcsészet," azért nevezi kísérletét is „önállónak."

Szerző e dolgozatában az első vélemény adáskor kimondott principiumokat javítólag igyekszik. Úgy látszik mindamellett, mintha valamennyire még sem fordított volna kellő figyelmet.

A „jelleg" szó nem fejezi ki teljesen, a mire a „kategoria" szó által akarunk kifejezni. A magyar bölcsészet ismeretelméleti jellegei lényegét nézve, sem különböztetnek az általában vett philosophia kategoriáitól. Ők, hogy nyelvünk ezen vagy azon kategoria nyomatékosabb kifejezésére inkább alkalmas, nem bír általános becscsel. Bár tudjuk, hogy nyelvünk ilyféle sajátossága miatt, a kategoriák körül némelyek ezt, egyoldalúsággal járó, előnyeseknek mutatnák.

Ezt sem lehet megengedni, hogy mindaz, a mit szerző a „magyar bölcsészet jellegei" közé iktat, a szigorú kategoriák egészéhez sorolható legyen. Ők felfogásának minőségeiül vesznek bizonyságot.

Szerző, mint magyar bölcsész akar haladni. Ő pedig, mivel jó, gyámoltalanból van azonban semmivel-sem-tartozik. Ő gyámoltalanai és

A tárgy, melyről az értekezés szól, csak a philosophiához értő és csak az avval igazán foglalkodó érdekelheti. Épen az e tárgy emelkedett ily kiterjedésben, mely a philosophiai tárgyak körében legelvontabbnak hirdetett ítéletei. Az ezzel fordított gyanússág, főleg nálunk, meddőnek tartatik.

Ítéletének következetében Szerző nézete szerint ezen, más kategoriákban benyujtott értekezés nem

1370/1875 XIV.

lánnik elégge ismerőeinknek azon nézve. hogy a tudományos Akademia nyilvános ülésében felolvastassék; de igen azon nézve hogy a honzó értők és különösen közöd kiadassék.

Kelt Budapesten 1875. October
H-dik napján

Horváth Cyrill
o. t.

II rész

1875: 30 ?

Vélemény
Szarvas Károly
philosophiai értekezéséről.

Nagyrinveleni és Tudós Társulatunk Ur!

Van szerencsém azon Ülésünkre előterjeszthetni, mely szerint Szaxay Károly ily czimü Értekezését vonas jellegéről.

Kelt Budapesten 1875. Octob. 4-én.

A Nagyrinveleni ev. Tudós

Társulat Nevében

Őszinteén tisztelő tagtársa

Horváth Cyrill

t. t.

Kivonat

Scheer dr. Edl Kálmán vonatkozó egyéi gyakor. orvosnak 1865. December 12-én kelt végrendeletéből.

„8.000 ft kir. magyar tudós Társaságnak – Akadémiának – ezen 16.000 forint mond tíz és hat ezer forint gyül. ért. ..... A magyar tudós Társaságnak nagyobbrészt 6.000 ft alatt jövő kamatokból kívánom évenkénti 300 ft az az három száz forintnál oszlott összegekben díjazások egy orvosi növendék, a két gyakorlati, vagy is az orvosi tan folyam négy évében – vétvén a díjazandó tüzetli kijelelési eljárást a díjazott fölötti illetőleg, szorgalmát erkölcsi magaviseletét, örködés a magyar tudós Társaság bölcs intézkedésére, ajánlván azonban nagyobb figyelmet a képesség és érdem megbirálásában a díjazásra nézve azt tapasztaltuk nemely tudós Társasági tagok megválasztásánál, kik mint pusztán gyakorló orvosok ezt épen nem illető tudós számmal rendeztettek fel.

Jövendőbeli kívánoka díjazandóra vonatkozólag érvényesülleteti és kötelőknek tekintem.

(2)

1-ször csak catholikus vagy katolicismusra áttérés díjaztat, való; egyéniség képességü és érdemü folyamodók között elsőbbsége van a catholicusnak

2-szor. A díjazott tartozik a négy és öt évet Bécsben végezni, mert kívánom, hogy egy osztályt a közkórházban szorgalmasan látogasson.

3-szor. Tartozik a díjazott minden évi bizonyítványát, nyár szorgalmának, miszerint az öt évben tett, a bírálatot megállító orvosi értekezést, tegyen az elméleti tárgy fölött, vagy pedig egyen részletes esetleges kórolyam, a Pesten kiadott magyar orvosi lapban közöljön.

4-ször. Ha a díjazott a neme helyezett személyeknek forgalmával, képességével megyebb, és valami szakirodalomban

különösen kívánná magát továbbá tökéletesíteni, a magyar tudós társaság az ösztöndíj elvesztét még egy évre visszabocsátaná.

5-ör. Ismerősen van két évre szóló és kivételképi még egy évre hosszabbítható ösztöndíjat a magyar tudós társaság megis tagadhatja, időközben, az ösztöndíjazottól, ha t. i. az ösztöndíjazott kötelezettségének kötelezettségének meg nem felel. Adandó esetben fáziosan, de igazságos vizsgát kívánok; ha pedig az ösztöndíjazott ez közben megbalsz vagy elkárosítaná akarná fogva az ösztön további élvezésétől lemondana; az akkép megürülő helye csak legközelebb következő tanévi kezdetével töltendő be, a fenn említ feltételek alatt; az addig megtakarított ösztöndíjat a magyar tudós társaság más célokra fordíthatja, de csak a legközelebbi tanfolyam kezdetéig, a mikor az új utód nevezendő ki.

Reménylem és óhajtom, hogy elképzéseimben két év, ben egy jól képzett orvos nyerend édes magyar hazám.

Egy másik tervemről szeretnék kívánok ösztöndíjazni és pedig évenkint 300 forint, mondd három forinttal osztrák ösztékben, az akadémiát végezze, és képezze magát Zürichban a polytechnikumban, nagyon felszerelt, ki. tekintettel és kedvezményekkel, mint az orvostanfo, tekintettel a tanfolyamra.

A 16,000 ft után járó kamatokból, levonván a két ösztöndíjat vagy is a 600 ft[at] fennmaradandó részét a magyar tudós társaság szabad rendelkezésére bízom; azon kérést azonban, hogy ha netalán magyar tudományos munkák díjazására használtatna fel, a díjazásban elsőséggel bírjanak a természettudományi munkák általában, és ezek közöt, minthogy a ma-

gyar nyelvar eddig fiadoz orvosi munkák, foleg a ka-
szovchetők, nagyon is gyéren lészenek — különösen az
orvosi szakirodalmányi müvek.

Ezen 16,000 forintos hagyományt a magyar tudós tár-
saság nint Holzer Miklós pesti kereskedő és dr
Edl Kálmán fiának (végrendelete hagyományából) be: az orvosi őszöndíjat
dr. Edl Kálmán őszöndíj cím alatt, a polyclinicum-
beli őszöndíj pedig Holzer Miklós őszöndíj cím
alatt kiadatnának.

A végrendeletből kivonta

Arnyasáner
főtitkár.

Edl. Holmes

A legrendelse kivonata

1371

1875

1875 aug. 6.

Magyar Tudományos Akadémia.

A néh. dr. Edl Kálmán által Szalkay Miklós nevére tett alapítvány-ból f. é. jul. 25-re hirdetett pályázat kellő eredmény re nem vezetvén, az ezennel újra kihirdetetik.

1.) ....

2.) Az alapító akarata szerint, csak a ~~polytechnicum~~ tanfo-lyam két utolsó évében levő, és csak Katholicus vallású

3.) A díjazott tartozik a tanfolyam ezen két utolsó éves ezen

4.) .....

5.) .....

6.) ..... folyó évi augusztus 15-éig .....

7.) ..... felét még ugyanaz hóban ....

Kelt Budapesten a M. T. Akadémia 1875-ik aug. 4-én tartott ülése ülésében

Exped. 8/X. a lapok számára 7 pld.
7/X a Zürich Polytechnicumnak
6/X

Hintapuhka
Künichke
Kõrg Mägedes.

D 6

1371
1875

6 db

Magyar Tudományos Akadémia.

A M. T. Akadémia, néh. dr. Edl Kálmán által, saját és fivére Holzer Miklós nevére tett alapítványból, az alapító kegyelete értelmében, egy orvosi és egy polytechnicusi növendék számára, két ösztöndíj ra pályázatot, melyeknek az alapító által megkívánt feltételei következők:

I. Dr. Edl Kálmán nevére, határozatúr o. é. június 1. orvosi díj.

1.) Csak catholicus, vagy helvét hitvallású díjazottak. Egyenlő képességű és érdemű pályanyertők közt elsőbbsége van a cathol. hitvallásúnak.

2. A díjazott tartozik a 4. és 5-ik tanévet Bécsben végezni.

3. A díjazott tartozik az öt évben két a bírálatot megállóról értekezést írni, legyen az elméleti tárgy vagy személyesen észlelt érdekes körfolyam, s azt valamelyik pesti magyar orvosi lapban kiadni.

4. Ha a díjazott a képesítő vizsgálatnak megfelel, és a 4 vagy 5-ik év után valami tudományban Külön akarja magát képezni, az Akademia az ösztöndíj élvezetét még egy évre meghosszabbíthatja.

5. Ha még nem felel kötelezettségének, az ösztöndíjtól elesik.

II. Holzer Miklós nevét viselő háromszori o. é. június 1. technikai díj.

Az 1. 4. és 5 pont mint fölebb.

A 2-ik pontnál kívántatik hogy magát Zürichben képezze ki.

A 3-ik pontnál hogy értekezését valami technikai vagy mathematikai s természettudományi tárgyról írjon, s azt egy megfelelő pesti magyar szaklapban tegye közé.

Közösek mind a két ösztöndíjra nézve a következő pontok:

6. A folyamodás a Magyar tudományos Akademiához küldendő be f. é. július 25-ig beérőleg. Mellékelendő az iskolai bizonyítvány (Kimpreuke) nyilvános iskolai évről.

7. Az ki az ösztöndíjra érdemesnek tartatik, erről az Akademia főtitkára által rövid idő alatt értesíttetik, s az ösztöndíj felét (Bécsbe vagy Zürichbe) megkapja; más felét a jövő félév elején, az előbbi tanévéről nyert bizonyítványok (Kimpreuke) alapján.

Kelt Pesten a M. T. Akadémiában 1870. június 27-én tartott ülés-éből

Arányosan,
főtitkár

A hirlapokba

1. p. az egyenes vonalu
1 p. a kerek polygonokra
mèrem

A hírlapokban.

Magyar Tudományos Akadémia

A Kék. dr. Edl Mária által, a saját nevére, alapított országos növendéki ösztöndíj, harmadszor o. é. forintban, nincsedébe lévén, arra, a végrendelet korlátai közt, pályázat hirdetése mellett:

Lit. Növendékző felsőfokú

1.
2.
3.
4.
5.
6.
7. A ki az ösztöndíjra érdemesnek tartatik, erről tudósíttatván, fog, s az öröm-díj felét az első félév végeztével, a hátralékot pedig a második félév végeztével, az előbbi jegyzőkönyv alapján, megkapni.

Tanintézet

Budapesten 1875 június 1.

Akadémiai nagyobbszabású bál

Arany János
főtitkár.

Ed. Kályéntól

Kihirdettetett
1875. ben
jún.

A hirdetve Eba.

Magyar Tudományos Akadémia.

A néh. br. Edl Kálmán által Holczer Miklós nevére tett alapítvány-ból az Akadémia által kitüzött ötszázados díj, az eddigi Elvesző ötszázas lépése folytán, üressé lévén: erre következő pályázat hirdettetik.

1) A Holczer Miklós nevét viselő öszvöndíj, egy politechnicumi növendék számára, évi háromszáz o. é. forint.

2) Az alapító akarata szerint csak katholikus, vagy helvét hitvallású nyerhetni el. Egyenlő képzettségü és érdemü folyamodók közt elsőbbsége van a katholikusnak.

3.) A díjazott tartozik a tanfolyam utolsó két évét Zürich-ben a polytechnikumon végezni, s ez idő alatt, a birálatot kiálló két értekezést irni valamely mathematikai vagy természettudományi tárgyról, s azokat egy megfelelő pesti magyar szaklapban közzé tenni.

4. Ha a díjazott megfelel kötelezettségének, s a tanfolyam végével magát valami szaktudományban külön akarja kiképezni, az Akadémia az öszvöndíjat részére még egy évre meghosszabbithatja.

Létszerzés

5. Ellenben, ha kötelezettségének meg nem felel, időközben is elesik az öszvöndíjtól.

6. A folyamodási az Akadémia főtitkári hivatalához f. é. julius 25-éig beküldendő. Mellékelni kell az iskolai bizonyítványt (könyvecskét) tanyaiaxxx iskolai évről.

a lefolyt

7. Az illető birodalmi által az öszvöndíjra érdemes-nek találó egyén az akadémiai főtitkár decemberi napja előtt megvizsgálja, hogy az őszszeg felét kaphatja. Másik fele a jövő félév végével kerekedés, a nyert bizonyitvány (könyvecske) alapján adatik ki.

iskolai

Kelt Pesten 1872 jún

1275

Arany János
főtitkár.

Shirlapveba

Slolzerösterün dij

1875-ben ismét birtokaim
do.

893
1875.

ad 1371
1875

Fr.

Az Edl-féle ösztöndíj alapítványi okmá-
nyainak bemutatása végett tisztelettel
~~(a Kisfaludy Társaság)~~ Budapest
(Lenhossék.)

Tisztelt Bizottság!

A folyó évi július 25-ére hirdetett
Edl-alapítványi ösztöndíjas pályák
tagja 1-ső éves orvosnövendékek
mellőzésének okairól
ez az alapító rendelete értelmében
kell, mikor Bizottsága határozatban
bizottsággal, ~~mely~~ s mely határozatban
így fűl ~~a~~ határozata ~~fenntartással~~ ~~ellátva~~
érdekben díjazásra ~~egy~~ orvos növendék
dést a két gyakorlati, vagy is az or-
vosi tanfolyam négy ~~az~~ és öt ~~(az~~
~~végzése és vizsgát~~ évében ~~van~~ a nem correct
elgázás. ~~Utóbban~~ a hiba ~~[illegible]~~ a III. az
fály által formulázott rendeletében
rejlik, melyből annak jelentőségével Bizottság kiindult,
a Minister azonban a Bizottság határo-
zatát a nyertes folyamodónak mindaddig
zárva tartotta, a többi pályázók
tudomására adandó, és e
folyamodvány ~~is~~ visszakülöndött, és e
tekben az elnökség benegatos tényt el
tett, hogy ~~az~~ elnökség ~~adja~~ való mit tenni egyéb,
mint a díjat ~~az~~ ~~nem~~ egyes nyilatkozat
megtagadni a Bizottság ~~határozat~~ jóváhagyó
~~határozat~~ hogy czak 4-dik és 5-dik
~~határozat~~ éves orvos növendékeket ajánl,
~~határozat~~ kire nézve a végrendelet illető
jogait ~~[illegible]~~ nincs alkalmazni a Bizottság
határozatát ~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~
hogy ~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~
ség határozatában ki legyen téve
den határozatban a 4- és 5 éves folyamodót
hogy czak 4- és 5 éves
nak.

Budapest 1875 dec.

Tervelegy (használatra)

A (czak 4-ik és 5-dik
évében) —

Hanem.
~~[illegible]~~ egyszerűen az eredeti
ideg a III-dik

Ypsilon

Kadvánjai Nándor
elnök

adl 1371
1875

Magyar tudományos Akadémia.

Az 1874 Dec. 31-én lejáró határidejű gr. Teleki J. vigjátéki pályá-
zatra a munkák napig bezárólag következő pályamunkák érkeztek:

I. A szerelem mindens tehet. Eredeti vigjáték 4 felvonásban. Jelige:
„Aut agitur res in scenis aut acta refertur."
(Ars poet. 199 v.)
Horatius.

II. Tévedések játéka. Eredeti vigjáték 4 felvonásban, egy előjátékkal. Jelige: „Errare humanum est."

III. A jóslat. Vigjáték 5 felv. Jelige: Sic fata tulere.

IV. Kórtünetek. Vigjáték 4 felv. Jelige: Számoljak ott a kórtünetek,
A hol a társadalom beteg.

V. Mike Pál. Vigjáték 4 felvonásban, dallal és tánczal. Jelige: A szerelem határt nem ismer.

VI. Az Öngyilkos. Eredeti vigjáték 3 felvonásban. Jelige:
„To be, or not to be."
Shakspere.

VII. Vellem örökösök. Eredeti vigjáték 3 felvonásban. Jelige:
„Ember tervez, Isten végez."
Közmondás.

VIII. A tervező. Vigjáték 5 felv. Jelige: „Tükörkép."

IX. A tűzimádók. Eredeti vigjáték 3 felvonásban. Jelige:
„Ami lángot imádunk, mind tűzes,
Sarázs a fiúnak, ostrok leángyrel."
L. 1. fölv. 11. jel.

A következő érkezett januári 2-án,
de postára adatott Erdélyben dec. 30-án:

X. Masszons csel. Eredeti vigjáték 3 felvonásban. Jelige:
„A hi mer, az nyer."
Érkezett jan. 3-án, feladatott K. Szebenben dec. 31-én:

XI. Roxána. Vigjáték 4 felv. Jelige: „A női daez erősebb mint a nő."
Érkezett jan. 3-án, feladatott Szamosujvárt dec. 31-én:

XII. Művészet és politika vagy Győzelem és Vereség. Társadalmi vigjáték
2 felvonásban. Jelige: „Hol a szellem vész, ott a győzelem."
Madách.

A bírálat reánk nézve is kitűnvén, hogy azok, kikkel mi „
dékről, még a határidő lejárta előtt postára adattak, — mind
e pályamunkák versenyre bocsátásának és az T. országh-ex
lésekkel az megbirálásuk nézett; rendben találtuk jeligés levelek
pedig

1372/875

Fr. Széleki pályázat
1874/5.

Szélesi

F.

Szélesi jeligéi örökös alapítványi
ügyében nyert kegyes határozat folytán
a következő pályázatokat hirdetem ki:

1. Egy történeti dráma, melynek tárgyát
a magyar történelem bármely korszakából
szabadon választhatja a pályázó.

2. Egy vígjáték, mely a jelen társadalmi
viszonyait tükrözze vissza.

3. Egy népszínmű, mely a magyar nép
életéből merítse tárgyát.

A pályázatok határideje 1875 január 4-én
Budapesten, az Akadémia épületében
délután 3 órakor lejár.

Az egyes pályázatok jeligés levelekben
küldendők be, s azon levélhez, mely a
pályázó nevét tartalmazza, ugyanazon
jeligét kell írni, mely a pályázat
borítékán áll.

Az egyes pályázatok terjedelmére nézve
határozott kívánalmak nincsenek; a
pályázók tehát szabadon fejthetik ki
tehetségüket.

A pályázatok elbírálása végett a
következő bizottság küldetett ki:

Szigligeti Ede, mint elnök.
Szerdahelyi József.
Szász Károly.
Gyulai Pál.
Ábrányi Kornél.
Lukácsy Sándor.
Beöthy Zsolt.
Csengery Antal.
Vadnai Károly.
Szász Károly.
Gyulai Pál.
Ábrányi Kornél.
Lukácsy Sándor.
Beöthy Zsolt.
Csengery Antal.
Vadnai Károly.

I.

Magyar Tudományos Akadémia.

A Vitéz József fél alapítványból a bor és must vegyi vizsgálatára kitűzött jutalmára 1875 január 31-ig határidőig következő pályamunkák érkeztek:

I. Borászati pályamű. Czíme a felnyitt borítéké. Jelige:
„Olyan a babának mint az ürgefi,
Borral lehet, borral kell kibúlni."
Petőfi.

II. Must- és borelemzési pályamunka 1875. Jelige: „Dicső hegyek! hány ronda kéz habar
Jeszdiekből bort, mely visszamar?!"
Vörösmarty M.

III. A must és bor főbb alkatrészeinek meghatározási módjairól, 18 ab ováral. Jelige: „Mennyivel többen hívi el erkélyesen egy rendet a földmívelés és ipar emelésére: annyival többet fog birni más szükségeire; ez által szaporítja a nemzet anyagi vagyonát. J. Stuart Mill.

IV. Utasítás a must és bor alkatrészeinek egyszerű módonni meghatározására. (Kísérleti eszközökkel egy tokban) Jelige:
„Tudomány és szorgalom tesz benne,
Hogy gazdagság és a gazdagság fia,
Ker gazdagságát, a gazdagság fia
Bandó. Gr. Széchenyi.

E pályamunkák rendben találtatván, átadattak bírálatra a III. dik osztályhoz; jeligéjű levelök pedig, szokott módon közös borítékban zárva, levéltári őrizet alá adattak.

Kelt Budapesten, a M. T. Akadémia 1875. febr. 1-én tartott összes üléséből.

Arany János
főtitkár.

1373
1875

Vitéz pályázat

(bor és must)

1875-re.

(Történeti személyek és korszakok feldolgozása költői művekben)

II.

Magyar Tudományos Akadémia.

A Jerney László alapítványából kitűzött vegytani pályakérdésre határidő 1875 jan. 31-ig 2 munkák érkeztek:

I. Pályamű (Czimet a feladott kérdés.) Jelige: „Ne quid nimis!"

II. Kísérlet, a következő pályakérdésre szól. Jelige: „Mi az igazság?" Pilátus.

A rendben talált pályamunkák bírálatra az I. osztályhoz, jeligés leveleik pedig, az Akadémia és az elnökség pecsétjével lezárva, borítékba zárva, a levéltárba tétettek az.

Budapesten, a M. T. Akadémia 1875 febr. 1-én tartott ülésében.

Arányi János
főtitkár

III.

A Jerney-alapítványból, szintén 1875 január 31-re, kitűzve volt műnek(egyéb)történeti jutalomkérdésre (adagok első a tudomány, történet és műnek(egyéb) alapon, Magyarország Mátyás királya korától a mohácsi vészig), valamint a Bóra-alapból feladat (a bóra jelentősége) egy pályamunka sem érkezett.

Ellenben a nagy- és Marczibányi-jutalomra, melyekre utóbbi határidő ugyancsak 1875 jan. 31-ig volt hirdetve, az előbbi határ érben megjelent nyolczadrét munkák pályázók, azaz egy nyomtatásban munkán kívül, jeligés levelekből álló két-két írási munka is küldetett be, jeligés levelekkel.

(Természettudományi

Az utóbbi kéziratok beküldői munkájok visszavételére felhivatnak.

Budapesten, a M. T. Akadémia 1875 febr. 1-én tartott ülésében.

Arányi János
főtitkár

1374
1875

Sorvre-Szépvani pályázat
1875 jan. 31-re.

A hírlapokba.

Magyar Tudományos Akadémia.

A gr. Nádasdy jutalomra, pontai reclamatio nélkül, csak junius
12-én érkezett könyvtexü czimü pályamunkát
(III. sz.) A Kunczak. XX ének. Selige:
Matt már aegre baldogabban
Éli e kor napjait.
az Akadémia, mai ülésében, pályázatra bocsátotta, mi-
után a nevelem szerző annak még május 28-án pontá ra lett
feladását) a pontai venény beküldésével, igazolta.
Ellenben a mulasz, jeligéi levél hiánya miatt, vissza
utasított II. számú pályamüvet, bár szerző utólag küldött
junius 2-án, ri jeligéi levelet (mely azonban más jeligés vivel, mint a
pályamunka hamtakán levő) a pályázati szabályok szerint
nem fogadhatta el; azt tehát szerzője visszavehe-
heti.

Budapesten, a M. T. Akadémia 1875 junius 28-án
tartott ösztöly ülésében

Arany János
főtitkár

1375
1875

Lupa Eben

T. cz.

Előfizetési felhivás!

1876. évi január hó első napjától fogva az osztrák-magyar birodalom egész területén valamennyi mértéknemben a méterrendszert kell használni.

A régi mérték megszüntetése és az uj rendszer alkalmazása által a gyakorlati élet minden ágazatai és viszonyaiban sokféle zavarok és nehézségek okvetlen fel fognak merülni és ha tagadatlan is, hogy ugy a magas kormány intézkedései, valamint egyes hazafiak részéről közzétett iratok, utasitások és az uj mértékrendszert ábrázoló táblázatok által igen sok tétetett már az átmeneti nehézségek megszüntetése iránt, még is be kell vallanunk, hogy a birodalom lajtántúli részében e tekintetben már eddig sokkal több és nagyobb áldozatok hozattak és hogy ottan a méterrendszer megismertetése már sokkal nagyobb tért foglalt el mint nálunk. Ezen kedvezőbb eredmény csak is a számos röpiratok és a méterrendszerre vonatkozó nagyobb táblázatos művek által lett elérve, valamint a közönség valamennyi osztályait átható azon meggyőződés folytán, hogy az uj méterrendszer általános behozatala, ugy az iparra és kereskedelemre, valamint az élet egyébb viszonyaira a legüdvösebb befolyással leend, minek következtében az uj mértékrendszer iránti érdekeltség a szomszédbirodalomban sokkal elterjedtebb mint nálunk. Csak ezen tény által megmagyarázható, hogy egyik Bécsben megjelent nagyobb — korántsem egyöntetűen szerkesztett és minden viszonyoknak megfelelő — de annál drágább mű már ötödik kiadásban megjelent, ámbár minden kiadás, mint értesültem, 6000 példányból állott.

Miután nálunk eddig csak egyes kisebb népszerű utasitásokon, szinezett táblázatokon és a különféle mértéknemekre vonatkozó elkülönített táblázatokon kivül nagyobb, az új mértékrendszert megismertető magyar nyelven irt munka meg nem jelent, elhatároztam, miszerint a gyakorlati élet minden ágazataiban használt mértékeknek megfelelő átváltoztatási táblázatokat az 1874. évi VIII. törvényczikkben megállapitott viszonyszámok alapján a negyedik tizedes számig pontosan kiszámitsam s. p. ugy a régi mértékek az új rendszerbe való, valamint az új rendszernek megfelelő mértékeknek a régi rendszerbe való átváltozhatására.

Az egész munka átnézőleg hossz-, terület-, köb-, ür-, súly- és erő-mértékre lesz beosztva és minden egyes mértéknemnek megfelelő táblázatok előtt azok használatára vonatkozó magyarázatok és példák lesznek felvéve, valamint egy a méter-rendszer elveit és annak előnyeit tárgyaló czikk bevezetésül szolgáland. A gyógyszertári súlynak szintén egy külön rovat lesz szánva, valamint a régi és uj mértékeknek megfelelő ár-átszámitási táblázatok is a különféle mértékrendszerek közti viszonynak megitélhetésére nagy előnyt nyujtandanak,

Ezáltal a magyar épitészek, mérnökök, jogászok, hivatalnokok, orvosok, gyógyszerészek, iparosok, földmüvesek sat. igényeinek megfelelő ugy az átmeneti időszakra valamint későbbi használatra nélkülözhetlen munkát közrebocsájtani reménylem, mely körülbelől 18—20 nyomtatott ivre fog terjedni.

Miután egy olyféle munkának kidolgozása igen nagy fáradsággal és áldozatokkal, nyomtatása pedig igen tettemes költséggel egybe van kötve, a nyomtatási költségeknek fedezése czéljából ezennel jelen előfizetési felhivást bátorkodom közzétenni, azon kérésem kiséretében, méltóztassék azt ismerősei körében — illetőleg hivatalos helyiségeiben köröztetni és a pontosan kitöltött ivet mielőbb hozzám visszaszármasztatni, hogy a majd kész munkámat a nyomdának átadhassam és ha csak lehetséges 1876. évi január hó elsejeig szétküldhessem.

A munka a t. előfizetők számához mérten 1 frt. 50 krtól 2 frtig terjedhető árért szét fog küldetni, mely utóbbi ár semmi szin alatt túl nem haladható.

Egy íven közösen vagy egy hivatalba együttesen czimezhető több példányt egy csomag alatt fennt kitüntetett árakon belől bérmentesen átküldeni szándékozom.

Tisztelettel

Pásztó, 1875. évi october hó 10-én

Herzog Ödön.

1376
1875

Herzog Ödön urnak,

a magy. kir. államvasutak főmérnöke

Bérmentve.

Pásztón,

Hevesmegye.

Előfizetési iv

Herzog Ödön „A méter-rendszer“ czimü munkájára.

Sor-szám	az előfizető neve	az előfizető pontos czime	megrendelt példány-szám

Tekintetes Közoktatási Bizottság,

Főtisztelt Szakértői biz. előadó úr értesített engemet, hogy a tek. Bizottság a Nisard-féle fordítás kéziratának átjavításáért nekem 100 for. díjat határozott.

Mivel azon meggyőződésben vagyok, hogy e határozatnál, mely a díjat oly fölöttébb szűkre szabja, a körülmények kellő figyelembe nem részesültek, bátor vagyok bemutatni Szász Károly úrnak az akad. könyvárushoz intézett azon levelét, melylyel az eredeti művet visszaküldte, a melyben ő oda nyilatkozik, hogy a fordításban nagyon sok hely lévén, melyeket a fordító <u>félre értett</u> vagy <u>nem értett</u>, szükség hogy az átjavító azt az eredetivel együtt s folytonosan összehasonlítva olvassa.

Hozzá járulván e félre értett helyekhez még a kéziratot fölöttébb nehezen olvashatósága; hozzá járulván nem csak egyes szó, hanem olykor egész mondat kihagyása (l. nyomtatvány 3. s kézirat 5. lapján); de hozzá járulván az is hogy mivel a fordító semmiféle mellékmunkát nem tett (Jean Turzon-t fordítja Turzon J.-nak, holott vagy Thurzó-t — magyar származású borosztói püspök — kellett volna írnia, vagy megjegyeznie, hogy a szerző hibásan írt Turzon-t Thurzó helyett; <u>Leyda</u> kiadása van leydai kiadás helyett; <u>Oecolampade</u> Oecolampadius helyett (az illető kézirat már a nyomdában van); <u>Spira</u> van Speier helyett, <u>Ratisbonne</u> Regensburg helyett (l. kézirat 374 l.), sőt Trente (l. kézirat 377 l. s több más lapokon) az egyház történetében

oly

oly nevezetes Trieni (Tridentum) helyen). e tanulmányt
az átjavitónak kell megtenni: azt hiszem hogy elegge
mérsékelt vagyok, ha e 434 sürü lapból álló 3 nehéz olvasásu
(a mint ezt az itt mellékelt 5. s 371 – 432. lapokból
(látni méltóztatik) kéziratnak olynemü átjavitásáert,
mely, ha maga a fordirási munka egy egésznek vétetik,
legalább is 26 munkának felel meg, 216 forintot
kérek.

Budapest, október 11. 1875.

alázatos tisztelettel

Takáts István

1377
1875

A

M. T. Akadémia

tel.

Könyvkiadó Bizottságához

3 dar. mellékkel

75

Nagyságos Ur!

Gondosan néztem át ujra a mellékelt íveket s pontról pontra hasonlítottam azokat össze az eredeti szöveggel. Több rendbeli utólagosan eszközölt javítás következtében egynetány ív tisztasága tán nem egészen kifogástalan. Azt hiszem, hogy ezért az eredetivel való egybehasonlításnak holyáttat alapul. Ha formai tekintetben az az egy-két ív nem válnék be, kész vagyok azokat ujra letisztázni. Az egész magában foglalja Lewis könyvének bevezetését és a történetből további 20, összesen 134 nyomtatott lapot. Magát a munkát holnap viszem nagyságos Humfalvy uthoz.

Nagyságos kegyes jóakaratáért előre is legmélyebb köszönetemet mondom s

maradtam

hívolé tisztelettel

Nagyságodnak

alázatos szolgája

Budapest 1875. oktober 21-én

Dr. Bánóvei József

Előleg 200 ft

(ö. 2 [illegible])

magyar 4. 200 ft

1378
1875

2

Buda, 1875. okt. 20án.

Tisztelt barátom!

Mai napról kelt becses leveledet volt szerencsém venni, melyben azt kérdezed tőlem, valjon vasárnap é hó 24én tartsunk-e igazgatósági ülést? – Mintán fontosabb ügyek vincsenek és mert az országgyülés jelenben szünetel s remélhető, hogy nov. elején inkább összehozhatók az igazgatósági tagok, ennélfogva arra kérlek, légy szíves az igazgatósági ülést nov. 4ére déli 12órára egybehivni, mely alkalommal nemcsak a folyó ügyeket, hanem egyszersmind a könyvtár rendezése iránti intézkedéseket is az igazgató tanács elé terjeszthetjük; így beszéltem ezt meg elnöktársammal.

Vagyok őszintén tisztelő

barátod

Lónyay Menyhértné

1379/875

2

Hinka
Só-utcza 4. sz.

Méltóságos Főtisztár úr

Folyó évi Januar 24 tartott igazgatósanácsi ülésben 4 sz alatt előterjesztett jelentésem 11 pontjában érintett Barlaughy László féle 1000 ft hagyomány tárgyában hozott és K. alatt oda mellékelt végzésre szükségem lévén – vam szerencsém Méltóságodat annak mielőbbi közlésére ezennel bizodalmasan felkérni kitűnő tisztelettel maradván

Méltóságod
Budapest 875. Oct 24.

Őszintetiszteletű
Hinka alkadjunkt

Vesszaadtam 25
X

Sz 81/1886 V

1

2

57
1875.

Pestről Földvárra 16.

Van szerencsém értesíteni, hogy az Abbázia-temetőjébe beszállítandó az Isis oszlop a mai napon vasúton f. évi okt. 29-én Pestről elindíttatni fog. Ezen Isis oszlop 4-ik tagból áll.

Budapest okt. 29 1875

Igazgató

1381
1875

— [illegible]

Albert [illegible]"

II. [illegible] [illegible]
III. [illegible]

[illegible]

Mélyen tisztelt

tekintetes Akadémia!

A tekintetes akadémia ajántala folytán alulirott a vallás- és közoktatási ügyi minister úr ő nagyméltóságától jelen évre ösztöndijat nyertem, hogy a bécsi egyetem bölcsészeti karával egybekapcsolt „Institut für oesterreichische Geschichtsforschung" czimü intézetben tartandó történelmi palaeographiai s diplomatikai előadásokat, melyeknek az előiratkozó tanfolyamát frequentáljam s egyszersmind a bécsi titkos állami levéltárban a mélyen tisztelt tekintetes akadémia történelmi bizottsága részére másolásokat tegyek. – Midőn arra nézve, hogy a nevezett palaeographiai intézet hallgatói közé – annak alapszabályai szerint, mint rendkivüli tag – felvétessem, s hogy ment ilyen az intézeti előadásokat folytonosan frequentálom, a mellékelt bizonyitványt tisztelettel benyujtani szerencsém van: egyszersmind azon alázatos kéréssel bátorkodom a mélyen tisztelt tekintetes akadémia elé járulni:

Kegyeskedjék a mélyen tisztelt tekintetes akadémia pártfogó ajánlatával tiszteletkörölni, hogy az intézeti előadások további hallgathatása céljából, úgyszintén a jövőben szükséges levéltári másolások végett, a nagyméltóságu vallás- és közoktatás-ügyi minister úrtól a következő 1876. dik évre is az ösztöndijt megnyerhessem, annál inkább, mert a tulajdonképeni

1382
875 A 76

tanfolyam a jelen iskolai évvel kezdődött.

Mely alázatos kérelmem megújítása mellett vagyok

Pécs. 1875. oktob. 26.

a mélyen tisztelt

tekintetes Akademiának

legalázatosb szolgája

Károlyi Árpád

A tekintetes

magyar tudományos Akadémiá-

hoz

Budapesten

alázatos folyamodása

Károlyi Árpád végzett jogható s a bécsi egyetemi palaeographiai intézet t. tagjának

melyben pártfogói

ajánlatát eszközli a

kitüntetett ügyben.

(1 db mellékletel)

Tárgy: az akkely
a II. osztály 1876 október 28-iki ülésének
jegyzőkönyvéből.

Tj. Ohvastasit Károly.
értesítvén, a bécsi egyetem
mellett fennálló „Institut
für Österreichische Geschichts-
forschung" tanfolyamát folyó
hó 9-én megnyitandja, melyben az
Akadémiát jelenleg, hogy
részére a m. k. Közoktatási
miniszterrel az általa
elvezett őfelsőrendi jár a kövek,
kező 1876-iki évre elhozölje
ki.

Minthogy a nevezett
intézetben a tanfolyam
három évre terjed, és folya-
mod most lépne a második
évfolyamba, e mellett az
Akadémia Tőrt. Bizott-
ságának a bécsi titkos
levéltárban ex Közölt
másolatok által tényleges
szolgálatokat tesz: a
folyamodvány pártolólag
fog az ő felsőbb elé
terjesztetni.

/.

Őfőrendi ülési

tárgyak.

Kárász Árpád

A II osztály az iroi tulaj.
donjog tárgyában Lanács,
korando' birósághoz

Fogarasy János,
Sauter Tivadar
Tóth Lőrincz rr. tagokhoz

az Albert-érem- bizottsághoz

Hermann Imre
Rauh Gyula
Keleti Károly rr. tagokhoz

választotta.

Z. 67

Frequentationszeugniß

Studierende Herr Árpád Károly aus Buda-Pest hiermit bezeugt, daß er mit Genehmigung des hohen k. k. Ministeriums für Cultus und Unterricht für Beginn des laufenden Jahres als außerordentliches Mitglied der an der hiesigen Universität bestehenden Institute für experimentelle Gesichtsforschung zu den Vorlesungen und Übungen des Institutes zugelassen worden ist, daß er an der hiesigen philosophischen Facultät inscribirt ist und daß er in dem jetzt beginnenden Schuljahre als dem zweiten Jahre des Institutes Cursus in alle die Vorlesungen inscribirt ist, welche in den Statuten des Institutes als obligat oder als wünschenswerthe bezeichnet sind.

Wien 27 Oktober 1875

Prof. Dr. Th. Leber

Vorstand d. Institutes f. a. G.

A nagymélt.ságu Gf. s akadémiai elnök úr,
A nagyméltóságu Igazgató társaim,
Kegyelmes Uraim!

A tudományos Akademiának jelen évben előfordult peres és nem peres ügyei eddigi folyamáról van szerencsém következőben előterjeszteni alázatos jelentésemet.—

1-ö A néhai Márton Jánosnak 300 dr aranyból álló alapítványa s ennek 1856. Január 1-től járó százalékai örökhagyóra ügy a befolyt perben megállapított költségek behajtása tárgyában sikerült annak törlesztésére 1845 frtot vis aranyban 324 db aranyat behajtanom, mely összeget beszolgáltam az akademiai pénztárba, fenmaradt még 270 dr. arany, melyet még ez évben reménylem behajthatni.

2) A néhai Szöllősy Albertina ezer forint hagyományát a végrendeleti örökösök nem kötelesek ugyan a végeladás előtt kifizetni — mindazonáltal az időközben meghalálozott végrendeleti végrehajtó és hagyatéki gondnok Heinrich János helyébe bíróilag megbízott egyik végrendeleti örökös és bányabirtokos Barrag Kajetánnak hozzám intézett válasza szerint hajlandók még is a hagyományokat egy év mulva midőn az épülőben levő kápolna kiléssi fizetve — a végrendeletben meghagyott sorszerint, következőleg az akadémia hagyományát mindjárt elsőhelyen a hasznobérekből kifizetni.

3) A néhai Zmeskal János hagyatéka tárgyában f. é. augustus 11-én kozott, és 1. szám alatt ide zárt végzésnél fogva a tulajdonjog a hagyatéki ingatlanok felerészére Zmeskal Sándor javára — s egyidejüleg a zálogjog ugyan ezen ingatlanokra az Akadémiának egyenességileg megállapított 1500 frt hagyománya és járulékai erejéig az Akadémia javára, végre a tulajdonjog Zmeskal Sándor birtok illető részére 14000 ft vételárban Okolicsányi Gáspár javára bekebleztetett-

minthogy pedig az Akadémia hagyománya után 1870. Január 10-től fogva járó 3% kamatok mindeddig be nem fizettettek, azok most mind Zmeskál Sándorné-től, mindpedig ennek jogutóda Okolicsányi Gáspár-tól hamárabb nem, pereztján fognak behajtatni.-

4) Néhai özv. Reaski Benedekné szül. Dobsa Rozaliának egyességileg megállapított, és pert-iden behajtott 200 frt hagyományát járulékaival együtt 206 frtban beszolgáltam az akadémiai pénztárba.

5) Néhai Kraloványszky Györgynek egyrészt a székely alap részére tett, másrészt pedig fiának Kis-korú fiának elhunytával az Akadémiára szállott hagyományai biztositása tárgyában a magyar Igazgató tanácsnak f. é. Május 29-én tartott ülésében 92 sz. alatt hozott határozata folytán, mely szerint utasítattam arránt jelentést tenni; valjon azon körülmény, hogy Kraloványszky özvegye férjének mint-nem test.-e szükségesse némely és milyképeket az Akadémia jogai s a hagyományozott összegek biztositására.[2]- nem késtem még f. é. Május 25-én a 2 sz. alatti kérvény szerint a zálogjognak azon hagyományok erejéig a hagyatéki házra leendő bekebleztetéséért a pesti k. telekkönyvi székhez folyamodni;- mire azonban kérelmemnek a reá vezetett végzésben foglalt indokokból hely nem adatván, kénytelen voltam ezen végzés ellen a 3. sz. alatti felfolyamodást közbevetni, de a k. tábla - a 4. sz. alatti végzése szerint helyben hagyta az első birósági végzést.- és minthogy két egyező végzés ellen további felfolyamodásnak a tkönyvi rendelet 145 §-nál fogva hely nem adatik, kénytelen vagyok nem csak ezen, hanem

Vö.

2 sz.

3. sz.

4. sz.

az Akadémia valamennyi hagyományainak biztosíthatása tekintetéből azon indítványnyal feltépni, hogy miután a kihirdetett végrendeletek eredetjei sokszínesenek a felek birtokában, hanem mindég a hatóságok vagy bíróságok irattárakban őriztetnek - s azoknak az illető hatóság vagy bíróság által - kiállított hiteles másolatai a tkönyvi rendelet 673-hoz képest épen úgy pótolják az eredetieket, mint a számvevőségek, pénzügyi vagy más hatóságok hivatalos jkönyveinek másolatai.- Miután továbbá a zálogjog bekebleztetése engedély - a végrendeletekben nem foglaltatik, - más felől pedig az osztr. pt könyv - 437 és 688 §§-ai, melyek a telekkönyvi rendelettekkel egybefüggésben lévén, hatályokat az országbírói értekezlet I. ülése 156. §-nál fogvais az országgyülés további intézkedéseig megtartottak:/- világosan megengedik: hogy a hagyományos minden esetben, melyben a kötelező jogosítva van az adóstól biztosítást követelni, maga is megkívánhatja a hagyomány biztosítását, mely a hagyománynak a nyilvánkönyvbe különös beigtatásával eszközlendő, anélkül: hogy a bekeblezés vagy a biztosítási jognak megengedése, avagy a hagyomány lejárta megkivántatnék, a bíróságok azonban ezen szakaszokat, melyekre felebbezésemben hivatkoztam- bírói figyelembe nem vették - a mulgu Ignatgalo Tanácsot addig is, míg egy új telekkönyvi törvény alkottatnék, vagy az igazság ügye minémüvé tenné oly pótrendeletet eszközölni, melyszerint a bíróságok az osztr. pt könyv fenn idézett

427 és 688 §§. értelmében eljárni kötelezteté-
nek – vagy pedig ha ez lehetetlen volna, az or-
szággyűlésen oly törvény javaslatot indítványoz
ni, mélyházvatartások, mely szerint a hagyományok
biztosítása – addig, míg kielégíttetnének, az ön-
könyv fenidézett §§. értelmében előírt úton
és modon eszközölhető legyen, különben vesz-
tyértelve lesznek mindazon akadémiai hagy-
mányok, melyeknek kifizetése vagy bizonyos
személyek halálához vagy más felfüggesztő a-
vagy határzó feltételhez van kötve, s az ille-
tő örökösök a bekebelezési engedélyt nem haj-
landók megadni.-

6) Hasonló intézkedés alá esik a dr. Kaj-
dacsy István 20000 ft alapítványának biz-
tosítása – miután ezen alapítvány csak 12 év
multva fog kifizettetni – és különféle esetle
gességeknek van alávetve. – Ugyanazon
intézkedés alá esik

7) Néhai Hacker Rozália ának a szé-
kely alapjavára végrendeletileg tett ezerforint
nyi hagyománya, melynek biztositásáva a zálog-
jog bekebelezése iránti kérelemmel az 5/k.
és 6 r. alatti végzéseknél fogva mind az
első, mind pedig a második bíróság által el-
utasittatott.

5 r.
6 r

8) Néhai Barlanghi László ezerforint
hagyománya tárgyában több izben felkértem
Barta Béla végrendeleti végrehajtót a ha-
gyomány biztositása iránt, de még választ
sem nyervén, kénytelen voltam bizonyos lé-

ura János Ns. Maróti ügyvédet ez ügyben megbízni – kitől most várom az eszközlöttek eredményéről szóló jelentését.

9) Néhai Rhédey László hagyatékához tartozott kislorongyai szőlő visszaszerzése eránt folyamatban lévő pernek barátságos egyességgeli megszüntetése tárgyában – Kormos Ödön urat mint napa asszonyának és nejének megbizottját még f. é. Junius 14-én az Igazgató Tanácsnak f. é aprilis 25-én tartott ülésében 18. sz. alatt hozott határozata folytán barátságos egyességre felszólítottam, erre azonban mindeddig választ nem vevén, az egyességnek ekképeni meghiúsultával nem marad egyéb hátra, mint a pernek bírói eldöntését bevárni –

10) Néhai Edl Kálmán hagyatéka tárgyában van szerencsém jelenteni, hogy annak kezelője Kacskovics Sándor úr nemcsak a hagyaték állagát, vagyis az ötet 1/3-dában, a hagyatékot pedig 2/3-dában illető, s Kacskovics Károlytól megvett Rácz Elősi puszta birtok vételár hátralékát, s az ezen ingatlanon fekvő terheket, a nála és az általános végrendeleti örökös képviselőjénél lévő eredeti kötvények, váltók, és nyugtatványok alapján mindeddig tisztába nem hozta; – hanem még a hagyaték eddigi kezeléséről sem számolt, annál kevésbé szolgálta ki a hagyatéknak hátralékvő jövedelmeit – s a vételárnak végrendeleti, ley kikötött – és 1873 Oct. 20-óta fizetendő évi törlesztő részleteit.

Az e tárgyban eljárt haggyatéki járásbíró-
7 sz. ság Kaczkovics urat a 7. sz. alatti végzés-
nél fogva figyelmeztetve az 1868. 54. t. cz.
320§-ai következményeire - még egyszer
sutólagára felhivta, hogy a vele közlött nyi-
latkozatomban követeléseknek illetőleg arra-
ban elősorolt kötelezettségeinek halaladék nél-
kül legfeljebb pedig f. é. Március végéig
eleget tegyen.

Azonban a semmitőszék Kaczkovics sem-
misségi panaszára a 7. sz alatti végzésnek
épen azon részét, melyben Kaczkovics kö-
telességeinek teljesitésére birólag utasit-
8 sz. tatott — a 8 sz. alatti határozatánál fogva
a helyett hogy helybenhagyta volna, megsem-
misitette; - ennek folytán Kaczkovics törvény
még kevésbé hajlandó kötelességét teljesi-
teni - mivel a semmitőszéki határozatok-
szint, akkor ezen meg nem nyugszik, rendes per
utjára utasittatott - kolott ha a semmitő-
szék a 7. sz. alatti végzést helybenhagyta-
a semmisségi panaszt visszautasította
volna - Kaczkovics eddig hihetőleg nemcsak
számolt, hanem még a hátralevő haggyaté
ki jövedelmeket és a vételár eddig lejárt
törlesztő részleteit is kamatostól befizette
volna. -

Most tehát, midőn a haggyaték állagá-
nak összeirása hozatala, és az egyesség megki-
sértése nem sikerülvén - a haggyatéki iratok

további eljárás végett a kaposvári Tszékhez be-
terjesztettek.

~~11, Vékai Edit fiúkorán =t 16. beterjesztettek~~

nem marad egyéb hátra, mint a hagyaték állá-
gának tisztába hozatalát ismételve megkísérleni
s ennek újabbi sikerülésével az egész hagyaték
zár alá vételét az 1868. 54. t. cz. 568 és 588 §§. értel-
mében szorgalmazni. –

9/z. 12. Néhai Fabó András 100 forinyi hagyomá-
nya – mely a végrendelet szerint csak 1876 Juni
us 24-ére lett volna befizetendő, a 9. sz. alatti levél sze-
rint már 1874 marc. 31-én befizettetett.

10/z. 13. Néhai Bonis Barnabásné Bogány Karolina
100 holdnyi hagyománya tárgyában a Bereg szászi
Törvényszék által f. é. April 30-án kozott, és 10. sz.
alatt ide zárt végzés II. szakaszza 2. pontjánál fog-
va néhai Korda Erzsébettől az örökhagyónőre szállott
Madai ingatlan birtokból 100 holdnyi kiterjedés –
Tompa Mihálynak egyenes örökösök hátrahagyása
nélküli elhunytával – a megállapított végrendeleti
öröklési rendnél fogva az Akadémiának ren-
deltetett átadatni. –

Ennek folytán Mack Antal helyettesített ügy-
véd megkerestem, hogy miután ezen birtok a
Madai 32. számú kivonat szerint, még a Korda
familia nevén áll – a Nagykállói járásbíróság te-
lekkönyvi irattárában levő tkönyvi vázlat után
elkészítendő mérnöki térrajz – melyen az Aka-
démiának hagyományozott 100 hold ugyanazon
birtokból a Sónyay Luiza és Bonis Malvinnak
hagyományozott 285 holdtól közös költségen és
mindkét fél utólagos jóváhagyásával elkülönít-
ve kimutatandó lenzen – úgy a 10. szám alatti vég-
zés alapján a tulajdonjog 100 hold erejéig addig
is míg az urbéri kárpótlásból juttalom díjaiba

hagyományozott tőkemennyiség a végrendelet ér-
telmében kifogfizettetni, az Akadémia nevé-
re telekkönyileg bekebleztessék.

11. Néhai Fuliffay Pál 500 frt hagyo-
mánya tárgyában a Tasnádi járás bíróság
11. sz. által f. é. Junius 19. kozott 11. sz. alatt idezárt
végzésnél fogva – a végrehajtási árverésen eladott
egyik hagyatéki ingatlannak vételárából kiutal-
ványoztatott az Akadémia részére 500 fl, 6 cr,
nek 872 Jan. 28. f. é. Junius 24-ig
járó kamata fejében pedig . 102/4 kr.

összesen tehát 602/4 kr.

miből költség fejében . . 2 f. 84 .

---

levonatván, a maradványt pr . 599 fl 24 kr
kről beszolgáltam az akademiai pénztárba,
marad fenn, még az 500 fl hagyomány után
1865 május 18-tól 1872 Jan. 28-ig járó 6% kamat – melyet a többi örökösöktől kell pert.
ján behajtanom. –

12) Néhai Román Ferenc hagyománya
tárgyában a Bereg szászi Szék által m. é. No-
12 k vember 6-án kozott, és 12. sz. a. idezárt végzés-
nél fogva – a munkácsi, fornosi, Bodalói és
kis dobronyi részbirtokok az Akadémiának ren-
delettek átadatni, – minek folytán a helyette-
sített ügyvéd Gulácsy Dezsőt megkerestem,
hogy a végrendelet és jelen végzés alapján az-
zon részbirtokra nézve a tulajdonjogot az A-
kadémia nevére és részére bekebleztesse, s en-
nek megtörténtével a telekkönyvi kivonatokat
hiteles alakban beküldje. –

16) Néhai Podhorámji József 300 ftnyi ha-
gyománya, melynek biztositásáról intézkedtem-
eddig nem volt behajtható, mivel a hagyaték pe
alatt van. -

17. Néhai Némethy József és neje ezerfo-
rintban egyességileg megállapitott hagyományok
tárgyában a Nyiregyházi közjegyző által f. é. oct.
14-én megtartott hagyatéki tárgyaláson az örö-
kösök magok közt meg nem egyezvén - perrendta-
lattaki - azonban érdekökben lévén a hagyatékot
mielőbb rendezni - a hagyomány befizetésével sem
fognak késni, addig azonban a kamatok, melyeka
földhiselinézet pénzügyi osztályának jelentése
szerint 8% 1. Nov. 20-ika óta hátralékban van-
nak, hamás kép nem, perutján fognak behajtatni

18. Néhai Schmidegg Kálmán gfi ezerda-
rab aranyból álló hagyománya tárgyában a Sza-
pody Pál csődperügyelőjének gf Schmidegg
Kálmán végrendeleti örökösei és hagyományosai
ellen lefolyt visszahelyezési perében a csődbiró-
ságnak azon itéletét, mely szerint a kért visszahe-
lyezésnek helyt adott - de a csődtömeget azon
kérelmével hogy a gf hagyatéka javára felszámi-
tott 15000 D. arany megfizetése alól a tömeg fel-
mentessék; - elmozdittatta; - a másodbiróság oly
értelemben hagyta helyben; - hogy a 15000 D. arany
semmek 1834 Junius 1-től járó 4% kamata erant
bejelentett, és aranyokban kifizettetni kért
követelés gf Schmidegg Kálmán végrende-
leti végrehajtója részére a tömeg ellen valódi-
nak és felszámithatónak kimondatott - s a mény-
nyiben az ingatlanok árából ki nem elégitett

rék

nék, az általános csődtömeg irányában a hitelezők 3 osztályába sorozlatott j- az ingatlanokra igénybe vett zálogjog fennállásának kérdése pedig az osztlok csődrendtartás 131. §-tól 137. §-ig körül írt eljárásra hagyatott.-

A másod bíróságnak ezen helybenhagyó ítéletét a legfőbb ítélőszék is 1871. Januar 17 $\frac{432}{870}$ sz. a. hozott ítéletével helybenhagyta.

Azonban a semmitőszék - perüggyelő semmiségi panaszára a legfőbb ítélőszéknek ezen helybenhagyó ítéletét megsemmisítette,- minek folytán

p3k. A legfőbb ítélőszék a 13. sz. alatt ide zárt ítéletnél fogva - előbbi ítéletével ellenkezőleg - az alsóbirósági ítéletek megváltoztatásával a felszámitási jkönyv folytán hozott határozatot hatályon kívül tette, és felszámitó felperest a 15000 D. arany és járulékai eránti csődkeresetével elutasitotta - úgy azonban, hogy felperesnek a gf Schmidegg kaláka napjáig ki nem fizetett életjáradéki részletekre nézve netaláni keresete a felszámitási bejelentés következtében fenmaradjon. 15. sz.

Ezen elutasitó ítélet alapján gf Schmidegg kaszatéka nevében a fizetetlenül maradt életjáradéki részletek és 15000 D. arany eránt csapody Pál csődtömege ellen uj keresetet indittatott, melyben a tömeg mind a kaposvári t széknél, mind pedig a kir. táblánál 1050 D. arány s ennek kamatai megfizetésében elmarasztaltatott; - jelenleg pedig ezen két egyenlő ítélet végrehajtása foganatba vétetett. - 16. sz.

14 p. Azonban - ezen behajtandó összegből a 14 sz. a. ide zárt végrendeletben foglalt hagyományok közül melyik fog a végrendeleti végrehajtó úr által kielégittetni - bizonytalan.

10,

19. Néhai Molnár István S. patakai tanárnak 500 ftnyi hagyománya tárgyában van szerencsém jelenteni, hogy ezen hagyomány a Sárospataki főiskola gondnokával kötött bírói egyességnél fogva ez által „még f. é. Julius 1-én letett volna járulékaival együtt" (befizetendő) az akadémiai pénztárba; Fiscus uradék — azonban érintett gondnok úr a bírói egyességnek számos felszólításokra mindeddig eleget nem tévén, kénytelen vagyok őtet perutján az egyesség teljesítésére szorítani — minek eredményéről csak annak idejében tehetem meg alázatos jelentésemet.

20, Néhai Lévay Sándor egri nagy prépost 200 frtos néh. Bíró Albert 100 ftnyi hagyományra tárgyában van szerencsém jelenteni, hogy az Akadémia helyettesített képviselője Babics István egri ügyvéd úr és néh. Bíró Albert végrendeleti végrehajtója Nimfy József győrgyösi ügyvédnek jelentései szerint a hagyományok nem sokára befognak küldetni az akadémiai pénztárba.—

21, Herczeg Pálffy Antal 2000 ftnyi alapítványa tárgyában megbízott komáromi ügyvéd Kiss Jánosnak jelentése szerint a B. Ditfurth Mária urnák 15. sz. a. idezárt kérelmére f. é. Jul. 14-én Komáromban tartott tárgyaláson megjelent akadémiai képviselő az eladott ingatlanoknak a terhek sérelme nélkül való lejegyzésébe annál fogva nem egyezett, mivel a bérlők 15. sz.
értéke, mely a 16. szám alatti tkönyvi kivonat szerint 16. sz.
egyen dőleg megvan terhelve — azon lejegyzés által csak csökken.—

22, Jakabffy István úrnak az általa tett adományát és évenkinti ajánlatát az Igazg. tanács m. é. Nov. 24-én tartott ülésében 72. sz. alatti határozata folytán annak megbízásából és nevében megköszönvén, az általa megkeresésem folytán f. é. márc. havában 2000 ftról kiállítson alapító levelet bemutat.

tam az akadémiai elnökségnek.

17. sz. 23, Néhai Bogáthy Ferenc 400 ft hagyománya tárgyában van szerencsém végrendeletét 17. sz. a. alymegjegyzéssel idezárva bemutatni: hogy az Akadémia hagyománya csak az örökhagyó Medárd fiának kiskorúságában netán bekövetkező halála esetére leszen érvényesíthető – a fiu pedig az idén 17 éves volt, s épségének örvend.

24, Néhai Németh Lajos 2000 ftnyi hagyománya tárgyában felemlítendőnek tartom: hogy Buzás Elemnek mint a hagyományozó örökösének azon hagyomány erejéig bekebelezett zálogjog elsőbbségének a bécsi nemzeti bank részére leendő átengedése iránti kérvénye tett jelentésem folytán folyamodó az Akadémiai elnökség beleegyezésével addig is míg a bécsi bankról igyént 50,000 ftból az érintett alapítvány ki fog elégíttetni – az Akadémia biztosítására egy ezer ftról szóló pesti első hazai pénztári részvényt tett le az akad. pénztárba.

25) Néhai Uhlyarik László Ujverbászi gyógyszerész végrendeletében a következő hogy egyik végrendeleti örökösének Szenczi Jozsef és nejének halála után az egész hagyaték daraszék, s annak egy részét Józsi és Gyula öcscsének, másik részét Lika Klárával nemzett gyermekeinek, a harmadik részét végre, ha a verbászi gymnasium fennáll, ennek, ha pedig fen nem áll, az Akadémiának hagyta, oly megjegyzéssel: hogy kamatai három három évenként egy meghatározandó müre pályadijul tüzessenek ki.

Az akadémiai elnökségnek e tárgyban tett jelentésemben felhozott körülmények-nél fogva alig lesz az Akadémiának hagyott ezen örökség érvényesíthető, azért az egyik végrendeleti örökös által szóval tett, több pedig írásba foglalt ajánlatot bizonyos feltételek alatt az Akadémia részéről elfogadhatónak találtam.

26, Néhai Simon Gyula 20 frnyi hagyomány tárgyában van szerencsém jelenteni, hogy ezen hagyományt a zala Egerszegi Járásbiróság közlése szerint Ruzsits Károly ügyvéd s örökös – mihelyt a törvényszék által örökösül bíróilag ki fog mondatni azonnal kifogja fizetni, – miről annak idejében megteendem alázatos jelentésemet.

27, Néhai Tárnok Anna ezer fr alapítványa tárgyában a végrendeleti végrehajtónak helybeli képviselője kijelentette: hogy e hagyományt még a f.e. nov. hó folyamában befizetendi az akad. pénztárba.

28, Néhai id. Kubinyi Ferencz ezer fr alapítványa tárgyában megkerestem a végrendeleti végrehajtó Szigyártó Samu losonczi ügyvédet, hogy a hagyományt mi előbb fizesse be az akad. pénztárba, minek eredményéről a nmgu Igazg. Tanácsot annak idejében leend szerencsém értesíteni. –

29, Néhai báróti Keserü Mózes ez. püspök és Károlyfejérvári kanonoknak Kőrösszáz frt hagyománya fejében két darab szántóföldről szóló erdélyi földtehermentesítő kötelezvényt – mult évi Julius 1-jéről járó szelvényekkel együtt

szolgáltam be az akadémiai pénztárba.

20, N.ék. gróf Széchenyi János 2000 forinyi alapítványát beszolgáltam járulékaival együtt az akadémiai pénztárba.

21 N.ék. özv. id. Zármándy Dénesné szül. Deli Nagy Judith 1050 forinyi hagyományát szinte beszolgáltam az 1857. május 20-tól járó 5% kamattal együtt összesen 201 fl 60 kr.-xal az akadémiai pénztárba;— valamint

22. N.ékai Deák János 100 forintnyi hagyományát is.

Midőn ezen jelentésemet Excellentiád s a N.mlgu Igazgató Tanács magas elhatározása alá bocsátanám, s a netán szükséges utasitásokat kikérném, mély tisztelettel maradok

(Excellentiád
a Nagymltgu Igazgató Tanácsnak)

Budapest 1875. Oct. 30-án

a Tiszteletes készségtes szolgája

Szinka József
akad. Ügyész

13784-89
875

Nagymélt.ságu

Gf Lónyay Menyhért úr

a Magyar Tudom. Akadémia elnöke Ő Exczl.

lentiájához, és a tudom.

Akadémia nagyméltóságu

Igazgató Tanácsához

tiszti Jelentése

Hinka József akadémiai Ügyésznek

az Akadémiának
ez évi peres. és nem
peres ügyei eddigi
folyamáról.

1400 X 30

Másolat

614
volg. sz.

1386/875

Tárgyalási jegyzőkönyv 1875-ik évi aug. 17-én végrendelet
beli hátrahagyás iránt elhalt néhai Korda Ersé-
bet néj. Zogány Istvánné volt kovácsi lakos,
és 1875-ik évi December hó 16-án szintén végrendelet
hátrahagyásával elhalt Zogány Carolina Domi-
Barnabásné volt nagyfalusi lakos hagyatéka
tárgyában.

Végzés

Az örökösök és hagyományosokkal több elhalasztás
és különösen 1870-dik évi március 1-jén 1873-ik é.
vi November 18-án 1873. December 30-án 1874.
március 5-én és 1874. Julius 28-án felvett jegy.
zőkönyvekben tett azon nyilatkozatuk alapján, mely.
nél fogva a végrendeletben tett örökség illetve ha.
gyományokat elfogadják, — mindenek előtt a néhai
Korda Erzsébet Zogány Istvánné hagyatéka a kö-
vetkezőkben adatik át. —

Előre bocsátásával annak, hogy a leltárban összesen
arany és ezüst neműek és ékszerek 1—21. sorszámig be.
zárólag a leltárba történt megjegyzés szerint a
hagyományosoknak mint kiadassanak, nem különben
Horváth Istvánné hagyományozott évi jára.
dék és minden lábas jószág felett azon hagyomány.
nak nyilatkozata szerint szintén kiadatnak, —
majd továbbá a kovácsi, lenei, nagy és kis adná.
si és mezsaji ingatlan birtokok más a telekkönyv.
ek behozatalakor a végrendeleti örökös Zogány Ka.
rolina nevére telekkönyvezhetvén, ezennek hagyá.
teki elfogás és utjáni átadása tehát ezennel elrendeltetik

okvetlenül fogva nincs szükségtelen mellőzésük.

Ezekután a még örökhagyónő kegyesebb rendelkezésére nem állott ingatlan vagyonok a következőkben adatnak tehát:

1) Örökhagyónőnek Nagy Falu községében létező ingatlan összes vagyonára.

2) A nagyfalusi határban előforduló összes örökhagyónői illető ingatlan vagyonra nézve örökösül néhai Dogány Karolina férj. Bonis Barnabásné hijelentvén.

3) A Baltány községhez tartozó u. n. Puszta Berkő vagy murvatyi pusztán, a hozzátartozó és vele együtt használati szokott birtok részekkel együtt u. m. Lepesi Duratinetó dűlőben a perkeben fekvőnek, t. 233 - 1200 ö. öles holdat kiteszik a sárospataki reform. főiskolának mint végrendeleti örökösnek adatnak.

Mi illeti a végrendeletben özv. Tonge Jánosnénak hagyományozott egyházas telkek földeket és kaszálót, úgy nem különben a benei reform. egyháznak hagyományozott szőlők és földet a rájta levő épületekkel mintán e. Zon vagyonok már a nevezett hagyományosok tulajdonául illetőleg is levannak kebelezve és liszokhoz vannak a hagyatéki átadás tárgyául ez alkon nem vétetnek fel

II.

A fennén elhalt Dogány Karolina Bonis Barnabásné hagyományáról az 1856-ik évi Január 4ik Nagy Falubon kelt végrendelet alapján a következőkben adatik ki:

1) Tovább közegében lévő tímár gyár Bernát Eugenia, férj: Lónyay Domokos végrendeletileg akként rendelkezik át, hogy gyermek nélküli elhalása esetén első örökösei Lónyay Louisa és Lónyay László lesznek. —

2) A nagyatmári 31. kis atmári 5. 6. 60 és 63. számu telekkönyvekben elősorolt birtokaikat úgy végső illető fiúi hasonfele részre, melyre a végrendelet szerint örökösül Lónyay László lesz, — az utóbbinak 1874-ik évi Julius hó 25-én kiadatni rendeltetik, mely végből Bonis Barnabásra átruházva, Bonis Barnabásnak tulajdoni jogon átadatik, mely telekekre pedig a perre utasítás Sátián Zát igénylési örökös által megindítandó perbiróság jogerős ítéletéig függőben hagyatik. —

3) Örökhagyónőre a fennebbiek szerint néhai anyja Korda Erzsébet által átháramlott Madarász községében elősorolt ingatlan tárgyai birtok, mely a végrendelet szerint 385 holdnak jelöltetett, mely 283 holdnyi kiterjedésben Lónyay Louisa és Bonis Marton végrendeleti örökösöknek egyenlő arányban, 100 holdnyi kiterjedés pedig ugyan csak a végrendelet tartalmához képest, tehinnetezett anyai hagyaték becsértéke alapján Tompa Mihály által nevezett örökös egyenes örökösök hátrahagyása nélkül elhalt a megállapított végrendeleti öröklési sorból fogva a magyar polgári

miának adassék át.

4) A kovásszói ingatlan hagyatéki vagyon, mely a kovásszói 1-ső számu házban örökhagyó nevén áll bekebelezve, hasonfelekezetben mennyiben a másik felekezetre nézve Tatián Zál igénylendő örökös által perindittassék meg — a hozzá tartozó épületekkel együtt a timsó gyáras kivéve Báró Revinyi Zsigmond végrendeleti örökösnek adassék át, akként azonban, hogy Kölcsey a) bánsi reform. egyháznak évenként 50 frtot fizetni, nagyvarsánynak pedig évenként 40 frtot fizetni.

b) A borzsovai reform. egyháznak évenként 40 frt és

c) a szegerdi reform. is tolnának évenként 150 frtot kifizetni.

5ik) Örökhagyónő összes hagyatékai képező vagyonát tehát a fentebbi pontokban átadott vagyonok és használati jogon haláláig örökhagyó férje Bonis Barnabást illetik, — azonkivültan tulajdoni jogon ők illetik a fentebbiek szerint át nem adott és actán hagyatékhoz képező vagyonok kivéve a nagyfalu községében elő fordulói ingatlan vagyonokat, mint a végrendeleti szerinti általános örökösöt, úgyazonban, hogy a hagyatékhoz képező ruha nemüek és ezüstneműek haláleset[illegible] egyenlő arányban Lónyay Lucia, Bónis Gyula és Miklós Mariska tulajdonai

képezendik egyenlő arányban. Az ekkézek pedig ugyanezek találá uzum Szobonji Vitmanbejődnek képezendik. Azon kívül Kövelus Dorij Zernabás általános örökös Szerge József és Szerge Ignátznak két két ejős tehenet, és egyenként pár száz forintos pengő pénzben kiadni és kifizetni azmegetre és a mennyiben ezen hagyományt ki nem adna volna.

Ki illeti a nagyfalusi prot. ecclesiának hagyományozott 1000 ftos és a pesti magyar kérni nyugdíj intézetnek hagyományozott 1000 ftos summán a végrendelet tartalma szerint ezen hagyományok azon összegből volnának kielégítendők, melyeket örökhagyónő a nagyfalusi ösz szeg kiváltására fordítatos, — tekintettel arra, hogy ily összeg a hagyatéki tárgyalás határozásakor nem találtatott, az általános örökös Dorus Barnabás pedig azt adja elő, hogy ily pénz nem is létezett, ezen hagyományok ás nem adathassanak, — ellenben nevezett hagyományosok netáni igényeikkel az általános örökös ellenében pereskedhetnek.

Ugyanezek a végrendelet szerint az urbéri kárpótlásból vagy bármi egyébből bejövő tőkepénzek miből előforban örökhagyónő adósságai rendeletek kifizetendi, a fennmaradt pénz összeg pedig felerészben a magyar museum, másik felerészben a magyar Akadémiának hagyományoztatott, — tekintve azt, hogy ilynemű összegek a hagyatéki pár lebírálva nem lesznek, általános örökös Dorus Barnabás pedig azt adja

elő, hogy az arbéri kedvezési igényeit örökhagyónő
még életében elvadra, minden okból kétes értékű
bírósági és nem adható, a nevezett magyar Akadémia
és magyar muzeum részéni igényeikkel az alperesi
örökös ellenében pereskedésbe ne bocsátkozhassanak, nyugvó
tet alá esik a végrendeletnek azon intézkedése, mely sze-
rint örökhagyónő könyveit a nagyenyedi collegium-
nak rendelte kiadatni, mennyiben ezek a hagyatéki
összeírásban szintén nem találtatnak.

A hagyatéki terhekre illetőleg, tekintettel arra,
hogy az örökösök a leltárba foglalt terhek valódi-
ságát el nem ismerik, úgy nem különben az általános
örökös Bonis Barnabás által a hagyatéki tárgyalás
alkalmával a hagyatéki adósságok kifizetését ér-
dekelő ez felszámításait az örökösök részéről
nem ismerik, annak kijelentése mellett, hogy a néhai
Rorda Lorántfy nővér maradt adósságokat csupán Ro-
gány Karolina örökösé volt köteles fizetni a vég-
rendelet tartalma szerint, és annyiban nevezett
örökös életében azon terhekben le nem köszönte vol-
na, azon terhek valamint a Rogány Karolina után
netán maradt adósságok kifizetése Bonis Barnabás
általános örökösi Lónyay Lajos, Bonis Malvin,
Magyar Akadémia, B. Perényi Zsigmond és a meny-
nyiben a nagyfalusi ingatlan birtokot a végrendele-
ti örökösök Mailáthy Mária és Mailáthy László el
fogadnák, ezekkel is mint örökösökkel örökségi arány-
lag terhelik. Bonis Barnabás kövesdéseivel a
fentebb említett örökösök ellen perre vadásztatik.

Ezzel érdekelt örökösök és hagyományosok előbbi-
ek különösen azzal, hogy az ingatlan hagyatéki vagyo-

nak telekkönyvi átiratása azért nem rendeltetnek el, mert a hagyatéki tehtárakban a könyv bánat szerint előünnetve nincsenek, az örökösök pedig a tokat úgy is nem mutatnák a hivatalból ezúttal nyomozás pedig célba nem vezetett, mennyiben a beszerzett telekkönyvi ívek tanúsága szerint a hagyaté. kinak általános ingatlan vagyonuk semelyik sem másik örökhagyó nevén nem állanak, de többnyire korda familiák nevére telekkönyvezvék, a telek. könyvek kiigazítása pedig hagyatéki tárgyalás utján nem eszközölhető, a hagyományosak pedig azzal, hogy a mennyiben egyes hagyományról ezen határozatban említés nem történne, azon alapszik, hogy azon hagyomány a hagyatékba beltározva nem lett és annak hiányában átadás tárgyát sem képezhette, — ezen végzésről értesítetni rendeltetnek. Kelt Beregszászban a kir. törvényszéknél 1875: április 30-án Gusbz Je. renz s. k. kir. főbíró elnök (L. P. 76.)

10/.

Kánlas
1750-875.
tk. 52

1387
177

Ifj: Kávási Sándornak Kertra Istvánt elleni végrehajtási ügyében az árverezett alpesti ingatlanok vétel áránál felosztása, s a végrehajtási kielégítés iránt kérelme folytán rendelkezőleg 1391-875 t.k. sz.a. elrendelt s a folyó Junius 16. napjára megtartott tárgyalás alapján

V é g e z e t e t.

Az adósok jelzálogos hitelezői kielégítésére fordíttatik.

1) Cserni József első rendü vevő által a 2ik árverés alkalmával bánatpénzben lefizetett és múlt 1874. évi Dec. 1ső napján 6% piros mellett a tanácsi takarék pénztárba befizett 2150 frt, a befizési naptól folyó Junius hó 19ik napig folyó kamatokkal együtt összesen 2220 frt 50 kr.

2) Korosoczi Miklós második vevő által a 3ik árverés alkalmával lefizetett s folyó 1875 évi március 24-én a tanácsi Ker. adóhivatalnál 40 napló czik alatt befizett 11830 frt vételár az ezt követő naptól folyó Junius hó 24. napjáig járó 4% kamatokkal mindössze 11968 frt 50 kr.

3. Cserni József 1ső rendü vevő végrehajtás alá vont ingatlanokért a 2ik árverés alkalmával 14000 frtot verse meg, de nem lévén elegendő az árverési feltételeknek, annak folytán elrendelt 3ik árverésen ugyanazon ingatlanok Korosoczi Miklósnak 11850 frtért adattak el, s a szerint az ujabb árverésen az előbbi vételárnál 2150 frttal kevesebb folyt be, ezenkivül készpénz 1ső rendü vevő viselni tartozik 215 frt tkt. összesen 16339 frt. Tekintettel 274. 875 számu végzéssel megállapított kielégítési rangsorozatra, s a pesti tek. Kir. Itélő táblának 9253. 875. sz. alatt végzésében foglalt módosításokra figyelemmel a helybeli takarékpénztárba elhelyezett s az 1ső pontban kijelölt pénzösszegből kiutalnak:

I. ifj Kávási Sándor felperesnek kiváltságos végrehajtási és árverési költségeiben mindössze . . . . 117 frt 82 kr.

Has a Mélt. állam kincstár javára kivallás alapos utolsó kézi adóhátralék, kiszedelmi kamatok és végrehajtási költségekben . . . . 264 frt 32 kr.

6) távollevők képviseletére kirendelt ügyvéd Fülep Györgynek készséri tárgyalásnál felmerült napdijában . . . . 10 frt -

III. 1) a zilahi ev. ref. isk. javára
a) követelési tőkéjében . . . 800 frt -
b, utolsó 3ára 6% kamatban . . 144 frt
c) a zilahi isk. részéről megbizott ügyv. véd Sándha Dersőnek napdijában . . . 6 frt -

2) A m. tud. Akadémiának
a) tőkében 500 ft
b) 1872 évi Január 28 tól folyó Junius 24-ig t. i. a kielégítés napjáig folyó 6% kamatban 102 ft 8 kr
c) a m. tud. Akadémia részéről megbízott Verzár Károly ügyvédnek költség és díjára díjban 10 ft.

IV. Dulka Mari és Dulka Ida Eisbrenn javára
a) tőke s tőkésített kamatok egynémelyben 266 ft 27 kr.

Ezzel a helybeli takarék pénztárnál elhelyezett 1. alatti összeg kimerítetvén

Helybeli m. kir. adóhivatalhoz lévén 2-ik pontban bejegyzett pénzkészletből kiutalásuk iránt nyugtatnak Dulka Mari és Dulka Ida kiskorúaknak az a) alatt érintett tőke s tőkésített kamatoknak többi részében 9251 ft 29 kr.

b) A folemlétben tőke s tőkésített kamatnak folyó Junius 24-ig t. i. mint a kielégítés napjáig járó 10% kamataiban 794 ft 24 kr.

c) az 1874. évre szőjövedelmi adóban 84 ft 50 kr.

d) végrehajtási költségben 11 ft 10 kr s így mindössze 1014 ft 7 kr.

A 2-dik alatti levélből kimutatnak végre:

V. Ifj. Kávási Sándor javára.

a) tőke kamatok részbeni kielégítésül 1827 ft 43 kr. melynek kifizetésével helybeli m. k. adóhivatalnál letett pénzkészlet is kitegmarittatni.

a 2. pontban kijelölt s korábbi vevő által kielégítendő pénzösszegből kimutatnak ifj. Kávási Sándort illető követelési tőkének maradékában 852 ft 57 kr

b) ezen tőke után a sorrendi tárgyalásig járó 10% kamatban 344 ft 94 kr.

c) Megítélt perköltségben 19 ft — összesen 2043 ft 94 kr.

VI. Hussár Lajos javára
1) tőkében — 600 ft.
2) Ennek a sorrendi tárgyalásig járó 10% kamataiban 99 ft 16 kr. összesen 699 ft 16 kr.

VII. Gerei József korábbi vevő javára követelési tőke apasztásul 974 ft 25 kr.

VIII. Tiranai Ádám részére követelési tőke apasztásul 13 ft 8 kr.

Ezzel kimerítve lévén a 3 alatt kijelölt fedezeti alapis s követ- kezőleg valamint a VII VIII rangsorozatba helyezett követelési tő- kék többi részének s a kamatoknak úgy a IX. X. XI. alatt rangso- rozott követelések sjárulékai ezúttal ki nem elégíttethetnek.

Felhívatik valamint helybeli takarék pénztár egyesület, úgy

helybeli m. kir. adóhivatal, hogy fennebb kimutatt összegben f. évi Junius hó 24-ik napján a dicsőrákban fennebb megnevezett jelzálogos hitelezőknek illetőleg képviselőiknek, avagy ezek megbízottjainak személyesen kiküldött Gólya József kebli könyvvezető közbenjöttével nyegla vámyok, meghatalmazási okiratok s a kielégítésnél korcsolások tárgya zó eredeti adóslevelének bevétele, a részletszámadásnak pedig felfizetése mellett fizessék ki, utánaszámán bírósági kikülöttek, hogy illető jelzálogos hitelezőkkel kitűzött határidőben megnevezett takarékpénztári egyesület illetőleg adóhivatalban egyidejűleg jelenkezvén hitelezőknek fennebb említett kielégítését foganatosítsa, s eljárásáról tegyen jelentést.

Elsőrendű vevő Czerni József a 3-ik pontban kijelölt vételárhátralékának, s költségeinek ifj. Kovácsi Sándornak 1216 ft 57 kr. Juchár Lajosnak 699 ft 66 kr, Kroonni Ádámnak 137 ft 8 kr-ben őt napolatt különbeni végrehajtás terhe mellett kifizetni, s ugyan ezen vételárhátralék maradékát 97 ft 25 kr VII. alatt vangyorozott követelésének agyorsan átutalni megtartandja.

Erch Stefánia a zilahi ref. iskola és a m. tud. akadémiának az Ős Hatvani 75 sz. könyvben Elekes Károlyné Katra Ilka és az ottani 147. sz. könyvében, Csontos Lajos nevén álló birtokrészekre nincs mellékjelzálogokra bekebelezett követelések járulékaival kielégítésének, azok törlésének bekebelezése elrendelésének, s foganatosítása a kebli könyvi hivatalnak meghagyatik.

Végrehajtási ügyvéd Bogdán Péter részére 5 ft a zilahi isk. pénztár képviseletében ügyvéd Sonnha Dezsőnek 5 ft Kemenyóri elnöklő képviselő ügyvéd, Kovács József részére 13 ft 15 kr. jelentárgyalásával felmerült munkadíjban illetőleg költségben megbízóik irányában megállapításuk.

Czerni József végrehajtás alá vont ingatlanokra a 2-ik árverésen megígért vételárt kifizetni elmulasztván, az árverés alkalmával befolyt 2150 ft bánatpénzes a pénzügyi 45§ 3-nak szabályzatához képest elvesztette, s ezen felül mennyiben felmerült ingatlanokra 1-ső rendű vevő Péter és vételárára és költségére elrendelt és foganatosított 2-ik árverésen az előbbi vételárnál 2150 forral kevesebb folyt be, ezen vételárbeli veszteség összegét magát felelőssé tette, s ügy elmaradásában első rendű vevő nem bírván kérdés alatti bánatpénz átruházására s a felett bármely más irányú rendelkezésre jogosultsággal valamint többször említtetett bánatpénz elvesztésében, úgy ennek vételárbeli veszteség megtérítésében elmarasztalandó volt, s ezennek befolyt illetőleg magára nézve kielégítendő 1 és 3 sorsz alatti összegeknek jelzálogos hitelezők sorrendszerinti kielégítésére fordítandó lett.

Ezek végrehajtató és végrehajtást kivetett felek, helybeli m. k. adóhivatal és takarék pénztári egyesület, 1 és 2-od rendű vevők, távollevő képviselésére rendelt ügygondnok s ügyvéd által.

legyen kiszabók hivatalos felszólásra az összeírási rendszerint.
A kir. járásbíróság mint tkönyvi hatóság Tasnádon 1875.
Junius 19. Tasnóky Károly sk. kir. járásbíró (L. P.)

A III. sorozat 2-dik részénél elkámolt a) b) c) alatt a mélt. m. Akadémia részére fizetendő 612 f. 8 kr. összegből, valamint jelzálogi könyvecske díjába lerovandott 34 kr. s így kerekítve négy kr. Tasnád 1875 Junius 24-én Gólya József m. k. kir. könyvvezető s a részek az előmutatással megbízott.

Közlés 19753 szám
Polg. 875.

1388/875

Ő Felsége a király nevében a budapesti kir. ítélő tábla Jeő Károly Mennyhértnek mint a Magyar Tudományos Akadémia elnökének mint a Hacker Rozália kagyatéka elleni, a lundai kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság által 1875-iki március 1-jén napján 1635. szám alatt végzéssel elintézett zálogjog bekebelezése iránti telekkönyvi ügyet folyó nyolcadik 1875-dik évi April hó 1-jén napján 3738 évi május hó 4-én tartott nyilvános ülésen vizsgálat alá vevén következő végzést hozott: Az eljáró kir. tszék végzése indokaiból és még annál fogva is helyben hagyatik mert a végrendelet önmagában telekkönyvi bélyegzés alapjául nem szolgálhat. Továbbá, mert közokira, tokra előjegyzés általában a telekkv. 89. §. szerint csak akkor történhetik, ha sak azon kellékekkel el. vannak látva, melyek az előjegyzésre valamelyma. gan okiratnál is elegendők, a kérvényhez csatolt végzések pedig ezen kellékeket nélkülözik. Kelt Budapesten 1875-dik évi május hó 4-én Szabó sk. elnök. Lehoczky Kálmán s.k.

Jelen másolat hiteléül Csik Rezső s.k. írnok.

(P.h.)
8074. sz.
ev 875.

Végzés

A tolnamegyei kir. ítélő táblának 1875. május 4-én 19753. sz. a. kelt végzése kiv. másolatban a telekkv. közöltetik. Kelt Budapesten 1875. május 28-án a budai kir. tszék telekkönyvi hatósága Jeky s.k. jegyző.

másolás 1 fr 50 cen bélyeg.

Tekintetes kir. Törvényszék! Az A, alatti rendben és az abban foglalt pontozat részére másolatban ide csatolt szerződés és a B. alatti vázlatrajz alapján azon kérelemmel járulok a tek. kir. Törvényszékhez: méltóztassék

a) A marcelháza tk. 4-dik ívének A birtok lapján I. alatt 14-86 sorszámig, 260, 261, 262, 263. 264. 388. 389. 390. 391. 392, 514. 514. 516. 517. 518. 1149. 1150. 1151. 1152. 1152 1279. 1280. 1281. 1282. 1283. 1522. 1523. 1524. 1525. 1526. 1763. 1764. 1765. 1766. 1767. 1889. 1890. 1891. 1892. 1893. 1902. 1902 1904. 1905. 1906. 2030. 2031. 2032. 2033. 2034. 2157. 2158. 2159. 2160. 2161. 2286. 2287. 2288. 2289. 2290. 2412. 2413. 2414. 2415. 2416. 2538. 2539. 2540. 2541. 2542. 2738. 2739. 274. 2741. 2742. h. r. sz. a;

b) Ugyan azon telekkönyvi íven II. 1. és 2. rendszám s 118 és 119. h. r. sz. a.

c) Ugyan ezen telekkönyvi íven IV. 1. és 2. rendszám és 173 és 174 h. r. sz. a.

d) Az ugyan azon telekkönyvi íven VI. 1. és 2. rendszám s 2897. 2930. 2931. 3028. 2929. és 3023 h. r. sz. a.

e) A madari tk. 3. ívének A birtok lapján I. 1. 2 rend. II. és 3. h. r. sz. a. birtokrészletekhez és a rajta levő épületmaradványokhoz, valamint ugyanazon telekkönyvi íven 6. rendszám 4809. h. r. sz. a. birtokrészletből 30. Catastralis holdakat vagyis 18.000 □öl.

nek a B. alatti ezekben tárgyalt vázlatrajz alapján a terhek törlése végett bejegyzés, ren.

birtok részletekre nézve az illető községben új
betétlapok nyitását s-tegyes a tulajdonjognak
javamra tevendő bekebelezését elrendelni a be-
kebelezési záradékkal ellátandó eredeti szer-
zödési okirattal alulírtnak kézbesíttetni s
a kozandó határozatról az érdekelt felekre
a becsatolt felszólamban észrevételi, meg jegyezvén
hogy a szerzödés a reá vezetett igtatói szám
alatt a Nagyszőllősi kir. adóhivatalnál még f.
évi febr. 3-án Al. 82. 82. alatt bemutatva
lőn. - Bíró Dittfurth mpr.

2057. Márt. 22. 875

IV. 875/1884

A, 15 kr

A Komáromi tört. kir. Szé-
kvényszék telekkönyvi hatá-
sságához.

tulajdonjog bekebleztetni ké-
rtetik
Báró Ditfurth Mórica mar.
ozelkári lakosnak

Nagyméltóságu herczeg Rat-
ty Antal malacskai lakos
ellen.

a marczelkári telekkönyv és
uradalmi tkv 3ik ivén jegyzett
s benn küzdött birtokrészle-
tnek ezen telekkönyvi ivek-
ről leendő lejegyzése, azokra
nézve új betétnek nyitása
s a tulajdonjognak folyamodó
javára leendő bekebleztése
végett. –

1389
1875

Index

3288

adj. 873. sz.

Végzés.

Ezen m. kir. Curia mint semmitőszéki határozat az érdekelt felekkel, illetve képviselőikkel hivatalos utasításban közlendő rendelkezik.

Tekintve pedig hogy a kapuvári kir. járásbíróságnak iratainak kiszolgáltatása és az eggyesség megbiztosítása egyedül csak ezen kir. járásbíróság által, valamint a kapuvári kir. járásbíróság által is, valamint a kapuvári kir. járásbíróság által, valamint a kapuvári kir. járásbíróság által, úgy az eggyesség megbiztosítása nem történik, ennélfogva jelen kapuvári kir. járásbíróság mint semmitőszéknek a jelen de külömben az 1873-ik évi November 26-án 16688. sz. a. kelt határozata érintetlenül, további eljárás végett a kapuvári kir. járásbírósághoz leendő áttétessék.

Mihez képest Kapuvár Jenő kir. ügyvéd Kapuvári lakos, mint a végrendeleti végrehajtónak helyettesére, - Szabó Károly Somogymegyei tiszti ügyész, mint a távollévők képviselője, a kiskorúaknak pedig gondnokának Kovács György h. ügyvéd (: u. Kapuvárott :) mint az árvaszéki ügyészi megbízottja, - Kovácsics Sándor mondáti lakos mint a kapuvári ingatlan bérlőnek képviselője, - Tevely Elek ügyvéd (u. o. Kapuvárott :) mint a kapuvári gymnasium jogképviselője, - Pichler Baum Terézia egy s mint Pichler Gizella képviselőjének gyámja (u. o. Linzerbachstrasse Nr 10. I stock, - a Linzi polgármesteri hivatal útján, - özv. Edl Mátyásné sz. Stift Terézia mint kiskorú képviselői Edl Terez és Milesa gyámanyja, - Edl Irma, ferj. Gebhardné, - és Edl Istvánka ferj. Majorné Győri lakosok a győri kir. járásbíróság útján kiküldetésbeli értesítésének. Kelt Győrött a kir. járásbíróságnál 1875. Sept. 23-án Rimanóczy Gyula mk. kir. aljbiró.

81

12385/875

Budapest

10330. sz.

Nehai Dr. Ell Vilmán kaggarécki ügyében az igali k. járásbíróság által 1875. március 12. 1193. sz. a. ho. zott végzés ellen Kaskovics Sándor részéről bead. semmisségi panasz folytán.

a m. kir. Curia m. semmisítő szék 1875. évi 28-án tartott ülésében következőleg határozott:

A nehezelt végzésnek azon része, mely Kaskovics panaszló a perköltség 320. §. következtében ugyeinek terhe alatt a végrendelői végrehajtó nyilatkozatában követeltetnek selyesítésére kötelez. tetett, a perköltség 297. §. 22. pontja alapján megsemmisíttetik.

Ment elutasítva azért, mivelés panaszló az ügyiratok szerint nem az összes kaggarécki vagyon kezelését, hanem egyedül az örök kaggyal közösen vásárolt birtok kezelési vállalta magára, jelen semmisségi eljárásnál a perköltség 320. §-a alkalmazását nem találhat, s minthogy a panaszló által bead. pótmegadások iránti előterjesz. tések még befejezve nincsenek, azokérdemében idő előtt hozandó határozat, - magától értetődik egyébiránt, mikor is a mennyiben az elő elhelyek a hozandó határozatban meg nem nyugodtnál, a rendes perútra nézőtre nyitva marad.

Végül megjegyzésül, mikáis a kir. Járásbíróság egyedül a kaggarécki állagának tisztába hozatalára s az egyezség megkísérlésére lévén megbízva, a mennyiben ez nem sikerül, az iratok további eljárás végett a 16688/1875 számú ítélmi határozat érzelmében a kir. törvényszékhez leszen beterjesztendők.

Ez folyó évi Junius 12-én 2242. sz. a. felterjesztettek, varak f. évi viszatérnek. - Kolo. 1875. július 28-án

elküld 1875. aug. 4-én

Másolat

1193.

Folg. 875

Végzés.

A végrendeleti végrehajtó a ndt. J. Akadémia által keresztesen nyilvánosságra hozandó tudomásul vétetvén és a jegyzőkönyv és ezzel egyszersmind a haggyatéki iratokból a tatalitatni rendelkezik.

Minthogy ezen nyilvánosságra vonatkozó Tarczkovics Sándor és a Pénzügyi Igazgatóság által benyújtott észrevételekben adott válaszban meg nem nyugtatva, és a nekik megnyitás el nem osztatva, tekintve, hogy nincs a végrendeletnek a haggyatéki bíróság kezelőjének kinevezteted, vagy, és hogy a haggyaték kezelőjének és Pénzügyőrségi bíróilag eliminertetni, végre hogy a haggyaték kezelésére nekünk is elvállalta, annál fogva világos, hogy a Pénzügyi részre kötelezve van, - annál fogva Tarczkovics Sándor ennek a gondnoki tárgyul jaró Pénzügyi kötelezettség elmulasztása bírói függelembe nem vétethetvén, mivel is tekintetbe vétetnek, hogy végrendeleti és bírói haggyatéki kötelezettségének elvállalt gondnoki kötelezettségének - daczára a pénzügyi végzésben meg nem jelent, amennyiben a haggyatékos tisztába nem tétetett és a haggyatékot illető rendelet folyt jövedelmeket a végrendelet az annak kiadásában rovott bírói végzésekben nincs a végrendeleti végrehajtónak hiszem szolgáltassa, sem azokról rendszeres számot nem számolt a fennebb hivatkozott nyilvánosságra vissza várás mellett kiadása mellett jelen végzés által

Másolat

1192

Folg. 875.

A Nékai Dr Ecll Kálmán haggyatéki állagának tisztába vétetett.

7/

egész hivatalos komolysággal - a t. b. rdtő 320. 3-a hő-
vel kezményeire való fi gyelmeztetéssel ujabban és utoljára
felhivatik, miszerint a végrendeleti végrehajtó most ezeknek
közöl nyilatkozatában követeléseinek illetőleg ebben hő-
sodik közlekedésének határidő nélkül, de legkésőbb f. é. márc.
czimü hó végéig elegyenmi elnemulasztására.

Egyszersmind a haggyaték állagának a birósági előirási tár-
gyalásra határozatára zárás határidőül 1875-ik év április hó 15-ik nap-
ja tüzetik ki reggeli 9 órára ugyanott a kir. járásbiróság tanácsánál, mely-
re Kaszkovics Sándor és mint számadó oly megjegyzéssel, hogy ak-
korra a haggyaték állagát tisztába átírva jelenjek meg a birósági
előtt; - továbbá Gorka Edmund n. ügyvéd mint a végrendeleti
végrehajtó helyettese, és Markovics György kiskorú ügyéd mint a tá-
valaus végrendeleti örökösnek megbizottja megjelenésnek és ar-
ról Fenyő Elek ügyvéd ur mint a haggymányos kapronczai gymna-
sium jogképviselője a kapronczai k. járásbiróság utján. Ezenkivül
Tenke ugyis mint kiskorú leánya Gizella gyámja jelenlegi lak-
hi helyes (: Baumbach Strasse No 10 1/2 sz. :) a kinczi pol-
gármesteri hivatal utján, - özv. Edl Mariannét sz. Schiff
Terez mint kiskorú leányának Edl Terez és Hilda gyámja; -
Edl Irma férjezett Gebhardtné és Edl Ivánka férjezett
Fenyő györi lakosok, a györi kir. járásbiróság utján, végre
a kiskorú haggymányosok részéről Sonnagmegye árvaszéke,
a nem képviselt haggymányosok részéről pedig Szabó Tál.
mán helyettes ügyész ur személyesen értesittetnek.

Kelt Igalon a kir. járásbiróságnál 1875. év Március
hó 12-én. Romanóczy Alajos s. k. kir. aljbiró (ph)

Tisztelt Osztály.

Közeledvén az „Árvaügy" vége, kívánom a tisztelt osztály figyelmét, jövő évi költségvetésük elkészítésére időben felhívni.

Előfordult esetekből véve tanácsot, arra is figyelmeztetem, különösen az osztálygyűlési munkát, hogy ha valamely kiadási tétel a megelőző évi akadémiai budgetbe felvolt ugyan véve, de az összeg, a munka teljes el nem készülte miatt, egészben vagy részben el nem költetett, vagy a munka elkészült ugyan de a számlák fizetetlenül maradnak a következő évre: az ilyen egész vagy részleges-összegetés a következő évi költségvetésökbe szintén kitenni mellőzni tartoznak; mert különben annak fedezete a jövő akad. budgetben nem lesz; a múlt évre pedig utalványozni nem lehet.

Végre mintán az általános rovatra eddig rendesen felvett 8000 ft a jelen évben (: mint az irói tiszteleti díjak felemelése miatt) oly fölöslegek bizonyultak, hogy már most, (valamivel több mint egy havi számla még fizetetlen) alig lehet rá többé utalványozni (pótlólag nem) nélül: célszerű volna a jövő évre ezt is (arányban pauschale képen, ha nem előleges kifizetési alapján részletesen felvenni a költségvetésbe. Ezen tényen az osztályok figyelmét, mielőbbi tudomásul vételre felhívni, az eddigi tapasztalás szerint mint egy hány év „Epscherzések" nyomása és tiszt. díjai lehetne felvenni 1876-tól.

Tisztelettel

Budapest 1875 Oct. 31-én

A tisztelt Osztálynak

alázatos szolgája

Arányi Lajos

főtitkár

1390
1875

Math. és Term. tud. Osztály
Bemutatva

Érkezett 1875 dec. 6.

3 pns.

Nagyr. Dr. Szabó József tanácsos úrnak,
a magy. tud. Akadémiának math. és term. ~~Alsó~~ Osztálya titkárának.
Budapesten.

A magy. tud. Akadémia az 1875-diki évben azon fel-
adattal látott meg engem, hogy Gömör megyének ásványvizei
vegyvizsgálását reám bízza, mely czélból az egész megyében el-
szórt ásványforrásaihoz is utazni szükséges volt. De közbejött
sok akadály miatt nem voltam képes a kitűzött feladatot
mai napig sem is folytán befejezni és csak a jövő 1876-diki évben
végezhetem be

Tisztelettel jelentem azért az eddigi működésemről a kö-
vetkezőben rövid jelentést tenni:

A kellő előmunkálatok és előkészületek megtétele után
f. é. szeptemberében indra kaptam, hogy az illető forrásoknál
az ásványvizet kellőleg mérsékeljem, az illő vagy gyorsan változó
alkatrészeknek egész mennyiségét meghatározzam és az egyéb szük-
séges vizsgálatokat végrehajtsam.

Előbb Rimaszombatba mentem, hogy innét a környéki
ben levő ásványvízforrásokhoz vándorolhassak. Jabry János Sámu-
elnak tanácsára, ki a megyében szerfelett kedvelt és mindenki-
től bár és engem csak alapos ismeretével a működésemben később
is nagyon támogatott, előbb Osgyánba és innét tovább nyugot felé
utazni kezdettem. Hamaliár Gyógyszerész úrnak ajánlásának és
Szabó György polgármester úrnak szívességének köszönhettem, hogy
czélra azonnal kocsit is kaptam.

Czéljában megérkezvén értesültem, hogy az itt lakó és a helybeli viszonyokkal ismerős urak elutaztak, azonkívül a kiállítási próbakísérletek végett kilátásom is volt, hogy lovak hiányában itt pár napot hiába töltsek nem kell. Ez indított engem arra, hogy megint Rimaszombatba visszatérjek, hol a fentemlített urak számomra az utat egy előtéseidemi igértek, hogy jövőben a működésemben akadályozva ne leggek. Ezen szives igéretbe bízván Korsnyóba utaztam, hol a felkeresendő személyeket sintén otthon nem találtam. Itt tapasztaltam, hogy az egynevezett pusztókfürdőnek ezélvirá, mely egy kútakniában van, a kútaknának felső részében valamint a melegitő kastanban vasat nem tartalmazott, mit az érdekelt személyek nem szivesen hallgattak, de őket a befolyó édes vizmek elvezetésére való szinülag indítani fogja.

Itt ült székelő megyei főnök ur, ki ezen tájékot jól ismeri, határozottan állítja, hogy a somsziklos Kosnyakorka-Várajában nincs ás, ványvíz, ellenkezőben egy tekintetes karai tudósnak közlésével, mely szerint ezen helyben ásványvíz legyen.

Miután kilátásba helyeztetett, hogy kiáta utazások elkészítésa végett a kénjek ásványvízforrásainál a megjelenésemet előbb bejelentsem fog, ják, innét Dobsinára mentem, hol azonban azon személyek, melyekhez engem utasitottak, sintén elutazva voltak. De itt olyféle adatokat nyertem és olyféle intézkedéseket tettem, melyek alapján a megyének fizikai részén kívül sok ásványvíznek sikeres kutatása biztositva van. Egyszersmind a gócsi ásványvíznek létezéséről értesültem, mely a megyének déli részében ismeretlen és az irodalomban sem említtetik, de itt szem bajokban sikeresen alkalmaztatik.

Rimaszombatba visszatérvén az említett pártfogóimnak tanácsára első Kutonba mentem, hol a helységtől délkeletre egy 9 R. fokny. savanyuvízforrás van. Nem állítás, hogy ezen forrásvíz cáptojás szaggal bír, az egyik munkából a másikba átvétetett, és csak jengyöngye kőolaj szagot érezlem, de a kénkénegét nem.

A Szomszédos Kolloray nevü helység területében a múlt 9 K. fokny. savanyúvízforrást találtam, mely a vadkirodalomban nem említtetik.

Június 22-kén megérkezvén a felkeresett vakat, mindet rendesen kapacsoltam, a helyben nem találtam, és két kísérő Rapacska Jánosnak kövjeggyü és más nap haza érkezett, a helyismeretével és előzékenységével engem a mi kódsemben nagyon támogatott mit köszönettel elismernem kell. Ő javasolta számomra fontányos áron azonnal szekeret megszerezni és szívesked engem a területében levő forrásokhoz vezetni, egy hogy rövid idő alatt sokat végezhettem.

Előbb Baracskára mentünk mely falutól délre egy agyagos réten savanyú vízforrás van. A sárga agyag, mely az ékükben lejtő vasmangán által feltartatik, a 9 K. fokny. vizet zavarossá teszi. Innán Radnót helységnek savanyúvizét keresték fel, mely a vadkirodalomban eddig még sehol fel nem említtetik. Innét Csákóba érünk, hol a falutól délre az úgynevezett „Csicseréfölé" hegynek nyugoti lejtőjén savanyúvízforrás van. Közel hozzá egy elhanyagolt vastartalmu forrás fakad.

Sárkeresztúr savanyúvíz fakad melynek a helybeliek a köszvényes bajokban nagy gyógyerőt tulajdonítanak, mit állítólag embereken és állatokon tapasztaltak.

A szomszédos Cica falunak jódvize országszerte ismeretes, de a kelendősége csekély és a palackolására a kellő pont nem fordíttatik, úgy hogy a gömör-megyei orvosegylet a f. é. septemberkó tartott közgyülésén ezen ügyben azt határozta, hogy az érdekelt vízforrásoknak megszüntetése végett a megyei hatóságot felkéri, mivel az ámulva bocsátott cisterni víz kútjaink vizének vesztét okozza. Úgy látszik, hogy a kútakinába, melyből ezen víz merittetik, külön fúrás vízen fognak, mivel az elöállításkor a felső vízrétegnek sürüsége = 1.006, és az alsóé = 1.011 volt.

Innét Bustokra utaztam, hol a városon kívül fürdő intézet van, melynek melegített forrásvizét állítólag köszvényes bajok ellen sikerrel alkalmazzák.

Ezen város mellett a Hét nevü falu és a Pogony nevü puszta fekszik, mely mindegyikének a hydrographiai mintáik ásványvízforrást tulajdonitanak. Nyomozásom szerint Héten ásványvizet nem ismernek, mely sósavas, kénkénegvasat, sőt tartalmazna vagy gyógyerőkre alkalmaztatik, hanem kivül a falu határán, a pogonyi pusztán, adatott hol természetes gyógyvíz legyen.

A pogonyi pusztán az "Illetö" helyen csak kis pocsolyát találtam, melyben bókát láttak, melyet azonban, az ott felakasztott sok rongydarabból ítélve, a nép nagyon használ. A városi jószágigazgató-nak nyilatkozata szerint itt ezen, egy tekintélyes földmélyedésben levö pocsolya nem valamely forrásból, hanem az esö vizének összeszivárgásából származik.

Igy a megyének délkeleti részét bevégezvén Kismarton-kába vissatartam, hogy a délnyugoti részét is folytathassam, de a kiállott esös és hideg idö lefolyásomat gátolta.

Maga ezen előleges vizsgálás, melyet az ásványvizeknek részletes megvizsgálása követni fog, alapos és biztos adatokat nyujtott a hazai forrásviszonyok, mely a lelhelyekre nézve jelenleg sok téves és hiányos közleseken alapul. Most minden megvizsgálás nélkül már kétségtelen mondhatom, hogy Bellény és Radnót uj, azaz a hydrographiában eddig még nem emlitett, lelhelyek; Tádorkára és Pócs nevü helyekre nézve csak a mennyiségi megvizsgálás fogja eldönteni, valjon ezek szinte az ujak közé felveendök-e. Krasznahorka-Váralja és Hét az ásványvizlelhelyek névlajstromából kitörülendö; Pogony pedig a jelenlegi állapota szerint a kétesek közé sorolandó. — Ezek végrehajtandó vizsgálatok által a Tek. Akademia a hazai tudományoknak és a honismeretnek nagy szolgálatot tesz és különösen Gömör megyének kivánságát kielégiti, ha, mint reménylem, a forrás birtokosok ezen elemzések alapján az ásványvizeket jól értékesiteni fogják.

Fogadja tiszteletem kifejezését, melyet maradok

Budapest, 1875 November hóban.

alázatos szolgája
Bernáth József

1391
875

Méltóságos Másod-Elnök Úr!

Tiszteletes Uram!

A magyar Tudományos Akadémia
Könyvkiadó hivatala szolgája-
nak a többi családjához képest
oly csekély fizetés határoztatott
(25 ft-) hogy abból élni, ruházkodni,
lakbért fizetni lehetetlen.
Bátorkodom tehát Méltóságod
elé arom alázatos Kérelemmel já-
rulni:
Miszerint a fentebb irottakat fi-
gyelembe venni s bölcs belátása
szerint fizetésem javitását elren-
delni Kegyeskedjék.

Méltóságodnak

Budapest 875 Nov 5.

1392
1875

legalázatosabb szolgája
Lajos László
szolga a Könyvkiadó hivatalban.

Nagyméltóságu, Igazgató Tanács,
Kegyelmes Uraim!

„Folyó f. é. április hónapi ülésében azon határoza„
tot hozni, hogy alolirt a főtitkári hivatalból egyszer„
smind a Könyvkiadó hivatalba is áttétessék, mely
nagyrnélt. tanácsi határozat folytán alolirt f. é. má„
jus havától fogva, azon néhány nap kivételével,
melyeket a főtitkári hivatalban töltött, folyton a
a Könyvkiadó hivatalban foglalkozik, azonban teté„
temesen megváltozott működési viszonyok között;
mert mig a főtitkári hivatalban csupán a déle„
lőtt volt reá nézve kötelező, a könyvkiadóban már
naponként délután is foglalkozni kénytelen a
teendők nagy halmaza miatt.

Ennélfogva a Nagyméltóságu Igazgató Tanács„
hoz bátorkodik folyamodni és a legalázatosabban
esedezni: miszerint a terhes és ruharontással járó
könyvkezelés és ugy a délelőtti, mint a délutáni el„
foglaltatás kegyes méltányolásával mind a hivatalos
teendőkhöz és elfoglaltatáshoz, mind a mostoha
helyi viszonyokhoz képest igen szerény fizetését
kegyelmesen fölemelni és másodirnoki czimét

1393
1875

hivatalos foglalatosságához mérten módositani
kegyeskedjék.

Mély legalázatosabb csedezés megújitása
mellett maradtam

A Nagyméltóságu Igazgató Tanácsnak

legalázatosabb szolgája
Szentes Károly
akadémiai másodiornok.

Kivonat

a M. T. Akadémiá 1875 nov. 7-én tartott igazgató sági ülésének jegyzőkönyvéből

Br. Bercz Károly és társainak Lécz javítása, hogy takarékosság – Szarvas Károly másodjegyző javadalmazása, – nem különben

Lupis Károly fizetés javítását és az újonnan alkalmazandó szolgaszemélyzet dragasági, póttétes kérő folyamodványait

Illetének véleményre a költségvetés előleges elkészítésére kinevezett bizottsághoz

Kiadta

Arányi Lajos
főtitkár.

1394/1875

Méltóságos Csengery Antal m. t. akad. másodelnök úrnak.

Kivonat

a M. T. Akadémia 1875. nov. 7-én tartott igaz gatósági ülésének jegyzőkönyvéből.

36. Szinnyei a pénztár jelenti, hogy a folyó évre az előbbi évek szerint általános nyomtatási költségre felvett 8000 ft. (:részben az írói díjak jelentékony felemelése miatt:) oly kevésnek bizonyult, hogy már augustusban a nyomdának 1697 frt 48 kr. számlája nem lehetett utalványozni, jelenleg pedig már csak 270 ft. 4 kr. van utalványozatlan, mi a hátra levő két hóra nem elég.

Ez évi költségvetés határán túl lépni nem lehet; a mennyiben tehát a fennlevő 270 ft. elég nem lenne, a jelen évre a további utalványozás megszüntetendő, a még fizetendő nyomdai számla pedig a jövő évi általános költségrovat terhére tartandó fel. Hasonló túlkiadás elkerülése végett pedig az ojtalyok figyelmeztetendők az ügyrend 6ik pontjára, mely szerint 5 ívnél nagyobb dolgozatokat értekezés czimén ki ne adjanak - utalás ban a bírálatokra nézve azon megint szigorral járjanak el.

Riedra
Arany László
pénztárnok

1395/1875

I osztály

15K
1875/1 Ek. nov. 19.

1005 —
56 kjng.

Mélyreható a T. Akademia II. osztálya Besty fríjyes uraknak
ezennel visszaadatván értekezését „A Szürény vármegyei hajdani olák kerületekről" megbírálás, s az iránt való nyilatkozat végett: vajon az az értekezések során kiadható-e[2] vélem közölni.

E munka a szerző részére, a déli részek hajdani viszonyainak bő tanulmányozásáról, számos évi búvárlat s e körül kifejtett rop. pant munkásság, nagy erek alapján az akkori geographiai, közigazgatási és területi állapo. tok helyes felfogásáról tesz tanubizonyságot.

Midőn az értekezés a jelen kor emlé. kezetéből eltűnt régi területi viszonyokat, körülményesen lefestve, mintegy újra elibénk tárja, midőn a délivezrek egyik vidékének, az ős vármegyei rendszer átváltozásával, a XIV. század közepétől kezdve közigazgatásilag történt felvonulását megismertetvén, vagy is újra terem: Szerző ur edvigi bokros érdemeit

egy ujabb baberral szaporitá; s ezért a T. Akadem
fölhivására: vajjon a mundra az Evtedrerések forrán
helyet fogbat e? az igen"t egész képszerüséggel nyil.
vanithatom.

Magához a mundra öfrreállitásához
kevés szó fér. Réfzeiről csak a bevezetésnek egy
réi szóval való megbővitését tartanám szükse-
gesnek; mert nézetem szerint az olvasóra az
erzedrerés szerdese oly benyomást tesz, mintha
az egy már előbb elmondottnak folytatására ré
pezne. Sőt nem volna talán fölöslegesb előre
bocsátani azt hogy: a XIV.ik század közepéig alig
van nyoma annak hogy Kazánk dél-kelet képein
lévő vármegyéinkben oly kerületek melyek biro
nyos önhatósággal birtak - létezteh volna; "ezu
tán folytathatnák mint a Szerzö" nál van hogy
más annak, hogy Krasso vármegye és a határos
szörényi bánságban szervezett szervezeti fajáság
gal öfszekötött egyes geographiai kivételek tud
nek föl melyek utóbb határőrvidékké alakul

öltenek fől, ugy hogy már a XIV.ik század uralkodása
idejében addig nem divott külön területekre"
vetésekre áradunk.

Ezen tekintetben önállósággal biró
kerületek szamának, és hozzávetőleg holtekerésük
nek megállapítása végett az érdekeltek elő"
zék. Egyelőre feltünő, az is hogy Gy. ur nem
mindjárt a bevezetésben veszi meg az érdekelt
tárgyat, hogy a hegező nyolcz kerületet, és hogy míg
Gy. ur a többi kerületnek külön fejezetet juttat,
addig a karam kerületek mindegyikének halfelvétel
lel párosítja bele, ezzel azonban elkerülhetni
vélek, mivel mindenesetre érdekesebb lesz Gy.
ur a nélkül hogy mindjárt a nyolcz kerületek az
érdekelt elején megnevezné, azokat a feledésnek
tegéből egyenként támasztja fől, s a homályos
nyolcz egyenként ofzlatja el, és ugy jelöli meg
külön külön mindegyiknek halfelvétel.

A második része az érdekeltségnek
még érdekesebb, ott tüzetesen és kimerítőleg
irja meg Gy. ur a nyolcz kerület közigazga-
tási (törvényhatósági) és önkormányzati történetét; több helyen

II. rész

1875: 23. 9

igen szerencsésen fogtegeti és tisztázza Sz. ur az ellen
mondásokat, melyek a kerületek bekriszonya, és a
anya városegyéhez való társviszonyuk körül előfor
dultak, majd az ellenséges s nem összehangzó
egyes eseményeket a kerületek sorsában érdekesen
állításunak egymással szemben.

Végezetül a karanfebeli egyesült kerület
nek egy külön fejezetes szemmel tx. ur, mely az ér
dekeinek egy külön tekintetes szemmel egyik leiratunó részre.

Egyes állításaira és következtetéseikre vo
natkozólag észrevételeim, ezek előterjesztése azon
ban inkább egy tervezetemhez leiratas körébe tar
tandó, mert ugy tudom hogy Sz. ur jelen értekezé
sében ezen külön véleményét is fog csatolni; a tx.
ur által felhivott okiratok képezvén tehát a
munka alapját, a bővebb birálat csak azok
betekintése után irható meg.

Végre mindazon magában a szöveg
ben nem jegyzéseket teszem, a végett hogy ezek
hez tx. ur hozzájárul e? s a bevezetés szinén
kiegészítendőnek tartja e? az értekezés véle
körülsetni kérem.

Kelt Pesten 1876. évi nov. 16án

1397
875

Nagy Imre
lev. tag

Tisztelt Főtitkár ur.

Van szerencsém értesíteni, miszerint az Albert-érem birtokáig-
be a III osztály részéről az 1875 Nov 8 értekez-
letben megválasztattak tagokul

Vermin Lajos
Krenner István
Nendtvich Károly

Budapest 1875 Nov 12.

Szabó
osztálytitkár

1398
875

Venem 1875 nov. 13.

ct. 558.

Inclytae hungaricae academiae

scientiarum Pestini

Rector et Senatus universitatis Francisco-Josephinae Zagrabiensis

S. P. D.

Si Vobis, viri clarissimi, pro votis Vestris piissimis atque benevolentissimis, quibus non solum litterarum universitatis nostrae inaugurandae diem, verum etiam, quod magis laetamur, humanitatis artiumque liberalium profectum nationis nostrae prosecuti estis, nondum quae debentur gratias resolvimus, hoc ideo factum esse credatis velimus, quod cupiebamus idque agebamus, ut et universitatis hujus originis et solemnium ipsorum, quorum splendorem Vos quoque studiis Vestris sincerissimis auxistis, praeberetur quaedam et ante oculos poneretur imago. Quae imago expressa exstat in libello hoc ad memoriam eius diei laetissimi conscripto; cuius ad Vos, viri amplissimi, mittendi tempus advenisse vehementer gaudemus inque magno, si benigne a Vobis exceptus erit, honore ponemus. Ex hoc libello universitates litterarum celeberrimas et totius fere Europae societates doctissimas, inter quas Vestrum quoque nomen lucidi instar sideris splendet, gratatas nobis illo die intellegetis.

Auctoritatem exemplumque Vestrum sublime secuti, a Vobis ipsis excitati et confirmati nos Croatae, qui semper quidem viros omni doctrina eruditos, sed, si a Dalmatiae pristinis studiis discesseris, raros atque locorum temporumque spatiis haud exiguis maxime propter bellorum perpetuitatem disiunctos habueramus, has duas litterarum sedes, litterarum artiumque academiam et litterarum universitatem, quas omnia spectarent nostratia ingenia, quaeque omnes gentis nostrae viros doctos consiliorum voluntatumque communitate inter sese consociarent, diu poscebamus: quarum altera iam ante duo fere lustra aperta inauguratagque est.

1399/875

Auspiciis vero Imperatoris et Regis nostri Augustissimi Francisci Josephi I. litterarum amore et liberelitate generosissima nationis nostrae nobilissimorumque eius civium haec litterarum universitas nostra superiore anno est condita: quae Vobis, viri clarissimi, juvenilem porrigens dextram sese summopere nisuram, ne vana existant vota vestra atque omina faustissima, pollicetur. Nos Croatae, in ipso fere Orientis limine siti, doctrinarum et verae humanitatis Vestrae admiratores studiosissimi, litterarum studia maximi semper faciemus, inque regiones ad meridiem et solis ortum spectantes veritatis lucem ut diffundamus operam dabimus. Quod ut bene vertat faxit Deus Optimus Maximus.

Salutem Vobis dicentes plurimam atque sincerissimam, nummum memorialem, quem Vobis misimus, promissi nostri pignus, amicitiae vinculum, signum piae nostrae in Vos venerationis ut existimetis utque nobis favere pergatis rogamus. Valete.

Datum Zagrabiae a. d. IV. Non. Aug. a. MDCCCLXXV.

L. St. Spevec
h. t. rector

Typis Caroli Albrecht Zagrabiae.

Erk. 1875. nov. 15.

A zágrábi egyetem rectora és tanácsa
köszönetet mond közvetlenül a
megnyitáson jelen volt tanárok
közülemlékezete -
Mellékelve a Lemmek
József egyetemi
megnyitásáról kiadott
könyvet előfizetői.

1379
875

Az Olvasónak üdvet!

P. Terentiussal fiatal éveimben foglalkozám s még akkor fordítottam-le mind a hat darabját. Nyugalomba lépvén, most, harmincz néhány évvel később, ujra elővettem e dolgozatomat s gondos javítgatás után, megkísértendőnek véltem, vajjon megüti, legalább megközelíti-e a tudós birálóknak mértékét. E végre bocsátom jelenleg a Kisfaludy-Társaság birálata alá Terentiusnak Andria, Kappan és Önkinzó czimü három első darabját. Ha ezek kegyelmes találnak a birálók szine dött, a többi három, már kész darabot is, könnyü lesz rövid idő alatt lehetőleg kisimitva, a Társaság rendelkezése alá bocsátanom — Kellő tájékozás végett megjegyzem, hogy a szöveg használatában, a sorok beosztásában és ezek mértékének megjelölésében Fleckeisen Alfred kiadását követtem, mely Lipcsében P. Terenti comoediae czim alatt Teubner nél 1863ban jelent meg.

Terentius mértékei ezek:

1. Négyes, hatos, hetes és nyolczas jambicusok s ezekben az a különbség, hogy a páros jambicusokban négy, hat, nyolcz jambus van, sem több sem kevesebb; míg ellenben a hetes jambicusban a két jambus még egy szótaggal van megtoldva mindenütt, vagy a grammaticusok nyelvén beszélve, a hetes jambicus catalecticus (redundans), a többi nem az.

2. Hetes és nyolczas trochaicusok, hol ismét a páratlan hetes trochaicus catalecticus, egy szótaggal megtoldott. Négyes trochaicus csak egy pár fordul elő.

3. Vannak még itt ott, nintegy elvétve dactylicusok, bacchiacusok is; de ezeket mindenütt jambusokkal fordítottam.

Mivel pedig Terentius ezen mértékek használatában a legnagyobb szabad-

szabadságot követi, ugy annyira hogy a tudósok nagy bajjal s rend szerint csak is a sor végén legutol álló jambus és trochaeus láb szerint döntöttek-el az illető sor mértékét: kezdetben azt livém, legczélszerüebben cselekszem, ha – mivel Terentius mértékétől a mai drámai versmérték idegenkedik – az ötös jambust használom forditásomban. De nem vitt rá a lélek, hogy római eredetimet ne saját köntösében, hanem idegen szabásu ruhában léptestem fel. Nem vitt rá a lélek már azért sem, mert azt találtam, hogy a versmértékek eren váltogatásának Terentiusnál némi beltő oka is van, melyet ha forditásom elfogadtatik, tán majd bővebben kifejtek. Most csak annyit hogy a kéziratban a szélekben mindenütt megjegyertem, hol 6j., 7j. vagy 8j. azaz hatos hetes, nyolczas jambicutok sviszont 7tr. vagy 8tr, azaz hetes vagy nyolczas trochaicutok követ, keznek.

Eltértem Terentiustól a jelenetek beosztásában s mivel az által az eredeti semmit sem veszít, Donnerrel a mai beosztási elvekhez hódoltam.

Még csak azt emlitem, hogy az Eunuchus le forditásával megigyült a bajom. A németek az Eunuch-ot megtartják, de ez ellen a magyarban tiltakozik érzékem. Heréltnek forditani nem akartam. Választottam a Kappant, melyről tudom hogy nem kifogástalan.

Több mondanivalóm nincs, legfölebb ennyi: εὐγνωμόνων ἀκροατῶν δεηθόμεθα.

Ártam Pétnehárán 1875 nov. 16

A forditó

Jékács

Terentius

Publius Terentius

vígjátékai.

Az eredeti versmértékben

fordítá

Sebestyén Jenő,

nyugalm. tanár.

1825

64

1875.

Tisztelt jóuram!

Az I-sö osztály f. év. nov. 20-án tartott üzekezletéből az osztály nevében van szerencsém a következö velegjelentest tenni az összes ülésekre

Gr. Zichy Géza l.t. az akademia részén ohajtana megkapni Velenczéből a Marciana könyvtárból a Petrarcatöle „Lexicon latino-persicum comunicum" czimü kéziratos codexet, hogy azokat ahat. ö munkájában felhasználhassa, ezt a Külügyministeriumon közvetitésével minden nehézség nélkül megszerezhetni lehetne, a mint ez irant gr. Zichy Velenczéből megvan biztatva.

Az I-sö osztály azzal a képpel zárult az összes ülésekre, hogy a kivánt Codex kiadására méltóztassék megtenni a szükséges lépéseket.

Maradtam tisztelettel

Budapest nov. 26. 1875.

alázatos szolgája

Gyulai Pál

osztálytitkár

mar. 26

1401/875

(+1 dk)

65
1875

Tekintetes Választmány!

Az Izsó ostáby f. é. nov. 20án kelt átiratából, az ostáby neviben van szerencsém a következő felterjesztést intézni az ösztöndíjakra

Balassa Gábor, a ki a m. t. akadémia költségén magyar kastélyokat vagyis a régi Magyar építészet remekeit tanulmányozás végett bejárta Erdélyt, Bánát, Magyar Alföld részeket, tanulmányain közelebb és részletesebb elkészítése az Izsó ostáby valamelyik ösztönét.

Az Izsó ostáby azon reménnyel járul az ösztöndíjakra engedelmesen, hogy Balassa Gábor urnak, mint nem akadémiai tagnak, kérése részletesen elvégzésére fel-

maradván tiszteletével

Buda-Pesten nov. 26. 1875.

alázatos szolgája
- Izsó Pál
ostáby szobrász

ad 1401
875

Tisztelt Titkár úr!

A Kisfaludy-Társaság, mai ülésében, az irói s művészi tulajdonról tanácskozó akademiai bizottsághoz tagoknak megválasztotta

Gyulai Pál másod elnökét,
Bartalus Istvánt,
Keleti Gusztávt és
Szigligeti Edét ebbeli tagokat.

Tisztelettel felkérem, hogy értesítsék a bizottság üléseire ezen tagokat is megfelelőleg.

Budapesten 1875 nov. 24-dikén.

Gyermekinek

mint a Kisfaludy-Társaság titkárának

ad 1402

875—

(2 db)

56
1875.

Társtol Tekintes Nr.

Van szerencsém értesíteni, hogy az Ön által tulajdon sérelmére emelni tervezett
javadalmi birtoghan a mezei vétkeiről f. évi okt. 23-án tartott szemlebeli állapotban
Poldy Istvánt v. ki Zichy Antal, Arany László b. tagokat választottam meg.

Pro-Stam Társtolnak

Buda-Pest okt 25 1875.

Elnöki helyettes
Gyulai Pál
országgyűlési képviselő

1402
1875

I. 3666.

Zvon hlásí:

U. ovrátky z hradba

ad nov. 24

1402

1875

(2 dle 6)

Budapest nov. 29-én 875

Igen tisztelt Nagyságos Úr!

Becses megkeresése folytán bátorkodom
januárra bejelentett értekezésünk
czímeit ezennel tisztelettel közölni:

Tőlem: 1.) A zsír első" útja;
" 2.) Adatok a gerinczvégolya körüldaur-
sejtek finomabb szerkezetéhez;
" 3.) Az ütési falak medvehézagai;

Szeidemtől Krausz Fá-rolytól 1.) Adalék az ideg állomány vizsgá-latához.

Midőn ezeket becses tudomására jut-
tatni bátorkodnám, maradok

Igen tisztelt Nagyságodnak

alázatos szolgája

Dr. Schaffhausen

m. kir. egyet. magán és m. kir. állat-
orvosi tanintézeti nyilvános r. tanár.

1403/875

R. értekezlet

4 pont

1875 dec. 6.

Figyelmeztetés.

A III. osztály 1875. deczember 6. az osztályülés után tartandó értekezletén az 1875. nov. 8-án tartott értekezlet által két fontos tárgy lévén kitüzve, ugyanegyütt határoztatott, hogy az osztály tisztelt tagjai tájékozás végett azokról eleve legyenek tudósítva. Ezen két tárgy:

1. Az osztály költségvetésének tételei 1876-ra.
2. Szily K. rendes tag következő inditványa:

Tekintetbe vév, hogy irodalmunkban még mindig hiányzik egy oly időszakos folyóirat, melyben természettudósaink s különösen az ország természeti viszonyait kutatók, följegyzéseiket, leleteiket, megfigyeléseiket közzétehetnék,

Tekintetbe véve, hogy e részben az igényeknek sem az akadémia természettudományi értekezései, sem a külön dolgozatonként megjelenő közlemények vonatkozólag a hazai viszonyokra, sem a Természettudományi közlöny jelen alakjukban meg nem felelhetnek,

Tekintetbe véve, hogy e hiány érzete mindig többeket és többeket ösztönöz egy új tudományos egyesület, egy »Állat- és növénytani társulat« alapításának megkisértésére, bárha ez a különben is csekélyszámú szakerök előre látható szétforgácsolását fogná maga után vonni, a nélkül, hogy a kitüzött czélt biztositaná,

És tekintetbe véve, hogy a m. tud. akadémia — melynek különben is kötelessége tudományos irodalmunk észrevett hézagainak pótlásáról lehetőleg gondoskodni — e hiányon jelentékeny áldozatok hozatala nélkül is könnyen segithet,

inditványozom, fejezze ki a mathematikai és természettudományi osztály e l v i beleegyezését, hogy az eddig külön dolgozatonként megjelenő »Közlemények vonatkozólag a hazai viszonyokra« a jövő 1876-ik évtől kezdve időszakos — havi vagy évnegyedes — folyóirattá alakittassanak át, melynek feladata legyen **M a g y a r o r s z á g t e r m é s z e t i v i s z o n y a i n a k l e i r á s á r a** organumul szolgálni — intézkedjék továbbá az osztály, hogy a megindítás módozatainak megállapitására az érdeklett szakférfiakból mielőbb egy kisebb — talán öt vagy héttagú — bizottság hivassék össze, melynek javaslatai az esetben, ha majdan az osztály által elfogadhatóknak találtatnak, helyben hagyás végett az összes ülés elé a szükséges költségek utalványozása végett pedig az igazgató tanács elé terjesztethessenek.

Budapest, 1875. november 27-én.

S z a b ó,
osztálytitkár.

1404/875

Budapest, 1875. Nyomatott az A t h e n a e u m nyomdájában.

Figyelmeztetés.

A III. osztály 1875. deczember 6. az osztályülés után tartandó értekezletén az 1875. nov. 8-án tartott értekezlet által két fontos tárgy lévén kitüzve, ugyanegyütt határoztatott, hogy az osztály tisztelt tagjai tájékozás végett azokról eleve legyenek tudósitva. Ezen két tárgy:

1. Az osztály költségvetésének tételei 1876-ra.
2. Szily K. rendes tag következő inditványa:

Tekintetbe vév., hogy irodalmunkban még mindig hiányzik egy oly időszakos folyóirat, melyben természettudósaink s különösen az ország természeti viszonyait kutatók, följegyzéseiket, leleteiket, megfigyeléseiket közzétehetnék,

Tekintetbe véve, hogy e részben az igényeknek sem az akadémia természettudományi értekezései, sem a külön dolgozatonként megjelenő közlemények vonatkozólag a hazai viszonyokra, sem a Természettudományi közlöny jelen alakjukban meg nem felelhetnek,

Tekintetbe véve, hogy e hiány érzete mindig többeket és többeket ösztönöz egy új tudományos egyesület, egy »Állat- és növénytani társulat« alapitásának megkisértésére, bárha ez a különben is csekélyszámú szakerők előre látható szétforgácsolását fogná maga után vonni, a nélkül, hogy a kitüzött czélt biztositaná,

És tekintetbe véve, hogy a m. tud. akadémia — melynek különben is kötelessége tudományos irodalmunk észrevett hézagainak pótlásáról lehetőleg gondoskodni — e hiányon jelentékeny áldozatok hozatala nélkül is könnyen segithet

indítványozom, fejezze ki a mathematikai és természettudományi osztály elvi beleegyezését, hogy az eddig külön dolgozatonként megjelenő »Közlemények vonatkozólag a hazai viszonyokra« a jövő 1876-ik évtől kezdve időszakos — havi vagy évnegyedes — folyóirattá alakittassanak át, melynek feladata legyen Magyarország természeti viszonyainak leirására organumul szolgálni — intézkedjék továbbá az osztály, hogy a megindítás módozatainak megállapitására az érdeklett szakférfiakból mielőbb egy kisebb — talán öt vagy héttagú — bizottság hivassék össze, melynek javaslatai az esetben, ha majdan az osztály által elfogadhatóknak találtatnak, helyben hagyás végett az összes ülés elé a szükséges költségek utalványozása végett pedig az igazgató tanács elé terjesztethessenek.

Budapest, 1875. november 27-én.

Szabó,
osztálytitkár.

1404
875

Budapest, 1875. Nyomatott az Athenaeum nyomdájában.

12½ értekezlet
1875 dec 6.
6 pm

Bbest 1875 nov. 30.

Igen tisztelt tanár úr!

A beküldött kéziratot Pulszky ferencz már átvizsgálta; igen nagy dicséretről nyilatkozik a ferditásról, alig tett itt-ott egy csekély kis módosítást.

A clichék már meg vannak rendelve Londonban. Szeretném, ha legalább az első fele mindjárt az új év első hónapjában megjelenhetnék. Pulszky, úgy látszik, jól mulatja magát a revisiival; mert épen ma sürgette nálam a folytatást. Igen kérem, tessék beküldeni a készen levőt, hadd folytathossa.

Gratulálok társulatunknak, hogy tanár urat nyerte meg e nagy hatású munka ferditására.

Kiváló tisztelettel

alázatos folyója

Szily Kálmán

1405
875

és nem is kétkedik azt tenni, ha megnyerjük Goldziher Ignác urnak az Akadémia által közzétett „A mythologiai Eszmék jelen állása" című dolgozatát.

Az én kéziratom mintegy 8–10 ívre terjedne kiterjeszkedő magyarázatokkal. A régibb kézirat 30–35 ívnyire menő volna; az volna közölve, mit az utóbbi fél nem tehetsége; csak hogy ez még nyakasabb lett, és a Titán – Gigantes mythost, melynek alapjául a nagyobb dolgozatnak még nem volt szükségem, akarja értelmezni. A régibb kézirat már megjutalmazott a t. Akadémia előtt, az újabb még nem.

Ha ez utóbbi kéziratát a t. Társaság szíves lenne megszerezni, jegyzeteim felvilágosítást is kérni fogniam egy, amint ugyanis a szöveg alatt sorjában állanak, azon ívtöre rögtön küldhetném a kéziratot. Különben a pusztai utakon nem kívánkozik nagyon világot; és ifjúságom, hogy „a könyv felvilágosítója", melyről Kármán Tivadar szól, másban nem is állhat, mint egyedül a mythus-csomók bontogatásában; amit jegyzeteim, néhatalom valamerőn is, de hát csak megfejtésnek.

Még tisztelettel maradok

Kolozsvár, novemb. 30. 1875.

alázatos szolgája
Szabó Károly
a. k. lev. tag.

Utolsó posta Kisfaludy.

1406
875

Tekintetes Uram!

November 16-án kelt kiadónál és számtépve nagyérdekü, minden esetre becses levelét novemba 26-dikán vettem, mely nekem megbizás igénytelen irói pályám örvendetes továbbfejlődésének alkalmából az I-ső osztály „rég szavát; és azon értesítést, hogy a t. Akadémia Hesiodus magyar fordításán „kész kiadni most ugy ha azon jegyzetek belőle kihagyatnak, melyek a szöveg felvilágositására nem tartoznak."

Az elsőt csak kálával fogadtam, mint akki oly kitüntetésre, legyobb önkedvemben, oly nagylagaitól az oktalyuak, nem is számolhattam. Ezt nem is tulajdonithattam másnak, mint az örömnek, mely magában csakugyan egy egész embrecet, de fölég az oktály tegyeinek, mely oly dilettánsi is, mint szerény magam vagyok, tekintetbe sikeres venni. Tragédia az, Ömnek együtt legkenyébb kálám kifejezést.

A másodikra nézve szabad legyen megjegyeznem, hogy Hesiodusnak nemcsak Theogoniája van uálam képem, mint Kegyed levele tartja, hanem egyenként „Munkák és Napjai" is, s midőn hazám teljesen adja a külső egészben feamaradt müveit, a jámos türelmen kivül, melyek Goettling legjobb kiadásában CCXVIII számra mennek, de ama kázomhoz nem tartoznak.

A jegyzeteket illetőleg, ezek a Theogoniához különösen minden arra és azon igyekeznek, hogy a mythologiai regtélyeket megfejtsék, és amennyire tőlem kitelhetett, azok eredetét és jelentését kimutassák. Ezen a jegyzetekben praecipue kerestem azon magam is keveset adok. Tudom, egyáltze kikeresztelnetet látszanak a felfogtetése mondani, kivált nálunk, hol ez a Gymnasium-tudós egyetlen müvelőt sem kereshetett napjainkig; kivált ha a jegyzetek végig nem olvastatnak, s az első minutiát sem megbirálja az egészet, s az utolsó azonnal lemond a véleményről, a fok kiütött olgasnivalót is találhatni, azon alkalmasint igazságával megelégedni. Hanem azt szintén hittem, hogy ha külföldön ez esetek tudomásra lehetnének, a mythologiai eredetések megismernének némileg azon irányban, mely azokat eddig kizárólagos magyarázata, semmi megnyugtató eredménnyel sem jutalmazta, és

és nem is lépnék azt tenni, ha nem kívánják Goldziher Ignác urnak az Akadémia által közlésre „A mythologiai Eposok jelen állása" című dolgozatát.

Az én kéziratom mintegy 8–10 ívre terjedne kiterjeszkedő nyomtatási mellett. A rejlő kézirat 30–35 ívnyire menő volna, az által különben, mit az utóbbi fél nem valószínű; csak hogy ez még nyilvánosságot bír, és a Tildn-Epigafele mythost, melynek alapjául a nagyobb dolgozatnak még nem volt szükségem, nőv akarja közleni. A rejlő kézirat már megfizetett a t. Akadémia előtt, az újabb még nem.

Ha ez utóbbi közlését a t. Társaság szívesen lenne magának, jegyzeteim felvilágosítást is kérni fogtam itt, amint ugyanezt a szöveg alatt sorjában állanak, azon esetre rejtjén küldhetném a kéziratot. Különben a puszta vázlatok nem érdemelnek nagyobb figyelmet; és ítéletem, hogy „a könyv felvilágosítása" mellyel Kern mythus-csomók bontogatásában, amit jegyzeteim, néhatalán valószínű is, de hát csak megtévesztenek.

Tisztelettel maradok

Kolozsvár, novemb. 30. 1875.

alázatos szolgája
Szabó Károly
a. k. lev. tag.

Utolsó posta Kistarcsa.

1406
875

P. P.

Wir haben die Ehre, hierdurch Ihre Aufmerksamkeit auf ein Werk zu lenken, dessen Erscheinen in gelehrten Kreisen gewiss mit grosser Genugthuung begrüsst werden wird. Es ist diess:

AIOL ET MIRABEL. ZWEI ALTFRANZÖS. HELDENGEDICHTE ELIE DE ST. GILLE.

MIT ANMERKUNGEN UND GLOSSAR

ZUM ERSTEN MAL HERAUSGEGEBEN

VON

Dr. WENDELIN FOERSTER

PROFESSOR DER ROMANISCHEN PHILOLOGIE AN DER K. K. UNIVERSITÄT PRAG.

Ungleich glücklicher als andere Literaturen hat die altfranzösische eine ungewöhnlich grosse Anzahl ihrer Schriftdenkmale erhalten, die in den verschiedenen Bibliotheken Frankreichs, Englands, Italiens etc. handschriftlich aufbewahrt werden. Kaum mehr als die Hälfte hat bis jetzt Herausgeber gefunden, und gerade von den wichtigsten schlummert noch manches auf vergilbtem Pergament. Wenn es auch, besonders im Anfange, an methodisch geschulten Mitarbeitern fehlte, so ist doch der Hauptgrund dieser seltsamen Erscheinung anderswo zu suchen. Es gab in der romanischen Philologie nicht, was bei anderen schon längst der Fall war, ein gelehrtes Publicum, das mit thätiger Theilnahme ähnliche Publicationen entgegenzunehmen und für die verschiedenen Zweige der verwandten Wissenschaften zu verwerthen im Stande gewesen wäre. Nicht zuletzt ist es der deutschen Wissenschaft zuzuschreiben, dass auch auf diesem Gebiete in letzter Zeit ein bedeutender Umschwung sich vollzogen hat. Folgende Thatsache möge genügen. Es gibt heutzutage wohl kaum eine deutsche Hochschule, auf der das Fach der romanischen Philologie nicht einen besonderen Vertreter gefunden hätte.

Um so mehr dürfte es an der Zeit sein, Lehrern und Lernenden zugleich ein möglichst ausgedehntes Material zuganglich zu machen, an welchem sich einerseits die kritische Methode von Tag zu Tag mehr vertiefen kann und das andererseits unserer Kenntniss altfranzösischer Sprache, Literatur und Kulturzustände immer neue Quellen zuzuführen geeignet ist. Unter den Texten, die in dieser Beziehung auf eine hervorragende Beachtung Anspruch machen dürften, befindet sich derjenige, der in der vorliegenden Ausgabe dem gelehrten Publicum zum ersten Male geboten wird, die liebliche Erzählung von den Schicksalen des schwergeprüften Liebespaares

AIOL UND MIRABEL

die uns in einer einzigen Pariser Handschrift erhalten ist. Sie ist eine sogenannte *Chanson de geste*, d. h. ein Volksepos, spätestens im XII. Jahrhundert verfasst, uns aber in einer späteren Bearbeitung erhalten, die wir der Wende des XII. und XIII. Jahrhunderts zuweisen, und deren Versmass (Zehn- und Zwölfsilbner in bunter Folge) einen Einblick in die Werkstätte des mittelalterlichen Diaskenasten erlaubt. Abgesehen von dem Ertrag, den eilftausend bis jetzt unbekannte französische Verse der Grammatik, dem Wörterbuche und der Alterthumskunde nothwendiger Weise bringen müssen, ist unser Gedicht durch spannenden Inhalt und inneliegenden poetischen Werth zu den Meisterwerken mittelalterlicher Epik zu rechnen. Wir kennen nur ein einziges, das wir ihm an die Seite stellen möchten, das *Heldenlied von Raoul de Cambrai*. Werden wir in diesem von dem mannhaft-trotzigen Muth und der wild dahin stürmenden Schlachtenlust des Helden fortgerissen, die an die Schlachtenbilder der Ilias und der Nibelungen mahnen, so dürfen wir andererseits die Streifzüge und Irrfahrten des frommen Dulders *Aiol*, dessen am Ende der Glorienschein des Heiligen harrt, in Parallele setzen mit den in bunter Mannigfaltigkeit aneinander gereihten Bildern der Odyssee und Kudrun. Endlich zeichnet unsern Text, was wir ganz besonders hervorheben möchten, ein Zug aus, den er mit wenigen altfranzösischen gemein hat, nämlich ein launiger Humor, der eine Reihe der köstlichsten Bilder aus dem Volksleben uns aufrollend den verständnissinnigen Leser von Anfang an bezaubert.

Als Anhang fügen wir unserem *Aiol*, dessen Schicksale Eingang fanden in die italienische, spanische und niederländische Literatur, und die ein mittelalterlicher Chronist als wirkliche Geschichte behandelt, das kurze Volksepos von

ELIE DE SAINT GILLE

dem Vater *Aiol's* bei: es ist in einem lebhaften Ton erzählt, voll der spannendsten Abenteuer und schliesst mit einer gelungenen, durchaus unerwarteten Lösung, die einem guten Lustspiele alle Ehre machen würde.

Ganz besonders erlauben wir uns, auf die Zugaben des Herrn Herausgebers aufmerksam zu machen. Dem Texte, der in Bezug auf Dialekt und Schreibung die Handschrift genau wieder-

giebt, dieselbe aber zugleich an mehreren hundert Stellen bessert), sind grammatische, kritische und lexicalische Anmerkungen in der reichlichsten Weise beigefügt, die unsern Text als besonders passendes Uebungsbuch für Anfänger erscheinen lassen, denen auch das am Ende befindliche Glossar ein erwünschtes und sonst nicht leicht zu ersetzendes Hilfsmittel bieten wird.

Das Werk erscheint in eleganter Ausstattung, ungefähr 35 Bogen stark und wird in zwei Theilen ausgegeben.

Der erste Theil wird Anfang December vollendet sein und auf 20 Bogen den Text von *Aiol et Mirabel* enthalten.

Der zweite Theil soll Anfang nächsten Februar folgen und den Schluss bilden mit dem Texte des *Elie de saint Gille*, der Einleitung, Anmerkungen und Glossar.

Der Ladenpreis für den ersten Theil ist auf 9 Mark deutsche Reichswährung festgesetzt, und wird für den zweiten Theil, dessen Umfang entsprechend, ungefähr 6 Mark sein.

Der erste Theil ist einzeln käuflich, doch verpflichtet dessen Kauf auch zur Abnahme des dazu gehörigen zweiten Theiles.

Alle Buchhandlungen des In- und Auslandes nehmen Bestellungen, zu rascher Ausführung nach Erscheinen, an.

Wir dürfen wohl hoffen, dass auch Sie dem Werke Ihr Interesse zuwenden werden und zeichnen

hochachtungsvoll

HEILBRONN, im December 1875.

GEBR. HENNINGER

Verlagsbuchhandlung.

Pierer'sche Hofbuchdruckerei. Stephan Geibel & Co. in Altenburg.

1407/875

Nagyméltóságos Elnök

Nagyérdemű Akademia

Két év előtt Tóth Ágoston hon-
véd ezredes ejtelező tagnak aján-
lása rendes tagságra Pécsből, Ecseli,
de az illető osztályban támoga-
tásra nem talált, és évben egy
Egy személyen ajánltatott, de
mind a mellett, hogy az ajánlat
egy történelmi és Természettudományi
nagyobb új művem által, mely
igen Elnöklő lön bírálva, ha-
magában volt, ej az osztály
elnöke a Természettudományra nézve
a már évek óta ülő rendes tag-
ságnak betöltése szükségét hang-
súlyozta; ugyan akkor osztály-
a mathematikai, mely alkal-
tályához sorakoztam, azt elvetette.

E körülmény oda mutat, hogy
a harmadik osztályban egy pár

lélek, mely a hazai tudomány
fejlődése iránt legalább egy könyv,
s tény a tudomány apostalát
az Akademia körében nagyba a.
találjon!' mert, midőn minden
irodalmi munka különösen ha az
tér képekkel láttatik el költség-
költség pénzre és időre nézve
a vagyontalan nem képes úgy mun-
kálkodni a mint szeretné, és mert
különösen — a cél, jelen külföl-
di munkák fordításával egyszerűlni
a mi fölös a rendes tagok feladata,
nem érhet el.

Mind ezek után arra kérlek,
hárulják reám, hogy felkérjem
a nagytekintetü Akademiát,
szerelmetes a 2-is Osztályba
átlenni, és ezt annál in-
kább, midőn legujabban a
poroszfrancia háború tárgyá-
hoz fogtam, melyben minél több a
történelmi személyekre, mint

a

a kadtudomány fejlesztésére
szükséges vállyát.

mardekam

a nagymélto vagyon Elnök
és a nagytekintetü Akademia

alázatos szolga

Vukovics Sándor

Levelező tag

Budapesten 1875-ik évi Május 25-én

1408
1875

KIR. MAGY.
TERMÉSZETTUDOMÁNYI TÁRSULAT
TITKÁRI HIVATALA

BUDAPEST.

Lipótváros, Fel-dunasor 7. sz., II emelet.

530 ü. v. k. 875

1875 december 1.

Méltóságos Elnök úr!

A hirdetendő bizottság mai ülésén személyesen nem jelenhetvén meg, bátor vagyok a „természettudományi sorozatról" jelentésemet irásban előterjeszteni.

E sorozatra az aláírók száma ekkoráig 1290.

Az első kötet (Procter, Ueber Welten etwa Sonne, fordítja Dr. Császár Károly, az eredetivel összehasonlítja Szily Kálmán) még e hó folyamában meg fog jelenni; a II-ik kötet (Lubbock, Prehistorical Times, fordítja Ország János, az eredetivel összehasonlítja Pulszky Ferencz) február hónapban fog megjelenni.

Az aláírók száma lehetségessé teszi, hogy az igért 150 ív helyett 180–200 ívet adjunk; és 1877 végével, mint igérve volt, az egész cyklus az aláírók kezében lesz.

Mély tisztelettel

4 db

1409
875

Szily Kálmán
titkár.

Méltóságos Gregery Antal úrnak, a m. tud. akadémia alelnökének, mint a körgyűlő bizottság elnökének

Budapesten.

KIR. MAGY.
TERMÉSZETTUDOMÁNYI TÁRSULAT
TITKÁRI HIVATALA
BUDAPEST.
Lipótváros, Fel-dunasor 7. sz., II emelet.

1875 május 20.

A természettudományi Könyvkiadó Vállalatra

1875 május 20-ig aláírtak 1164 én;
közülök mintegy 700 az I cyklusnak is alá-
írója volt, 4½ száz pedig új aláíró.
A kiadványok 1500 példányban fognak
nyomatni.
Az 1875ik évi könyvillet ményeül
Johnson: "Hogy nő a vetés"
Proctor: "Más világok mint a mienk"
fognak kiadatni.

Budapest 1875 május 20.

Szily Kálmán
titkár

KIR. MAGY.
TERMÉSZETTUDOMÁNYI TÁRSULAT
TITKÁRI HIVATALA
BUDAPEST.
Lipót-körut, Fel-dunasor 7. sz. II. emelet.

1875 jan. 25.

A M. Tud. Akadémia Könyvkiadó
Bizottságának
Budapesten.

A kir. m. Természettudományi Társulat könyvkiadó bizottsága nagy örömmel vette tudomásul a M. Tud. Akadémiának e hó 12-ikén kelt s a k. m. Természettudományi Társulathoz intézett megkeresésből az iránt, (mely már a társulat Választmányi és Közgyülésén is tárgyaltatott) valamint azon legujabb határozottabb alakban kifejezett ajánlatáról, hogy könyvkiadó vállalatunkat évenként legalább 2000 frttal segélyezni szándékozik.

E becses ajánlatot a bizottság – a társulat választmánya által reá ruházott jogánál fogva – elfogadja és kijelenti, hogy a jövendőben e segélyezés mellett kiadandó müvek czéljaira (az eddig használt kitételekben módosítva) e következő" kitételt fogja alkalmazni:

Természettudományi
Könyvkiadó Vállalat
a M. Tud. Akadémia segélyezésével
kiadja
a k. m. Természettudományi Társulat.

A M. Tud. Akadémia azon akarójának, hogy a kiadványok az eddiginél is olcsóbb áron adassanak, a bizottság oly módon felel meg, hogy – a mely cyklus arányában – a legközelebb megindítandó 1875-76-77-ik évi 3 éves cyklusban kiadandó, legalább 150 nyomatott ívnyi terjedelmü munkák árát az eddigi – évenként 7 frt (3 évre 21 frt) helyett, évenként 5 frtra (3 évre 15 frtra) szabja

Örömmel vett tudomást a bizottság arról is, hogy a Jukes-féle geologiai kézikönyvvel – melynek kiadása jóformán 6000 frtot vett volna igénybe, s a fordítás külön – ben is nagyon tetemben – a M. Tud. Akadémia nem kívánja a Természettudományi Társulatot terhelni.

Kelt a kir. m. Természettudományi Társulat könyvkiadó bizottságának 1875-ik évi január 25-iki tartott üléséből

Schlesinger Károly

a term. tud. Társulat titkára.

12
1875.

KIR. MAGY.
TERMÉSZETTUDOMÁNYI TÁRSULAT
ITKÁRI HIVATALA
BUDAPEST,
Lipótváros, Fel-dunasor 7. sz. II. emelet.

1875. január 16.

Méltóságos Csengery Antal úrnak, mint a
M. Tud. Akadémia Alelnökének

Budapesten.

A M. Tudom. Akadémiának a kir. magy.
Természettudományi Társulathoz intézett meg-
tisztelő felszólításai társulatunk választmánya
mai napon tartott ülésében a legnagyobb örön-
nel vette tudomásul, s a könyvkiadó vállalat ré-
szére a M. Tudom. Akadémia által felajánlott
segélyezést a legnagyobb köszönettel elfogadja.

A felszólításnak megfelelőleg a módozatok
megállapítására a kir. m. Természettudomá-
nyi Társulat választmánya maga részéről

Dr. Balogh Kálmán társulati alelnök urat,
a könyvkiadó bizottság elnökét,
Dr. Báró Eötvös Loránd
Dr. Hirschler Ignácz
és Daday Lászlót választmányi tag urakat
küldi ki, hogy a Magy. Tud. Akadémia részé-

vől kihüldendő bizonsággal a jenforgó kérdésekes
megvizsgálják és a segélyezés módozatait közösen
megállapítsák.

Midőn ezt a mai napon tartott válaszvizsgá-
nyi ülés rendeléséből Méltóságod elé terjesztem

Kiváló tisztelettel vagyok

alázatos szolgája

Szily Kálmán

Tanfelügyelő e. kitűlt

A magyar nyelv történeti szótárának ügye.

A szótár-szerkesztő bizottság utasítása szerint eddigelé következő müvek vannak a Tört. Szótár számára feldolgozva:

I. A codexirodalomból:

Bécsi, Müncheni, Jordánszky, Viskovics, Virginia codexek, Ferencz legenda, Sz. Domonkos élete, Érdi, Érsekujvári, Keszthelyi, Lorántfi, Tihanyi, Festetics codexek, Példák könyve, Kazinczy, Nádor, Winkler, Veszprémi, Peer, Döbrentei, Fulcsér, Nagyszombati, Jeleki codexek, Benigna imádság, Pozsonyi imádság, Csoma codex, Orsolya imádság, a Debreczeni codex legendái, XVII. századbeli levelek (Nyelvemlékek II. köt.)

II. A nyomtatványokból:

Heltai, Károli, Molnár bibliája, Káldi Ó testamentom, Sylvester, Téleghäzi Uj testamentom, Pázmány „Karácsonra", „Predikácziói", „Lutheristák veretője" (Tallyai név alatt), és „Kempis Tamása", Heltai és Székely „Krónikája", Hyés „Predikácziói", Zvonarics „Postillái", Skultetus-Molnár „Predikácziók", Melius „Apokalypsisa" és „Herbariuma", Téleghäzi „Tanítás", Maskó „Bányász csákány", Dormenissza „Énekek", Zrinyi müvei, Verancsics „Memoria rerum", „Lándorfehérvár elvesztése", Csúzi „Zengő sipsó", „Magyar Verbőczi."

A most felsorolt müvekből kerülnek összesen 160,000 cédula. Ezekből a codexirodalombeliek teljesen rendezve vannak, úgy hogy a Codexszótár szerkesztését már megkezdhetjük s reméljük, hogy az 1876-ik év folyamában be is végezhetjük.

A nyomtatványok folytatólagos feldolgozására kérünk az 1876-ik évre ujra 1000 forintot

Budapest. 1875. December 8-án.

A szótárszerkesztő bizottság nevében

Szarvas Gábor

Dvelvtött.
Srótar
dec. 8

1410
1875

A Költségvetéshez 1876.

Nyelvemléktár.

A Nyelvemléktár II. kötetével elkezdetett
a legterjedelmesebb régi magyar nyelvemlék
az Érdy-codexnek kiadása, mely összesen körülbelül
64 ívet vesz igénybe, 1 kék, még pedig az
eddigieknél valamivel vastagabb kötetet
fog betölteni. Az idei (1400 ft.) költségből
kinyomattuk az Érdy-codexnek első felét
(Nyelvemléktár IV. = 31. ív), sőt még
a második felétől is 1½ ívet, — a mi
összesen 1397. ftba kerülnek.

ugyanis: a) 31. ív (IV. k.) nyomatása 930
1½ ív (V. k.) " 45
IV. kötet borítéka 12
IV. k. fűrésére 25
1012 ft

b) Metszetdíj, IV. köt. 360 ft.
Mellékköltség (szedőknek ajándék) 25
385. ft.

c) összesen 1012
385
= 1397.

Miszerint a megadott költségből fennmaradt
3. forint.

Kérünk most 1876-ra, az Érdy-codex
második felének (Nyelvemléktár V.)
kinyomatására, mégpedig:

a) 32. ív nyomatása 960. ft.
V. köt. borítéka 12
V. " fűrésére 25
997.

b) V. k. metszetdíj 360
mellékköltség
(szedőknek ajándék) 25
385. ft.

federésére,
összesen 385 + 997 = 1382.
1382. ftot.

Bálint Gábor, a Kazáni-tatár nyelv 'ainü munkája.

E kiadás megkezdésére 700. ft. volt rendelkezésre. A Nyelvt. Bizottság azt határozta volt, hogy kétféle (magyar és német) kiadás rendeztessék — oly módon, hogy a tatár szövegeknek külön magyar és német fordításuk lenne, a tatár szótár pedig két nyelvü magyarázattal készüljön. E határozathoz képest ez idén kinyomattak a tatár szövegek (1000 példányban) és a magyar fordítás (500. pld.) — s egyelőre közre is bocsátattak 200 pld. mint I. füzet. Most folytatólag a Kazáni-tatár szótár-ra kerülne a sor, mely mintegy 10 ivet fog tenni. Ennek revisiójáért, különösen a helyes német magyarázat megállapítása tekintetében, határoztatott Budenz J. bir. tagnak tiszteleti díj 100. ft., mely összeg még az idei költségből telik ki, a tatár szövegeknek még látra levő német fordítását pedig Budenz J. b. tagnak rak kellett elvállalnia, a kinek is e munkáért megajándékozott (ivére 30 ft.) = 150 ft., a jövő évi költség terhére.

Ez idén: a) Tatár szövegek nyomatása
5. iv. (à 42 ft, 1000. pld.) 210
5 3/4 iv, magyar ford. — 172,50
500. pld. (à 30. ft)
200. boríték — 4
386,50

b) Bálint G.-nak tiszt. díj
10 1/2 iv (20. ft.) 210
Budenz J.-nek, a tat. szótár revisiójáért 100
Mellékköltség (kedőknek ajándék) 3,50
313,50

tehát összesen — 700. ft

A Kiadás folytatására, nevezetesen a tat. szótár kinyomatására kérünk 1876-ra költségül:

a) 6. ív, német fordítás, 500 pl. nyomatása (à 30) 180
10. ív, 1000 pld. nyomtatás 420
~~500~~
500. német boríték — 10
200. magy. " 4
300 magy. " 6
~~füzés~~
füzés. 15.
535

b) Bálint g., titkolatlan. 300
Budavz J. (néme ford.) titkl. díj 150
~~Utlán~~
Utalási költség 10
" (postaköltség)
460

Összesen 535
460
995 — 995.

M. Ujvári Péter

Budenz József, Magyar. Ugor összeh. szótár.

Ezidei kiadatott a mar II. füzet, melytől
az idei költségre 3. ív esik.; elmaradt
a III. füzetből még 3. ív. E szerint
elmaradt a költségből

a) 6 ív, nyomatás (à 35.) — 210.
II. füz. borítók — 12
222.

b) 6 ív. tipsz. díj
à 30. — 180.

Összesen 402.

A munka folytatására, mely még körülbelül
20 ívet fog betölteni, a Nyelvtudományi —
tekintve a szedésnek sürübb voltát s más részt
méltányolván a kiadóhivatalnak sajátságos
nehézségeit — a szerzőnek ívenként
40. ft. tiszteletdíjat óhajt adatni.

Ehhez képest Kér 1876-ra,

Ebben

a) 7. ív. nyomatása (à 35) — 245.
III. füzet borítók 12
füzetben. 10
267.

b) 7. ív, tiszteletdíj (à 40) 280.

Összesen | 267 / 280 / 547 | — 547.

ad 1410
875

dcz. 10. 1875.

Mélyen tisztelt uram!

Mint az ide mellékelt dimenzió mutatja, f. évi augusztusban egy művet adtam be „Végletek" czim alatt a Telekyféle pályázatra. Mivel azonban ez iránti szándékom megváltozott, tisztelettel kérem, méltóztassék az említett művet a pályázók sorából kivenni, s ha csak lehetséges, nekem visszaküldeni. Ki legmélyebb tisztelettel vagyok

Temesvár, 1875. dec. 8.

alázatos szolgája

Lisky Gergely

tanár.

A pályamunkát visszaküldtem 1875 dec. 13-án mintegy a jeligés levél felbontásával egyszersmind a pályázók sorából kivettem.

1411

1875

72/1875 Ék. dec. 27. 1875

Mélyen tisztelt Titkár Úr!

Tétlly t. tag úrnak megbirálás végett rám bizott monographiáját azon szerény nyilatkozattal vagyok bátor visszaküldeni, hogy a munkának okvetetlenül javára lesz, ha szerzője, mielőtt sajtó alá bocsátja, egyes apró hibák helyreigazítása végett még egyszer revideálja.

Javaslatom okai a következők:

27. l. Erinys, a többi helyeken, úgymint a 155. 156. 198. 208. 213. 234. 239. 240 l. Juria

88. 90. 100. l. Neptun.

174. 240. l. Minerva ost.

Az „interpretatio Romana" megjárja valahogy, ha népszerű ismertetést írunk; de a tudomány különbséget tesz a két classs. nép mythologiája közt, s nem engedi a kettő egybevegyítését.

Klein állításait nem szabad oly fontosnak tekintenünk. „Für Philologen - mondja Ritschl Opusc. II. k. XX l. - sind solche, die auch nur eine Ahnung haben von philologischer oder überhaupt wissenschaftlicher Methode," ist das Buch f. s. i. Klein munkája: Geschichte des Drama's // freilich nicht geschrieben. sat.

17. l. A marathoni elegiára sat. re nézve számba veendő, amit Bergk Poetae lyrici Graeci 3. kiad. II. 570 skövv. l. mond.

1412/875

A bibliographiára nézve megjegyzem, hogy az nem teljes. V.ö. 282.l. és Bernhardy Grundr. II, 2, 173 sat. Silberstein határk. fiának értekezése „Die Katharsis des Aristoteles" Lpcz. 1868. mindenekre emlékét érdemel. — A karhoz időérett könyvészet oly munkákra utal, melyek nem a szóban forgó kari személyzettel, neveretenen számával, hanem ezek énekeivel, szövegi rhythmikus szerkezetével foglalkodnak.

A kádzeby magyarázata aligha elfogadható. A szöveg be conjectura által bekerült tőr maga is új igazolást kívánna.

298.l. Aristoteles állítása annyira kifogástalan, hogy az ellenvetés csakis félreértésen alapulhat. Aristot. definiálja, hogy mi a prologos. Hogy a „Perzsák" a „Könyörgő lányok" a kar föllépésével kezdődnek s ez nem prologgal: sőt egy vagy más változtatás a prolog definitiójában semmit.

303. lap. A színpadi hatás minden esetre sokkal erősebb volt, ha mind az Erőnek és Hatalomnak, mind Hephaestos-nak kísérői is voltak; mert a nézők közönség bizonyosan másképpen volna, ha látja, hogy egy lélek- s testileg halhatlan isten oly könnyen engedi magát három személy által a színpadra kíncsoltatni. Sőt abból azt következtetni: sőt azt is, hogy az Oceanidák karán kívül más kari személyeknek is helyett mutatkoznék.

Ezen új kar nem hogy fokozná hatást, hanem ezzenesen csökkentené. Milyen fogalmunk lehet az Erő-

vől

és Jolalaosról, mely segédekre szorul? Az Ilias I 399 skör. v. szerint Zeust akarták megkötözni "Hey ejdē Hē-
reidōr kai Hrēkōs Ādēgy, tehát a legfobb istent egy
félfi s két nőistenség s megistörténtvolna, ha Aegaeon
megnemmenti. Aegaeon egymaga elégségen, hogy az Olym-
piaiakat visszavigye.

130. lap. „Az első jelenet előtt hatásosabb volt, ha Ho.
phaestos valóságos színészt bilincselt - sziklához, aki a tám.
adó eljárás alatt arcvonásaival fejezé ki Zeus iránti da.
csos megvetését" stb.

Szerző itt modern követelést tesz az antik drámá.
tól, s elfeledi hogy a görög színésznél arcvonásokról szó sem lehet. Jobban álarcban játszott.

A rímre nézve. Pennes - régi praxis hasem a
régi theoria is tudta már a rím mivoltát. De az is igaz,
hogy nem minden rím annyival, az az művészeti szándék
nélkül való rím, véletlen rím semmibe sem veendő.
V.ö: Bekker Hom. Blätter I 185 skör. l. Gerber Die
Sprache als Kunst I 420 stb. II 162 skör. l. stb. Az
utóbbi mű az olvasóknak szükséges bibliogr.
adatokat is szolgáltatja.

5. lap. Piraeus helytelen; mert itt az athéni kikötő
van szóban a Πειραιεύς nem pedig a korinthusi Πειραιός
l. Piraeus csak költőnél és Ptolemaiosnál, Piraeus helyett

Magyarlanságok: pl. az Erinyes hajai közé higgód vannak
. kellesztve. Magyarul: az Erinyes haja kiggóbbal vegyes.
38.l. ifjabb fivére. Magyarul: öcscse.
69.l. szakállod hajait " szőrét
115.l. Aeschylosnak alátolja " ráfogja, rátukmálja.
290.l. mindannyian szabadsága " mindannyinak a szabadsága.
57.l. everlapát 58.l. everszer: 70.l. mozlér, sől túlnyomó
mozlét.
68.l. félezni istent nem hivé: nem hitte isten lételét.
218.l. megigéri elegel tenni
47.l. felnálélesztik pecsut költeni
89.l. Hogy soha Erő's Hatalom által nyernek el sibert.
sat. sat.

Tollhibák:

180.l. 290.	Egyptos	Aegyptos helyett	
57.l.	Stuttgard	Stütgart "	204.l. szály, szálly helyett
			41.l. kelölle, kelöle "
40.l.	utóétle	utól "	sat.
240.l.	utóérvén		
178. 290.l.	felelősség,	felelőssség "	
394.l.	codexel,	codexxel "	
190.l.	színésszel,	színészszel "	

Következetességből a helyesírásban: drama, de óda; Furia és Fúria és fúria; tragoedia, de kothornos, Egyiptom, de nem szittya, mi egészen helyes, hanem skytha. Ezeket Alexandriai Kelemen és Halikarnassi Dénes. sat.

Ennyit voltam bátor javaslatom igazolására felsőbbi.

Pélyen tisztelt Titkár Úrnak

Budapest 1875. dec. 11.

alázatos szolgája
Ponori Thewrewk Emil

1402/1875

Nagyságos ur!

Van szerencsém jelenteni, hogy a Repertorium II. kötete, mely a természettudományi és mathematikai czikkeket tartalmazza, még ez év végén, vagy legkésőbb a jövő év első napjain elhagyja a sajtót.

Miután azonban a jelen év elején, miként Nagyságod nak tudomásával van, a folyóiratokból és évkönyvekből kivont czimekhez, még az összes szaklapokban levő czikkek kiirása is kivántatott; ezen munkálat általam pontosan lőn teljesítve, a mennyiben a nagy tömeg nem csak összeirva, de rövid idő alatt kinyomatva is lett. Ezen munkálat által nemcsak az anyag szaporodott fel (10 ezer irótól 32 ezer czikk czimére) hanem a költség is tetemesen növekedett s igy az előirányzott összeget (mely körülbelől 20 ivre számittatott) a fentebb elősorolt elömunkálat és az első 16 ivnek szerkesztése felemésztette. Ezeknek előterjesztése után kegyesen kérem Nagyságodat, mélóztassék a felmerült költségeket meg ez év folytán a M. Tudom. Akadémia jövő évi költségvetésébe kegyesen felvétetni u. m.

a 17—52 = 36 iv szerkesztésére 20 ftjával . . .	720 ftot
52 ivnek nyomatására 40 ftjával	2080 "
összesen.	2800 ftot

Végül tudatom Nagyságoddal hogy a kimaradt 11,606 rovatelemül megjelent czikk czim-czédulákat az Akadémia irattárába helyezem el, egy későbbi kötet számára.

Magamat nagyrabecsülő kegyébe ajánlottan vagyok

Nagyságodnak

Budapest 1875. dec. 11.

1413/875

Kész nagyája
Szinnyei József

Az 1500-tól a nyomás
a 16 in fokolásig
visszalépés a fokolástól (2 kond) (ennek kell kitenni 1048 Ω)
és a 11.606 nyolcadik visszalépés. (2 kond) = (132 / 12 kV)

Ha nyomva tart az ív végéig vagy 52 in.

fennmaradó Report ; hanem

320

12 Octoberbet
1875 den 6.

Előleges jelentés
a Quarnero mikénti tett növényföldrajzi tanulmányairól az 1875-diki évben.

Alulirott arra vonatkozólag jelentem, hogy a Magyarországi magyar tudom. Akadémia egyetértése folytán egyik Kedvenc tervemet megvalósithatta, t. i. a Quarnero vidékének növényföldrajzi viszonyait tanulmányozhatta, Kötelességének tartja a Kitüntetésben adolgi mig tanulmányainak eredményéről részletesebb tudósitást nem ad, röviden abbeli működéséről jelentést tenni.

Elsőben Kitüntetésem Fiume környékének flórájának tanulmányozását célba venni, azonkivül megjegyzendőnek tartom a politikai Kaitag Kis terjedelmes területét természettudományi tekintetben Kis nem kevés Kitüntetésben való tartózkodásom alatt napjától Kezdve az egész Quarnero partjainak tanulmányozására határoztam el magamat.

Mintegy négy izben jártam be a vidéket, u. m. Sladovit-, pünkösd kor, julius második felében és augusztus elején és négy egymást követő napon.

Az 187⅘ diki tél enyhe Kivételi Kevésnyire és a rendesnél hosszabb időre terjedő tartama a Külömben a téli időjárás tekintetében alatt nem igen álló viszonyra terjedt Ki. Mondják hogy 20 ki óta Fiumében nem volt oly Kemény tél, mint az idei és nem tekintve természetesen tartott tanulmányaimat Kiterjeszteni, állithatom, hogy Kertészeinek eredménye nem lesz. Annyi a mennyi azonban fűtőkörü növényeket mutatkozott, oly volt, hogy feltételezem, miszerint a magyar tengerpart flórája legelső tavaszi ruhájában is, láthatom és ez oly ok volt arra, hogy maradjon tisztában. Részletes munkálatomban nem fogom elmulasztani, arról bővebben értekezni, hogyan magyarázom, hogy az alkalommal csak feltételezem, miszerint a mennyire az őszben Kimerő idő meg-

engedte, az nyári beállást javítom be. Fiume városának polgármestere Nyugtalította az itteni divatfényűzéssel összehasonlítva nekem Kurját, mely arról nevezetes hogy legjobb melegvizű úszómedencéi fából és vasrácsokkal van beállítva, de ízlés a lakást is otthonban tölti. A városi Kert szakértő úriasszonyokkal volt körülvéve, hogy nem tudtam időveszteségnek a szakértő Kertész vezetése mellett a szabadban levő növényekről néhány szavas felvilágosítást. Bejártam további Utamban a Semmering szorosát, a Reinavölgyet, az alsó Stájer, orszá, utakat, a Semmija völgy Keleti lejtőjét, a magyar Határt és az isztriai tengerpartot egészen Abbáziáig és a Drágavölgyet. Az alsó Stájer utakról még két, vagy három fából készült kilátóról is gyönyörködtem a tájban.

Az Isonzo vidéke gyönyörében mulattam a vidék második másodszori látogatásom alkalmával, pünkösd. Kor. Akkor bejártam az alsó Tarvisio-t, a Reinavölgyet, a Katarina hegyet, a alsó Plavse-t, a Semmija szorost, a alsó Beloveset, gyorsvonat, Grobnikot, a fiumei tengerpartot, az isztriai partot Volosca-ig és végre a alsó Stájer-t, melynek Leobenben szerzett ismeretségemet és járatlanságom Körülményben nem gyümölcsöztethettem, hanem csak alsó Stájer Kerület 1000 lábnyi magasságra.

Harmadízben július havában nagyobb helyekről ismételve Kerestem fel és azon Körül, hogy akkor az alsó Stájer hegyvidékét pontjára jutottam, be, járom még a Mariazellerbahn-i, a Semmering-i és a Bucsari-i ösvényeket is.

Az negyedikben, az ősi Kirándulásra hagyatkozott azon remény indított, hogy annál rendesen, az nyári hőség Körülményben majdnem a semmiről más ismét az őszi időt beállása után új képben fog megjelenni, de reményem az évben meghiúsult, mivel a nyári hőség maradt és a múlt őszi időt épen ott, találtam Kirándulásom Kor szeptember végén állták be, így csak Kerü Kirándulás után (Reinavölgy, alsó Tarvisio, Drágavölgy, alsó Plavse, Semmija szoros, Scoglio San Marco, Porto Ré) az első három napi viszakerülő ide, szára minden szentúti Kirándulást lehetetlenné tett.

Bátorkodom továbbá még azt is felhozni, hogy Különben kutatási is pünkösdi Kirándulásaim alkal-

mával annyival szegényebbé az általam bejárt kö-
lyök hosszfokbeli magasságát növényelterjedési
szempontból ismertetem meghatározni. Végül is
ezt követőleg összeállított növényjegyzékemben
fogok jelentést tenni.

A Kárpátokban találtam az általam gyűj-
tött növények rendek és fajok szerinti számát
következőleg: 1.) Equisetaceae 1, 2.) Polypodiaceae 13,
3.) Ophioglossaceae 1; 4.) Gramineae 36, 5.) Cyperaceae
11; 6.) Alismaceae 1; 7.) Juncaceae 2, 8.) Melan-
thaceae 1; 9.) Liliaceae 12, 10.) Smilaceae 4,
11.) Dioscoreae 1, 12.) Iridaceae 2, 13.) Amaryllidaceae
1, 14.) Orchideae 7, 15.) Najadeae 2, 16.) Aroide-
ae 2, 17.) Typhaceae 1, 18.) Coniferae 5, 19.) Sau-
rophyllaceae 1, 20.) Betulaceae 1, 21.) Cupuliferae
8, 22.) Ulmaceae 1, 23.) Celtideae 1, 24.) Ulmae
3, 25.) Urticaceae 2, 26.) Salicineae 6, 27.)
Salsolaceae 2, 28.) Amarantaceae 3, 29.) Polygo-
neae 8, 30.) Laurineae 1, 31.) Daphnoideae 2,
32.) Aristolochiaceae 4, 33.) Plantagineae 6,
34.) Plumbagineae 2, 35.) Valerianeae 2, 36.)
Dipsaceae 3, 37.) Compositae 94, 38.) Campana-
laceae 7, 39.) Rubiaceae 5, 40.) Lonicereae 7,
41.) Oleaceae 5, 42.) Apocyneae 1, 43.) Asclepi-
adeae 1, 44.) Gentianeae 4, 45.) Labia-
tae 40, 46.) Verbenaceae 2, 47.) Globulariaceae 2,
48.) Asperifoliae 10, 49.) Convolvulaceae 3, 50.)
Solanaceae 3, 51.) Scrofulariaceae 18, 52.) Oro-
banchaceae 2, 53.) Primulaceae 7, 54.) Ericaceae
1, 55.) Umbelliferae 27, 56.) Araliaceae 1, 57.)
Cornaceae 2, 58.) Caprifoliaceae 5, 59.) Saxifraga-
ceae 1, 60.) Ranunculaceae 17, 61.) Papaver-
aceae 4, 62.) Cruciferae 26, 63.) Resedaceae 1,
64.) Cistineae 3, 65.) Violaceae 5, 66.) Cucurbita-
ceae 2, 67.) Portulaceae 1, 68.) Caryophyllaceae
22, 69.) Malvaceae 4, 70.) Tiliaceae 1, 71.) Hyp-
ericineae 3, 72.) Aceraceae 5, 73.) Hippocasta-
neae 1, 74.) Polygaleae 1, 75.) Ampelideae 1,
76.) Oxalideae 1, 77.) Rhamneae 3, 78.) Euphor-
biaceae 3, 79.) Juglandeae 1, 80.) Amentaceae
ceae 1, 81.) Piperaceae 1, 82.) Rutaceae 1,
83.) Geraniaceae 5, 84.) Lineae 1, 85.) Acanth-
aceae 2, 86.) Oenotheraceae 1, 87.) Lythrarieae 1,

1

A math. s term. Bizottság

1875 dec 16.
99ik ülés

88.) Pomaceae d.; 89.) Rosaceae 90.; 91.) Amygdal.
Sect 4.; 92.) Papilionaceae 93.–

A gyűjtött fajok száma tehát összesen 594.

Végül legyen nekem megengedve, midőn a Magyarhoni botl. Társulatnak legmélyebb hálámat ismételve kifejezem, azokról is megemlékezni, kik ennek rajzhajtásainál érdemes segitségemre voltak. Első sorban kell megemlítenem Sadinelli Hektor urat ő Mltóságát, a fiumei m. kir. tengeri hatóságnál miniszteri tanácsost, ki kéz ében a m. kir. Földtani gyüjtését állította rendelkezésemre. Lutzoni Mészáros Sándor urat segédjét kitünő nyugalmazott kir. tanácsost, a co. kir. törv. akadémia volt tanárát Borbély Stahlberger Emil urat, kik mindenkor szives pártfogásukban részesítettek és végre dr. Schenzl Guido urat ő Mltóságát, ki a központi botl. intézet egyik legjelesebb növendéjét illetőleg rendelkezésemre. Fogadják e nemes urak e helyen is forró hálámat.

Budapesten 1875. decemberhó 12-én

Staub Móric
a m. kir. közgazdasági
tanár képző intézetnek tanára

1414
1875

Kedves Barátom!

Hivatalos levelére kiesek hiva-
talosan válaszolni.

A Chronologia még körülbe-
lül 33 ívre fog terjedni, tehát
emyi ívet a jövő évi költségve-
tésbe még bátran felvehet.

A mi a rövidítést illeti, kissé
furcsának találom, hogy még
eleinte zaklattak, hogy ezt meg
amaz is vegyem fel (például a
gyidónapsárt csak utólag erőszá-
kolták rám), most ellenkező-
leg midőn a mű félig már
nyomva van, rövidítésre nyomol-
nak. A munka jelen terje-
delmében fogadtatott él, azó-
ta csak a gyidónapsárral tol-
dottam meg; tehát előre lehetett
volna terjedelmét is kiszámí-
tani. I habár a nyomatás
kezdetekor nem bántam vol-
na ha egyetmást (ismét például
a gyidónapsárt) elhagyatok, most

II vozt

1875: 34. 7

midőn a mű már félig nyom-
va van, a nyomott szaka-
szokban hivatkozás történik
a későbbi szakaszokra, kiha-
nyásról vagy rövidítésről többé
szó nem lehet. Sajnál nem
marad más hátra, mint a
hátralevő 33 ív költségét va-
lahogy kiszorítani.

Egyúttal igen kérem, szives-
kedjék intéglédni, hogy a nyom-
dában gyorsabban dolgozzanak,
ha így haladunk, soha vége nem
lesz, jedig már tessessől lecsessől
elmutam ez isponyu correcturát
s geretném már leráznu nyakam-
ról. Ajánt ujra kérem szürgesse
komolyan a gyorsabb szedést.

Multkor írt levelemet fi-
gyelmébe ajálva, kiváló tisz-
teletel vagyok

Egyergom 14/12 875

barátja

Kuny Mándusz

14/12 875

ATHENAEUM

irodalmi és nyomdai részvénytársulat.

Budapest, december 16. 1875.

Folyóirtelendő Traknói Vilmos urnak helyben.

Becses rébeli felszólítására van szerencsénk a Történelmi és Társadalmi Értekezések szedésében levő és (azon) kiszedett műveket feljegyezni, melyek még nem lettek számlába állítva:

Köz munka: Konek: Statistika. Corrigálással 47.37
" " Galgóczy: Varga felett a 2ik ivből (½ iv) ... 11.90
" " Wenzel: Visszapillantás a Curia működ. most elkészült 1–8(9)½ iv.
" " Weszelovszky Tört. tanulmányok czímű könyvnek 305 f. 17 kr.

Társadalmi { Kiszedve: Pauler Tivadar: Emlékbeszéd Csatskó felett 1 iv
" { Keleti: Visszapillantás közgazdaságunkról 2 iv correcturában

Történelmi { kiszedve: Pesty Fr. A szörény vármegyei etc. I. 1,2 imprimálva, 3–5-ig correcturában (6)¼ ivig
" { Szilágyi Sándor ifj. Wesselényi M. élete. I. 1–7ik ivig szedésben, de a munka törlést szenved.

Ezen értekezések Garmond szedése 23 f 80 krral, a petit és táblázatos szedésért kárpótlás fizettetik.

Tudom. repertorium II. kötete 38-ig kinyomva (39–42-ig correcturában van) kéziratszerűleg a szerzőtől kapjuk. Ára 39 ft – példányonkénti 750.

Knauz: Korlan 1–44-ig kinyomva 45–47-ig imprimálva, 48–49 correcturában, és circa 50–59-ig tehát 10 ívre táblázatos kéziratban van. Közönséges szedési ára 21 ft., petit és táblás szedésért kárpótlás fizettetik.

(Amelyhez mellékelve)

Kiváló tisztelettel
az ATHENAEUM nyomdai
IRODALMI ÉS NYOMDAI
RÉSZVÉNYTÁRSULAT

1416
1875

Sorozata

A M. T. Akadémia kiadásában megjelenő folyóiratoknak.

		Hány pél. czímsza. lány van kinyo. mandó egyé.	1 ívért kivánt ár		Bori. ték	
			frt	kr	6 tizedel	ft	kr
I	Akadémiai Évkönyv	500	1				
I	Ungarische Revue	750					
II	Archaeologiai közlemények	500	2				
III	Archaeologiai értesitő	500	3				
III	Monumenta Archaeologica	500	4				
I	Akadémiai Értesitő	600	5				
I	Történettudom. ért.	600	6				
I	Természettudom. ért.	500	7				
I	Philosophiai „	500	8				
I	Nyelv és széptudom. „	600	9				
I	Mathematikai „ marad	500	10				
I	Társadalmi „	500	11				
III	Nyelvtudom. közlemények marad 500	600	12				
III	Mathem. és term. tud. közl.	500	13				
II	Történelmi Tár	500	14				
II	Monumenta H. H. I. osztl.	750	15				
II	„ „ „ II „	750	16				
II	„ „ „ III „	500	17				
II	„ „ „ IV „	500	18				
I	Török magyarkori emlékek	500	19				
I	Akadémiai Almanach	600	20				
II	Archiv. Rákócz. (I. oszt. VI.k.)	500	21				
I	Repertorium	750	22				
V	Nyelvemléktár	600	23				

1417
875

Az e sorozatban említett művek egy-egy ívének nyomdai kiállitását a fentebbi, saját kezemmel irt árak.

ban elvállalom, s a feltételeknek, melyeket
olvastam és megértettem, magamat alávetem

Budapest december 1875.

Vida 15/XII 875.

Tisztelt Barátom!

Ha tőled minél nyugtalan legegyenesebb
lesz 19 ikrére az Igazgató Tanácsa
egyhez nem kívánni.

En utólsó rendkívüli gyűlésünk
után, közgyűlésre, úgyha jutottam, hogy
csuk ártyn ajulladási folytán a mi gyár
napjy levegőre nem mehetek, így fajúdva
hogy Soldgnek adott utólsó tisztelettnél jelen
nem lehettem

Nagyon sajnálom ezt mindazáltal

1418 ohnehin sehr ähnlich

875 (Vida) Lingard Mengher

Buda 16/XI 875.

Tisztelt Barátom!

Ez alkalmat szívesen ragadom, hogy belső ministeri helyzetről, egy s más ügyről és tervről barátilag veled értekezzem, egyszersmind pedig nyílt ütközetre hívjalak. Bizalmas dolog, akár

A Cultus ministeri állásról tudtok bizonyosat adni? Nekem még nincs semmi jelentős adatom, a hogy mondják. Sőt ellenkezőleg a gondnokság

Jelentem hogy egyházkerületem ügyében

Szívélyes üdvözlettel

Deák Ferenc barátod

Lonyaypetrichevich

Buda, 1875. szept. 19én.

Tisztelt barátom!

Éhó fröl Kell becses leveledre csak most válaszolhatok, minthe akartam várni a Közlekedésügyi ministeriumtol intézett megkeresésem folytán Zsigmondy Gusztáv főmérnök urnak megérkezését; neki atlam ál a kiszámításokat, hogy azokat áttekintve, nekem az ügy iránt jelentést legyen. Mihelyst ez megtörtént, az összegel azonnal utalvány ozni fogom.

Vagyok szives üdvözlettel és tisztelettel

őszinte barátod

Lónyay Menyhért

A' Nyelvtudományi Bizottság működése 1874/75 ki évben.

—

A Nyelvtudományi Bizottság működése az utolsó években megszokott, úgy tudni az együttes vagy al-bizottságokbeli. Együttes működése, a' sokoldalu vélemények adásokon, bírálatokon, szóval a' folyó ügyekben kivül. legjobbkor a' helyesírás körüli tanácskozásokban állott, mellyeket be is fejezett. Az irodalmi nyelv mint mindenütt, úgy nálunk is, a' nyelvnek történetjából néha többet, néha kevesebbet tart meg, de bár mennyire kívánandó sőt kétségtelen is az ennek szaporodásához és változásához képest elfogadni az újításokat, a' nyelv történetétől nem szakadhat el soha. Az irodalmi nyelvnek emez' kétra és előre való tekintése a' helyesíráson is visszatükröződik, s azért ennek egyöntetü megállapítása szinte lehetetlen. Mert mégis határozni kell, az csak lassan történik meg. — A' Bizottság Nyelvtudományi Tézeményeiből a' XI-dik kötet készült el, Stumpfalvy Gáltól, a' melly az ősmagyar nyelv grammatikáját, szótárát és fordítását eredeti szövege. Ehhez fogtak hozzá. Ezzel immár egy nagy nyomatéku korszakos nyelvi birtokába jut a' magyar nyelvtudomány. Az említett tézemények XII-dik kötetének I. füzetét Dr. Ring Mihály értekezései a' Catull. költeményeiről, és a' régibb görög regényről,

1420
875

Hunfalvy Pál adatai a magyar nyelvből, és Edelspacher Antalnak ily czimü értekezése: Rumun elemek a magyar nyelvben tölthik be.

A'mi az al-bizottságok működéseit illeti, Budenz József, Szarvas Gábor és Szilády Áron szerkesztése alatt három kötet jelent meg a Nyelvemlékekből, a melly a régi magyar Codexeket és nyomtatványokat első kiadásban terjeszteni akarja. † - Továbbá Budenz József és Fogarasi János ellenőrzése és felügyelete mellett Bálintz Gábor a † Kazáni tatár nyelv dalait és meséjit készítette nyomtatás alá, a mely már annyira haladt, hogy a munka a folyó év alatt ki fog adatni.

Végre a magyar nyelv történeti bővítésére is határozatban fekszik az előleges munka, a mellyben a Codexek és régi nyomtatványok szavai kivonatban kiadásban állnak, mellyben számos fiatal emberekkel másoltatnak: Az egészről a vezető felügyeletét a Bizottság határozólépen Budenz Józsefre és Szarvas Gáborra bízta.

A' Nyelvtudományi Bizottság megbízásából a' Magyar Nyelőr IV-dik és folytatása dr Szarvas Gábor szerkesztése alatt, és † a' Magyar-Ugor összehasonlító Szótár-t Budenz József készíti, a' mellynek folyó évben második füzetét fogja kiadni.

Hunfalvy Pál.

Ezt I. kötetben van a' Bécsi és Müncheni, a' II-dikban a' Wesprémi, Decr, Winkler Sándor, Gyöngyösi, Thewrewk, Kriza, Bod, a' codex III-dikban a' Nádasdi Codex, Sz. Domokos élete, Virginia Codex.

† utazásából elhozott

A' Nyelvtudományi
Bizottságnak

1874/75-dik évbeli
működése.

Jelentés.

Az optáty ~~megbízásából~~ pótlólag

Az ideiglenes Sámuel-díjra ~~ezen~~ évben a tavalyi (1873. évi) tárgyban nyelvtudományi értekezések.

Ugyanezen az Akademiai Értekezések (Nyelv- és Széptud. Köréből).

a M. Nyelvőr hiányos megjelenése miatt

a Középiskolai Programmok közül található a Kkerül,

melyekben még 88 kisebb nagyobb fontos jár (Magyarházi). #.

~~a Nyelvőrből~~

Mind ezek közül megint, tekintettel arra hogy ezúttal a Magyar nyelvészeti kérdéssel foglalkozónak előnyére kell adnunk, legintább kívánik, a csekélyszám, ~~egy~~ lehet mondani, egyedül mértékben a Sámuel-díjra érdemes - ez a kettő!

Szilády Áron: „A ~~Ly~~ névről" 1873. M Nyelvőr 11-17. 104-110 200-209. ll.

és

Joannovics György „A ner névrag". MNyelvőr 1873. 152-157 210-215 254-259 296-304 ll.

A két értekezés tárgya egymástól nemben különböző s távol eső, úgy hogy nehéz az egyiknek vagy a másiknak kulejdonitani nagyobb érdemet, kevésbé mindegyik ~~is~~ a fölvett kérdés egyenlő fontosságát és nehézségét mellett, önálló érdemleges dolgozat, mely nyelvtudományunkat előmozdítja. Így a jutalom odaitélését az optáty megválasztására hagyandónak, vagy tán épen a sors alá vetendőnek véltük, s itt csak a két értekezés rövid jellemzését akartuk előterjeszteni.

1421/875

Szilády egészen a magyar nyelv régi korából fogva, s a régi, még nem magyar területéről összegyűjtésén az eddig elsorolt magyar tulajdonnevekre akadt, s annak rendszeres tárgyalásában nekik helyet jelölni. Azaz: ő — abból kiindulván, hogy a helynévi értékű főnevek egyes szám 3dik személyű birtokos ragjukat elvesztvén, a helynévi értékből kiinduló névfejtegetésben — a nevelők nagy többségén tankönyvvé a név-képzés rendjét, s így legelőször olyan úton indult, mely valóban tudományos alapra vezet, felfedni a névmagyarázás ügyének, mely eddig főtörmán csak kapkodó tévelygő volt. Eddigi eljárásában „egyes neveket etymologiai fejtegetésén kívül, melyben itt-ott talán még kétség fér, akkor fontos tény feltüntetésén kívül, melyben itt-ott talán még kétség fér, akkor fontos tény feltüntetésén kívül, melyben itt-ott talán még kétség fér, akkor fontos tény feltüntetésén kívül, melyben itt-ott talán még kétség fér, akkor fontos tény feltüntetésének központjának. I. hogy a helyg.-névi értéket csakis akkor a személy-névi érték után keletkezett" II. hogy a köz-névkincsben elsőnek csak főlötte megrögzött képzési nyelvképzési képzésről egyes a megkülönböztetésre törekvő név-képzés (nem pl.) abból számára helyét elfoglalva, s a köznévi képzéstől elvonva. Bátran remélhetjük, hogy Szilády e nyomozásai, ily úton és módon folytatva, nagy részét tudja világra hozni a m. nyelvkincs elvesztett régiségeinek, a mennyi még a nevekben lappang.

Joannovics „a nak nagy tudós" — értekezése mint általában az ő nyelvtudós működése, az új jelenkori gyakorlati nyelvoktatmálat helyességét körül forog. Kiindulván abból, hogy a nekem tárgy a mondatban elsődlegesen csak tárgy-tárgy (complemens objectif) szerepével jár s csak innen támadt birtokos-viszonyi (genitivus) értékét, megmutatja hogy ily tárgyi birtokos viszonyi értékét csakis a birtokos után a régibb és újabb nyelvben a birtokos/személy-ragozást. E mellett a kérdést oly részletezéssel tárgyalja, melyből a birtokos ragozásának gyakorlati helyes használatát meg is ismerhetni. Bár tárgya nem új, hiszen minden grammatikának kell vele foglalkoznia, Joannovics mégis annak tárgyalásában új önálló felfogást tanúsít, s valóban érdemleges eredményre is jut. Jelesen ki kell emelni, hogy az utolsó IV. részben egy eddig divatozott theoriának kimásolásságát megtörte, mely a birtokos/jónak nek és vagy nek nélkül való kitételét csakis a tárgyhoz építette. a birtokos- vagy birtok-jónak használhatóságát alapította. — Hosszabb adatgyűjtés, finom észlelés és világos a gyakorlati nyelvben alkalmazott tárgyalás tesznek e részletet a helyes magyar diction szabályozásában nélkülözhetlen igen becses dolgozattá. —

A Könyvkiadó Bizottság az
1874/5-iki akadémiai év folyamán
oda alant nevezetes lépések ren
kitűzött célja feladatainak megol,
dása érdekében.

Azon meggyőződésre jutván,
hogy eddigi alapítása, mely pedig
a megrendelésére elkészült fordí,
tások Rath Mór kiadásában
latnak napvilágot, a munkák
gyors megjelenését és széles körben
való elterjedését nem tette lehetővé,
~~egyenes~~ ~~közvetlenül~~ egy a
nagy művelt közönség igényeinek
megfelelő" Könyvkiadó vállalat,
nak közvetlen megindítására
határozta el magát.

*

Ez "előfizetés alapraj felhívás
januar végén bocsáttatott köz.
Az eredmény igen kielégítő".
Április 15-ig 1017
819
867
előfizető" jelentkezett.
A Bizottság midőn e 3
hónapos megindítása, pon re

kára valperűsch a természettudo,
mányokra is kiterjeszkedni,
mindhogy e téren ugyanazon
feladatnak a M. K. Term.
Társulat szintén polgál.
Inkább arra határozza el
magát, hogy e Társulat
előtti tárgy. és anyagi
tekintetben részesítve azon helyz,
zetbe hozassa, hogy hasznos,
nyari meg olcsóbban ajt.
Évi 2000 fr segítséget ~~kér~~
ajánlok meg; mire a Társulat
~~kor~~ természettud. Folyóiratá
vállalatának előfj. árát
évi 7 frol 5-re szállítsa le

Kívánatának
Debrecenben

1422
1875

Határozati Javaslat.

Tekintve egy névtelen szövetkezésnek az akadémia épületében és egy az akadémia által subventionált folyóiratban, a vidéki időszaki sajtóval szött összeköttetések, sőt a fővárosi tanácshoz intézett felirat útján is folytatott azon törekvését, a mely szerint bizonyos nyelvészeti nézeteket határozatilag és testületi tekintélyel terjeszt; –

tekintve hogy ama szövetség néhány tagjának az Akadémiához való viszonyánál fogva, és a szövetkezés összejöveteleinek helye és organuma által azon vélemény terjedez, hogy ez utóbb az akadémia helyiségével folytatják az üzelmet:

az akadémia pedig egyenesen károsnak tartja, ha tudomány és irodalom kérdései eldöntésében valamely testületi tekintély súlybavetése gyakoroltatik:

kijelenti:

hogy azon orthologiai mozgalomban, mely a Nyelvőr című lap által indíttatott, és szervezett tanácskozmányok végzései által igyekszik a közönségre hatni, semmi része nincsen.

1423

875

Toldy Ferencz

S. dec. 19

S. okt. 16

Kedves Barátom,

Kérlek, mondd valami jóban, hogy vagyunk igazságunkra tálva? Ha nem volna, a fegyházban ugyben még is csak találnánk meg pedig elmúlhatlan, hogy Lisznai a Major Elöknek, Ezredes jelentse, hogy sem kabad Ezte van.

Ezen ítélet ellen fogjuk valamint kataszja, mi Testi őt is fogjuk, Egyetlen, Klein Jakab, a volt, és most in-spe kalandlók, a napokban hogy minden hír nélkül maradj. A Major Elnök, kinek az ő fiatal, nem látja kajtatásnak lenni az ondatok jövő évi szept. végig való kitörjesztésén, s úgy fog

(8.16) 1920/875

(8 db)

S. dec. 19.

Post

Likták barátom,

Kerlek, mondd nekem jókor, lehet vasárnap igazgatósági ülés? Ha nem volna, a Képviselői ügyben még is csak Ellene még pedig elnökileg, határozni. Úgy Lichtenberg a Blasius Elnöknek, Eiválik jelenleg, régi. nem kabad Ezze van.

Ennyi róla és fogadd valamint határozza, mt. Testre öt is fogjuk, Engelhart, Klein Jakab, a volt, és most in-spe Lakonbók, és szeretném hogy mindnyájan kér nálunk maradj. A Blasius Elnök, Sievert nov. 7 jóttan, nem látjuk hajlandónak lenni az óvadékok jövő évi Jan. végig való kitartására, s így 500

(8 db) 1424/875

Mondanom gazdálkodás a bírók, s az eladás tárgyának olyanoknak elkerülhetőnek, mint ha bírói hatáskörbe tartoznak e.

Jelen ügyben az általános jellegű kérdés szükség nélkül mellőzendő. Ilyen az ügyek különleges körülményeire való tekintet, ha utalványozásról van szó.

Péterfi Ignác

Földy

Tisztelt Barátom,

Ne nehezteli ha bátorkodom Tiged figyelmeztetni egy scandalumra, melyet orvosolni, úgy hiszem minden áron kell. A Tarn Bizonak egyik publicációja borítók, ján HUNGARIE áll. Nem kérdés: szabó Jóisinké, Takácsé v kiér az elnézés,

de hogy a példányokat egy szelig
vitez a kell vonni s ily bonitkot
nyomatni, alottam kétségte-
lennek látszik.

Ezen tekintem, ne nehezteljen,
de az morális impossibilitás
hogy az Akad. kiadványa így
menjen ki a világba

Tisztelő T

Kedves barátom,

Mélt[ó]ztatlak Nagy Ida és L. Nyáry Alb.
nak nőkére c 75 fe díjt beszedni
utalványozni, s az utalványt az
Adóhivatalnál (Kalapellen 1.k.) elvál-
dani.

Előleg kamatilleték

Bp. okt. 30 1875.

Jókay

utalvány nov. 1.
1875

Kedves barátom,

Mélt[ó]ságodnál e 24 diz aligazáli-
Szárazmán Lapott Bóary e cé-
ma. A Ministerium e 124 diz.
beligyől Bóary megpotvanyat
felhuldam, vima fogja aligazáli,
mert az "megbagyása Ból Ki-
pótlette a fing Képviselő Bóary, s
akkor a fővl. Királyi más
fel is terjeszthette.

Jó reggelt. Líkhlód Földy

Megpotvanyosítani ki, ei Estek edd Ebéd.
Lynch Veggyesfel, & Lovas horrám.

Ordery mogą być
wydane w urzędzie
dnia 25/II 74.

Kedves barátom,

Kérjük vissatáldod kedves szeretetedet a photographiát.

Mindazon jeles privata correspondentia papiai, kivonatait

1. Szilágyi Sándor Kámára egy ív

tehénypénz.

2. Egy ar akad. Kámára küldött könyv.

Áldd

Kedvelő

Toldy

Vegye 1. 47/B

Kedves Barátom,

Debreczenből küldött levelemre minden valószínűség szerint meg fogsz haragudni. Ha hiányaink pótlásának sürgős kívánatát, a szükséges munkának az árát elküldöd nekem.

A könyv anyagát közé, a mennyire lehet, a szerzők a kéziratban.

A hiányzó példányok dolgát gondolom a nyomdával fellebb elintézni.

Kérlek, mielőbb küldd Debreczenbe a már megtett munka árát, hogy elkészülhessen.

Üdvözlettel

T

Pest, május 5 1876.

Kedves barátom,

Még ma mind nem tudok, lábbajom miatt, járni, s így az I. Oktáby mai v. hétrapatvári ülésében nem jelenhetek meg. Mondd ki, ha kívánod, az elnöknél.

Ha netalán tanácskozási volna a vállalat részéről, kérlek, kerested elé a Dankó gondolatmenti indokolt ajánlását, s add az én idei perfunctorius ajánlatom mellé.

Ezt a nyugtalanságot is gondjaidba ajánlom.

Sikeres jó barátod

Jókai

Szeretném, ha a Főv. Kép. munkálatairól a Jelentés az Értesítőben megjelenne.

Élni kívánok, kérlek, juttasd a halgató által kívánt.

Dr. 20.

Tisztelt barátom,

Hogy Komlós Leóval, egy lakom a Rózsavölgyi-Nyomdában, mely nagyon kiköti, hogy a Szerződésben dolgozik velünk, megörvendeztetnéd, ha Kéziratát valamelyik ma megjelenő lapunkban, s utalványozni ma még tudnánk, ez hogy lehetséges is lenne, Hozzád

4. K.

Igaz barátod

Földes

Uhudlerpálinkában

20/XII

Repertoriumra 1874-ben elővánnyaxva vala ..... 1250.

Ugyanennyiről 1874-ben
Ozéndákére 718. 4
..... 15. 92.
136 96 = 136.96.

Kerb. január 160
" " 200.
" " 140.
" " 140.
" " 320.
980 = 980.
Nyarda 1-28. 1092. = 1092.
2208.96 = 2208.96.
1586 " = 958. 4
vau
Repertorium II. kötetére 1875-re elővánnyaxva ~~volt~~ ..... 500.

Ebből már rendbányoztatott:
Ozéndákére a II. kötethez ... 90. 32.
az I. kötet bachirozása ... 57. 37.
eddig - 147.69 147.69.
Vau ehát még ..... 352 31.

az I. kötet nyardai számlája a 29-46 iv, elősző
borítók ..... 796. 47.
ez kitette az elővánnyaxot. 444. 16.

1425
1875

Zgłoszenie Taśmy.

Repertorium

3. Igaz Dániel, baron. nyug. lelkész, (Lakik jelenleg Budán, a Császárfürdőnél szállodában, Úgyhaz épület, I. 12. 131ik szám) 200 ft-ról szóló könyv-lelét feltalálója az Akadémiának, s átadja Németh Bálint zsámbéki főgymnasiumi tanárnak, hogy e 200 ftos arról szóló nyugtatványát levegye.

Ugyanaz még 1000 ft-ról (ugyanez lelet 1200-ról) alapítványi levél, oly módon, ha ennek kamatja befizetése halálával egy szabó magyar szótárán dolgozó, hogy ennek kamatja a 1200 ft-ról szóló könyv-lelet által nem fedeztetik, pótoltatik.

1426

1875

Egon Dimek

2

1

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA

Arany János
feljegyzései,
Ig. Tanácsi és Összes ülésekben
bejelentendőkről

13 drb
(vegyesen, a
hozzáküldött biz.
ülés-meghívók
hátlapjain)

1427 a/b – 1428
1875

2

MEGHIVÓ

A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA

Könyvtári Bizottságának 1875.
nov. 13án d. u. 3 órakor az elnöki szobában

tartandó ÜLÉSÉRE.

Szól Ék. Arany János főtitkár urnak.

Fő-tárgyak:

Budapest, 1875. Az Athenaeum r. társ. nyomdájából.

Jrói tulajdon jog
iránsi bizottság.

I. oszt. Toldy Ferencz
Zichy Antal
Arany László.

II. oszt. Jogarasi János
Pauler Tivadar
Toth Lőrincz.

„Albrecht-érem" bizottság.

I. oszt. Pulszky Ferencz
Gregus Ágost
Kelesi Gusztáv.

II. oszt. Henszlmann Imre
Kautz Gyula
Kelesi Károly

III. oszt. Korizmics László
Kruspér István
Nendtvich Károly

ad 1427
875

1875.

Május 22. Megjelenés. Esze osztályértekezlet.
" ~~23.~~ Osztályértekezletek ~~folytatása~~
(ha szükség.)
" 24. Az I. oszt. rendes ülése.
" 25. Nagygyülés d. u. 5 ór.
" 26. Nagygyülés ~~—~~ o.
" 27. Ünnep. —
— 28. — — — —
— 29. Igazg. ülés délig 12 ór.
" 30. Köz-ülés d. e. 10 ór.

Megállapítva gr. Lónyay Május. 23.

24-én délben ülés.
31. Ismeretlen ülés.

1427
875

Tudományos Akadémia t. cz.
tagjait emlékeztetem, hogy az
Ügyrend 30 §. c. pontja értelmében,
tag ajánló leveleiket az 1875. nagy-
gyűlési választásokra, folyó
márczius hó 31-ig beküldeni
méltóztassanak.

Budapest 1875 márcz. 2-án

Arany János
főtiszt.

Fy. 8.

Néh. Grabowszky György 200 f
végrendeleti hagyományát az
Akadémia részére Grabowszky
Sándor ur, mint a végrendel-
let végrehajtója, acz. 27-ée
bejelentette a M. földhitel-
intézetnél.

A

KISFALUDY-TÁRSASÁGNAK

folyó 1875-ik év October 27-én dél ut. 5. órak

tartandó havi ülésére

T. Cz. Arany János urat

tisztelettel meghivja

a Titkár

Barbers

Haggerstown

Hs haggerstown Md
Hat a gentlemans cut

Obč. úřad dec. 20.

Škára Karel r. č. „Emilka“
zřídí Kníže Jánov lev. č.
selat.“

A

KISFALUDY-TÁRSASÁGNAK

folyó 1875-ik év Februar 24-kén dél ut. 5. órakor

tartandó havi ülésére

T. Cz. Arany János urat

tisztelettel meghivja

a Titkár

Hírlapi tudósítások nyomán, fájdalommal jelentem a nagy nevű geolog, természet tudós Lyell Károly akadémiai külső tagnak folyó évi febr. 23-án történt halálát.

Mátyás Florián l. t. a II. osztály legközelebbi ülésére értekezést jelentett be:
„Egyházviseleti régiségek" czímmel.
Brest 1875 april 13.

Frankovinál
bejelentette
magya

Ötödik.

Miskovics Mózes „Palaeographia Universalis" czímü kézíratát (melyen 50 évig dolgozott, Károlyi Sándorhoz, mint vezérhez tett utazásai, s Bécsben, mint követségi titkárnál tett hivatalos szolgálatai által kényszeríttetve az elsárgult papirosok megkaphatás érdekében) a Tudós Társaság megvásárolta.

Hatodik.

Ugyanezen Társaság Miskovics Mózes „Palaeographia Universalis" czímü kézíratát (melyen 50 évig dolgozott, Károlyi Sándorhoz, mint vezérhez tett utazásai, s Bécsben, mint követségi titkárnál tett hivatalos szolgálatai által kényszeríttetve az elsárgult papirosok megkaphatás érdekében) megvásárolta. Az érmek, hogy 800

A MAGYAR IRÓK SEGÉLYEGYLETÉNEK

IGAZGATÓ BIZOTTSÁGA

1875 évi január hó 22 dik napján (pénteken)

déli 12 órakor tartandó

BIZOTTSÁGI ÜLÉSÉRE

Gr. Károlyi István Ő Exc. palotájában Zoldfa u. 8 fr

~~a Magyar Földhitel intézet épületében (Bálvány utcza 5. sz.)~~

Arany János ur

tisztelettel meghivatik.

Pest, 1875. jan. 20.

Elnöki megbizásból

Gyulai Pál

t. Ikár

Az Athenaeum nyomdájában

Külső tagok.

Valentinelli József, apát, a velen-
czei Márk-könyvtár praefectu-
sa, bibliographiai, nüvigészeti,
historiai jeles munkák szerzője
1874 dec. 17-én. (II. osztály)

Továbbá elhunyt ~~márk~~
már korábban, de a hirlapi rö-
vid tudosítás figyelmemet elke-
rülte, s így Almanachunkban
az élők névsorában maradt

~~Gabelentz~~ Gabelentz János Conon (von
der) világhírű nyelvtudós, I.
osztályunk legrégibb külső tagja
a mostanival Közt. Meghalt
1874 sept. 3-án.

és

Huillard-Bréholles J. L. A.
a franczia állami leréltár
osztályfőnöke, Akadémiánk
külső tagja a II. osztályban.
Meghalt

még 72-ben

MEGHIVÓ

A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA

Nyelvtudományi Bizottságának

1875, január 13. d. u. 5 órakor

tartandó ÜLÉSÉRE.

Szól *Tek. Arany János* urnak.

Fő-tárgyak:

Helyes irás.

Budapest, 1874. Az Athenaeum nyomdájából.

Értesítés.

A Magyar Kir. Természettudományi Társulat a Könyvkiadó Vállalatában eddig megjelent tudományos munkákat, kat díszkötésben, beküldötte az Akadémiai Könyvtár részére.

MEGHIVÓ

A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA

Könyvkiadó Bizottságának

1875 január 6-án (szerdán) d. e. 11 órakor a másodelnöki szobában tartandó ÜLÉSÉRE.

Szól *Tek. Arany János* urnak.

Fő-tárgyak:

Budapest, 1874. Az Athenaeum nyomdájából.

Könyvtári bizottmány

A Küldő tagok könyvtári ismerge dolgát szóba- és rendbe-hozni.

Almanach és Értesítő.

MEGHIVÓ

A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA

I. Osztályának

1875. febr. 25. d. u. 5 órakor tartandó

értekezleti ÜLÉSÉRE.

Szól Id. Arany János urnak.

Fő-tárgyai:

A vasuti sínről.

Budapest, 1875. Az Athenaeum nyomdájából.

MEGHIVÓ

A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA

I. Osztályának

1875, április 24-én d. u. 5 órakor tartandó értekezlete ÜLÉSÉRE.

Szól Tek. Arany János urnak.

Fő-tárgyak:

Budapest, 1875. Az Athenaeum nyomdájából.

Összes ülés.

Asbóth Lajos, akad. tag úr
ily czimű kézirati man-
kaját nyujtja be, megvizs-
gálás (illetőleg kiadás)
végett: „Az éjszak-ame-
rikai polgár háború tör-
ténete." 3 részben.

A Magyar Tudományos Akadémia folyó hó 25-én
ülést tart, melynek tárgyai:

1. Kalchbrenner Károly r.t. emlékbeszédét, Dorner József lev. tag felett, felolvasa Gönczy Pál lev. tag.
2. A folyó ügyek.

Budapest 1875 jan. 23.

Arany János
főtitkár.

Febr. 1. öszegülés: Gorove (kérendő) Kisz, és Dóra pályamunkák bejelentése végett.

Öszülés

Wenzel. ? Huillan

Öpz

Ewald György Henrik August, külső tag, a jeles orientalista és biblianyomozó, göttingai professor, meghalt Május 4-én 1875. (Illustr. Zeit.)

304.	33.
59.	56.
200.	
82.	71.
82.	80.
45.	72
20.	
194.	
989.	12

A M. T. Akadémiától az 1875. évi május 24-edikétől
ugyanazon évi június 28-dikáig a következő" a-
jándék- csere- és kötelés könyvpéldányok érkeztek.

I. Testületektől.

R ~~Geogr~~ Society. London. Proceedings. Vol. XIX. No. 5.

Verein für Geschichte und Alterthümer Schlesiens. Breslau.
~~a)~~ Regesten zur Schlesischen Geschichte. ~~b)~~ Scriptores
rerum Silesiacarum. IX. B.

~~Société~~ des Sciences Phys. et Nat. Bordeaux. Mémoires.
Tom. X. Cah. 2.

~~Société~~ R. de Numismatique. Bruxelles. Revue. XXXI.
Année. Livr.

~~Office of~~ the Amer. Journal. New Haven. The Ameri-
can Journal of Science and Arts. Vol. II. No. 54.

Gesellschaft für Geschichte und Alterthumskunde der Ostsee-
Provinzen. Riga. a) ~~Sitzungs~~berichte 1874. b) ~~Mit-~~
~~theilungen~~ aus der livländischen Geschichte. XII. B. 1. H.

Kön. Preuss. Akademie der Wiss. Berlin. a) ~~Mona~~sbericht.
März. 1875. b) ~~Beuschle~~: Tafeln complexer Prim-
zahlen.

~~Section~~ Historique de l'Institut. Luxembourg. Publications.
Vol. XXIX.

Kön. Baysische Akademie der Wiss. München. a) ~~Sitzungs~~-
berichte. Math. Physik. Cl. 1875. 1. H. ~~Philos.~~ Philol.
und Hist. Cl. 1875. I. B. 1. H. b) ~~Burtian~~: Fest-
rede. c) ~~Radlkofer~~: Monographie der Sapindaceen-
Gattung Serjania.

526.

K. Kais. Akademie der Wiss. Bécs. a) ~~Denkschriften~~. Philos. Hist. Cl. XXIII. B. b) ~~Archiv~~. XII. B. 1. Hälfte. c) ~~Sitzungs-~~ berichte. Philos. Hist. Cl. LXXVII. B. 1–2. 3–4. H. ~~LXXVIII. B.~~ 1. H. d) ~~Register~~ zu den Bänden I–LXX. der Sitzungs- berichte der Philos. Hist. Cl. e) ~~Sitzungsberichte~~ der Math. Naturwiss. Cl. I. Abth. LXII. B. 4-5. H. LXX. B. 1-2. H. ~~II. Abth.~~ LXII. B. 4-5. H. ~~LXX. B. 1-2. H.~~ III. Abth. LXII. B. 1–5. H. LXX. B. 1-2. H. ~~Anzeiger~~. 1875. Nr. 11. 12. 13.

~~K. K.~~ Geolog. Reichsanstalt. Bécs. Verhandlungen. Nr. 8.

~~K. K. Statist.~~ Central-Commission. Bécs. Jahrbuch. 1873. 2-5. H. 1874. 1. H.

~~Kön. Böhmische~~ Ges. der Wiss. Praga. Sitzungsberichte. 1875. Nr. 1. 2.

~~Dél-magyarországi~~ természettud. Társulat. Temesvár. Természettudományi Évkönyv. I. évfolyam.

~~Verein für~~ Siebenbürg. Landeskunde. Nagyszeben. Archiv. XII. B. 2. H.

~~Zemplén megyei~~ orvos-gyógyszerész egylet. S. A. Újlaky. Kocourek: A Lótakonyosságról.

~~Déli szláv~~ Akademia. Zágráb. Rad. Knj. XXXI.

M. kir. ~~Közlek.~~ Ministerium. Budapest. Statistisches Jahrbuch für das Jahr 1873. 5. H. 1874. 1. 2. H.

~~Békés~~ megyei gazd. egylet. B. Gyula. 1874. évi Értesítője.

~~Kir. tengerészeti~~ hatóság. Fiume. Movimento commerciale di Trieste nel 1874.

II. Magánosoktól.

526. M. Gréard. Paris. La législation de l'instruction primaire en France depuis 1789 jusqu'à nos jours. Tom. I. II. III.

530. Eisen Zsidór. M. Vásárhely. A szombatosok szertartásos könyve.

550. Fazekas Sándor. Baranka. Országgyülési képviselőnket ki válasszunk.

590. Lubich Ágost. Budapest. Herbart bölcseleti rendszerének alaptévedései kimutatás Szemelvények. III. füz.

593. Takáts József. Budapest. A magyar nemzeti honvédelem ügyei

611. Nagy Sándor. Budapest. Gyorsirászat. 7 füzet.

III. Köteles példányok.

Athenaeum nyomdája. Budapest. a) Csinszky: A bizonyítás elmélete. b) Századok. 1875. 3. 4. 5. füz. c) Czuczor: Veresmarti M. XVII. századi író munkái. d) M. nyelvőr és építész egylet közlönye. II. köt. 2. 3. 4. füz. e) A Kisfaludy-Társaság Évlapjai. X. köt. f) Thomé: Az állattan kézikönyve. g) Pesti szakácskönyv. h) Nemzeti kis szakácskönyv. i) Stojanovits: Magyar nyelvtan. k) Heinrich könyvtár. XVIII. XIX. l) Arany: A dicsőség bolondja (regény). m) Vörösmarty naptár 1875-re. n) Dotleff: Apa és fiú (regény) I. II. köt. o) Szentpáli Pantaleon Budapestről Párisba. p) Az elmés nemes Don Luigyok de la Mancha. III. köt. q) Racine színművei. III. r) A magyar kereskedelmi törvény.

Römer's Kamner nyomdája. Brassó. Lurtz: Rechenschule. I. Theil.
Stein János nyomdája. Kolozsvár. a) Kolozsvári: Erdélyi
ev. ref. egyházkerület egyházjoga. 1. füz. b) Erdélyi Muzeum.
II. evfoly. 6. sz. c) Kozma: Temetési alapigék. d) Simén:
Az evangéliumi családok.
Réthy Lipót nyomdája. Arad. Vurtán: Hagyatékom, Etele,
Jenő és Csaba fiaimnak.

IV. Saját kiadásbeli munkák.

a) Erdészeti. 1875. 7. sz.
b) Történett. Értek. V. köt. 1. sz.
c) Nyelvtud. Értek. IV. köt. 9. 10. sz.
d) Jelentés az Akadémiai munkálkodásáról 1874/5-ben.
e) Math. s Term. Közlem. X. köt.
f) Archaeol. Erdészeti. IX. köt. 5. 6. sz.
g) Monum. II. oszt. XXIII. köt. IV. oszt. III. köt.
h) Nyelvtud. Közlem. XI. köt. és XII. köt. 1. füz.

Átvételnek a Könyvtárba.
Budapest 1875 jún. 30.
Arany János
főtitkár.

Pauler
Fogarasi

Átvette
1879. jul. 1. Kunfalvyval
fő könyvtárnok.

1429
1875 (9db)

A M. T. Akadémiához az 1875. év febr. 22-diketől ugyanazon év márcz. 22-dikéig a következő ajándék- csere- és köteles könyvpéldányok érkeztek:

I. Testületektől.

R. Istituto Veneto. Venezia. a) Memorie. Vol. XVIII. P. I.

Smithsonian Institution. Washington. a) Miscellaneous Collections. Vol. XI. XII. b) Contributions to knowledge. Vol. XIX.

Kön. Preuss. Akad. d. Wiss. Berlin. Monatsbericht. Nov. 1874.

Kön. Gesellschaft d. Wiss. Göttinga. a) Abhandlungen. XIX. B. b) Göttingische Gelehrte Anzeigen. I. II. B. 1874. c) Nachrichten aus dem Jahr 1874.

Russische Entomologische Ges. St. Pétersb. a) Horae Soc. Entomologicae. Tom. IX. No. 1. Tom. X. No. 1. 2–4. b) Dybowsky: Beiträge zur näheren Kenntniss d. Cammariden.

Schweizerische Ges. d. Naturwiss. Zürich. Neue Denkschriften. XXV. B.

R. Geographical Society. London. Proceedings. Vol. XIX. No. 1.

Nassauischer Verein für Naturkunde. Wiesbaden. Jahrbücher. Jahrg. XXVII–XXVIII.

Kais. Akademie d. Wiss. Wien. a) Monumenta Conciliorum Generalium. Script. Tom. II. b) Fritz: Verzeichniss beobachteter Polarlichter. c) Denkschriften. Math. Nat. Cl. XXIII. B. d) Almanach für 1874. e) Archiv. 1. B. 2. Hälfte. f) Register zu den Bänden I–L. des Archivs. g) Sitzungsberichte. Philos. Hist. Cl. LXV. B. 1–3. H. LXVII. B. 1–2. 3. H. h) Sitzungsber. Math. Naturw. Cl. I. Abth. LXVIII. B. 3–5. H. LXIX. B. 1–2. 3. H. II. Abth. LXVIII. B. 3. 4–5. H. LXIX. B. 1. 2. 3. H. III. Abth. LXVIII. B. 1–3. 4–5. H. i) Anzeiger. 1875. Nr. 5. 6.

K. k. Zoologisch-Botanische Ges. Wien. Verhandlungen. XXIV. B.

Alterthumsverein. Bécs. Berichte und Mittheilungen. XIV. B.

Orientalisches Museum. Bécs. a) Post catalogues of the Chinese customs collection. b) Südenhorst: Syrien und seine Bedeutung. c) Schvegel: Volkswirthschaftliche Studien über Constantinopel. d) Franceschi: Volkswirthschaftliche Studien über Alexandrien.

Società Adriatica di Scienze Nat. Triest. Bollettino. Nr. 1. 1874.

Hist. Verein für Steiermark. Gratz. a) Mittheilungen. XXII. H. - b) Beiträge. II. Jahrg.

Kön. Böhmische Ges. d. Wiss. Prága. Sitzungsberichte. Jahrg. 1874.

Judem. Akadémia. Krakó. a) Monumenta medii aevi Hist. Tom. I. b) Rozprawy. Matem. Tom. I. c) Rozprawy. Philol. Tom. I. d) Rozprawy. Hist. Tom. II. e) Dzieje Bathoreia. Tom. I. f) Niemiecko-Polski Slownik. g) Sprawozdanie Kom. Fizyjogr. Tom. VIII. h) Lud. Ser. VIII. Cher. 4. i) Helcla Pism pozostalych. Tom. I. k) Pamietnik. Matem. Tom. I.

Magyarhoni földtani társulat. Budapest. a) Földtani Közlöny. IV. évfoly. b) Mellékler a Földtani Közlöny IV. évfolyamához.

Angol birmány. London. Statistical Abstract from 1859 to 1873. 21. Number.

M. kir. egyet. minisz. Budapest. The periodical literature of the United States of America.

Orsz. képviselő ház elnöksége. Budapest. A képviselő ház jegyzőkönyve 5 Naplója $1872/5$.

Orsz. m. kir. Statist. Hivatal. Budapest. Hivatalos Stat. Közlemények. VII. évfoly. 1. 5. 6. füz.

Kir. tengerészeti hatóság. Fiume. Annuario Marittimo pr. 1875.

Érseki hivatal. Esztergon. Schematismus dei Archidioecesis Strigoniensis pro 1875.

II. Magánosoktól

126. Ljubić S. Zágráb. Opis Jugoslavenskih Novaca.

822. Schuler-Libloy Fr. Nagyszeben. Der Socialismus und die Internationale.

III. Köteles példányok.

Athenaeum nyomdája. Budapest. a) Vécsey: Római családi jog. b) Hoffmann Pál: Lovagiasság. c) Hivatalos Statist. Közlem. VII. évfoly. 5. 6. füz. d) Nemzeti casino-könyv. e) A m. mérnök és épitész egylet Közlönye. IX. köt 1. füz. f) Budapest Fővárosának Stat. Közlem. IX. g) Ugyanaz németül. h) Jókai Mór elbeszélő költeményei és satyrái. i) Grubicy: A baromfi tenyésztés. k) Wissinger: Ásvány-kőzet- és földtan. l) Ullmann: Utmutatás a kuzvizsgálatra. m) Kőrösy: Kereskedelmi könyvviteltan. II. Kész. n) Stewart: A természettan elemei. o) Jókai: Enyim, tied, övé (regény). I. II. III. IV. V. VI. köt.

Steinhaussen J. nyomdája. Nagyszeben. Verhandlungs-Protocolle des Sächsischen National-Conflukes 1874.

Szerb nemzeti nyomda. Újvidék. a) Letopisz Mat. Srpske. Knj.

III. Uj Sz. Tamás-Tarnáci Spareassa- és Prva Bácska Irgovaczka i Prometna Banka.

IV. Sajás kiadásbeli munkák.

Értesitö. 1874. 14. 15. 16. 17. sz.
Történész. Értek. II. köt. 3. 4. 5. sz.
Természett. Értek. V. köt. 4. 5. sz.
Nyelvtud. Értek. IV. köt. 6. sz.
Mathem. Értek. III. köt. 5. sz.
Társad. Értek. III. köt. 1. sz.
Archaeol. Értesitö. IX. köt. 2. sz.

Pozsony 1877 3/22. Akunfalvy Ákos könyvtárnok.

{ Sidlay
Jankovics

A M T Akadémiához az 1875-ik május 22-dikétől
ugyanazon év ápr. 26-dikáig a következő ajándék-
csere- és köteles könyvpéldányok érkeztek:

I. Testületektől.

Kön. Preuss. Akademie der Wiss. Berlin. a) Monatsbericht.
December 1874. b) Register für die Monatsberichte von 1859
bis 1873. c) Monatsbericht. Januar. 1875.

Kön. Bayerische Akademie der Wiss. München. a) Sitzungsberichte
Philos. Philol. und Hist. Cl. 1874. II. B. 2. H. b) Sitzungsber.
Math. Physik. Cl. 1874. 3. H.

Society of Natural Sciences. Buffalo. Bulletin. Vol. I. No. 4.

R. Geogr. Society. London. Proceedings. Vol. XIX. No. 2. 3.

Société Hollandaise des Sciences. Harlem. a) Natuurk. Verhandelingen. Deel II. No. 3. 4. b) Archives. Tom. IX. 4. 5. Livr.

Société R. de Numismatique Bruxelles. Revue. XXXI. année. 2. livr.

Society of Antiquaries. London. Proceedings. Vol. VI. No. 2.

Histor. Verein von Oberpfalz. Regensburg. a) Verhandlungen.
XXX. B. b) Verzeichniss über die Vhandl. zu B. I–XXX.

Oberlausitzische Gesellsch. Görlitz. Neues Lausitzisches Magazin. a. B. 2. H. XI. B.

Academie R. des Sciences. Amsterdam. a) Verhandelingen.
Deel XIV. b) Verslagen en Mededeelingen. Afd. Natuurk. Deel
VIII. Afd. Letterk. Deel IV. c) Jaarboek 1873. d) Catalogus van de Boekerij. Deel I. Stuk 1. e) Musa. Elegia Petri
Esseiva. f) Processen Verbaal. 1873–74.

Société des Sciences Phys. et Nat. Bordeaux. Mémoires.
Tom. I. Cah. 1.

– Kais. Akademie der Wiss. Bécs. Anzeiger. 1875. Nr. 7. 8. 9.
K. K. Statist. Centralcommission. Bécs. Statist. Jahrbuch für das J. 1873. 6. H.
K. K. Geogr. Gesellschaft. Bécs. Mittheilungen. XVII. B.
– Verein für Siebenb. Landeskunde. Nagyszeben. a) Der Siebenbürgisch-Sächsische Bauer. b) Beiträge zur Kenntniss Sächsisch-Reens. c) Geschichte der terra Siculorum terrae Sebus.
Múzeum-egylet. Kolozsvár. a) Erdélyi Múzeum. 1875. 3. s. b) Évkönyv. II. szám.
Déli szláv Akademie. Zágráb. Rad. Knj. XXX. 2 pél.
Angol kormány. London. a) Catalogue of Sanskrit Mss. Fasc. IV. b) Archaeological Survey of India. Vol. IV. c) Astronomical and Magnetical and Meteor. Observations made at Greenwich in 1872. d) The Cape Catalogue of 1159 stars, reduced to the epoch 1860.
– Közös külügyminisztérium. Bécs. Atlas zu dem Mémoire über die Arbeiten zur Schiffbarmachung der Donaumündungen.
Közös hadügyminisztérium. Bécs. Militair-Statist. Jahrbuch für 1871. 2. H. 1872. 1. H.
M. kir. földmiv. minisztérium. Budapest. Közlemények a m. óvári gazd. akadémiának eszköz- és gépkísérleti állomás köréből.
M. kir. közlek. minisztérium. Budapest. Statist. Jahrbuch für das Jahr 1873. 6. Heft.
Püspöki hivatal Váz. Schematismus cleri dioecesis Vacien-sis ad 1875. 2 pél.

II. Magánosoktól.

293. Pietro Ellero. Bologna. Scritti minori.

296. Vinc. Chiocchio. Campobasso. Il medico pratico sollecito.

297. Erich Koschny. Leipzig. a) Philos. Monatshefte. XI. B. 3. H.
b) Kirchmann: Über das Prinzip des Realismus.

311. F. J. Wiedemann. Pétervár. Grammatik der Estnischen Sprache.

316 J. H. Schwicker. Bécs. Zur Geschichte der kirchlichen Union in der Croatischen Militairgränze.

381. Dr. Arthur von Oettingen. Dorpat. Meteorologische Beobachtungen angestellt in Dorpat in J. 1872 es 1873.

328. Ch. E. De Ujfalvy. Paris. Revue de Philologie es d'Ethnographie tom. I. No. 3.

III. Köteles példányok.

Wigand Károly nyomdája. Pozsony. a) Jamin: A kitérési tesmélettan tankönyve. b) A m. k. minisztérium rendeleteinek gyüjteménye. 1874. évfoly. c) Landesgesetze des Jahres 1874. d) Berger: Feldbehandlung, Verwendung und Beschaffung. e) Az 1874. évi országgyülési törvény czikkei. f) Falvay: Deutsches Lesebuch. g) Rosegger: Die Schriften des Waldschulmeisters. h) Magyar-német olvasó könyv. i) Manzoni: A jegyesek (regény).

Siegler Mihály nyomdája. Nyitra. Schematismus cleri dioecesis Nitriensis pro 1875.

Tóth Lajos nyomdája. Kecskemét. Kecskeméti: Kétes elme-
állapotok a törvényszék előtt.
Pesel Dániel nyomdája. Sz. Udvarhely. Rédiger Géza köl-
temenyei. I köt.
Stein János nyomdája. Kolozsvár. a) A kolozsvári m. k. egyetem
tanrendje 1874/5 nyári szakára. b) Ugyanannak Almanachja
1873/4-ről. c) Jelentés a kolozsvári egyetem természettani
intézetének jelen állapotáról.
Jött János nyomdája. Brassó. Cea mai nova carte de
Bucate.
Gyulai István nyomdája. Arad. Cikk: Vezérkönyv a méter-
rendszer tanításához.
Városi nyomda. Debreczen. a) Latin mondattan. b) Ma-
gyar prot. egyházi és isk. Figyelmező. V. évfolyam. II füz.
VI. évfolyam. 1.2.3. füz. c) Gyakorló könyv.

IV. Saját kiadásbeli munkák.

a) Term. Értek. V. köt. 6. 7. 8. 9. 10. sz.
b) Math. Értek. III. köt. 6. sz.
c) Történelmi Tár. XX. XXI. füzet.
d) Monumenta. II. oszt. XXII. köt.
e) Nyelvtud. Értek. IV. köt. 7. 8. sz.
f) „Értesítő" 1875. 1. 2. sz.
Másolatok a könyvtárba. Budapest 1875 április 30.

Arany Dániel
főtitkár.

Abaúj
Galgóczy

A M. T. Akadémiához az 1875. év április 26-dikától
ugyanazon év május 24-dikéig a következő ajándék-
csere- és köteles könyvpéldányok érkeztek.

I. Testületektől.

Kön. Preuss. Akademie de Wiss. Berlin. Monatsbricht. Febr. 1875.

R. Geogr. Society. London. Proceedings. Vol. XIX. No. 4.

Académie Imp. des Sciences. Pétersb. Otcet. 1874.

Observatoire Physique Central. Pétersb. (a) Annales Année 1869. b)
Repertorium für Meteorologie. II. B. 1. H.

Commission Imp. Archéol. Pétersb. Compte-rendu pour les années
1870 & 1871. avec un Atlas.

Société des Sciences Physiques et Nat. Bordeaux. (a) Extrait
des procès-verbaux des séances. b) Mémoires. Tom. V. VI.
VIII. IX. X. 1. Cah.

Physikalische Verein. Frankfurt. Jahresbericht für 1873-74.

Gesellschaft für Erdkunde. Berlin. (a) Zeitschrift. IX. B. 6. H.
X. B. 1. H. b) Verhandlungen. 1874. Nr. 9. 10. 1875. Nr. 1. 2-3. c)
Correspondenzblatt. 1875. Nr. ii.

Kais. Akademie der Wiss. Bécs. Anzeiger. 1875. Nr. 10.

K.K. Geolog. Reichsanstalt. Bécs. (a) Jahrbuch. XXV. B. Nr. 1.
b) Abhandlungen. VIII. B. 1. H. c) Verhandlungen. 1875. Nr. 1. 2. 3.
4. 5. 6. 7.

Mährischer Landesausschuss. Brünn. Mährens Allgemeine
Geschichte. VI. B.

Angol Kormány. Calcutta. Catalogue of Sanskrit Ma-
nuscripts. P. I.

Magyarhoni földtani társulat. Budapest. Földtani Közlöny 1875. 5. sz.
Matica Slovenska. Budapest. Letopisz 1874. II.
Fővárosi közmunka tanács. Budapest. Hivatalos jelentés az 1874. évi működéséről.

II. Magánosoktól.

417. M. Kriesbaber. Paris. Annales des maladies de l'oreille et du larynx.
463. H. Milberg. Hamburg. Das Gesetz des Wasserlaufes.
782. Lubrich Ágost l. l. Budapest. Herbart bölcseleti rendszerének alaptévedéseit kimutató Észrevételek.
789. Dr. Barna Ignác. Budapest. Q. Horatii Flacci Carmina.

III. Köteles példányok.

Ref. főtanoda nyomdája. Papa. (Pap Kálmán költeményei.) 4 pld.
Römer és Kamner nyomdája. Brassó. (Romanii si Magiarii.)
Lipart és Kiselbank nyomdája. Eperjes. (Urbán: Sárosi tót nyelvtan vázlata.)
Szerb nemzeti nyomda. Ujvidék. (a) Pesme L. Kostića. b) Letopisz. 1875. Knj. 118.
Tóth László nyomdája. Kecskemét. (Spencer: Értelmi, erkölcsi s testi nevelés.)

Closius J. nyomdája. Nagyszeben. Cele doue Congresse nationali.

Gyulai István nyomdája. Arad. Simay: A felnőttek oktatásának reformja.

Városi nyomda. Debreczen. a) Magyar prot. egyházi és isk. Figyelmező. VI. évfolyam 4 füz. b) A tiszán túli ref. egyházkerület Statistikája 1875-re.

Ref. főtanoda nyomdája. Kolozsvár. a) Acta r. Scient. Universitatis Claudiopolitanae ái 1874-5. Fasc. 1. b) Erdély. Múzeum. 1875. 3. 4. 5. sz. c) Szamosi: Demosthenes, Görögország legnagyobb szónoka. d) Szamosi: A női jellemek Sophokles tragoediáiban.

IV. Saját kiadásbeli munkáh.

a) Term. Értek. V. köt. II. sz. VI. köt. 1. 2. sz.
b) Társad. Értek. III. köt. 2. sz.
c) Mathem. Értek. III. köt. 7. 8. sz.
d) Archaeol. Értesítő. II. köt. 4 sz.
e) Math. és Term. Közlem. II. köt.
f) Magyar-ugor összehasonlító szótár. II. Értesítő. 1875. 3. 4. 5. 6. sz.
g) Történett. Értek. IV. köt. 6 sz.
h) Névtár az Értesítő I–VIII. évfolyamaihoz.
i) Névtár a könyvemhez.

Átvettetnek a könyvemhez.
Pest, 1875. jún. 12.

Szinnyei József
könyvkötő

Átvettetett,
1876 jun. 18. Hunfalvy Pál.

1875 máj. 24-én bejelentve
Kövyrek.

Szécsi ü.h.
Fogarasi V.-l.

A M. T. Akadémiához az 1875. év június 28-dikától ugyanazon év október 4-dikéig a következő ajándék-cserés és kötelés könyvpéldányok érkeztek:

I. Testületektől.

R. Geographical Society London. a) Journal. Vol. XLIV. b) Proceedings. Vol. XIX. No. 6. 7.

Académie R. des Sciences. Kopenhaga. a) Mémoires. Cl. des Lettres. Vol. IV. No. II. b) Oversigt. 1874. No. 2.

Société des Sciences Phys. et Naturelles. Bordeaux. Mémoires. Tom. VII. Tom. X. Cah. 3.

Société Imp. Géographique. Sz. Pétervár. a) Izvisztija. Tom. VIII. No. 1–9. Tom. IX. No. 1–10. Tom. X. No. 1–8. b) Trudi. Tom. V. c) Trudi Sibirskoi Exped. Tom. II. III. d) Semlevidenie K. Rossz. 1869. 1873. e) Khlibnaja Torgovlja. Caszt I. f) Zapadnij. Caszt I. g) Torgovoe Dvizsenie. h) Putesesztvija. i) Izv. Caszt I. k) Zapiszki. Tom. III. IV. V.

Société Khédiviale de Géographie. Kairó. a) Statuts de la Société Khéd. de Géogr. b) Discours prononcés à l'inauguration de la Société.

Société R. des Antiquaires. Kopenhága. a) Mémoires. Nouvelle série. 1873/4. b) Islendinga Sögur. III. B. c) Njála. d) Aarboger. 1874. 1. 2. H. e) Tillaeg til Aarboger 1873. f) Kongehoiene i Jellinge.

Kön. Sächsischer Alterthumsverein. Drezda. Mittheilungen. 25. H.

R. Society. Edinburg. a) Transactions. Vol. XXVII. P. II. b) Proceedings. Vol. VIII. No. 87.

Verein für Nassauische Alterthumskunde. Wiesbaden. Annalen. XIII. B.

Office of the Amer. Journal. New Haven. American Journal of Science and Arts. Vol. X. No. 55. 56. 57.

Academie Imp. des Sciences. St. Pétersb. a) Bulletin. Tom. XIX. No. 4.5 Tom. XX. No. 1.2. b) Mémoires. Tom. XXI. No. 6.7.8.9.10.11.12. Tom. XXII. No. 1.2.3.

Observatoire Physique Central. St. Pétersb. Letopisi. 1873.

Office U. S. Geological Survey. Washington. a) Report. Vol. VI. b) Miscellaneous Publications. No. 1. c) Catalogue of the Publications.

Department of Agriculture. Washington. a) Report of the Commissioner for 1872. 1873. b) Monthly reports of the Department of Agriculture for 1873.

American Philosophical Society. Philadelphia. Proceedings. Vol. XIV. No. 92.

Society of Natural Sciences. Buffalo. Bulletin. Vol. II No. 1.2.3.

Museum of Comparative Zoölogy. Cambridge. a) Illustrated Catalogue. No. VII. VIII. b) Annual report for 1872. 1873. c) Bulletin. Vol. III. No. 9. 10. d) Commemorative Notice of Louis Agassiz. e) The organisation and progress of the Anderson school for 1873.

Geschichts- and Alterthumsforschende Gesellschaft. Altenburg. Mittheilungen. VIII. B. 1. H.

Român. Acad. Academia. Bukarest. a) Dictionariulu limbei romane. Tom. I. A–Ît. b) Gramateca limbei romane. P. I. c) Operele Dim. Cantemiru. Tom. I. d) Annanile. Tom. I. II. III. IV. V. (Sect. 1.) V. (Sect. 2). VI. VII.

Kön. Preuss. Akademie der Wiss. Berlin. Monatsberichte. April. Mai. 1875.

Verein für Rheinische Geschichte und Alterth. Mainz. Zeitschrift.
III. B. 2. H.

Kön. Bayerische Academie der Wiss. München. Sitzungsberichte der Philos. Philol. und Hist. Cl. 1875. I. B. 2. 3. H.

Verein für Kunst und Alterthum. Ulm. Abhandlungen. 7. Heft.

Gelehrte Estnische Gesellschaft. Dorpat. a) Verhandlungen. VIII. B. 2. H. b) Sitzungsberichte. 1874.

Société R. de Numismatique. Bruxelles. Revue. 1875. 4. Livr.

Kön. Sternwarte. Münster. Zodiacallichts-Beobachtungen.

Kais. Akademie der Wiss. Wien. Anzeiger. 1875. Nr. 14. 15. 16. 17. 18. 19.

K. K. Geologische Reichsanstalt. Wien. a) Verhandlungen. 1875. Nr. 9. 10. 11. b) Jahrbuch. XXV. B. Nr. 2.

K. K. Statist. Centralcommission. Wien. Statist. Jahrbuch für 1873. 7. 8. 11. H.

Academie R. des Sciences. Bruxelles. a) Mémoires. Tom. XL. b) Mémoires couronnés et Mémoires des savants étrangers. Tom. XXXVII. XXXVIII. c) Mémoires couronnés et autres mémoires. Tom. XXIII. d) Bulletin. Tom. XXXV. XXXVI. XXXVII. e) Annuaire 1874.

Kön. Böhmische Ges. der Wiss. Präga. a) Regesta Bohemiae et Moraviae. Pars II. 7. b) Abhandlungen. VI. Folge. VII. B. c) Jahresbericht.

Ferdinandeum. Innsbruck. Zeitschrift. III. Folge. 19. H.

Déli szlav Akademia. Zágráb. a) Rad. Knj. XXXII. b) Stari pisci Hrvatski. Knj. VII.

Erdélyi Múzeum. Kolozsvár. Erdélyi Múzeum. IV. evfoly. 7. 12.

Siebenbürg. Verein für Naturwiss. Nagyszeben. Verhandlungen und Mittheilungen. XXV. Jahrg.

Magyarországi Kárpát-egylet Késmárk. Évkönyv. II. évfoly.

Magyarhoni földtani társulat. Budapest. Földtani Közlöny.
V. évfoly. 6. 7. 8. 9. sz.

Magya gyorsíró egylet. Budapest. Gyorsirászati lapok. 1874. 1875.

Dunamelléki ref. egyházkerület elnöksége. Budapest. 1875. máj.
22. tartott közgyüléseenk jegyzőkönyve.

Angol kormány. Calcutta. Catalogue of sanskrit Mss.
Fasc. V.

M. kir. közokt. minisztérium. Budapest. A Statist. Jahrbuch für das Jahr 1873. 7. 8. ii. H. B A Vas megyei régészeti egylet évi jelentése 1875. C Specialgeschichte der Militärgrenze. I. II. III. IV. B.

Kir. magyar egyetem igazg. Budapest. A m. kir. József mű-egyetem programmja 1875/6-ra.

Főgymnasium irodalmi kör. Pécs. Évkönyv. XIV. évfoly.

Iskolai Értesítők az 1874/5 tanévről a beszterczebányai ev. gymnasium, a sz. udvarhelyi kath. főgymnasium, a kolozsvári kath. főgymnasium, a brassai ev. gymnasium, a szarvasi ev. főgymnasium, a kassai kath. főgymnasium, a pozsonyi kath. főgymnasium, a segesvári ev. gymnasium, a nagyváradi kath. főgymnasium, a beszterczei ipariskola, a lőcsei kath. főgymnasium, a nagyszebeni kir. főgymnasium, a lőcsei állami fő reáltanoda, a beszterczei ev. fő-gymnasium, a h. m. vásárhelyi ref. főgymnasium, a nagykőrösi ref. főgymnasium részéről.

Joghallgatók segélyegylete. Budapest. Évi jelentés 1874/5-ről.

II. Magánosoktól.

Leitner G. W. k. k. Lahore. Native self government in matters of education

655. Ch. E. de Ujfalvy. Paris. a) Principes de phonétique dans la langue finnoise. b) Revue de Philologie et d' Ethnographie. Tom. I. No. 4.

658. Arthur von Oettingen. Dorpat. Meteorologische Beobachtungen. II. Jahrg. II. B. 4. H.

669. Tomcsányi Lajos. Szathmár. A tetszhalottak felélesztésére vezérfonal.

672. M. J. Oppert k. k. Paris. L'étalon des mesures Assyriennes.

677. F. Lenormant. Paris. La langue primitive de la Chaldée et les idiomes touraniens.

770. A. Prudhomme de Borre. Bruxelles. Notes sur des empreintes d' insectes fossiles.

754. Pančić Josif k. k. Belgrád. Flora kneževine Srbije.

755. Seitteles J. H. Kassa. Über Erdbeben.

812. V. Fiorentino. Nápoly. a) Sulle carte d' arborea. b) Prosa e poesie Italiane.

814. Ribáry Ferencz. Budapest. Egy lap Egyiptom őskori történetéből.

816. Karesu Antal. Vácz. A vácz. könyvnyomdászat története.

827. Beszédes Sándor. Esztergom. Dürer Albrecht kisebb passiója fényképekben.

832. Bozóky Alajos. Nagyvárad. Institutiók. Második kiadás.

842. Mokry Sámuel B. Csaba. Búzanemesítés.

854. Szombathy Ignácz. Győr. Kútfő töredékek a magyarok történetéhez. Sajó kaszakához.

856. A. R. V. Miller-Hauenfels. Gratz. Die Gesetze der Kometen.

867. Hellner Péter. Egerjes Verbőczi Istvánn törvénykönyvének Compendiuma Kolozsvárann 1699.

–880. F. W. C. Trafford. Zürich. Amphiorama ou la vue du monde. 2me Notice.

III. Kötetlen példányok.

Akademiai nyomdája. Budapest. a) Beöthy: A bankügy elméletе. b) M. mérnök és épitész-egylet Közlönye. IX. köt. 5. 6. 7. 8. füz. c) Plichta: Nográd megye (felvidéke.) d) Mennyey: Nevelés- és tanitástan. e) Hunfalvy J.: Földrajz. III. köt. f) Fabricy: Közjegyzői iratminta tár. g) Az Amu-derja történeti változásairól. h) Ribáry: Egy lap Egyiptom őskori történetéből. i) Hajnik: Egyetemes európai jogtörténet. I. köt. k) Századok. IX. evfolyam. 6. füz. l) Eötvös: A földadó és a kataszter. m) Magyar: Rüstig Zsigmond. n) Beöthy: Kálozdy Béla (regény). I. II. köt. o) Sand: Flamarande. I. II. köt. p) Reybaud: Malpeire kisasszony. q) Ábrányi: Az élet szakadásaiból. r) Liskay: A törvénykezési szakbiróságokról. s) Az istvánai takarékpénztárak. t) Törvénycikkek az uj adóról.

Ref. főtanoda nyomdája. M. Vásárhely. a) Székely: A reductio és epuratio. b) A m. vásárhelyi helv. hitv. főtanoda Értesítője je 1874/5-ről.

Filtsch J. nyomdája. Nagyszeben. a) Programm des ev. Untergymnasiums in S. Regen. b) Programm des ev. Untergymnasiums in Mühlbach. c) Programm des ev. Gymnasiums in Schässburg. d) Compendium in scola poporala.

Városi nyomda. Debreczen. a) Zelizy: Gramm es grán. b) Mo-

gyar prot. egyházi és isk. Figyelmező. VI. évfoly. 5. füz.
b) Bibliai történetek. d) Bánkeyi ABC-je.)

Ref. főtanoda nyomdája. Bápa. Jády: A mértékrendhez való alkalmazása. b) A pozsoni p. k. állami nőtanitó képző intézet IV. Értesítője. c) A pozsoni ügyvédi kamara ügyrende. d) Évi jelentés Pozson vármegye állapotáról 1874.

Steinhaussen J. nyomdája. Nagyszeben. a) Balázs: Az ó román nyelvtétel. b) A nagyszebeni kir. főgymnasium Értesítője 187⅘-ről. c) Előpatak gyógyforrásainak ismertetése.

Pannónia-Könyvnyomda. Kassa. Ori: Margit sziget története. 1-2. füz.

Stein János nyomdája. Kolozsvár. a) A kolozsvári m. k. egyetem tanrendje az 1875/6 tanév téli szakára. b) Erdélyi Muzeum. II. évfoly. 7. 8. sz. c) Sand: Jenny húgom (regény). I. II. köt. d) Az erdélyi ref. egyházkerület közgyülésének jegyzőkönyve. 1875. májusról. e) A kolozsvári m. k. egyetem Almanachja. 187⅘-ről. f) IV. Értesítvény a kolozsvári m. k. állami tanárképezdéről.

Kraffft V. nyomdája. Nagyszeben. Sistemulu metricu.
Ref. főiskola nyomdája. S. Patak. Tóth: Lányok könyve.
Köttritsch nyomdája. Pozsony. Eisler: Sein eigener Anwalt.
Nirschy F. nyomdája. Pozsony. a) Reich: Gottesdienstliche Vorträge. b) A téli olvasás tankönyve. c) Alter: Der Kurort Pystjan in Ungarn.
Wigand K. nyomdája. Pozson. a) Névy: Az irásmüvek el-

mélete. b) Ungarisches Handelsgesetz. c) Steuergesetze vom Jahre 1875. d) Müller: Der illustrirte Felddienst.

Kováts Mihály nyomdája. Rozsnyó. Címák a rozsnyói egyházmegye számára.

Réthy L. nyomdája. Arad. a) Zimmer: Vezérfonal a német-szerhez. b) Ugyanaz németül.

Gyulai Ujfalvi nyomdája. Arad. Népirodalom. 9. f.

Römer és Kamner nyomdája. Brassó. a) Lurtz: Rechenschule. II. Theil. b) Otrobán és Nagy: Előpatak és vidéke.

Sleitz Pál nyomdája. Nagybecskerek. Rousseau: A társadalmi szerződés.

Czéh Sándor nyomdája. Győr. a) Szombathy: A metamasztasziszok magyar nemzetisége. b) A győri állami fő-reáltanoda Értesítője 1874/5-ről. c) Stadler: Ezermein. d) Varga: Sikhárom-szögtan. e) A Dunán túli ág. hitv. egyházkerület névtára 1875. f) Szombathy: Kisfőtöredékek.

Gött János nyomdája. Brassó. Cea mai nouă Carte de Bucate. Tom. II.

IV. Saját kiadásbeli munkák.

a) Magyarország bányagazdai. III. b) Mathem. Értek. IV. köt. 1.2. 3. sz. c) Természettud. Értek. VI. köt. 3. 4. 5. 6. sz. d) Társad. Értek. III. köt. 3. 4. 5. 6. sz. e) Evkönyv. XIV. köt. 6. darab. f) Értesítő 1875. 8. 9. 10. 11. 12. sz. g) Mathem. és Term. Közlem. VI. köt. 8. sz. VII. köt. 1. 2. 3. 4. sz. h) Macaulay: Anglia története. I. köt. i) Bluntschli: Államjog. I. köt. k) Göthe Lyrai Költeményei. I–II. köt. l) Archaeol. Értesítő IX. köt. 1. f. darab.

Áttérésemet a ref. vallásra Sopron 1875. Oct. 5-én Arányosáron jelentem.

Áttértemet Lindner Ernő ref. lelkész

A M. T. Akadémiától az 1875. év november 29-diké-
től ugyanazon év decemb. 20-dikáig a következő
ajándék-cserére-s' kötelés könyvpéldányok érkeztek.

I. Testületektől.

× Société Hollandaise des Sciences. Harlem. Archives Néer-
landaises. Tom. X. Livr. 1. 2. 3.

× Antiquarische Gesellschaft. Zürich. Mittheilungen. XVIII. B. 8. H.

× Schlesische Ges. für Vaterl. Cultur. Breslau. Festgruss an die
47-te Versammlung deutsche Naturforscher und Ärzte.

× Academy of Sciences St. Louis. Transactions. Vol. III.
No. 2.

× Society of Natural Sciences. Buffalo. Bulletin. Vol. II.
No. 4.

× Smithsonian Institution. Washington. Annual report for
the year 1873.

× Gesellschaft für Erdkunde. Berlin. a) Zeitschrift. X. B. 3-4. H.
b) Verhandlungen. II. B. Nr. 6-7.

× R. Asiatic Society. London. a) 52. annual report. b) Jour-
nal. Vol. VII. P. II.

× Naturforschende Gesellschaft. Basel. Verhandlungen. VI. Theil. 2. H.

× Kais. Akademie d. Wiss. Bécs. Anzeiger. 1875. Nr. 23. 24. 25.

× Hist. Statist. Section. Brünn. Schriften. XXII. B.

K. K. Geolog. Reichsanstalt. Bécs. ×) Jahrbuch. XXV. B. Nr. 3.
~~*) b) Abhandlungen. VI B. 2. H. VII. B. 3. H.~~ ×) Verhandlun-
gen. 1875. Nr. 15.

× Hist. Verein für Steiermark. Gratz. ×a) Bischoff: Steie-
märkisches Landrecht des Mittelalters. ×b) Urkunden-
buch

*) megkerült.

Buch des Herzogthumes Steiermark. I. B.

+ Magyarhoni földtani társulat Budapest. Földtani Közl. köz. V. évfolyam 10. sz.

Román irodalmi és népmivelődési egylet Nagyszeben. Küldi összes irodalmi tevékenysége (14 darab)

+ Angol kormány. Calcutta. a) Notices of sanskrit Mss. Vol. III. P. II. b) Archaeol. Survey of India. Vol. V.

+ Egyesült-államokbeli kormány. Washington. a) Spencer F. Baird: Report on the condition of the sea fisheries in 1871 and 1872. b) Report of the commissioner for 1872 and 1873.

+ Department of the Interior. Washington. Coues: Birds of the Northwest.

+ Department of Agriculture. Washington. Monthly reports for 1874.

+ M. kir. pénzügyministre. Budapest. Erdélyi segédtáblák nélkülözhetlen mértékére.

+ M. kir. közokt. minister. Budapest. A közoktatás 1873. évi állapotáról szóló jelentés.

+ Landesausschuss. Brünn. Codex diplomaticus et epistolaris Moraviae. II. B.

+ M. kir. tud. egyetem. Budapest. a) Acta anni 1874/5 Fasc. I. II. b) Almanach 1873/4-ről és 1874/5-ről. c) Acta anni 1873/4 Fasc. II. d) Tanrend 1873/4 nyári szakára; 1874/5 téli és nyári szakára; 1875/6 téli szakára.

+ Helv. hitv. Lyceum igazgatósága. M. Stiget. Iskolai Értesítő 1874/5-ről.

II. Magánosoktól.

† 1076 Bük László. Tót. Heltai Gáspár magyar Chronicája.

† 1082. Lichy Antal l. t. Budapest. Gróf Széchenyi István mint pedagog.

† 1085. Rájendrolála Mitra k. t. Calcutta. Report on sanskrit Mss.

† 1109. Déchy Mór. Budapest. Jelentés a párizsi nemzetközi földrajzi kiállításról.

III. Köteles példányok.

† Magyar testvérek nyomdája. Temesvár. Tokody: Katholikus egyházjogtan.

†† Városi nyomda. Debreczen. a) Magyar prot. egyházi és isk. figyelmező. VI. évfolyam. 10. füz. b) Értekező a református tanodák debreczeni főiskolájáról 1874/5. c) Békessy: Allatgyógyászati tárcza-jegyzet. d) Dezső: Zászlicián.

IV. Saját kiadásbeli munkák.

a) Értekező. 1875. 13. 14. sz. b) Archaeol. Közlemények. X. köt. 1. füz. c) ~~Archaeol. Értesítő" II. köt. 9. füz.~~

Értesítő az akadémiai Bizottság
Budapest 1875 dec. 21.
Arányban
Szilády

Átvettem
Lindner kk

1875 dec 20-án

Lejelentem Könyvek.

) ~~A. k. k. Gerb.~~ Leichenanstalt. Első ~~b. Abhandlungen~~ VI: 2. VIII: 3.) megbecsült

és

~~A tolajdi kiadásbeli munkák~~ körül:

~~C.~~) A theologiai értesitő ~~IV.~~ 9.

~~nem találtatik a bejelentettek~~ között.

A M. T. Akadémiához a 1874. évi dec. 21-diketől 1875. évi
január 25-dikéig a következő ajándék-egyes-és közös
könyvpéldányok érkeztek:

I. Testületektől.

Kais. Akademie der Wiss. Wien. a) Anzeiger 1874. Nr. 27.
28. 29. b) Sitzungsberichte für den XI. (1874.) Jahrgang.

R. Asiatic Society. London. Journal. Vol. VII. P. I.

North-China Branch of the R. Asiatic Society. Shanghai.
Journal. No. VIII.

Kön. Preuss. Akademie der Wiss. Berlin. Monatsbericht. Sep-
tember- October. 1874.

Société R. de la Numismatique. Bruxelles. Revue. 1875. 1. Liv.

Hist. Verein für Oberbayern. München. Oberbayr. Archiv. XXII. B. 2-3. H. XXIII. B. 1. H.

Finnische Literarische Ges. Helsingfors. Suomalainen ja
Ruotsalainen Sanakirja. 7. 8. Vihko.

Kir. m. Természettud. Társulat. Budapest. a) K. Helmholtz: Vég-
zetü tudományos előadásról. b) John Tyndall: A hő" mint
a mozgás egyik neme. c) Ch. Darwin: A fajok eredete. I.
II. köt. d) Huxley: Előadások az elemi élettan köréből.
e) B. Cotta: A jelen geologiája.

Angol kormány. Calcutta. a) Archaeological Survey of
India. Vol. III. b) Notices of Sanscrit Mss. Vol. III. P. 1.

Osztrák-magyar fő" consulság. Paris. La Table de Peutinger
par Ernest Desjardins. Livr. 10. 11. 12. 13. 14.

Közös külügy minisztérium. Bécs. Mémoire sur l'achèvement
des travaux d'amélioration des embouchures du Danube.

Földmíveléstudományi m. k. minisztérium. Budapest. Schaznagl: Die Forstwirthschaft im Österr. Küstenlande.

Országgyűlési képviselőház elnöksége. Budapest. a) Az ország képviselőház Jegyzőkönyvei, Naplója és Irományai. 1872/5. b) Hivatalos Stat. Közlemények. VIII évfolyam 1. füz.

Érseki hivatal. Egr. Schematismus cleri archidioecesis Agriensis ad 1875.

Cisterci rend apátsága. Zirc. Névtár 1875-re.

M. kir. tud. Lyceum igazg. M. Szigeti. kir. Értesítő 1873/4-ről.

A „Journal des Savants" szerkesztősége. Paris. Journal des Savants. Décembre. 1874.

II. Magánosoktól.

1121. Visontay János. Pest. Európa összehasonlító földleírása.

1136. Korizmics László. Budapest. Úti képek és jegyzetek 1851-ből.

12. F. W. C. Trafford. Zürich. La vue du monde des montagnes de la Spezzia.

13. Ch. E. de Ujfalvy. Paris. Revue de Philologie et d'Ethnographie. Tom. I. Janvier-Mars.

14. John Allan Broun. London. Observations of Magnetic Declination made at Trevandrum.

III. Kötelez példányok.

Ref. főtanoda nyomdája. Kolozsvár. a) A testek hő" okozta kitágulása. b) Emlékirat az erdélyi ref. egyházkerület papnövelédéje ügyében. c) Névkönyv az erdélyi ref. anyaszentegyház számára 1875. d) Boll: A tanár (regény). I. II. köt. e) Erdélyi Múzeum. 1875. 1. sz. f) Jelentés a kolozsvári szemlőda működéséről.

Városi nyomda. Debreczen. a) A polgári házasság ismertetése. b) Magyar mondattan. c) A régi és új mértékek aránya. d) Révész: A magyarországi prot. egyletről. e) Magyar prot. egyházi és isk. Figyelmező. V. évfolg. 12. füz. f) Balkányi: Magyar ős mesék. IV.

Papovits és Tietbach nyomdája. Újvidék. Orao Vel. Kalendar za 1875.

Tyulai István nyomdája. Arad. a) Népirodalom. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 12. 6) Az Arad-Körösvölgyi vasút ismertetése.

Römer és Kamner nyomdája. Brassó. a) Vezérfonal a pénztári naplók elsajátítására. b) Historia Regimentului alu II. Romanescu.

Czék Sándor nyomdája. Győr. a) Remény. VII. évfolg. 1. 2. 3. a. b) Legújabb nagygyűri naptár 1875-re. c) A fogyasztási adó kézikönyve.

Athenaeum nyomdája. Budapest. a) Vajkay: A német közönséges magánjog. b) Külföldi regények. V. c) Egyetemes magyar Encyclopaedia. XII. köt. d) Hivatalos Stat. Közlem. VII. évfolg. 4. füz. e) Kocsipostai küldemények szállítási tarifája. f) A magyar or-

Szász népt. gyülése. g) Hasonszenvi Lapok. 1874. 15-24. sz.
h) M. mérnök és épitész egylet közlönye. VIII. köt. 10. ü. 12. füz. i)
Századok. 1874. 9. 10. füz. 1875. 1. füz. k) Statuten der Pester Lesehalle.
l) Irányitási segédkönyv a m. kir. postahivatalok használatára.
m) Jókai Mór forradalom alatt irt művei. n) Nemzetgazd. Szemle.
I. köt. 4—5. füz. 2 példa. 6. füz. 1 példa. o) Greguss Gyula: Természettan.
p) Szilágyi: Rajzok s' Tanulmányok. I. II. köt. q) Castelar: A művészet, vallás s' a természet Olaszországban. r) Eliot: Middlemarch.
III. IV köt. s) Kunfalvy János: Földrajz. I. II. köt. t) J. Verne
apróbb műveiből. u) Dóczy Gyalay Lajos naplótöredékeiből. v)
Jókai: Emlékeim. I. II. köt. y) Jókai: Egy ember a kit mindenk
tud. z) Castelar: Egy szív története. II. köt. j) Lewes: Sötke
élete. II. köt. v) Tallián: A nemzetgazdaságról az 5-kor re-
pedő. vv) Vörös: Pestvárosi adó-tanulmányok. aa) Don-
pedő naptára. 1875. bb) A Athenaeum nagy képes naptára
1875. cc) A Athenaeum kis képes naptára 1875. dd)
Sz. Lőwai társulat naptára 1875.

IV. Saját kiadásbeli munkák.

a) Archaeol. Értesitő. VIII. köt. 13. ü.
b) Almanach 1875-re.
c) Monumenta. Okm. XXIII. köt.
d) Monum. Közl. XXVII. köt.
e) Monum. Országgyülés. II. köt.
f) Magyarország Rég. Emlékei. III. köt. I. R.
g) Archaeol. Közlem. IX. köt. 2. füz.
h) Math. s' Term. Közlem. XI. köt. 7. sz.

Átvettem a Könyvtárba. Budapest 1875 febr. 4.

Arany János
főkönyvtárnok.

Átvettem
Bodem J. alkönyvtárnok

A M. T. Akadémiától az 1875. év október 25-dikétől ugyanazon év november 29-dikéig a "következő" ajándék- csere- és köteles könyvpéldányok érkeztek:

I. Testületektől.

× Kön. Preuss. Akademie der Wiss. Berlin. Monatsbericht. Juli-August. 1875.

× Accademia della Crusca. Florenz. Atti. 5 settembre 1875.

× Germanisches Museum. Nürnberg. Anzeiger für Kunde der deutschen Vorzeit. 1874 Nr. 1–12.

× Société de Physique. Genève. Mémoires. Tom. XXIV.

× Académie des Sciences. Dijon. Mémoires. Sér. III. Tom. I.

× Kön. Bayerische Akad. der Wiss. München. Sitzungsberichte der Philos. Philol. und Hist. Cl. 1875. II. B. 1. H.

× Museum Vaterländischer Alterthümer. Bonn. Die prähistorische Archäologie in Schleswig-Holstein.

× Deutsche Morgenländ. Gesellsch. Leipzig. Zeitschrift XXIX B. 2. Heft.

× Office of the Amer. Journal. New Haven. The Amer. Journal of Science and arts. Vol. X. No. 59.

× Verein von Alterthumsfreunden. Bonn. Jahrbücher LII. LIII–LIV. LV. LVI.

× Kais. Akademie der Wiss. Bécs. × Anzeiger. 1875. Nr. 20. 21. 22.

× K. k. Geologische Reichsanstalt. Bécs. Verhandlungen. 1875. Nr. 13. 14.

× K. k. Statist. Centralcommission. Bécs. a) Statist. Jahrbuch für 1873. 3–4 H. für 1874. 9. H. b) Ausweise über den auswärtigen Handel im J. 1874. XXV. Jahrg.

× Erdélyi Muzeum-egylet. Kolozsvár. a) Évkönyv. Uj folg. 3. k.

+ b) Erdélyi Muzeum. II. évfoly. 9. sz.

+ Jud. egyetem. Zágráb. Spomenica na 19. listopad 1874.

Jud. Akademia. Krakó. + a) Rocznik. 1874. + b) Pamietnik. Tom. II. + 1020

+ c) Rozprawy. Filol. Tom. II. + d) Rozprawy. Hist. Filoz. Tom. III.

~~+ e) Bibliografia [illegible] = 0~~

+ 103

+ Department of the Interior. Washington. Abstract of results of a study of the genera Seomys and Thomomys.

+ 103

++ M. k. közlek. minisztérium. Budapest. + a) Favolfi: Nostre instituzioni nautiche. + b) Ausweis über den auswärtigen Handel der Österr. Ungarischen Monarchie im J. 1874. + c) Statist. Jahrbuch für 1873. 3-4 H. 1874. 9. H.

+ 103

+ 103

++ M. k. állami számvevőszék. Budapest. + a) 1873. évi magyar állami Zárszámadás részletezése 1-10. füz. + b) 1874. évi Zárszámadás. 12 füzetben.

II. Magánosoktól.

+++

~~Pethovszky Lajos k. t. Lao-Tsze tőrény és története magyar fordításával együtt. = 0~~

943. + Ortvay Tivadar k. t. Pozsony. Irodalmi tanulmányok a hazai és külföldi történelem, műtörténelem és régészet terén. +

944. + Ferenczi József. Kolozsvár. Egy béke-eszme" uralkodó képe.

+

946. Rácz Vilmos. Budapest. Hazánk művelődési érdekeihez.

~~954. Rex Ernő dr. Budapest Török árkok. = 0~~

+

+955. Fanta Adolf Sz. Fehérvár. Sz. Fehérvári város népesedési

mozgalmának és közegészség ügyének 10 éves története.

II. ✝1022. Landau L. R Budapest. Der Gottesbegriff und das geistige Princip.

III. ✝1030. Arturo Wolyński. Florenz. a) Lettere inedite a Galileo Galilei. b) La diplomazia Toscana e Galileo Galilei.

✝1032. Ch. Eug. de Ujfalvy. Paris. a) Éléments de grammaire Magyare. b) Revue de Philologie et d' Ethnographie Tom. II. No. 1.

✝1033. Feliży Dániel. Debreczen. Gramm és grán.

✝1036. Wittmann, Freyler és társa. Beés. Lauer: Anleitung über die rationelle Verwendung der patentirten Diller'schen Nitroglycerinpulver

III. Köteles példányok

✝✝✝ Városi nyomda. Debreczen. a) Magyar prot. egyházi és isk. Figyelmező. VII. évfoly. 7 8-9. füz. b) Magyar történeti életrajzok. c) Schwartz: Általános vegytan. d) Néhány szó az ultramarinról történetéről.

✝ Ref. főtanoda nyomdája. M. Vásárhely. a) Szóval: Milyen legyen az új bűnvádi eljárás.

✝ Filtsch S. nyomdája. Nagyszeben. a) Amicula paroemiae 1876.

✝ b) Fabritius: Urkundenbuch zur Geschichte des Kisder Kapitels vor der Reformation.

✝ Römer's Kamra nyomdája. Brassó. Lurtz: Rechenschule. III. Theil.

1

3

+++ Ref. főtanoda nyomdája. Kolozsvár. †a) A Királyhágón innéni országrész legújabb tér-irányszéli felvétele. †b) Naptár egyedi naptár 1876-ra. c) Erdélyi naggobb képes naptár 1876-ra. †d) Kézhasznu erdélyi képes naptár 1876-ra. †e) Acta s. Scientiarum universitatis Claudiopolitanae anni 1874/5 Fasc. III.

++ Szt. István nemzeti nyomda. Újvidék. †a) Veliki Kalendar za 1876. †b) Pčelarski 1876. c) Orao, Kalendar za 1876

× Plajer F. nyomdája. Nagybecskerek. Szerbszko narodni Kalendar za 1876.

Plajer

IV. Saját kiadásbeli munkák.

× Nyelvtud. Értek. V. köt. 1. sz.
× Archivum Rákócziannum. I. oszt. IV. köt.
× Természett. Érték. VI. köt. 7. sz.

Átvettem az Akadémia könyvtárába.
Budapest 1875 nov. 30.
Irányi János
főtitkár.

Átvettem

Budapest 1875 dec. 4.

Lindner Ernő
al könyvtárnok.

12

A M. T. Akadémiához az 1875. év október 4-étől
ugyanazon év október 25-éig a következő ajándék- csere- és kötelés könyvpéldányok érkeztek:

I. Testületektől.

Kön. Preuss. Akademie der Wiss. Berlin. Monatsbe-
richt Juni 1875.

Office of the Amer. Journal. New Haven. American
Journal of Science and Arts. Vol. X. No. 58.

Gesellschaft für Erdkunde. Berlin. a) Verhandlungen.
II. B. Nr. 4–5 b) Zeitschrift. X. B. 2. H.

K. K. Geolog. Reichsanstalt. Bécs. Verhandlungen. 1875.
No. 12.

Hist. Verein für Steiermark. Gratz. a) Mittheilungen.
XXIII. H. b) Beiträge. 12. Jahrg.

Akademischer Leseverein. Bécs. Fünfter Jahresbericht. 1875.

Angol kormány. Bombay. a) Bombay sanskrit series.
No. XIV. b) Nyâyakosá.

Cs. k. közös hadügyminisztérium. Bécs. Militär-Statis-
tisches Jahrbuch für das Jahr 1872. II. Theil.

Földmiv. ipar- és keresk. m. k. minisztérium. Budapest. Gazda-
sági szemle a bécsi kiállításon.

Közlekt. m. k. minisztérium. Budapest. a) Kereskedelmi
politikai levelezések. 1. sz. b) A magyarországi k.
tanulmányi alap jogi természetének megvizsgálására
szolgáló vezérelvek.

Jog- és államtudom. kar igazgatósága. Nagyvárad. a) Tanrend az 1874/5 tanév első" felére, második felére, és 1875/6 első" felére. b) Almanach 1874/5-ről. c) Beszédek a jog- és államtudom. kar megnyitási ünnepélyén.

Kereskedelmi és iparkamara elnöksége. Budapest. a) A budapesti kereskedelmi és iparkamarának jelentése 1873-ról.

Ref. főiskola igazgatósága. Debreczen. Iskolai Értesítő" 1874/5-ről.

II. Magánosoktól.

909. Kéry Imre l. t. Boros-Sebes. 28 kötet régi és újabb könyv.

936. Asbóth Lajos l. t. Az északamerikai polgárháború története.

937. Szumrák Ernő": Manuscrit pictographique américain par l'abbé Domenech. Paris. 1860.

III. Köteles példányok.

M. k. egyetem nyomdája. Budapest. a) Az államszámviteltan kézikönyve. b) A budapesti m. k. egyetemi könyvtár Értesítője. 4. közlemény. c) A budapesti m. k. egyetem Almanachja 1874/5-ről. d) A budapesti m. k. egyetem tanrendje 1874/5 nyári szakára. e) A budapesti k. egyetemi főgymnasium Értesítője 1874/5-ről. f) A budapesti II. kerületi állami reáltanoda Értesítője 1874/5-ről. g) Szentkatolnai Bálint Gábor: Török nyelvtan. h) Na koga valja da glasham?

Hügel Ottó nyomdája. Nagyvárad. a) Nagy káté. b) Kisebb káté.

5é. c) A keresztény tanrendszer. I II III IV könyv.
Görög kelet. fő-egyházmegyei nyomda. Nagyszeben. a) Lecturile
in scola poporale. b) Limbea materna. c) Protocolulu
Sinodului tienuta 1875. d) Anghira crestina.
Krafft V. nyomdája. Nagyszeben. Sistemulu metricu.

IV. Saját kiadásbeli munkák.

Társad. Értek. III. köt. 7. sz.
Átvéteknek az Akadémia könyvtárában
Budapesten 1876 aug. 26.
Arányossá
főkönyvtár.

Átvette
Lindner Ernő
könyvtárnok. mp.

1875 dec. 28.

Bezdrahova knihy ucb.

Paulert. T.
Lichy

1429
875

A m. kir. Akad 1875 dec 20
tartott ülésének jegyzőkönyve

Gergely tit. elnök elnöklete alatt jelen voltak.

(8) Gyurky István
(4) Hunfalvy Pál
(4) Greguss Ágost
(10) Nendtvich Károly
(15) Szily Kálmán
(13) Szabó Károly
(6) Arany János
(11) Pulszky Ferencz
(2) Fessler Vilmos
(14) Wenzel Gábor
(11) Lukács Móric
(3) Frankenburg Vilmos
(5) Gyurky Pál
(12) Vukov Jenő
(9) Veress Károly
(1) Bruckner Jenő
(11) Sauter Szilárd

(5) Kacskovics Ignácz
(3) Barsy Ignácz
(8) Kenessey Albert
(12) Vadnay Károly
(14) Tanárky Gedeon
(7) Kelety Gusztáv
(9) Porkoláb Mátyás
(15) Nemes Vilmos
(2) Arányi Lajos
(11) Rónay Jenő
(13) Szarvas Gábor
(16) Szigmondy Vilmos.
(5) Toldy Ferencz
(4) Galgóczy Károly
(1) Ipolyi Arnold
(6) Halász Géza

Oltárszék No. 24.

Oltárszéken emlékérem - Kis bőrtáska Könyök v. alsó
1. Oltárszéken táska Oltárszéken, Ingelai, Fogasról Lakás
és a ki Fraknói.
2 Warsha V. — Imagenzdeák.
Könyök Homlokra Lapocka Miami Kötőgé
Kézirat. Kézmosás. bibliák
Lapockák kor

Kék,
K. Fagaras

A m. k. Akademia Összeülése

1875 május 24.

Kelt Longay M. ö. nm elnökölte alatt jelen voltak.

t Szeberényi J. tt.
Horváth M. tt.
Jolsvai A.
Hunfalvy Pál
Greguss A.
Kautz Gyula
Gyulai Pál
Trakner Vilmos
Dudevar József
Vinek József
Szvitkovics János
Mendrik Károly
Lenhossék József
Szász Károly
Danter Károly
Romer Flóris
Jerkits Sámuel
Torquato János
Crenzeny Antal
Toldy Ferenc
Hunfalvy János
Nagy János
Henszlmann Imre
Ballagi Mór
Szilágyi Sándor

Hatvani Istvánt 11 tt.
Szarvas Gábor
Barsi József
Thewrewk A.
Peregrini Elek
Szalay Ágost
Keleti Károly
Szinnyei Gedeon
Szilády Áron
Tóth János
Dankó Antal
~~Szilágyi Sándor~~
Danter Gyula
Jakabffy Károly.
Kremer József.
~~Henszlmann Imre~~

Kakavia Gyula
[illegible]-i Vitéz

[illegible] Ht. őrnagy úrnak

Elmék.

1. Károly [illegible]

Tanyai Ebéde

Az

1895 máj. 31.-i

Összes ülés

jegyzőkönyvi iromány

Ebrök. Lónyay Nyíregyháza 1875 apr. 26.

Zelen Rendes Lenkeres

Fraknói Abod, Pauer,
Fegyes Galgóczy
Horváth M. Szalay Kenessey
Lenhossék Szalay Gy.
Romer

1 Galgóczy
2. Hlubeczek
3. Pelky
4. Ily-alapitvány. Lónyay Jelme. Lam mutatni de Gele,
Szalay a mintha perleg adnam kapni. a S elfogadhatók
mint azonnal Szalay
az Eggenl Szalay

Ilyet tárgyalt

Szechenyi Emlékek. Csengery. Lónyay.
az egyletnek megjöttek. —
Galgóczy
Gy

Lovay M.

tt Pintky

3 Fogarasy
18 Toldy
6 Gregus
9 Hámpfler
18 Petrovits
11 Konek
2 Fest
10. Kautz
19 Zsoldos
Toldy
1. Balla J.
5 Tomcsányi
7 Gyulay
16 Szabó K.
12. Danter
15 Szabó J.
Csengery A.
14 Romer H.
17 Szlagyi J.
20. Weisel G.
8 Henrlmann
4 Frakno V.

4 Hlaberem
7 Szalay Ag
2/3 Barla
3 Gregory
9. Tarkanyi
1. Arany L
5 Kelet K.
8. Szalay I.
Szlab E.
6 Schenk

5000)
5000

Mart. 19-en

[redacted]

Chengery Antal Asztalos klub

Idei csillag

~~Arany János~~ 2 Fridovszky Sándor.
11. Pulszky Ferenc 12 Tolcsy Ferenc
9. Szabó József 8 Romer Flóris
5 Hengelmüller Károly 4 Gyulai Pál
11 Hoenich Lajos 6 Nendzvich R.
3. Gregus Ágost
10. Trefort Ágoston
~~Lukó József~~
1. Frankenburg Adolf
7. Paulet Imre Tivadar.

1. Arany László
4. Hilbert Artur
6 Vadnay Károly
2 Wahrmann Leontin.
3. Vajda Gyula.
5. Tóth Kálmán.

1.

Örvelés
irományai
1875
Márcz. 19.

Marcz 19.

Cenzury dnik

1. Lyell + bejelenty

2. Tydrz K. olvasa jelenséget

III. Iz. a Dylat [illegible] — 110 s. [illegible]

[illegible] — 110 s. [illegible]

[illegible]

Tóth K. [illegible]

[illegible]

Ewepsőbe [illegible]

Vadmi Károly és Arany L. egerők.

3. Toldy [illegible] Feldmarsch. Indítvány: Elnöki felpuláda, marcz 19-ka. Ewepsőbe a

Szász K. Arany

Arács ülés 1875 március 22.

Elnök Lónyay G. – Csengery Iván

V. Jalyniczy – Erkövi emlékbeszéd Török János felett. Tolvaj indítványa. Falvay. Csengery. Wenzel V. Tolvaj indítványa. Falvay. Csengery. Wenzel – Szilády. Bodlagi Tolvaj pénzügyi. Csengery. Indítvány napirend. apró Lónyay Könyvtári bizottság Könyvtári Szabályok. Henszlmann. Szl. Wenzel. Tolvaj. tárgy. Szilády Szilágyi Indítvány a kéziratok kölcsönzése vagy Ugyanaz pénzben, Könyvtárban kifüggesztése.

Tolvaj. Galgóczy.

1. Csengery bemutatója a Lear szerint 1874 ősz.
6. A nemzeti és nyelvi Rémlés.
Vége. (Miskey vizsgálata: gr. Károly
Revizor és rendőrbiztos a bál vége és Horváth M.
2. Horváth – apologia
Amiért Ohio nem Utabad tábort
Vége { a mi tanulmányunk, arra nézve a bizottság tűzbe
igényt nem formálhat.
a gondnok dolmát se tészkhez.
3. Lvov évi Közgyűlés.
Archangyal bizottsági tudósítója vitán
már az ülésből felmagyarázás.
Képzőmű – marad a régi
Az akadémiai Almanach a Lloyd Társa-
sokkal, és az ezzel jegyzőkönyv
Bizottsági (Magyar fordítás az évkönyv) magyarul a Tóth
ajánl.
Könyvtári – Az Akadémia nyelv és irod.
Lvov. Ruthének – a nemzeti Muzeum
B. Dessewffy vonatkozása nevére

Előterjesztés

Ügyrend felolvasás bizottsági adatok
Nemzetiségekhez a Lloyd Társ
Kovács alapítvány – be debley – bevonás
Ol. vizsgálatra kiküldés. Az elnök úgy tudja Lloyd Társ érdek
Tudomásul.

Angelos. Lapvélemény. Kérés a be.

Zsuczskál dlap ügyében

Hiúka 1874 januárban jelentése:

10/. Néh. Zsuczskál Dániel hagyatéka tárgyában hozott a 9/. 10/. alatt írt Orsolya végrendelet perjai megbeszélése a kalonyai birtokhoz, hogy a fekéregyházi birtok értékesítésével a terhes hagyatéki adósságok kiegyenlítése elején - Midőn kitűnt fel, hogy a hagyaték ingatlana, egyszersmind perbiz az Atya, Dénia hagyományának tizedrészét kiadatlan vélték örököstársaik.

Ezen panasz az ügyiratok a törvényes pecsétjeivel és ügyében

1871- ben adósa engedélyt az Ugróz-Dénes a fekéregyházi 100 hold föld eladására.

Szerzői Tanács
1875 jan. 24.

Mellékletek

a/a

gr. Lónyay
Csengery
gr. Károlyi
Horváth
Gyulay
Mailáth
gr. Károlyiné

Pulszky
b. Jeszenyey
Szemere
Tolnay.
b. Vay

12

13

Elsők gr. Lónyay

Csongrey
1 Czirbusz gr.
3 Ipolyi
2 Horváth
4 Mailáth
5 Pulszky
8 Trefort
9 b. Vay

7 Szügyénye b. Sennyey.

11. Legszükségesebb felszerelések
12. Csongrad a Kosárszövéshez - alapjára
(ad az ország kalúla nádat
(a vesszőhajtást Kámánházában fúrt
(Tóth Sándor Kámánházában fúrt.
(Ax alap kúton Zsombolyán megtanúlt
(Országos kiállítás a
(tekintő.
16-okra fúrásban mutat a kút példáúl:
3. Csongrey. Adó rendszeresen kivesztik. Szükség után. Dercher
parancsára és megyénél kiállított 3826 fo-
Csongrey Evidenciában fogja tartani.
4. Csongrey Villabár 500 ft hagyomány - jul. 1. egy évi kam.
tanyával - kúpog fizetni
12. Jakabffy. Alapítvány állítani és ki adásával a
fő Sárrel pinzetben.
13. Szemléltető Kenyéri adó a 4% - megfizetendő.
a pálya bejárását nélkúl nem. Kitöltő fúrásra
14. Hódtéry Károly Kápráshoz és Képviselőtársai Rónai.
a belsőkén kívánni a megtekintést.
5. Csongrey. Kúnyúlászó ökör negyedfolyó - Kevés vízhozású stb.
dern. - Uradó forrás. Kevés egyvúl vesz helyben
az az ország Szűcs adatik rendelet ofen-
6. Csongrey Kúnyúlászó rendelet Budenz Lemondva. Nagy gyűlés után.
7. Lónyay 1. Berze Dániel szőlő úgy beleegyezik kérve
Kormos 13 Szőlőinek fel az egyház adagolására.
ellenőrző eper per.
8. Lónyay. Karácsony - jószág eladni. a 2 év alatt kitelelő
Ribarád adni. - a Kerek Lónyay befújó.
c) A jószág eladása után az Ekvátyú a Kpenhez
tegye meg

9 Szám vitéz – bátorság. Jótékonyság. Vitézségi
Jelmondat, szerző Kun Károly. Frcdik 100 K
Makkinczky-féle Szinlánczok. – Vezérkari főnök Szombathelyi Károly
tartalék alatt a Salamon-féle pénzintézetnél Rózsa
10 Petronius – Szabadelvű párt Szombathelyi Károly megbízásából
az Igazság szerkesztőségében letétetett

11-132 elevenek

Ke. Hirsch-Rózsa-gyár – Csalás
Ashenaum 42k vadászingcsomó a II. a vízi budgenba.
Segyzőkönyv. Meinl ai Zeffert 3

Vau a S. A újhelyi takarékpénztárban
Betétben 1) 162 ft
538 ft.
700

Kraus 1874 – e 750 f
Ebből: Ashenaum 126
– e 147
273.

Iz

1875 április 25-én tartott
Igazgatósági ülési
Jegyzőkönyvi irományai.

12.

1875 április 25 és [illegible]
Igazgatósági ülési
Jegyzőkönyvi irományai.

Nagyszőlős

1875 máj. 25.

Gr. Lónyay Manyi ö. j. m.

Lónyay Ernő

tt Pulszky Ferenc

~~Orczy Gyula~~

tt Sztáray Gy.

Tolvay Ferenc

~~Szentiványi~~

tt. Jerbik Anna

Tóth Ferenc

Kiss Pál

Tóth Lőrinc

Frakmann Vilmos

Trivalszky János

Lenhoffek József

~~Trivalszky János~~

~~Kerkapoly Károly~~

Hunfalvy János

Hunfalvy Pál

Ruzsa Károly

Sándor József

Thaisz Lajos

Faludy Ferenczné

Leonardini Jenő

Vécsey Armin

1 Nagy Ferenczné

3 Klobusovszky Ignácz

12 Csanády Gyula

9 Szirmay Elek

13 Szlávy Aron

11 Lónyay Ágost

16 Zichy Viktor

7 Kelet Károly

8 Kapcsolyi Károly

6 Jakabffy Elek

14 Tarnóczy Jenő

15 Kanitz János

2 Bartal Antal

5 Hirschler Ignácz

4. Kalász Gyula

10 Pompery János

1875.

Nagyrőcz, Május 26.

Árok gr. Longay.

I.	Bartalay	Lovászkapitány	24	nem	10
—	~~Danko~~	~~Directeur~~	~~19.~~	~~"~~	~~16. megbukott~~
—	Ascoli	Elvadászkt.	27.	"	5.
—					
II.	Keleti	Károly s. t	33.	"	2.
	~~Otway~~	Lovászkapitány	32.	"	5.
	~~Rupp~~	Jakab. lt.	21.	"	~~15. megbukott~~
	Pachard	Lajos kt.	32	"	3.
	Sayous	Eduard kt.	34	"	1.
	Zeller	Eduard k. t.	27.	"	9.
III.	Koch	Antal Kapitány	30.	"	13. megbukott
	~~Zeke~~	~~Ignácz lt.~~	~~24.~~	"	~~4.~~
	Des Loizeaux	k. t.	29.	"	

Segyőkönyv hitelesítő Nagyrőcz Járási Törvényszék

Prof Lónyay Szabó József

7 Gregus Agost
Arany János
26 Salamon Ferenc
10 Horváth Mih
20 Szoboszlai József
Dulszky Ferenc
23 Szalay Károly
3 10 Fesc Vilmos
24 Szily Kálmán
6 Frivaldszky János
12 Hunfalvy Pál
18 Pauler Tivadar
14 Lenhossék József
31 Ver Armin
1 Ballagi Mór
Csengery Antal
29 Toldy Ferenc
24 20 Szilágyi Sándor
Fabó Vilmos
19 Petzwall Ottó
13 Torma Sándor
2 Pauler József
20 Romer Flóris
16 Nagy János
Török Ignác
17 Nendtvich Károly
22 Szabó József
8 Gyulay Pál
5 30 Frankó Vilmos
30 Tóth Lőrinc

27 Tarczy Lajos
11 Henfalvy János
4 Fogarasy János
9 Henszlmann
28 Thaun K
15 Nagy Iván

05
12

24
17

137

24

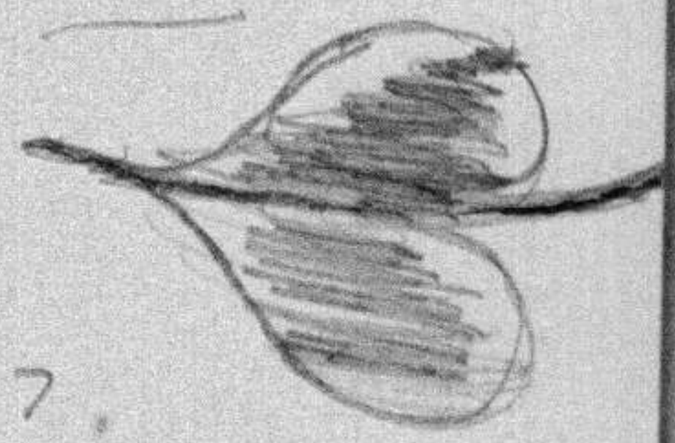

7.

I

	Igen.	Nem.
Bastelica	24	10
Danko	19	16
Ascoli	27	5

II

Kelek K.	33	2
Orwai.	32	5
Rupp J.	21	15
Gschard	32	3
Sayous	34	1
Keller	27	9.

III

D. Koch	30	7
Fehér	24	13
Des Cloiseaux	29	4

Nagygyülés. maj. 25.

Elnök gr. Lónyay.

Kövesligethy elnöksége
Salamon dr
Gróf Jut. Károlyi Ede elnöke!
Fáy. Rauch.
M. Nagyfalva. Fodor József.
Skubó Károly a Szamosújvári Unitaria ügyben
tényfeltüntetési körében a Dózsa ellen, annak
védelmére és a tárgyalás vitális pontjai
és a jegyzőkönyv és a felolvasása.
Vidéki alapítv.-ipv. dr Csanády Gusztáv.
Egerből. Lenkey és Kiss.
Klagenfurtból. Antal Károly. Elhagyás
Felszólalás ellen Benigni T. és Társai
Nimfus.
Fogyasztási adó. Apponyi grófné
Szeszgyár — Bittera Gyula
Kövér a kartharsis és m. egyv. Adonisz
Arénás. Vidéki alapítvány — Nem kelt
Fogyasztási adó.

nro. 29

Szerzői Jogvédő alakulat

Vezetőség:

Lukáts Mórica

11 Ingó Arnold.
2 Fogarasi László
3 Fodor Vilmos.
18 Szily Kálmán
5 Gyenes Ágost.
14 Pauler Teodor.
6 Gyuris Pál
15 Radó József.
10 Humpalyay Pál
4 Fridolszky János
16 Szabó Károly.
17. Szilágyi Sándor.
19 Tóth Dániel.
7. Hackmann Imre
9 Hantsky Gyula
8 Horváth Mihály
13 Rónai Sándor.
12 Kelecsényi Károly.
1 Dudás Lajos.

1. Arany Kálmán
2 Boros József
3. Nádasdy Adalbert.
5 Pauler Gyula.
4 Steichen Ignácz.
6. Torkos Béla.
7. Szalay Ágoston.
8. Szatmári Gábor.

Lónyay

Csengery
2 Pulszky
4 Greguss
6 Horváth M.
11 Römer
9 Lenhossék
5 Gyulay Pál
15 Wenzel G.
10 Pauler Tiv.
14 Szarvas
13 Szász K.
7 Hunfalvy Pál
3 Arany László
12 Szabó J.
1 Brassai
2 Fest

6 Galgóczy
7 Haberern
4 Barsi
3 Balássy Ferenc
11 Szalay Ágoston
8 Kenessey Béla
10 Peregriny
9 Kerkápolyárkó
5 Bartal
1 Arany L.
2 Abrahám Lajos

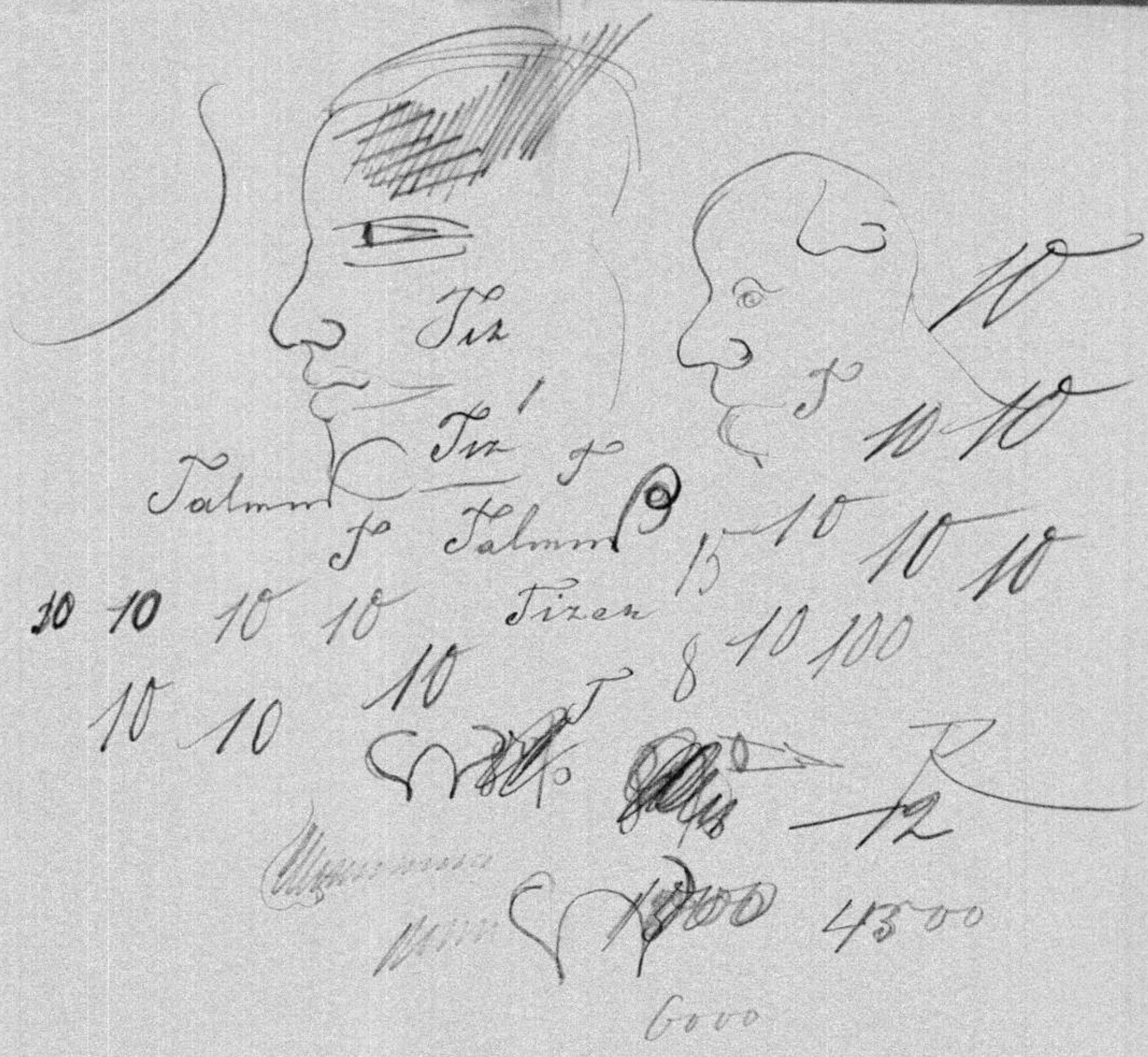

Eln. febr. 22.

Elnök Lányay Sándor

1. Kántor Lázár Károly
2. † Ökrösy, Ernő
3. Jáy pályázat. Ötödik díjnok Szabó Károly
Segédjegyző. Szabó. Károly.
II. II. főszámvevő. Rezs.
Választópolgárok. Kanyay Kelesi
Egyházgondnok.
4. Könyvtáros, Bús Vitéz Nagy
Ernő, a mérnöki pályázatra Szabó Károly
a Gerencsérpályán Kántor Lázár Károly
bán nevezett.
5. Orvosi Bizottsági tag Dr. Kapi Gyula
6. Főszt. Bíz. Károly. Hegedüs Gyula Károly
Kálmán Gáspár Károly

Cikk „C"

Jan. 28 1875

Gergely Antal elnökletével.

Bonay

1875

jún. 28-i Önkormányzati

jegyzőkönyvi

kivonatai.

1430

875

Ig. 1875 máj. 29.

Gr. Lónyay
Csengery
Horváth
Pázmándy
Földy

Legyőröltessék olvastatván
II. Rám. Az ügyvéd Kralovánszky Péter ajánlatát a
jelentés. — Pedig alpitványról és a
adjon jelentést.

A megkövő bronz érmek holnap 2 fővel az
aptónál Kék Ignác által árulandók. —
Rómer felhívja Pulszky hogy
Földes — 500-at

Legyen Rózsa kiküldve
Horváth
Földy.

Lévay

Level.

Rend.

Lak.

Dr Kaán M.

Schefzky

Hazay

Fidl dr.

Kárász K.

Jenovich.

Szeredi

Szakáts

Lendvai

Jenovich M.

Gulyi

Schefzky P.

Gregus.

Gyulai

Pauler

Szilágyi S.

Kállay

Adamovics

Bartha

Kiss

Szabó

Barsi

Pauliny

Tatárányi

Kendrayné

Kelcz

Beregnei

Kinczel

Strányi

Strany

Schulz

Haberern

Barnabás

Pelsy

Lay

Gal gocy

Mer

Kir

Lévayi jelesi. Czudalatos egyezem, Rifaludy Pál. a Zrinyiadhoz

Végrendeletében

1. Egész jelenet nyomaiut.
2. Ennek ellenére —
3. Egyéb könyvbe adhatók.
4. Dr Kultsárnál: Amerikai dalainak ismerete és irodalmi
5. Arnsbéger Bernát.
6. Dísznó nagyítás.
7. Országgyülési Rifaludy Károly a Rá Károly
8. Schefzky —

Sz. II.

Sz. Lányai
Orczy

Sz. Lányai
Mayrhofer
Lovel.

Első.

Lovak.

Szent.

Lovak.

(9) Pulszky
Mayrhofer

(16) Kistelki.
(14) Kálnoki.
(10) Kinizsiak.
(19) Szirmay
(2) Bakonyi
(9) Landwehr
(15) Ehrenreich M.
(17) Bolyai
(6) Simplicius
(3) Gregori.
(4) Gyulai
(11) Pauler
(15) Szilágyi S.
(8) Szabó

(4) Barcsi
(21) Vasilkovics
(19) Sárkányi
(11) Kendlegyárosi
(1) Pekry
(10) Peregrini
(12) Kinizsi
(5) Orlay
(7) Hadvern
(5) Barcalus.
(20) Telky
(16) Lányi Mór
(6) Gregory
(13) Apáthi
(18) Schwarz
(15) Bori
(15) Kinizsi
(14) Kinizsi

18 Kendl
17. Vesh
12 Blanco

1. Lányai jelszó. Csatlakozik egyszer, Kisfaludy Sán. a Szabó Szentiványéhez.
1. Szent jelszó nyomatott.
2. Szent Istvánt.
3. Egy vö Könyvbe Nelly Vagu.
4. Kutolinszky: Almadah.
Aszódon azelőtt elsőnek és utolsó
5. Aszódi Apát.
6.) Lévő nagyobb Gyulai
7. Ostegyüléi Kisfaludy Sándor a Kis Szabó
8. Kulpsky

Mayrhofer
Horváth Mihály

Lois Lafayette
Ivy Jones
Vacancy

Readmitted
1875 Dec. 10
(Ivelt Hollis)

20 Lb

1430

1875

Az 1875 évi nov. 26-i

Ülés-ből

jegyzőkönyvi

irományok.

1431

1875

1431

1875

Az

1875 március 22-i

Ülés

jegyzőkönyvi irmányai.

Az

1875 dec. 20 án tartott

Összes ülés

jegyzőkönyvi irományai

Bük László

Skön

Lukács Mór

Szabó Lár

Az 1875 jan. 25-i

Összes ülés

jegyzőkönyvi irományai.

Az 1895 május 29-én tartott

Igazgatósági ülés

jegyzőkönyvi iramányai.

Körös-Ctirek.

Az 1895 május 24-én tartott

Összes ülés

jegyzőkönyvi

kivonatok.

1875

Nov. 29-én tartott

Összes ülés

jegyzőkönyvi iromá-

nya.

A 2.

1875 február 22-én tartott

Összes ülés

jegyzőkönyvi iratainak

Darvas Jenő ?

1874.

Az

1875 junius 28-i

Ősszes ülés

segyűlési irományai.

Az 1875 oct. 4-i

Összes ülés

jegyzőkönyvi

irományai.

A magyar tudományos Akademia alapit.
ványai és kamatainak állása
1875-ik évben.
illetőleg
1875. December 31-én

1432
1875

Folyó szám	Főkönyvi lap	Név	Kamat láb	1. Alapitványok állása 1874 dec. 31.	2 Uj alapitványok 1875. évre	3 Alapitványokra befolyt 1875. évben	4 kamat tőkék 1874 december
		1ső lap.					
1	7/155	Gróf Csáky Gábor	6%	2100 —	—	—	63
2	1/22	Csepely Sándor	"	51 —	—	—	—
3	23	Andrássy György Gróf	"	10500 —	—	—	630
4	24	Fábián Gábor	"	62 70	—	—	3
5	7/120	Festetics László gróf örökösei	"	10500 —	—	—	315
6	7/24	Ghiczy Kálmán	"	3000 —	—	—	—
7	25	Gorove család	"	1050 —	—	—	63
8	26	Győr városa	"	1000 —	—	—	60
9	26	Inkey Imre örökösei	"	1050 —	—	—	63
10	26	Iust Gábor	"	1050 —	—	—	504
11	27.	Gf. Károlyi György	"	42000 —	—	—	—
12	27.	" Károlyi István	"	21000 —	—	—	630
13	28	Mórton János örökösei	"	1500 —	—	1500.	450
14	29.	Nyiregyházi városa	"	1050 —	—	—	31
15	29.	Papay Samu örökösei	"	1050 —	—	—	31
16	30	Németi örökösök /Okolicsányi/	"	666 67	—	—	110
17	30	Pyrker László	"	175 —	—	—	52
18	31	Gf. Széchényi István	"	63000 —	—	—	—
19	31	" Széchényi Pál	"	10500 —	—	—	105
20	32	Prónay Sándor örökösei	"	2100 —	—	—	189
21	32	Simonyi Antal	"	500 —	—	—	90
22	33	Teleky József, Adám, és Sámuel	"	5250 —	—	—	157
23	33	Teleky József gróf örökösei	"	2100 —	—	—	63
24	34	Ürményi Ferenc	"	2100 —	—	—	882
25	34	Vécsi István báró	5%	525 —	—	—	367

4	5	6	7.	8	9.	
' tőkeányok folyt évben	kamat hátra téket állása 1874 december 31-én	kamat hátra téke vissza fizettetett 1875. évben	1875. évre az alapitványok után járó kamatok	Erre történt fizetések 1875-ik évben	alapitványok állása 1875-ik évi december 31-én	Kamat hátra ték 1875-ik évi december 31.	Észrevételek.
							1ső lap.
	63 -	63 -	126 -	63 -	2100. -	63 -	
	- -	-	3 06	-	51. -	3 06	
	630	630 -	630 -	-	10500. -	630 -	
	3 76	3 76	3 76	3 76	62 70	-	
	315 -	315 -	630. -	315 -	10500. -	315 -	
	-	-	180 -	90 -	3000 -	90 -	
	63 -	63 -	63 -	-	1050 -	63 -	
	60 -	-	60 -	-	1000 -	120 -	
	63 -	-	63 -	-	1050 -	126 -	
	504 -	-	63 -	-	1050 -	567 -	
	-	-	2520 -	1260 -	42000 -	1260 -	
	630 -	630 -	1760 -	630 -	21000 -	630 -	
00.	450 -	345 -	90 -	-	-	195 -	
	31 50	31 50.	63 -	31 50	1050 -	31 50	
	31 50	31 50.	63 -	31 50.	1050 -	31 50	
	110 -	-	40 -	-	666 67	150 -	
	52 50	-	10 50	-	175 -	63 -	
	-	-	3780 -	3780 -	63000 -	-	
	105 -	105	630 -	525 -	10500 -	105 -	
	189 -	-	126 -	-	2100 -	315 -	
	90 -	-	30 -	-	500 -	120 -	
	157 50	157 50	315	157 50	5250. -	157 50	
	63 -	63 -	126	63	2100 -	63 -	
	882 -	-	126	-	2100 -	1008 -	
	367 50.	-	26 25	-	525 -	393 75	

Folyó szám	Számozási lap	Név	Kamat láb	1. Alapitványok állása 1874 dec. 31.	2 Uj alapitványok 1875. évben	3 Alapitványokra befolyt 1875. évben	kamat tőkét 187 decemb
		2ik lap					
26	35	Albrecht Józsefné	5%	10500 —	—	—	
27	35	Almásy Kálmán Gf.	"	2000 —	—	—	
28	36	Almásy Pál	"	7000 —	—	—	
29	36	Andrássy Aladár gróf	"	1000 —	—	—	
30	37	Andrássy Gyula "	"	1000 —	—	—	
31	37	Andrássy Manó "	"	1000 —	—	—	
32	38	Antunovits József	"	100 —	—	—	7
33	38	Augusz Antal bárói	"	500 —	—	—	7
34	39	Balassa Antal "	"	1000 —	—	—	7
35	39	Batthányi Lajos gróf örvegye	"	1000 —	—	—	5
36	40	Bellaágh József	"	700 —	—	—	7
37	42	Benedik György	"	500 —	—	—	1
38	42	Benicsky Ödön	"	1000 —	—	—	1
39	43	Bethlen József gróf	"	500 —	—	—	7
40	43	Bethlen József grófné	"	300 —	—	—	4
41	44	Boggay Antal	"	100 —	—	—	5
42	45	Breunner Ágoston gróf	"	4000 —	—	—	
43	45	Blaschkovich Bertalan, örök	"	400 —	—	—	1
44	46	Bolka János	"	120 —	—	—	
45	47	Bolka Mihál	"	200 —	—	—	
46	47	Buda sz. kir. város	"	3100 —	—	—	1
47	48	Csáry Lajos	"	1000 —	—	—	5
48	2/160	Csáky László és Gábor grófok	"	2000 —	—	—	5
49	1/49	Czegléd városa	"	1000 —	—	—	

4	5	6	7.	8	9.	
... ányok ...lyt ...ben	kamat hátra lékek állása 1874 december 31-én	kamat hátra lékre vissza fizettetett 1875. évben	1875. évre az alapitványok után járó kamatok	Erre történt fizetések 1875-ik évben	alapitványok állása 1875-ik évi december 31-én	Kamat hátra lék 1875-ik évi december 31.	Észrevételek.
							2-ik lap.
—	—	525 —		10500 —	525 —		
—	—	100 —	100 —	2000 —	—		
—	—	350 —	—	7000 —	350 —		
—	—	50 —	50 —	1000 —			
—	—	50 —	50 —	1000 —			
—	—	50 —	50 —	1000 —			
77 50	—	5 —		100 —	77 50		
25 —	25 —	25 —		500 —	25 —		
794 79	—	50 —		1000 —	794 79		
50 —	—	50 —		1000 —	100 —		
20 —	—	10 —		200 —	30 —		
150 —	—	25 —		500 —	175 —		
150 —	—	50 —		1000 —	200 —		
75 —	—	25 —		500 —	100 —		
45 —	—	15 —		300 —	60 —		
55 —	—	5 —		100 —	60 —		
—	—	200 —	200 —	4000 —	—		
170 —	—	20 —		400	140 —		
18 —	—	6 —		120 —	24 —		
30 —	—	10 —		200 —	40 —		
155 —	—	155 —		3100 —	310 —		
50 —	50 —	50 —		1000 —	50 —		
50 —	50	100 —	50 —	2000 —	50 —		
—	—	50. —		1000. —	50 —		

Folyó szám	Jegyzői lap	Név	Rovat lap	1. Alapítványok állása 1874 dec. 31.	2 Új alapítványok 1875. évben	3 Alapítványok befolyt 1875. évben	4 kamat tőkét 187 decembe
		3. lap.					
50	49	Debreczen városa	5%	10000	—	—	—
51	50	Dobsin "	"	1050	—	—	—
52	50	Domján Antal	"	50	—	—	—
53	51	Csörsz József báró	"	400	—	—	—
54	51	Csörsz Dénes báró	"	400	—	—	—
55	52	Tétényhán városa	"	400	—	—	—
56	52	Forgách István gróf	"	7000	—	—	—
57.	53	Forgách Kálmán "	"	1000	—	—	—
58	54.	Forintos Kálmán	"	50	—	—	—
59.	55	Görög alsó egyház	"	1000	—	—	—
60	57.	Hetyey károly	"	50	—	—	—
61	57.	Hoitsy Sándor	"	1000	—	—	—
62	58	Husvéth Ferencz	"	150	—	—	—
63	60.	Jankovich Gyula	"	200	—	—	—
64	61	Jókay Mór	"	200	—	—	—
65	61	Kardcsonyi Guidó gróf	"	31500	—	—	—
66	64	Klobusicky János	"	500	—	—	—
67.	65	Königsegg Guntár gróf	"	1000	—	—	—
68	66	Koreszmáros János	"	50	—	—	—
69	67.	Lónyay Menyhért gróf	"	1000	—	—	—
70	67.	Lónyay Gábor	"	1000	—	—	—
71	68	Lonbay Imre	"	200	—	—	—
72	69	Lónyay Anna	"	1000	—	—	—
73	69.	Losoncz városa	"	1000	—	—	—

1 tárgyok folyt éve	4 kamat hátra lékek állása 1874 december 31én	5 kamat hátralékre vissza fizettetett 1875. évben	6 1875. évre az alapitványok után járó kamatok	7. Erre történt fizetések 1875. évben	8 alapitványok állása 1875. évi december 31én	9. kamat hátralék 1875. évi december 31.	Észrevételek.
							3. lap.
	–	–	500 –	500 –	10000 –	–	
	–	–	52 50	52 50	1050 –	–	
	17 50	–	2 50	–	50 –	20 –	
	120 –	–	20 –	–	400 –	140 –	
	20 –	–	20 –	–	400 –	40 –	
	20 –	–	20 –	–	400 –	40 –	
	–	–	100 –	–	2000 –	100 –	
	–	–	50 –	–	1000 –	50 –	
	27 50	–	2 50	–	50 –	30 –	
	300 –	–	50 –	–	1000 –	350 –	
	10 –	–	2 50	–	50 –	12 50	
	–	–	50 –	–	1000 –	50 –	
	45 –	–	7 50	–	150 –	52 50	
	100 –	–	10 –	–	200 –	110 –	
	30 –	–	10 –	–	200 –	40 –	
	–	–	1575 –	1575 –	31500 –	–	
	12 50	–	25 –	–	500 –	37 50	
	–	–	50 –	–	1000 –	50 –	
	–	–	2 50	2/50 mit 874. ln fürtetett	50 –	–	
	–	–	50 –	50 –	1000 –	–	
	–	–	50 –	50 –	1000 –	–	
	150 –	–	10 –	–	200 –	160 –	
	50 –	–	50 –	–	1000 –	100 –	
	47 50	47 50	50 –	50 –	1000 –	–	

Folyó tétel szám	Főkönyvi Lap	Név	Kamat láb	1. Alapitványok állása 1874 dcbr 31.	2 Uj alapitványok 1875. ében	3 Alapitványok ra befolyt 1875. ében	4 kamat tőkét a 187 decembe
		4t lap					
74	70	Mocsáry Lajos	5%	400. —	—	—	4
75	71	Makó városa	"	7676 75	—	—	13
76	72	Molnár Pál	"	80 —	—	—	7
77	73	Munkács városa	"	700. —	—	—	5
78	73	Nádasdy Ferenc gróf	"	5250 —	—	—	76
79	74	Nagybánya városa	"	1000. —	—	—	5
80	74	Nagy Gedeon /tolcsvai/	"	500 —	—	—	7
81	75	Nagy körös városa	"	7000 —	—	—	7
82	75	Nagy Ignác /Zoltán/	"	100 —	—	—	
83	76	Nosztory Elek	"	40 —	—	—	7
84	77	Nagyvárad városa	"	7500 —	—	—	
85	77	Nagyvaradi takarékpénztár	"	7000 —	—	—	
86	78	Nánás városa	"	1000 —	—	—	70
87	78	Nagy Szabó Ignác	"	100 —	—	—	
88	78	Nyiri Terézia	"	50 —	—	—	1
89	79	Nákó Kálmán	"	4000 —	—	—	
90	79	Orczy György báró	"	1000 —	—	—	
91	81	Pálffy Antal Ferenc	"	7000 —	—	—	
92	81	Perény városa	"	7000 —	—	—	
93	82	Pilla Jánosné	"	105 —	—	—	1
94	82	Pap Vincze örökösei	"	400 —	—	—	
95	83	Podmaniczky Károly báró	"	500 —	—	—	
96	84	Prónay Gábor báró	"	3000 —	—	—	3
97	84	Prónay József	6%	1500 —	—	—	

4		5		6		7.		8		9.		
' tőkék ' folyt ében	kamat hátra léket állása 1874 december 31-én		kamat hátra lékre vissza fizettetett 1875. évben		1875. évre az alapitványok után járó kamatok		Erre történt fizetések 1875-ik évben		alapitványok állása 1875-ik december 31-én		Kamat hátra lék 1875-ik évi december 31.	Észrevételek.
												4-ik lap.
-	40	-	-		70	-	-		400	-	60	-		
-	133	82	-		133	82	-		2676	28	267	64		
-	20	-	-		4	-	-		80	-	24	-		
-	50	-	-		10	-	-		200	-	60	-		
-	262	50	-		262	50	-		5250	-	525	-		
-	50	-	50	-	50	-	50	-	1000	-	-			
-	25	-	-		25	-	-		500	-	50	-		
-	75	-	25	-	100	-	75	-	2000	-	25	-		
-	-		-		5	-	-		100	-	5	-		
-	24	-	-		2		-		40	-	26	-		
-	-		-		125	-	125	-	2500	-	-			
-	-		-		100	-	100	-	2000	-	-			
-	200	-	-		50	-	-		1000	-	150	-		
-	5	-	5	-	5	-	5	-	100	-	-			
-	15	-	-		2	50	-		50	-	17	50		
					100 frt-nál nagyobb fizettetett									
-	-		-		200	-	100	-	4000	-	-			
-	-		-		50	-	-		1000	-	50	-		
-	-		-		100	-	100	-	2000	-	-			
-	-		-		100	-	100	-	2000	-	-			
-	15	75	-		5	25	-		105	-	21	-		
-	80	-	-		20	-	-		400	-	100	-		
-	25	-	25	-	25	-	25	-	500	-	-			
-	300	-	-		150	-	-		3000	-	450	-		
-	-		-		90.	-	90.	-	1500	-	-			

Folyó szám	Főkönyvi lap	Név	Kamat láb	1. Alapitványok állása 1874 dec. 31.	2 Uj alapitványok 1875. évben	3 Alapitványokra befolyt 1875. évben	4 kamat ha téket ált 1874 december
		5-ik lap					
98	84	Strány Sándor	5%	500. —	-	-	-
99	85	Szudor Gyula	"	200 —	-	-	-
100	87	Szinnaszombat városa	"	1000 —	-	-	-
101	88	Szieser Sipót	"	200 —	-	-	110
102	88	Simonffy Kálmán	"	105 —	-	-	92
103	89	Simor János	"	10000. —	-	10000.	-
104	91	Staffenberger alajos örökösei	"	5000 —	-	-	-
105	92	Szapáry Sándor Gf.	"	200 —	-	-	70
106	92	Széchen Adolf gróf	"	500 —	-	-	275
107	92	Széchényi Miklos gróf	"	1000 —	-	-	150
108	92	Széchényi János	"	2000 —	-	2000	-
109	93	Szeged városa	"	2000 —	-	-	100
110	94	Szent Endre városa	"	200 —	-	-	-
111	94	Szinger alajos	"	100 —	-	-	5
112	96	Szirmay Henyéné	"	400 —	-	-	80
113	96	Szirmay Pál	"	400 —	-	-	240
114	96	Szirmay Ödön	"	400 —	-	-	220
115	99	Teleky Sándor gróf örökösei	"	37800 —	-	-	945
116	99	Trefort Ágoston	"	300 —	-	-	10
117	100	Toth Lörincz	"	500 —	-	-	-
118	100	Turkeve városa	"	500 —	-	-	
119	102	Tiéky Miklós gróf	"	300 —	-	-	16
120	103	Vitéz alapitvány	"	840 —		-	37

3	4	5	6	7.	8	9.	
tványok folyt évben	kamat hátra lékek állása 1874. december 31én	kamat hátra lékre vissza fizettetett 1875. évben	1875. évre az alapitványok után járó kamatok	Erre történt fizetések 1875ik évben	alapitványok állása 1875. én december 31én	kamat hátra lék 1875. én december 31.	Észrevételek.
							5ik lap
–	–	–	25 –	25 –	500 –	–	
–	–	–	10 –	10 –	200 –	–	
–	–	–	50 –	50 –	1000 –	–	
–	110	–	10 –	–	200 –	120 –	
–	92 30.	–	5 75	–	105 –	97 55	
000.	–	–	500 –	500 –	–	–	
–	–	–	250 –	250. –	5000 –	–	
–	30 –	–	10 –	–	200 –	40 –	
–	275 –	–	25 –	–	500 –	400 –	
–	150 –	–	50 –	–	1000 –	200 –	
000	–	–	100 –	50. – 50 ellentétes,	–	–	
–	100 –	100 –	100 –	100 . –	2000 –	–	
–	–	–	10 –	ioft már 1874: fizettek	200 –	–	
–	55 –	–	5 –	–	100 –	60 –	
–	80 –	–	20 –	–	400 –	100 –	
–	240 –	–	20 –	–	400 –	260 –	
–	220 –	–	20 –	–	400 –	240 –	
–	945 –	945 –	1890 –	945 –	37800 –	945 –	
–	105 –	–	15 –	–	300 –	120 –	
–	–	–	25 –	–	500 –	25 –	
–	–	–	25 –	25 –	500 –	–	
–	165	–	15 –	–	300 –	180. –	
–	378 –	–	42 –	–	840. –	420 –	

Folyó tétel szám	Főkönyvi lap	Név	Kamat láb	1. Alapitványok állása 1874 dec. 31.	2 Uj alapitványok 1875. évben	3 Alapitványokra befolyt 1875. évben	kamatok 18 decem
		6t lap					
121	104	Wenkheim József gróf	5%	–	–	–	10
122	106	Wenkheim Béla, Viktor és László	"	1000	–	–	
123	106	Glatz József	4%	84	–	–	
124	107.	Arad városa	kamat nélkül	500.	–	–	
125	107.	Dukay Miklós báró	"	500.	–	–	
126	108	Eöri Szabó Gábor	"	50	–	–	
127.	109	Magyar biztositó társaság	"	10000	–	–	6
128.	110	Dr Hauser	"	40	–	–	
129	112	Platthy Zsigmond	"	20	–	–	
130	114	Szentmiklóli Lajos	"	70	–	–	
131	114	Srodoray Elek	"	25	–	–	
132	116	Sztáray Viktor gróf	"	315	–	–	
133	116	Szőke Dániel és több nyéki	"	179	–	–	
134	116	Vécsey Lajos báró	"	210	–	–	
135	197	Dr Edl Kálmán	5%	16000	–	–	
136	7/45	Recsky Benedekné	6%	200	–	200.	1
137	7/50.	Tlór Gyula	kamat nélkül	20000	–	–	
138	7/145	Jakabffy István	5%	–	2000.	–	
139.	7/150.	Gj. Csekonits János	6%.	–	5000.	–	

	4		5		6		7.	8	9.		
' téanyok folyt ében	kamat hátra lékek állása 1874 december 31én		kamat hátra létre visszatett 1875. évben		1875. évre az alapitványok után járó kamatok		Erre történt fizetések 1875-ik évben	alapitványok állása 1875. évi december 31én	Kamat hátra lék 1875. évi december 31.		Észrevételek.
											6ik lap
-	109	01	-		-			-	109	01.	régi hátralék
-	45	83	-		50	-		1000 -	95	83	
							8. okt. fizetett.				
-	-		-		3	36	3 28.	84 -	-		
-	-		-		-			500 -	-		
-	-		-		-			500 -	-		
-	-		-		-			50 -	-		
-	600	-	-		-			10000 -	600	-	
-	-		-		-			40 -	-		
-	-		-		-			20 -	-		
-	-		-		-			20 -	-		
-	-		-		-			25 -	-		
-	-		-		-			315 -	-		
-	-		-		-			129 -	-		
-	-		-		-			210. -	-		
-	-		-		800	-	800 -	16000 -	-		
							5/67. Mártius				
200.	11	67.	11	67.	12	-	633	-	-		
-	-		-		-		-	70000 -	-		
											jan. 16/66.
-	-		-		87	34	100 -	2000 -	-		
-	-		-		300	-	150 -	5000 -	150	-	

Folyó szám	Főkönyvi lap	Név	Kamat láb	1. Alapitványok állása 1874 dec. 31.		2 Uj alapitványok 1875. évben	3 Alapitványokra befolyt 1875. évben	4 Kamatlékok 187 decembe
							Össze	sitis
24		6% kamatos alapitványok 1ső lapon		183355	37	—	1500.	449
1		„ „ 4. „		1500	—	—	—	
2		„ „ 6 „		700	—	5000.	700.	1
27.				185055	37.	5000	1700	450
1		5% kötös alapitványok 1. lapon		575	—	—	—	36
24		„ „ 2. „		39570	—	—	—	181
24		„ „ 3 „		55200	—	—	—	95
23		„ „ 4 „		30901	25	—	—	127
23		„ „ 5. „		64445	—	—	12000	304
4		„ „ 6. „		17000	—	2000	—	15
99.				207591	25	2000	12000.	759
1		4% kötös alapitványok 6k lapon		84		—	—	—
12		Kamat nélküli „ 6k lapon		31809	—	—	—	600
		A 6% kötös alapitványok összege		185055	37.	5000	1700.	4506
		„ 5% „ „ „		207591	25	2000.	12000.	759
		„ 4% „ „ „		84	—	—	—	—
		Kamat nélküli „ „		31809	—	—	—	600
		Összesség „		424539	62	7000.	13700.	12704

3	4		5		6		7.		8		9.		
...itványok ...folyt ...ében	kamat hátra lékek állása 1874 december 31én		kamat hátra lékre vitetett 1875. évben		1875. évre az alapítványok után járó kamatok		Erre történt fizetések 1875. évben		alapítványok állása 1875. én december 31én		kamat hátra lék 1875. én december 31.		Észrevételek.
...ére	sitis												7. 1. ap.
500.	4493	76	2438	76	11001	32	6950	76	181855	37	6106	56	
—	—		—		90	—	90	—	1500	—	—		
200.	11	67.	11	67	312.	—	156.	33.	5000	—	150	—	
							elmaradt 5.	67.					
700	4505	43	2449	93	11403	32	7202	76	188355	37	6256	56.	
—	367	50	—		26	25	—		525	—	393	75	
—	1810	29	125	—	1976	—	500.	—	39520	—	3161	29.	
—	950	—	47	50	2360	—	2277	50	55200.	—	1382	50.	
—	1271	07.	105	—	1545	07.	680	—	30901	25	1931	14.	
000	3045	20	1045	—	3222	15	2005	—	52445		3207	55	
—	154	84	—		933	34.	900	—	19000	—	704	84.	
000.	7599	—	1322	50	10462	91.	6362	50.	197591	25	10781	07.	
—	—		—		3	36	3	28	84				
—	600	—	—		—		—		31809	—	600	—	
900.	4508	43	2449	93	11403	32	7202	76	188355	37	6256	56.	
000.	7599	—	1322	50	10462	91	6362	50	197591	25	10781	07.	
—	—		—		3	36	3	28.	84.	—	—		
—	600	—	—		—		—		31809.	—	600	—	
700.	12704	43	3772	43	21869	59.	13568	04	417839	62	17137	63	

átvitel

Folyó szám	Főkönyvi lap	Név	Rovatok	1. Alapítványok állása 1874 dec. 31.	2 Új alapítványok 1875. évben	3 Alapítványokra befolyt 1875. évben	4 Kamat k… tőket ál… 1874 dec…
		Áthozott összeg		42453 39	62.	7000.	13700.	12704

Rovatok magyarázata.

Az 1ső rovat szerint, az alapítványok állása 1874. d…
az 2 „ „ új alapítványok 1875.
„
„ 3. „ „ lejár az alapítványok ra befol…
tehát az alapítványok állása 1875. d…
és pedig 6% tőkéje alapítv…
5% „
4% „
kamat nél kül alap…

az 4ik rovat szerint kamat fizetést 1874. decemb…
az 5ik „ „ erre fel jegyezve 1875. évben
„
„ 6ik „ „ az 1875. évre eső kamat tőz
és pedig a mult évi kimutatásban
új alapítványi kent Jakalffy Istvántól
„ „ G. Csernovits János
az 7. rovat sz. Erre fel jegyezve 1875ik évben

tehát

Ebből fejár a már 1875 év alatt befolyt fizetmény
„ „
„ „
„ „

Hozzájön azonban Jakalffy Ist ván által…
Marad az összes hátralék 1875. decemb…

	4		5		6		7.		8		9.		
	kamat hátra lékek állása 1874 december 31én		kamat hátra lékre visszafizettetett 1875. évben		1875. évre az alapítványok után járó kamatok		Erre történt fizetések 1875. évben		alapítványok állása 1875. évi december 31én		kamat hátra lék 1875. évi december 31.		Észrevételek.
o.	12704	43.	3772	43.	21869	59.	13568	04.	417839	62.	17137	63.	

egyszerűsítve

állás 1874. decb 31én, multévi kimutatás szerint ƒ 417839. 62
t 1875. évben

ok. ra befolyt ösz. 1875. évben
a 1875. december 31én a 8k rovat szerint ƒ 417839 62.
ztor alapítványok ömlési szerint ƒ 188,355 37.
" " " 197,591 25
" " " 84 -
l nél kül alapítványok " 31809 - ƒ 417839 62

74. decemb. 31én, multévi kimutatás szerint ƒ 12704. 43
875. ben " 3772 43
ƒ 8932 -
em et tur ƒ 21869 59.
an ƒ 21486 75
el " 8334
nos " 300 - mint fent ƒ 21869 59
" 13568 04.
tehát hátralék 1875. decbr 31én " 8301 55
ƒ 17233 55
ősszesen
ltt fizetmény, ura, koronáira járulék ƒ 2 50.
" Nádi kölcsöntől " 100 -
Set: endre parochiától " 10 -
Gloria Földtől " - 08. 117 58.
ƒ 17120 97
ly ltt ván állt 1878ba köre fizetett " 16 66.
75. december 31én a 9k rovat szerint ƒ 17137 63

Továbbá

Folyó szám	Főkönyvi lap	Név	Kamat láb	1. Alapitványok állása 1874 dec 31.	2 Uj alapitványok 1875. évben	3 Alapitványokra befolyt 1875. évben	4 kamat l téket dl 1879 decembe
						1876ik évben be	vétele
				ℳ 188355 37	6% kamatos a.	tőkét a	
				„ 197591 25	5%	„	„
				„ 84 —	4%	„	„
				„ 31809 —	kamat nélküli		
				ℳ 417839 62	alapitványi tőke		8. rovat
						kamat a	jemebb
						kamat hátra	lék a 9t
				Lejár ebből	Takarékpénztárban		tal elő
						Vevétele	rendő

3	4	5	6	7.	8	9.	
' tőkeösszegek folyt évben	kamat hátralékok állása 1874. december 31én	kamat hátralékra tőkésítve jóváírt 1875. évben	1875. évre az alapítványok után járó kamatok	Erre történt jóváírások 1875ik évben	alapítványok állása 1875. évi december 31én	kamat hátralék 1875. évi december 31.	Észrevételek.

be-vételrendi kamat.

los a.	lapítványok után	f 11301	32
"	" "	" 9879	57
"	" "	" 3	36
küli			
-tőke	8 rovat szerint		
nat a	fennebbi számítás szerint	f 21184	25
at hát-	ék a 9ik rovat szerint	" 17137	63
		f 38321	88
vény ál	tal elve befizetett	" 16	66
vétel-	rendi összesen	f 38305	22

MAGYAR FÖLDHITEL INTÉZET.

A követelések állása 1875 december 31én

kezdő sor			követelések 1875 ben		kiegyenlítés 1875 re		kiegyenlítés 1876 ra	
I	Alapitványi kamatok	(1. a. b. c.)	21486	25	21373			
	különféle kamatok	(1 d. e.)	1514	14				
II	Értékpapirok után	(2.)	26260	76	25000			
III	Házbér	(3.)	37617	46	38610			
IV	Könyvek eladásából	(4.)	8502	21	2000			
V.	Államsegély	(6.)	50000		50000			
VI	Fogarassy János r. tagtol (Beszegy és Bálint Gáborok kifizetett elszámolásai a többek számlájára)				500			
VII	Akadémiai alapitványi kötvények	(9.)	1000		1000			
	kölcsönös kezességi	(10.)	8060	84				
	" adományok	(13.)	244					
	Új alapitványok	(18.)	7000					
	Székely kivándorlási alap. tól átvett összeg	(10.)	13758	92				
	az 1875 évre fenntartott követelések fösszege				11848	3		
	Követelések 1875 ben: a veszteség és nyereményszám. ba fösszege		147492	28				
	több vételek ba				29009	28		
			147492	28	147492	28		

Budapesten 1875 December 31én

MAGYAR FÖLDHITEL INTÉZET

Lukács

Trefort

Költség számla állása 1875 December 31én

Költség rovat szám.		Egyenkint	Kiadás 1875 ben	Költségvetés 1875re	Költségvetés 1876 évre
1	Személyes javandorságok				
	a) Rendes tagok				
	1 Test Vilmos	525			
	2. Tseldes Ignác	525			
	3 Horváth Mihály	525			
	4 Fabian Gábor	525			
	Toldy Ferenc	525			
	5 Sógor Károly	525			
	6 Toth Lajos	525			
		3155			
	1 Lugossy József	315			
	2. Wenczel Gustáv	315			
	3. Tomaschek károly	315			
	4 Török József	315			
	5 Csengery Antal	315			
	6. Baltagi Mór	315			
	7 Tárczy Lajos	315			
	8 Hunfalvy Pál	315			
	9 Vagy János	315			
	10 Bercha Sándor	315			
	11 Irany János	315			
	12 Fenyes Dávidné	315	3780		
			6935	8715	7140
b)	Tőkepénzesek fizetése				
1	Irany János		2000		
2.	Frakno Vilmos Lettája		1000		
3.	Gyulai Pál		1000		
4	Id. Szabó József		1000		
5	Hunfalvy Pál Ungvárnak		1000		
6	Id. Szabó József elhadó		400		
	Toldy Ferenc				
7	Hauschmann Imre		400		
8	Frakno Vilmos		400		
9	Hirka József ügyész		210		
			7410	7810	8510
	Summa			16525	15450

Sorszám		Egyenként		Kiadás 1875-ben	Költségvetés 1875-re	Költségvetés 1876-re	Sorszám
	Állomás			16525	15450		
a.	Több birtokosok						III.
1.	Takács István 1200						II.
	lakbér 400	1600					
2.	Rumprecht József	1200					IX.
3.	Menáros Péter 800						VIII.
	lakbér 100	900					
4.	Lindtner Ernő 1200						X.
	lakbér 240	1440					
5.	Bocsor Károly 800						
	lakbér 100	900					
6.	Rong Sándor	800					
7.	Steubs Károly 600						
	lakbér 100	700					
8.	Knoll Károly	1600					
9.	Likavecz János	800					
10.	Bálint Gábor	700					
	Budon József 266.64						
		10640		9244	68	9150	
d.	Szolgák illetménye						
1.	Siebenzovsky Ludás 480						
	lakbér 120	600					
2.	Rein Ferenc 480						XII.
	lakbér 144	624					
3.	Menáros János 480						
	lakbér 144						
	pótlék 60	684					
4.	Imédy Mihály	480					
5.	Rein Ferenc	480					
6.	Lajos István	540					
7.	Lajos László	300					II.
8.	Holla Ignácz 480						
	lakbér 120	600					
	Heidebrandt Ignácz 200						
		4308		4223		3768	V.
	Szolgák ruházata			661	50	1000	
	Összesen			30654	18	29348	

		Egyenkint	kiadás 1875ben	költségvetés 1875re	költségvetés 1876ra
	Áthozat		30654 18	29348	
III	Tudalmak		2502 12	3000	
IV	Budapesti semle segélyzés		2200	2200	
	Gyelovő "		1500	1500	
IX	Irodai szükségletekre		2139 89	250	
VIII	Akadémiai épület fentartására				
	f. fűtési, világitási, takaritási		7323 74	3000	
X	Ügyvédi, postai, nálluti szükség		2485 15	500	
	tógyen tagyarázás	1467 91			
	szobabérlás	722 55			
	vizvezeti költség	641 65			
	fa és szén	1638			
	könyvek, javitásokra				
	házi költségek	3133 63			
	mint fennt	7323 74			
	előfizetés hirlapokra	575 01			
	ügyvédi költségek	823 75			
	postai pótlékjegy költség	173 68			
	külömfelek 1362 71				
	tegyi kiadási által fel.				
	vem vett 400.	962 71			
	mint fennt	2485 15			
XII	Adó; régi kötvények kiv.,				
	gyenként és folyó adó		4665 94	500	
	Rendkivüli kiadások:				
	Kegyadomány és segélypénz	225			
	Cucuc-Fogarasy emlék	1083 50			
	Kledey siremlék	76	1384 50		
	költségek a vesztség és nyeremény számla		52929 52	40298.	
	tartozási rovat t pontja szerint				
II	A cs. kir. Akadémiát általában illető kiadás,				
	sokra (almanach, értesitők és könyvek) a vesz.				
	tség és nyeremény számla tartozás oldala				
	2ik pontja szerint		7906 88	8000	
V	A osztályok kiadásaira				
	a.) első osztály	a vesztség és	3913 40	6410	
	b.) második osztály	nyeremény számla tar.	1578 93	2700	
	c) harmadik osztály	tozás oldalának 3ik	3388 56	3500	
		pontja szerint			
	Átvitel		69717 29	60908	;

költség vetés szám		Egyes kiadások	kiadások 1875-ben	költségvetés 1875-re	költségvetés 1876-ra
	Áthozat		697 17 29	600 00	
IV	Szabó birtokosok a versenyi és nyereményi számla tartozási oldalunk 1-ső pontja szerint				
	a.) Pesti honi birtokosság		149 80	150 00	
	b.) Sárbeszéd birtokosság		459 29	500 00	
	c.) Math. és természettudomány birtokos.		539 41	500 00	
	d.) Nyelvtudományi birtokság		161 56	190 00	
	e.) Könyvkiadó birtokság		800 00	800 00	
	Megjegyzendő, hogy a könyvkiadó birtokság tartozási kiadásából	1605 4.15			
	mely kétrendbe felosztott és pedig	800.-			
	mely a budgetben előirányzott,	805 4.15			
	az Akadémia könyvkiadó által				
	befizetett 12850 ft által fedezetlett, úgy				
	hogy még f 3995.85 kr az 1876-ik évre fenmarad.				
V	Honvédgazdasági birtokság			150 00	
VI	Könyvek gyarapítására a versenyi és nyereményi számla tartozási oldalnak				
	4-ik pontja szerint		500 143	500 00	
XI	Fizetett kamatok a versenyi és nyereményi számla tartozási oldalnak 5-ik pontja alatt				
	a.) Magyar általános hitelbank		240 00	240 00	
	b.) Akadémia által kezelt alapok		374 598	380 00	
	c.) Magyar földhitelintézet		560 405	480 00	
XI	d.) Ed alapítvány			80 00	
	a.) különfélék		55 67		
	az 1875-ik évre fennálló költségvetésnek főösszege			114.108	
	Kiadások 1875-ben		12.112 28		
	a kiadási tehát több			70 13 28	
				121,112 28	
	1875-ben több vétetett be mint kiadatott		26371		
	a versenyi és nyereményi számla főösszege		147,492 28		

Budapesten 1875. December 31-én

MAGYAR FÖLDHITEL INTÉZET

Lukács Trebonek

Gyulai-
fogalm.

1433-37.

1875

8 db

47
1873.

Az Iseö ontáy f. é. evj. 17ik tartott ülésében elhatározta az Ügyrend 1 pontjának módosítását ajánlani a vagy gyülésnek.

E pontban az Iseö ontáy két vagy több határozatok vagy, az ehez tartozó, Nyelvtudomány és irodalom, számtalan számtalanok a vagy és vagy nemtelek remekirónak feldolgozása. Az ontáy azt okolja, hogy az a második körben, mely a tudományok tekintik át, mely a tudomány magokat foglalja magában, nem a második két bizottság nincs, legyen az ehez tartozó, akár vagy, mindig az adhatókat szempont a dolgok; vagy vagy jelentkezésben kiadványa nincs dolgozatok vagy dolgozatok a tudomány vagy ajánlatok ontáy vagy ajánlatok.

E módosítás annyiban tükrözi okát, mert a második ötvenedes tendenciát volt irodalmunkban s így [illegible] a nemü munkák többet vagy jelentek, s az ontáy sokat kiszorulta is tanárok vagy [illegible] vagy ontáy, mely a két vagy tudat tudnak hiva tudnak hogy a jelentek nincs ajánlatok, a vagy a második nyelvtanát is csak tudni vagy tudnak ontáy.

A javaslat elfogadtak a tanulói viszonyokat: [illegible] a tanulók nyelvtanjára az tudni tanulók vagy jelentkezés az tudni tanulók vagy jelentkezés tudni vagy, ha a „Nyelvtanok" ajánlatok, vagy tudni jelentkezés a tanulók, tudni tudni, az a tudni tanulók tudni, jelentkezésben tudni

I az nagy és Marczibányi-jutalom tárgyalásának

1433
1875 (846)

Tárkeli Költhői 12.

Az Ikes ontály f. ke 22ik tsekő ideiből az
1842ik Számadásra nézve a következő szöveget
a nagy gyülés elébe.

Az 1842re kélő Számadáj az alsó abban
megjelent nyelvtudományi ötletkereich körül
Budenz József r. t „A denominalis igék
az ugori nyelvekben" (Magy. Nyelvt. Kül. X.
Kötete 1842) cimü értekezésének kiadatása
ideiktetik, mint a mely a magyar 1. és 2. de-
nominalis igeképzők jelentését számpeldák
nyomán kiderités Számos példa alapján kiderités,
kutatja s eggyesmenti összehasonlitja az ugor
nyelvek hasonló igeképzőivel, ekkép kidejenke-
lik a finn és lap, nyelvek tovább a mordvin
és cseremisz, a vogulon és votjákon, végre az
osztják és ugyan nyelvekre s igy nyelvtudomá-
nyunk egyik nevezetes és homályos részletet
alapos tudományval és élesz itélettel világositja
meg.

Pest máj. 23. 843

Hanikat
Hanikat arokat

Jelentés az 1873-ki Nádasdy-jutalomról

Az I-ső osztály maj. 26-i tanácsülésből.

E jutalomra három pályamű érkezett az Irás v. Erika oly gyönge mű, hogy bírálatot sem érdemel. A II-ik számut Munkács Amazonját legeinkább az elsőn lelkesítő és lyrai hangulatok tüntetik ki, melyek magokban véve sikerültek ugyan, de mindez elvesz benük az alkotási folyamatosság, az események nem tudnak költői valószínűségé olvadni s - jellemek ujon nem domborodnak ki: A nyelv is versalói gondos és műtörténetet érdemel, de a magyar Sainte-Beuvenek igen is messze mögötte áll a kritika s ott helyt szükséges ösztheti- és műtörténeti vizsgálatra vagadja a szerzőt.

A III-ik v. Salamon nemcsak felülmulja társait, hanem több tekintetben jeles mű is. Szerzője az ügy nevezett Kisfaludy-mondatból nénelly részint dolgozta fel Endre és Béla, Salamon, Lászlo Géza és Vid viszonyrajzait, Salamont véve központul. Ugy szerkesztése mindenben kifogásnélkül, ő dramai tripla mindenben tárgyára vonatkozó történelmi mozzanat s a szerkezet adatokat szerencsésen olvasztotta össze egy egész képpé, élesen körvonalzva. Cselekvénye a fővonalokban nem épen erős, s némelyik helyütt a költői elvetnivaló felé, de a részletek gondossága ezt mindig feledteti. A jellemrajz szintén sikerült mindannyiuk. Különösen a Vidé, a ki nem annyira szenvedő, ugy sokszor ő is cselekvő részvéttel vagyon Endre iránt, mint inkább szeretetlen ron indulatu testvére Salamon iránt, a ki tettei a történelmi igazság, de általában el lehet vonatkozni, hogy szerző nem csak a lélektani nyomok ellen mondjon az ő jellemében inkább hiányai vannak, mint hibái. Igen különös tulajdona e műnek a valódi epikai nyugalom, tiszta elbeszélő stil, a melyet nem zavarnak fölöslegesen lelkesítő s lyrai hangulatok kitapogatásai. A nevezetes hangot, regiest kivül nem mindig találja el, s de némely feltünőbb bottlásai közzen javíthatók voltak a nyelve is szerencsés különös, magyar Sainte-Beuve-szerű ösztönszerű e mű, ha nem felel is meg a pályarat minden kívánalmának, de nem egyet kiválóit, kellemünk jeles alkotásában minden tekintetben becsessé mű s annak dicsőségül, a mivel a jutalom kiadása hatályosíttatott.

Budapest maj. 27-ei 1874.

Jelentés az Erdő ortsky hagyatékáról.

Az Erdő ortsky — 1875 maj. 23-án kelt közlő iratából

t: így kell harmadnapi több-
Jeggel.
Levelem tegnap ajánlatlak kitenni szavaztal három ellenében, Bartalus Istvánt, a
Kisfaludy-társaság tagját, a ki mint a régi elmélet- és történelmünk alapos művelője,
a régibb magyar nyelv emlékeinek gyűjtője, a Magyar népdalok egyetemes gyűjteményének
kiadója, kivele által is mint költőnk irodalmunkban.

Levelem tegnap ajánlatlak kitenni szavaztal három ellenében 1/3 két harmadnyi többség-
gel Danko Sigmond országgyűlési Naplónak, a ki a mi irodalomtörténetünk terén több jeles mun-
kát ir, különösen viszonlendő Erdély fejedelmeiről ott monographiáját, közönségünk irodalmunk
történetéhez mig nincs adalékot vásárol több s hasznos lapok akadémiánknak arra helyes
tanácsot fogna is, a melyet Erdélyben a haza egyik legnevezetesb könyv- és levéltára iránt
ugyben elfoglal.

Végül tegnap egyhangulag ajánlatlak Ascoli Ernőt, milanói lakost, kinek ugy
az általános, mint a külön ajta és szaki nyelvekről terén kitünő érdemei vannak,
s arra kérni szándékom külföldi tudósok közé tartozik, a kik nyelvünket tanul-
nának hajlandók tetszik, irodalmunkat figyelemmel kisérik.

Budán Pest maj. 24. 1875.

1875

27 May

148

Jelentés a Marienburgejutalom

a Lévai ortaly — 1886 május 4-ei kerbeli ülésből

A Marienburgejutalom pályázó nyelvtudományi tárgyairól (Talnedi tárgyak nyelvének és stilusának jellemzése) négy pályamunka érkezett. Az I-ső és II-ik számu pályamunkák nem egyebek, mint kongyuel összehordásai és a főbb nyelvbeli kategoriák szerint rendezett példagyüjteményei. A III. számu pályamunka alapos nyelvismeretről tesz tanuságot, de még sem több becsu anyaggyüjteménynél, a chablonszerü tárgyalás alapjára a tárgyat, hogy az olvasó nem nyer belőle képet a Talnedi nyelvről, továbbá Talnedet mint sajátlagos tünemény és tárgyalja, megelégszik néhány többé, kevésbbé jellemző idiotával, melyeket különböző munkából összegyüjtött és jutalomra nem érdemes. A IV. számu pályamunka igen gondosan, alapos ismerettel egy nagy terjedelmu nyelvészi munkája. Német nyelvészeti (különösen jelentéstani) és philosophiai munkák bőséges tárgyra, de a mit olvasott még is emlékezetében összállóan gondolkozásra mutató módon használta föl. Helyesen mondja, hogy csak a psychologia lehet egyedüli és valódi alapja az igazi jelentéstannak. Ennélfogva nemcsak a formákat kereső a nyelvben, hanem a lelket is. Nem elégszik meg a tények összeállításával, a példáknak grammatikus fiókokban rakosgatásával, hanem minden tényben annak megállapitja egy-egy nevezetesebb jelentőségét és tanulságos fejtegetésekbe bocsátkozik. Sőtben is tömör, sokatmondó, megyi mindenütt szabatos és világos. Sajnos azonban, hogy a munka nincs befejezve s nak mutatványul nyujtatott részei, a mutatvány bár megtévő terjedelmes, mégis csonkaság sok kis rejtélyt old meg a pályakérdésnek s így jutalom nem ajánlhatók. de mindhogy a kérdés tárgyának bőséges feladat megoldására, felkivánó volna munkája folytatására és befejezésére s így, akkorra minthogy ujabb bírálat alá vétessen vagyis s ha a bíráló ez ügyet is oly jelesnek találnák, mint a mutatványt, az akadémia Nagy Lászlóval rendelkező főtitkárnak kiadványai sorába.

Az I-ső (nyelv- és széptudományi) osztály ülése

Negyedik ülés

1886 március 2-án

Hunfalvy Pál v. t. ő. elnöklete alatt

Jelen voltak:

Fraknói György t. t.

Budenz József.

Jelentés a Szövegjutalomról

az 1875 évi ország (május 23-án tartott ülésből

A Szövegalapítványból kitűzött azon pályakérdésre, hogy esthetikailag jogosulte a történeti személyeknek és körülményeknek a költeményben előadása s ha igen, mily határig, két pályamunka érkezett be. Az Ítélő bizottmány pályamunkát a pályadíjat nem nyitott fel egyik tagjainak sem találta fejtegetni igyekezik ki, nagy részt azonban, egymásnak ellenmondó meghatározásokból áll. A II-ik számú két kérdést. Ha egyáltalán állítása kisse tiszteletre méltó vagy igazság ki, részben alkalomban kiderültek, kiktől szép, esthetikai meghatározásai hiányosak. A felhozott példák, a melyekkel részletei mind a hazai, mind a külföldi irodalmakból támogatja, ismeretességről s helyesen kiválo szellemiségről tanúskodnak. szorosan egybefüggő logikai sorrendben fejtegeti. Előadása szabatos, könnyen ömlő, művelt.

Ennél fogva az osztály a II-ik számú pályamunkának a jutalom díjat ajánlja

Buda-Pest máj. 24-én 1875.

Tizenhatodik akadémiai ülés

Az I-sso (nyelv- és Széptudományi) osztály negyedik ülése

1875 april 19-én

Pulszky Ferencz l. t. is osztályelnök elnöklete alatt

Jelen voltak
az I-ső osztály ból

Arany János
Ballagi Mór
Bajdenz József
Fogarasi Gyula
Hunfalvy Pál
Imre Károly
Péchy Ferencz r. t.

Szarvas Gábor
Szilasi Antal
Szinnyei József
Szily Kálmán
Toldy Ferencz

más osztályokból

Beöthy Zsolt
Ipolyi Arnold
Szabó Károly

47
1873

Az Iris ortály f. é. maj 17-ei tartott ülésében elhatározta az Ugyrend ehez pontjainak módositasat ajanlani a nagy gyülésnek.

E pontban az Iris ortály két nagy köre határoltatik meg, az elso körül, Nyelvtudomány és irodalom, számittatnak a régi és uj nemzetek remekirainak forditása. Az ortály azt okajtja, hogy ez a második körül töröltessék át, mely a régi tudományokat foglalja magában, mert a forditási becsre nézve legyen az akár prózai, akár versi, föleg az — aesthetikai tekintetnel a döntő.

E módositási ajanlat iránt inkább okadandó, mert a műforditási érdemleg tendületet vett irodalmunkban s igy az e nemü munkák többnyi részben jóhatasuak jóhetven a nagy és klassicai bölcsészetnek illetőleg, vonkal kisebbben és kevesebb nehézséggel járhat el az ortály, mely e két nagy körből kettőnek kiadta a jutalmat, mint bizonyos, a mikor a műforditásokat nyelvészeti és irodalomtörténeti munkálatok bizonytalan összehasonlitásai.

Budapest maj. 19. 873.

Tiszteli Főtitkári Ür!

Az Irsó ontály f. hó mult évi december 19-én tartott ülésében, a Fogarasi Dániel r. t. által nyelvtudományi czélokra megajánlott évenkénti 500 frt adomány kiosztási ügyét, a következőben terjesztő előterjesztés végett a nagy gyűlés elébe

Az ontály a nagy telkű ajánlónak köszönettel tudomásul, legyőbbnek találja, hogy az 1875. évre kijövő 500 frt Bálintit Sándor urnak adatnék, hogy kutatni tudni szövegeit kiadni ubi felolgyakarva.

Buda-Pest maj. 24. 1875.

Jelentés az 1874-ik évi Számadásról.

Az Irsó ontály f. hó 24-én tartott üléséből az 1874-ki Számadásról a következőt terjesztem a nagy gyűlés elébe.

Az 1874-re szóló Számadás az arra ebben megjelent nyelvtudományi értekezések közül Lehr Albert „A tárgyas-tárgytalan ragozásról" (Megjelent a Nyelvőr IV. k. 3 és 5 füz.) című értekezésének elfogadását, mint olyannak, a melly új eddig ismeretlen nyelvészi tényeket tárgyazva élő, de hiteles élőbeszédből ismeretlen nyelvtörvény megállapításával, ezen fejtegető tekintetét a szerzőnek kiadandó tárgyalattal kiemelni bátorkodik (Szamovics Győry „Közgazdaságtana" és Szamárossy Sajos „A be igeköti neve" c. mint kéziratban) egyébként eredetiségük és önállóságuk tekintetében tanulmányozásra tanácsolja.

Buda-Pest maj. 25. 1875.

61
1874.

P. Lesay József urnak, Borsodmegye főjegyzőjének
a m. t. Akadémiától.

Miskolcz.

Tekintetes Úr!

Van szerencsém ide zárva két Kádár-
Gyepalgomával kelt levelét a Tekintetes
urnak, mint az Intézet ottani ügynök-
ének egyik kiküldöttének, egyhangúlag kije-
lenni mellőzésével — urakat legfelebb jámbor
cégéig dolgozni s kiküldetés alkalmával
vételi bekötelezni.

Maradtam tiszteletével

Pesten Pest nov. 21. 1875. alázatos szolgája

Gyotai Lajos
akadémiai

62.

P. Kádár Mihály alpolgármester urnak.

Pesten.

Tekintetes alpolgármester Úr!

A m. t. akadémia f. é. junius 5-i kelt
ülésében az I-ső Ivánka-i segélyezési
ügyben határozott a Tekintetes ur által
a vigadón rendezendő ügyében. A határozat
a ngyári tudnivalók után sorban tárgyalási alá
az alkalmat s ezek legkönnyebb áttekintése végett
vezető kalauzokat kértek, a melyet a Tekinte-
tes úrral szerencsém van közölni.

A vigadó két előcsarnokát ajánlották, a melyek min-
den analogia nélkül bírnak s ajánlották a Vi-
gadó két előszobáját, a melyek a fogadó s mai ka-
pualó két analogiájában bírnak. Az az előszobák,
hol nem az épület vigad, hanem hanem vigadnak
alkalmakor, mert a vigadó nemcsak az ülési fő-
nem előkelő állapotját fejezi ki, hanem ott is,
a mit benne, vele az vajha előkelőnek, például:
ivó asztal, hálló szoba, ebédlő terem, fürdő hely
ivó szoba az sorban: ebédlő, fürdő, ivó

maradtam tisztelettel

alázatos szolgája

Pesten Pest nov. 22. 1875.

1434
1875

1435
875

64.
1875.

Irány Ferenc úrnak, a m. t. akadémiai főlevéltárnoknak.

Tisztelt főlevéltári úr.

A Ti-ik osztály f. é. nov. 20-ai ülésében elhatározván, hogy a nyelvemlékek a történeti segédeszközök sorában is közöltessenek, ezen osztály megbízásából, van szerencsém a történeti segédeszközök sorában közölni

Gr. Teleki József M. T. az akadémia ülésében olvasandó megbízó levelének Martianus könyvéből a Petrarcaféle „Lexicon latino-persicum comparicum" címü kéziratot addigra hogy oldgrafus alatti másolatban felhasználhassa és a Pulszky minisztériumi közleményei sorában megjelenhessék, kölcsönözni szíveskedjék, annál is inkább gr. Teleki Józseftől még van birtokában.

A Ti-ik osztály arról a tényről fogva az összes ülésben, hogy a [illegible] codex kiadásában nyelvtörténeti a történeti segédeszközök sorában közöltessék.

Maradtam kitűnő tisztelettel

Budapesten nov. 26. 1875.

alázatos szolgája

65
1870.

Arany Lajos unok, a m. k. udvari főkertész

Tekintetes Főkertészi Hivatal!

Az Ipsó orbáty f. é. nov. 20-án kelt elkerülési ügyében, az orbáty nevében, ~~a~~ van szerencsém a Hivatalhoz folyamodni, ~~a~~ kérelmem a következő.

Boleth Gábor a ki a m. k. udvarnál 1874. végén mintegy tanulmányok végett beutaltatva dolgozott és ugyan illető vezetői ~~az idekint~~ tanulmányi körből egy elkerült alkalmi segéd földmunkás az Ipsó orbáty valamelyik ügyében.

~~az orbáty hivatalból rendeztetni ki az elkerülő egy~~

Az Ipsó orbáty nem kívánkozik jószántából az ő szolgálatába, hogy Boleth Gábor annak mint a község hivatalnok, ügyeinek elintézésében ~~az~~ egy ideig hűséges szolgálatot tehessen.

1436
1875

Jogdíjtalan
1/ még 2 darab!

57
1875.

Tekintetes Balogh Dezső urnak

Mohoson

Tekintetes Úr!

Van szerencsém a m. t. akadémia I-ső osztályának f. évi oct. 28-án tartott ülésében elhatározott ülésből értesíteni azon tisztelettel, hogy a' Pótlékok Theogoniájának fordításának mielőbbi bekül-dését. Az osztály már régebb elfogadta e fordítást s jellemző abban, hogy annak nyomán sok jegyzetek hozzáadását is határozta, a melyek a könyv felmagyarázásában nagy hasznunkra lesznek. Ily jellemző abban az osztály most is részt kíván-ni e mai nyilvános ülésében.

Bátor vagyok tehát a Pótlékoknak azon e munkája mielőbbi beküldésére, hogy annál is-mét egy hátrányosabb fogadtatásnak

Eggyenesen a' rész pályájának ítéletét elfogadhatják fogadja azonban, az I-ső osztály üdvözletét is. A Pótlékoknak pedig mint tudtára adjuk, hogy a legnagyobb gond hátra van a Theogonia kinyomatásával.

Maradtam mély tisztelettel

Budapest nov. 18-án 1875

alázatos szolgája

Kazár.

60
1875.

Tekintetes Úr!

A m. t. akadémia I-ső osztályának f. évi oct. 28-án tartott ülésében elhatározott, hogy a' Pótlékoknak Theogoniájának fordításának mielőbbi bekül-désére. Az osztály már régebb elfogadta e fordítást s jellemző abban, hogy annak nyomán sok jegyzetek hozzáadását is határozta, a melyek a könyv felmagyarázásában nagy hasznunkra lesznek. Ily jellemző abban az osztály most is részt kíván-ni e mai nyilvános ülésében.

Bátor vagyok tehát a Pótlékoknak azon e munkája mielőbbi beküldésére, hogy annál is-mét egy hátrányosabb fogadtatásnak

Eggyenesen a rész pályájának ítéletét elfogadhatják fogadja azonban, az I-ső osztály üdvözletét is. A Pótlékoknak pedig mint tudtára adjuk, hogy a legnagyobb gond hátra van a Theogonia kinyomatásával.

Maradtam mély tisztelettel

Budapest nov. 18-án 1875 alázatos szolgája

Kazár.

A 11419.

F. Szyhy Endre urnek.

Zala-Egerszeg

Tekintetes Ur!

A m. k. okadémiahoz intézett kérdésre az Izsó fogalom- és nyelvhasználatbeli önbálzhoz közlésem alt. ez a nyári szünidő szünidő alatt nem lehetne bejárásra alkalmat a Tekintetes Ur kérdésére, hogy a nő ifjabb nővérei hogyanak hívják-e az öcsémnek.

Az önbálzközlésből jelen kérdés kitűnni fog, hogy tudomásuk szerint a férfi-leányfivérei mindig hugomnak hívják, de azt bizonyan nem tudják, hogy a nő Kisasszonyon kívüli alkalmak a hugy, akkor az öcs megszólítást ifjabb leánytestvérét illetőleg. Egyébiránt felkérhetlek a „Nyelvőr" szerkesztőségét, hogy az ottani tapasztalatban szintúgy kérdést a nyíregyházi nagy nyelvkörben, hogy megtudhassuk tőlem, hogyan használnak, mert a kérdés szintúgy onnan is alapszik a nyíltabb vidéki példáim megoldhatók.

mindenben kitűnő tisztelettel

Budapest nov 22. 1875. alázatos szolgája

1437
1875

Tekintve egy részben tisztán akadémia gyűlésben ~~i~~ egy az akadémia által sub-
ventionált folyóiratban, a végből időnkint saját
vagy más Önmagukról, ~~vagy~~ a művészi tanodákról
írásait ugyan ~~is~~ folytatott azon törekvést
a mely nemzeti birtokos nyelvünk neveltetés ~~válik~~,
~~a közönség tekintélyéből~~ tisztelet tekintélyből

„Építészeti" és Nagyrágya Apás Sár!

Az Igazgató Tanács mai ülésében elhatározta, hogy a megtérő 200 bronzérem (a Czuczor-Fogarasi féléből) holnap a közülés alatt, a Közönségnek 2 fajából árusítás; azok helyébe pedig, a fenn. intézetek és későbbi vevők számára még 500 példány bronzból veretik.

Mélt. Szalnék tehát Tőled ezen elren- delni.

Tisztelettel

Budapesten 1875 máj. 29.

Nagyságodnak

alázatos szolgája
Arányi Lajos
tag.

Válasszon könyvet
mint rem expedíálandót.

1438/1875

KÖRLEVÉL

a Magyar Tudományos Akadémia

minden rendü t. cz. Tagjaihoz.

Az 1875-ik évi (XXXV-ik) **nagygyülés**, illetőleg **igazgatósági** ülés s ünnepélyes **közülés** következő rendben s napokon fog tartatni:

21 · Május 23. A megjelenés. Este osztályértekezletek.

22 (prim. 24.) A havi rendes összes ülés. (Az I. osztályé máj. 31-re tétetett át.)

23. » 25. Nagygyülés, d. u. 5 órakor. Tárgyalások.

25 áll. alatt 26. szombat nap 24 » 26. A nagygyülés bfytatása. Tagválasztás.

27. » 29. Igazgatósági ülés, déli 12 órakor.

28. » 30. Ünnepélyes Közülés d. e. 10 órakor.

Melyekre a Tagok tisztelettel meghivatnak.

Budapesten, 1875. május 4-én.

Elnöki meghagyásból

Arany János,
főtitkár.

1439
1875

Budapest, 1875. Nyomatott az Athenaeum nyomdájában.

Részletes kimutatás

Megboldogult nagyságos Földy Ferenc
a lajosvárosi parochiában 875 December 12 kén
végbement ünnepélyes temetkezési szertartáso,
kat illetőleg:

Az összes működő lelkészek kétszeri stolae va,			
lamint a temetőbeni beszentelés	—	—	70
Egyházi karnagy énekes Karral kétszeri stolae			
és szentéli temetőbeni beszentelés	—	—	36
Egyházi Kalkantáska és ministransok	—	—	9
Egyszeri nagy harangozás	—	—	10-50
Egyházi palást, papsegéd köntösök és	—		5-10
Ivecsergése ünnepélyes	—	—	— —
Sirhely díszhelyen	—	—	5-5
			135 65

Kelt Budapesten 875

Lengyi János
lajosvárosi egyházi kántor

Ezen 95 f fizettem
itélt marad 60 f 65 x

1440 (+1)
1875

„Entreprise de pompes funébres.“

Első Pest-Budai **temetésrendező-intézet**, Budapest, kigyó utcza 1. sz.

Erste Pest-Ofner **Leichenbestattungs Anstalt**, Budapest, Schlangen Gasse 1.

Budapest 21 Decembr 1875.

A
Magyar tudományos Academia tekintetes igazgatósága
nak

Helyben

Miután néhai Soloj Ferenc ur temetkezése, az egyházi szertartásokat tekintve az előirányzottnál nagyobb összegnél összközölletett és az ő.- alatt csatolt lipótvárosi egyház plébániától Kelt Kimutatás szerint a temetkezési szertartások 135 ft 65 kr ba jöttek, tehát ezen szertartásokra a tekintetes igazgatóság eddig csak 75 ft adott, ujfelkérjük tehát a tekintetes igazgatóságot, hogy azon összeget a melyet a szertartásokon többet költöttek azaz 60 f 65 kr t, mely összegnek megfizetését a tekintetes igazgatóság meg is igérte, sürgetőleg ezen az illető lipótvárosi plébániánál rendezni méltóztassék.

Tisztelettel

ELSŐ PESTI
TEMETKEZÉSI VÁLLALAT
ENTREPRISE DES POMPES FUNÈBRES
DIENER ÉS TÁRSA

ad 1440
1875

A nagyváros Elnök úr!

A magyar orvosok és természetvizsgálók folyó évi XVIII-dik nagygyülése Előpatakon augusztus 27-től szept. 5-ig fog megtartatni.

Midőn erről a tisztelt Elnök urat tudósítani ezennel szerencsénk van, egyszersmind bátrak vagyunk „Nagyságodat felkérni, hogy az említett nagygyülésen személyesen is megjelenni, ugyszinten a tisztelt társulati tagok kebeléből kinevezendő küldöttség által bennünket megtisztelni s a hazai tudományosság előmozditására irányzott nagygyülésünket becses és tudós közreműködésével támogatni méltóztassék.

Egyszersmind kötelességünknek tartjuk figyelmeztetni, miszerint megjelenésüket a lakás megrendelése végett idejekorán, legfeljebb aug. 20-ig Sztupa György gyógyszerész urnál, a nagygyülés pénztárnokánál (Pest, szénatér, gyógyszertár „a magyar koronához") bejelenteni sziveskedjenek.

Kiváló tisztelettel maradtunk

Előpatak, 1875. évi junius 1-én.

A tisztelt Elnök úrnak

kész szolgái

Gróf **Mikó Imre,** m. k. **Zarándi Knöpfler Vilmos tr.,** m. k.
a XVIII. nagygyülés elnökei.

Nendtvich Károly tr., s. k. **Handtken Miksa,** s. k. Gróf **Mikes Kelemen,** s. k.
a XVIII. nagygyülés alelnökei.

Br. **Orbán Balázs,** s. k. **Otrobán Nándor tr.,** s. k. **Berecz Antal,** s. k.
a XVIII. nagygyülés titkárai.

1441
1875

Budapest, 1875. Rudnyánszky A. könyvnyomdájából.

1875

Meghívás a tesm. tudósok
díszgyűlésére

Tekintetes Titkár Úr!

Mélyiratával ezen Ribáry Ferencz úr értekezésének megbirálásával megtiszteltetni, mit azonban teljesítheti nem vagyok képes, akkál kevésbbé, mivel szerzőn igen meg van győződve, az értekezés pedig a mellett, hogy élvezetes olvasmányul szolgál, még tele is van szakszerű javításokkal. Ha már ilyen munkákkal terheltetik az egyes tagok az akademiai tagokat, legalább legyenek annyi tekintettel, hogy olvasható dolgokat nyujtsanak. Budapesten dec. 20-kán 1875.

Dr. Jonhegyi Ferencz
egyet. tanár.

1442
1875

T. Cz.

Fraknói Vilmos
akad. osztály-titkár Urnak

Budapesten.
a m. t. Akademia épületében.

II. r.
1876: 2. sz.

Báró Orbán Balázs munkái.

Tettey Nándor és társa bizományában Pesten

(a „vas tuskó-nál“),

továbbá

Kolozsvártt **Stein János** és **Demjén Lászlónál** s minden hiteles könyvárusnál kapható:

„UTAZÁS KELETEN“, — irta Orbán Balázs. 6 kötet. ~~8-adrét, 978 lap. Ára fűzve~~ . . . . . ~~6 forint.~~

„KELET TÜNDÉR-VILÁGA“ vagy „SZAIF ZÜLIÁZÁN SZULTÁN“. Arab rege, Ali bey után forditotta Orbán Balázs. 2 kötet. 8-~~adrét 360 lap. Négy díszes képpel. — Diszkiadás~~ . . . . . ~~3 forint.~~

Füzve . . . . . 2 forint.

A SZÉKELYFÖLD LEIRÁSA TÖRTÉNELMI, RÉGÉSZETI, TERMÉSZETRAJZI S NÉPISMEI SZEMPONTBÓL. Irta Orbán Balázs. I. kötet: ~~Udvarhelyszék. Negyedrét 242 lap (31 iv) 7 önálló és 73 szövegképpel. Ára, füzött példány~~ . . . . . ~~4 forint.~~

~~Díszkötésben~~ . . . . . ~~5 forint.~~

Ugyanaz II. k. Csík-szék. Negyedrét 168 lap (21 iv) 4 önálló és 56 szövegképpel.
Ára, füzött példány . . . . . 3 forint.
Díszkötésben . . . . . 4 forint.

Ugyanaz III. k. Háromszék. Negyedrét 216 lap (27 iv) 3 önálló és 53 szövegképpel.
Ára, füzött példány . . . . . 4 forint.
Díszkötésben . . . . . 5 forint.

Ugyanaz IV. k. Marosszék. Negyedrét 230 lap. (28¾ iv) 4 önálló és 57 szövegképpel.
Ára, füzött példány . . . . . 4 forint.
Díszkötésben . . . . . 5 forint.

Ugyanaz V. k. Aranyosszék, Radnóth, Maros-Ujvár, Gyéres és Toroczkó vidékével. Negyedrét 252 lap (31½ iv) 6 önálló és 33 szövegképpel. — Ára, füzött példány . . . . . 4 forint.
Díszkötésben . . . . . 5 forint.

Ugyanaz VI. kötet. A Barczaság. Negyedrét 452 lap (56½ iv) 9 önálló és 45 szövegképpel. Ára, füzött példány . . . . . 5 forint.
Díszkötésben . . . . . 6 forint.

„MAROS-VÁSÁRHELY szab. kir. város leirása“. (Külön lenyomat a Székelyföld IV. kötetéből.) Negyedrét 58 lap (7¼ iv) 3 önálló és 10 szövegképpel.
Ára, füzött példány . . . . . 1 frt 50 kr.
Díszkötésben . . . . . 2 frt 50 kr.

„TOROCZKÓ“ és völgyének ismertetése történelmi, régészeti, természetrajzi és népismei szempontból (külön lenyomat a Székelyföld V. kötetéből). Negyedrét 50 lap (6¼ iv) 5 önálló és 9 szövegképpel. Ára, füzött példány 1 frt 20 kr.
Díszkötésben . . . . . 2 frt — kr.

„BRASSÓ szab. kir. város leirása“ történelmi, népismei, régészeti és természetrajzi szempontból. (Külön lenyomat a VI. kötetből.) Negyedrét 160 lap (20 iv) 3 önálló és 16 szövegképpel. Ára, füzött példány . . 2 forint.
Díszkötésben . . . . . 3 forint.

„A BARCZASÁGI TIZ MAGYAR FALU“ leirása történelmi, régészeti, népismei és természetrajzi szempontból. (Külön lenyomat a VI. kötetből.) Negyedrét (19 iv) 3 önálló és 14 szövegképpel. 152 lap. Ára, füzött példány 2 forint.
Díszkötésben . . . . . 3 forint.

Orbán Balázs országgyülési beszédei (1871—1872.) 8-adrét. . 50 kr.

Pesti könyvnyomdai részvény-társulat (Hold-utcza 4. sz.)

II. O.

1876.55.52.1

Kedves barátom!

f. é. Nov. 9-ől vettem hivatalos felszólításodat, hogy Pesth V. v. k. értekezését „a földmivelési miniszter feladatáról" megbíráljam, s erről szóló jelentésemet 2 hét lefolyása alatt bemutassam. – Az értekezést, a hivatalos felhivás kíséretében Nov. 16-án vettem kezemhez, s így már egy hetet a kitüzött határidőből elveszítettem, azután beállott az idő, melyben naponkint kétszer tartatnak országos ülések, miáltal a felhalmozott teendők, egy lelkiismeretes képviselőre nézve, a napnak minden óráit teljesen igénybe veszik. Ez szolgáljon mentségemül az eddigi késedelem miatt. Egyébiránt a bírálat mikénti szerkesztésére nézve is egy kissé tanakodtam. Mig azon időben, midőn a közlekedési Ministeriumnak államtitkára voltam, kiküldöttük Pesth most a külföldre, különösen a német államokba, hogy a közmunka-ügynek rendezése és szabályozása czéljából, az ottani viszonyokat tanulmányozza. Nevezett tag nunak akkint igen jó alkalma volt, bőséges adatokat gyüjteni és hasznos tapasztalatokat szerezni e téren, melyeknek egy részét a bemutatott értekezésben lerakta. Igen becses anyag ez, melyből értekező gyakorlati utmutatásokat abstrahál, hogy miképen kellene és lehetne hasonló czélokra hazánkban is eljárni. A dolgozat tehát eminenter gyakorlati irányu, mely első sorban, a közmunkák administratiójának szempontjából jöhet bírálat alá, s a melyet legalkalmasabban vélek jellemezhetni, ha azt mondom róla, becses emlékirat, melynek a földmivelési Minister nu vehetné esetleg jó hasznát, de a mely általános irodalmi becsénél fogva, abstract tudományos szempontból, az Academia fóruma előtt, érdemleges critica tárgyát alig képezhetné. – Annálfogva oda terjed kérésem, légy szives ezekét Osztályunk nu Ő nagyságával bizalmasan közölni, legjobb szeretném, ha nekem mádot adnátok, hogy a tárgyat más biráló társaimmal megbeszélhessem, hogy annak folytán véleményünket concertálva, megállapithassuk a legalkalmasabb, a legtapintatosabb módot, mely szerint együttes jelentésünk előterjesztendő volna, mire nézve becses értesítésedet kiváróm, őszinte tisztelettel maradok

Budapesten 1875. évi December 8-án

Tied

Hollán Ernő

5.ik Értekezlet

1876 április 3.
4.ik ülés

1444
1875

Budapest nov. 2. 1875.

Kedves Vilmos uram barátom, mely hosszú, meglepetéses vágyam, hogy önnek hű 27-ik születésem alkalmával szerencsém nyilvánítsam alázatos: hogy ok a tárgy a melyből kedves soraiból, fájdalmamban a hogy mindkettőben ismerjük, és hogy a Kárpátok, Kelet irodalmi nyomait mindenekelőtt nyújtsa, a hi- li. A fiúk minden mindkét kedves barátságos ajánlatát is kedves ön iránt, és mindig a jelen alkalommal is szívből üdvözlöm. Kérem a Kedves Családnak is üdvözletemet tudtára adni, hogy mindig szeretettel gondolok rájuk. A gazdasági viszonyok is kedvezők.. Kész ut mun- kájában fáj ok fejezni és mutatja hi, hogy más országban a művelési viszonyok gazdaságilag is.. Most erről, tudom- mal, ezt sem.. A mostani viszonyaink

Acta 1445/875 sk.

hasznáik gazdasági állapotjai siralmas, egy szóval ínségben élnek. Drágán fizetni meg az országban valóban, alig lejárnak egyéb kiadásaikra... Sajátságnak a bajon, hogy lakos, minél fogyóbb..

Vermikovics László.

Nagy Szabó József uramnak.

Kelt Buda.

Milyen tisztelt Mindenható Úr!

Van szerencsém az I-ső osztály nevében felterjeszteni az osztály vált-
ségvetésének tervét, illetőleg részleteit, a melyeket bátor vagyok
pártolásába ajánlani.

Az ide mellékelt jegyzőkönyvi másolat elegendő indokolja az
osztály kérelmeit s részletes számadást nyújt a multról. A mi
a Tanárok „Magyar szótári" adalékait illeti, ez oly gyűjtemény, mely
se a Nagy szótári pótlékkötetbe be nem illeszthető, se pedig a Tör-
ténelmi szótárba, mert legtöbb nyelvi forrásból részletes mondatok
szótári rendben nemcsak szónak különböző vagy árnyalati jelenté-
sére szolnak világot. Az osztály legtöbb mert fogadta el
kiadását, mert becses adalék részint egy leendő synonim szótár-
hoz, részint pedig világot vet a szóvonzati finomságokra.

maradtam mély tisztelettel

alázatos szolgája

Budapest dec. 26. 1875.

Gyulai Pál

osztálytitkos

1446

1875

Kivonat

a M. T. Akadémia 1875. dec. 11-én tartott érdekes ülésének jegyzőkönyvéből.

80. Az osztálytanok jelentése az értekezletek az 1876-ik költségvetés megállapítására. A következő előterjesztések és indítványok tétetnek:

I. A „Corpus Zoecarum" I-ső kötete pótlékára és a II. kötete tavaly kiesett 1410 ft. Ebből nem költetnek el semmi, bár az I-ső kötet még hátra levő öt ívének kézirata a nyomdában van. Szerkesztője, boldogult Szilády Ferencz, december hónapban akarta kinyomatni az I-ső kötet végét, de halála miatt félbe szakadt. Az osztály rövid idő alatt gondoskodni fog új szerkesztőről, a ki az első kötet még ki nem nyomatott íveit revideálja, s a II-ik kötetet szerkessze. Az I-ső kötet ös ívének nyomda költsége és szerkesztői díja jövőre kérendő. Az ívek 290 ft (nyomda költség 175 ft, szerkesztői díja 75 ft, kötés és boríték 40 ft) a II. kötetre az új szerkesztő által szintén kérendő 700 ft (nyomda költség 500 ft, szerkesztői díj 200 ft) összesen 990 ft.

II. A „Nyelvtörténeti szótár" előleges költségeire tavaly megszavaztatott 1000 ft, a melly összeg egészen elkészített. A codexek mind felvannak dolgozva a legrégibb nyomtatványokból pedig hiányzó munka. Összesen 60,000 czédula készült el. Ezekből a codex-irodalom belsőleg teljesen rendezve vannak, úgy hogy a codex-szótár szerkesztése már megkezdhető s az 1876-ik év folytán be is végezhető. A nyomtatványok folytatólagos feldolgozására az 1876-ik évre 1000 ft kérendő.

III. A Budenz József r. t. által szerkesztett „Magyar ugor összehasonlító szótárra tavaly megszavaztatott 700 ft. Ebből elköltetett összesen 402 ft (6 ív nyomda költsége 210 ft, boríték 12 ft = 222. 6 ív tördelésdíja 180 = 402 ft) A munka folytatására mely körülbelül 20 ívet fog tenni, az osztály, tekintve a szedés sűrűbb voltát, mi részét méltányolván a kéziratok sajátszerű nehézségeit, a szerzőnek évenkint 40 ft tördelésdíjat adatni az eddigi 30 ft helyett. Ekként kéretik kérendő e munka folytatására az 1876-ik évre. 347 ft (7 ív nyomda költsége 245 ft. III. füzet boríték 12. füzetre 10 = 267, 7 ív tördelésdíja 40 fttal 280 = 347 ft.

IV. A „Nyelvemlékek" IV-ik kötetével elkezdetett a legterjedelmesebb régi magyar Nyelvemlék az Erdy-codexnek kiadása, mely összesen körülbelül 64 ívet tesz s kész, még pedig az eddigiekénél valamivel vastagabb

1447/1875

tagnak költsége fog betölteni. Az 1875-ik évre megszavazott költség-
ből 1100 ft kinyomatott az Érdy-codexnek első felé (Nyelvem-
lékeink IV. köt. 31. ív) sőt még a II-ik felének is 1/4 ívig, a mi össze-
sen 397. levél). 31 ív nyomda költsége (IV köt.) 930 ft 1/4 (V. köt) 45 ft
IV. köt. borítéka 12 ft, IV. köt fűzése 25 ft = 1012 ft. szerkesztői
díj 360 ft, mellék költség 25 = 385) a megadott költségből megma-
radt 3 ft. Az 1876-ik évre körendő az Érdy-codex második felének
(Nyelvemlékek-ből V.) nyomtatására 1382 ft (32 ív nyomatása 960
V. k. borítéka 12. V. k. fűzése 25 = 997 ft az V. köt. szerkesztési díja
360. mellék költség 25 ft = 385.)

V. Bálint Gábor „A kazáni tatár nyelv" című munkájára megszavaz-
tatott 700 ft. A Nyelvtudományi bizottság azt határozta el, hogy
két féle (magyar és német) kiadás rendeztessék, oly módon, hogy a
tatár szövegeknek külön magyar és német fordítása készíttessék. E
határozathoz képest az idén kinyomattak a tatár szövegek (1000 példány-
ban és a magyar fordítás 500 p. s egyelőre közre is bocsáttatott 200 példá-
nyát első füzet. Most folytatólag a „Kazáni tatár szótárra kerül-
ne a sor, mely mintegy 10 ívet fog tenni. Ennek revisiójának különösen
a helyes német magyarázat megállapítása tekintetében határoztatott Ba-
lint József bizottsági tagnak tiszteletdíj 100 ft, a mely összeg még az idei
költségvetésből lesz kiv. a tatár szövegnek még hátralévő német fordítását
szintén Badenz József tagnak kellett elvállalni, a kinek is emlékezés
megajánltatott (ívenként 30 ft) 150 ft a jövő költség vetés terhére. Az 1875-ik
évre megszavazott 700 ft egészen elköltetett nyomtatásra 386 ft 50 kr.
(3 ív ívenként 42 ft 1000 példányban 210. 3 1/4 ív magyar fordítás 500 példány
ívenként 30 ft 172 ft 50 kr. — 200 borítók 4 ft = 386. 50 kr. tiszteletdíja
313 ft 50 kr. (Bálint Gábornak tiszteletdíj 10 félív 20 frjával ívenként
210. Badenz Józsefnek a tatár revisiója 100 ft. mellékköltség 3 ft
50. = 313 ft 50 kr. A kiadás folytatására nézve szólnak a Tatár szótár
és a német fordítás kinyomatására kérendő az 1876. évre 995 ft. (6 ív
német fordítás nyomtatása íve 30 ft. 180 ft. 10. ív szótári 1000 példány-
ban 420 ft 500 német borítók 10 ft 200 magyar H. 300 magyar 6 füzés
15 ft = 535 ft tiszteletdíj Bálint Gábornak 300 ft. Badenz német for-
dítás 150 ft, mellék költség 10 ft = 460.)

VI. Vámbéry Ármin magyar szótári adalékok című munkájára, mely Fogarasi János
és Towrock Emil t. tagoktól kiadásra ajánltatott, mintegy 250 ft kérendő.

dánszegy 7 nyomású ívre 1852 nyomdaköltség egy ív 30 példával 210. betűlet-
díj 30 példával 140 = 250 ft.

VII. Bálint Gábor évi tiszteletdíjára kitevő 700 ft, melyhez csatlandó Fogarasi János évi adománya 500 ft összesen 1200 ft.

Ez előterjesztések és indítványok helyeslésével, az ülés közönségvé-
tési tervet az 1876. évre a következőkben állapítottuk meg.

I. et Corpus poetarum I-sö kötete nyomására s a II-ik kötete,
re . . . . 990 ft —

II. A Nyelvtörténeti szótár előleges költségeire . 1000 ft —

III. Budenz József „Magyar-ugor szótár" folytatására 347 ft —

IV. A Nyelvemlékek V-ik kötetére . . 1382 ft —

V. Bálintt Gábor „ a Rajzai tanár nyelv czimü
munkájára . . . . 995 ft —

VI. Kunosi Sámuel magyar szótári adalékok czimü
munkájára . . . . 250 ft —

VII. Bálintt Gábor évi tiszteletdíja a Fogarasi János r. tag
500 ft évi adományával . . . 1200 ft —

6464 ft —

Budapest dec. 20-án 1876.

Gyulai Pál
osztálytitkár

70
1875.

Kl. 21.

1

6+64 fr

MEGHIVÓ

A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA

Könyvkiadó Bizottságának

1875. máj. 20. (csütörtök) dél előtt 11 órakor az elnöki szobában tartandó ÜLÉSÉRE.

Szól Tek. Arany János urnak.

Fő-tárgyak:

Budapest, 1875. Az Athenaeum nyomdájából.

Az Edl alapitvány (orvasi szak) úgy látszik üres, mert pár év óta nem utalványoztatik.

Ö. ü.

Az ösztöndijat Örffy Vilmos húzta és felvette 1873 aprilisig — tehát az év nyári felére is; de már 1873 öszel nem vette fel; azóta vacat.

Stb/8/1875

Rónay József levelező tag ur tanulmánya „a régi zsidók orvostanáról", a mint maga a czim mondja, az orvostan történetének egyik fejezetével foglalkozik. Kérdés támadhatna a felett, valyon a harmadik osztály közleményei sorába tartozik-e vagy inkább a második osztály kiadványainak keretébe? Minthogy azonban az orvostan története minden e tudomány egyik kiegészitő részét képezte, és a fejtegetés legszigorúbb irányu folyló iratai időnként hasonló történeti tanulmányokat közölni szoktak, ugy vélekedem, hogy a kólban levő munkálat az említett szempontból annál inkább vehető fel a III. osztály közleményei közé, mivel tudtommal e tárgy a magyar irodalomban eddig még nem akadt cultorére.

Ami a tanulmány belbecsét illeti, a fejtegetés saját forrásra hivatkozva mondhatom, hogy — jóllehet a benne foglalt adatok nagyobb részt Wunderbar izraelita munkája'ból valnak merítve — ezen mindenfelől összehordott történeti adatok közlése későbbi hasonirányu magyar munkálatok számára forrásként szerepelhetőén, nem lesz értéktelen dolog, azt az osztály kiadványai közé felvenni.

Budapesten 1875 febr 8án

dr Hirschler Ignácz
a m. t. akad. lev. tagja

1449
1875.

2:r Osterhjule

1875 febr 8.

Pályakérdés

a "Bézsán-alapítványi jutalomra" a kísérleti természettan köréből.

A francia kormány a negyvenes évek elején megbízta Regnault Viktort, a párisi Akadémia tagját, tegyen kísérleteket a víz és a vízgőz hőtani tulajdonságainak meghatározására. Regnault a maga elé kitűzött feladatot, a mennyire az experimentalis tudomány akkori állása és a kísérleti segédeszközök akkori fejlettsége engedte, mindkettőt tökéletesen oldotta meg.

Későbbi mérések, melyeket azóta egyes tudósok a víz némely végett újabb methodusok szerint és újabb készülékek segélyével tettek, a Regnaultféle számoktól több tekintetben eltérő eredményekre vezettek és, a Regnault találta számadatokban helyzett bizodalmat nem csekély mértékben megingatták.

Bunsen, a heidelbergi híres chemikus a melegség mérésére nem régiben egy oly módszert talált fel és oly készüléket szerkesztett, mely az elérhető kényelmesség és pontosság tekintetében az addigi módszereket összehasonlíthatatlanul felülmúlta.

Ellenben a Bunsenféle módszer ez irányban még nem használtatott, így kívánatos, hogy a víz némely egyéni állandói e pontos módszer szerint meghatároztassanak.

Ezeknél fogva indítványozzuk a Kivetkező pályakérdést:

"Határoztassék meg ~~a Bunsenféle calorimetrikus módszer szerint~~ a víz fajmelegének változása a mérséklettel, a vízgőz rejtett melege lehetőleg tágas határok között; a vízgőz elemeiből való keletkezésekor származó melegmennyiség (égési meleg); az összefüggés a víz fagyópontja és a nyomás között."

Pest 1875 Május 22. Schuller Viktor r. tag.

1.450

1875

A Magyar Tudományos Akademia felett egy felett
Testvére mint Egy Magyar Gazdaságnak

Ők Kövess Bíró
tanít.

Buza mint első magyar arany Kultusz Minister
felett.
Mit A kastélyt kövessem nem elég még a mellett
hon arangadban Pénzügyállam hagy Bátyámnak
tekesen tagjától az Ismeretlen nemzetségett közös
ségesen
Felett Ez ennékem nem elég, En azt akarom
Hogy mint akkor a mikor Kormánytól, felés
legyen ragaszkva a fő vámos és vám hagyja felett
mint az magyar Pénzügyi táblán,
Buza Kérlek hogy Ezzel mán a magyar ta-
lános Akademia közönséges tagjai elött hall
gassatok,
Magyar Tudományos Akademia közönséges
tagjai elött akarom megkajál Budapest
mint Egy Ember jón és hívjátok a K. Sz. közön
ségett, tagjait azt hogy a tényen tanított
tárgy, vagy ha még akkor mit meg nem tudnak
Ez első hogy meg tanulja
vagy talán meg Ezzel Elmult 9 Év még nem
Elég hagy engem kérdés nélkül szabadítson
azt a hírnök hagy még tovább is szólgáljak De
az első olyan Szolgálatjai kérdést kívánja
E hagy Ki felséges tényen első Év tized
K. hagy képviselőjétől vagy az szabadság
Ötven Év nek Első Stuttgart fia

Hagy Pécia Mihály

Tudják azt jött hozzá magyarok tárna k azt
azt mondja hagy Ők. lehált a Szerzemma
nézen az K. K. közönség
Budapest Ezredjén

Lakasom Budapest József város Kondé

(ev?

Zavarť slam-

1451
1875

K

Méltóságos Báró Úr!

Pezényi ur Calculator nevű
számító gépét, mely a négy alap
műtétel végre hajtására van
tervezve, átvizsgálván, azt
Conceptiozában olyan elvcésen
kigondolt, és nagy szakösmerettel
összeállitott szerkezetűnek talál-
tam, hogy attól elösmerésemet
meg nem tagadhatom, és azon
óhajtásnak adok kifejezést,
vajha sikerülne a szerzőnek a
művet elkészéttetni, és azt a
gyakorlati élet számára gyü-
mölcsözővé tenni. E czélra
a szerző anyagi segély forrásai-
nak gyarapitását a Tekintete,
Akadémia, valamint a Termé-

szet-tudományi társulat áldozat-
készségébe leg jobb meggyőző-
désem szerint ajánlhatom.

Különös tisztelője.

Kruspér István

1875 körül?

14 52/1875

Gr. Dóczy Kelemenhez

Tiltsóságos Gróf!

Okajeanám hagy sorain által egy haszonvehetlen óraneggedet rabalnék el kegyed mun-
kaeltje ideiből. Teljese vágyam volna kegyedel találkozni Gaizárfürdőbeni kel-
zes mulatásom ideje alatt, de értesültem arról miszerint Pestenmulatása perez
gésben a kárággyaknak valának szentelve, nem akaréan kegyedet saját érdekeim miatt
arabiól elfagni; mostan azonban kifagyván vigtép az időből, a tiltsóságodhoz
kelyezett kiralom ada által, hagy pár sorban elmondjam kivánságomat, s kárbenja-
rásai illetőleg hatalmas pártfogását zámenna kikérjem.

Tóth Lőrincz és Hinka urak által alkalmasint intézendő kegyed a felől
miszerint Zánzog ahona teljesítsem, hagy ügyeit erélyszerűen rendezhesse; és kivánatos
általa tápláló eszméknek minél maga láthassa üdvös eredményjöttét - fiam Vladár Ernőt,
mint zándékaink javainak egy részére eggyesíteni. Nem levén semmi akadály ezen akaratának
végrehajtásában, ál más ez iránt ez előtt pár hóval tizgába is gátlott eggymás körül;
azonban vagyakarat és irányság annyi gátat vetettek ezen kivitelre eljárni, hogy
az eggyesség végleges megerősítése mostanig kelle hagy elhaladjon. Testvéreimnek beleg-
kivehára több emberek is kell volna kelve; ez természetes, és megbocsátható; de nem
megbocsátható az, ha valaki célja elérésére olly eszközökhöz nyúlni nem átall, melyek
sem a kivülelegség sem a civilisatio elveivel össze nem férnek; illyesmi pedig megtör-
ténvén, igen sok kellemetlenséggel kelle megküzdenünk, hagy elvégre az ellenkezőn tervet
sikerülve láthassuk. De nem akarom kegyedet bajaink elősorolásával untatni, elég legyen
bevallanom annyit, hogy bírtam annálfogva kegyedről kinyilatkozni annyit, hagy az
Academiai cége felmondatni nem fog. Szabadjon tehát jelenleg azon kérelemmel ugyil-
vánitani: hagy azon kötelezés f. é. 1sőn Julius-ig helyeztessék el. Mostani időben a
legbiztosabb helyül sem kapkatja meg az ember tőkepénzét, így van arral fiam Ernőn
is, s igen nagy ramtásával tárgyánál az neki, ha azon ügyeget oly vágtérnagyra kellene
fordítnia. Testvéreim, az által hagy birtokát csak neki kivánta eladni, fiamnak kel-
jőnie. Testvéreim, az által hagy birtokát csak neki kivánta eladni, fiamnak kel-
legségét, ő is inkább szerencsésjét akarta számadásnál, de ha ő kegyedtől a felső

1453/1875

halaszáss saegaem nyerhetni, agy nehi csak ramlására kend az elüngös szerzödés, mere jelen idö-
ben – mint are bölcsen tudni méltóztatik – igazgó álláraihan történ, he tiszpénzhez
akar jutni valaki. Tiam maga gándékaroll Bélitásságodat erre kérésimel megtereni, ezek
are várta hogy az ügyimel megtörténjék, de minden Hirka lér közleségi szerint tuda-
ta ugyanezzel kiggyedrek akaratát, röuidellnén az időt mig tiammal is ugyan
ércekerkezendem, magam nemim magamnak a határságot, hogy ö kelgessu erre kérése
megteggem. Az ö nemében addig is biztan igérem az általam fentebb kire határidö
pontos megtartását.

Másadik kérésem a Hiselintiségi általam kire kölcsönt tárgyazza.
Nem is gyanithatom akát, mire nem kapok másfél év alatt, legyen az, barminemü
választ. Negyei birattmány: [109] Kohanecz Károly irtál levelet nemik, hogy ö ülemenzá-
dás végett az Instáns által fel vagyon gyülttva; de hogy mire nézt adja fölvilá-
gositáss ezt nem irja, sem pedig maga itten nem vala. Nem tudom tehát valtképpen,
kol és mikben van a fennakadáj. Ezt megtudtam azalta, hogy birangos erdö is leg-
löadój, mind itt mind a pusztában külön ínek szedtnén be, azon ínek a Hiselin-
tiensek felnem küldettek; de az alighe nagyon gyüttségy, minden ezt hizem hogy
a kire kölcsönt ezen birtok nagyon is megbirja, fölig ha ezt vizem hogy ennek
5ód részére ez elött is ínnel adtam a robotnak felül 20,000 ftan, s nettem ezt al-
csó árért, minden a kirás ház sok agzátyas rakan levén, attól szabadulni kivántak:
s nettem ezt pusztán minden épület nélkül. Bélitásságodnak tehát Stadelmayr
Pál Elnök ezen vélemínyadás végett megkérem; ö ismeri ezen birtokat, s megfog-
ja annak értékét kiszülhetni. Mindenek fölött insálom Bélitásságodat mél-
tarassék határzas körbenjárását ada irányozni, hogy a kért kölcsönt minél előbb
megkaphassam, minden mostani időben időnyerés mindennek megnyerése, és ez ve-
csak úgy állhatja ki a kornak nyomását, ha elene intézkedhetik.

Tessék elhinni, hogy fájdalmas helyzetemben, s ennyoste egészségemmel
készerüsen érzem a sornak csapását minden ily nyomaréle anyagi dolgokkal
tett hogy foglalkozzam; – de oly pénzügyi tér maradt fel nyugodt gármozra, hogy
nem csoda ha fukarét iggekszem ezt kiszélteni. – érzem azon kötelességet hogy
az kiggyed élted is tudva tennem kiesülnem az Ö emlékezetében. – –

Bocsánat hogy nem tudok megszünni – de fájó gondolatok, em-
lékek özönz elborzejál lelkemet – s hogy nyugalom nemiz és ünnepnap nélkü-
gyek vak azon kérdést intézem még kiggyedhez: hi tartozjék a 6 Grét, kipp

Ő̈ édes atyja iratainak? Sőt vannak még azok. De ha pedig nagyot rövid időn belül
leg több mondanivalóm is. Engedje mondanom, hogy nagyot hibáztak Ke.
gyelek – értem a harai ügyek bajnokai, hogy abz esetekre nézve azon hangoláso-
és hogy nem tartják erélyének utánna a helyi helyen és időben tudakarádni. Ez, bár
érzem és tudom Kötelességemet, o az Ő akaratát – bocsáss bocsáss – lelki és testi bói,
és nem lenni schumann tömadék – nem tudom mit tenni kell vala; de van egy
sáppadt reményem hogy még nincs minden elveszve, félez ha másban leg
intézkedni. E pont felett a legmélyebb hallgatásra kérem, mert különben
semmi árért nem leg az megtapható. Ismerni kell az embereket, arra pe.
dig legutóbbi időben bőven volt alkalmam. Nem vagyok nyugodt az iránt-
Legjobb helye vala azon tisztnek itten. –

Ha de elfeledtem hogy ezen tárgy nem papirravaló – ne idézzen meg ér.
te kérem; vegye azt mint Kifolyását azon benyomásaknak, melyeket hozzád
felöll Ő tőle örültek. Ő nem vala hozzádval minden téren egy nézeményben,
de legyen meggyőződve a felöll, hogy senki e földön hozzádnak magas érdemeit
hívebben nem méltányolta mint Ő és

Hozzádnak

őszinte tisztelője

Vladár Károly Sarolta

1454/a-c
1875

M. Elnökséggel
Köztendő dolgok.

Clavult
tárgyak

1781

Levéltárban megőrzendők

1., Az akadémia Szerzödései Könyvtárnokkal, vagy ettöl függő folyamodványok.

2. Néh. Reseta János végrendeletének az akadémiát illető pontja

3. Régibb leltárak az akadémia ingó vagyonairól.

4. Lajstrom az Egyetemi bergeknek átadott Könyvekről

5. Ide tettem Réiöbb a Rédey hagyaték feltalálási irományait.

6. Athenaeum szerzödése Pór „Római Történetéről" irásra

1457/1875
c

Osztályértekezletek
s állandó bizottságok

Végre hajtandó
jegyzőkönyvei.

Mély fájdalommal mutatom be, úgy a családi, mint az erdélyi unitárius egyház által kiadott gyászjelentést Kríza János tagtársunk, a székely tájszólások és népköltészet kincseinek legavatottabb gyűjtője — maga is költő — folyó évi márcz. 26-án történt gyászos halálá-ról, — s nem keresebb fájdalommal olvasom fel a következő levelet:

Ssb

AZ UNITÁRIUSOK EGYHÁZI KÉPVISELŐ TANÁCSA az egész unitárius vallás-közönség nevében mély fájdalommal jelenti, hogy hitfelekezetünk nagyérdemü Püspöke

NAGY-AJTAI

KRÍZA JÁNOS

az egyházi fő- és képviselő tanácsok egyházi elnöke, az egyházi környékek és iskolák fő-felügyelője, a papnövelde igazgatója, a magyar akadémia levelező-, a Kisfaludi-társaság rendes tagja, királyi tanácsos

f. hó 26-án reggeli 6½ órakor, életének 64-dik évében jobb életre szenderült.

Elhunyt kedves halottunkban a magyar tudományosság és nemzeti irodalom leghivatottabb, legbuzgóbb munkásainak egyikét, hazánk a közügynek élő, emelkedett, szabad szellemü polgárát, a társodalom egyik szép jellemü kedves tagját vesztette el. Legérzékenyebb veszteség érte vallásfelekezetünket, mert elvesztettük benne azt, ki 14, küzdelmekkel teljes év folytában tudományának és bölcseségének világával, nemes lelkének és szivének melegével intézte közügyeinket.

Veszteségünk nagyságának érzetét enyhiti az a hit, hogy az ő szelleme — a bölcseségnek és buzgóságnak lelke — mely előttünk világolt, az ő emlékében mi közöttünk örökre fennmarad.

Földi része f. hó 29-én délután 4 órakor fog belmagyar-utczai 10 számu szállásáról, felette tartandó ima után, a köztemetőbe örök nyugalomra elhelyeztetni.

Kolozsvárt, márczius 26-án. 1875.

1457/1875.

Ny. Stein J. m. kir. egyet. nyomd. Kolozsv.

A tekintetes

Magyar Tudományos Akademiának

Budapesten.

Erk. 1875 márczius 30 án.

278

Kovács Pmárcz. 26

1457/1875.

1

MTA KÖNYVTÁRA
KÉZIRATTÁR
AKADÉMIAI LEVÉLTÁR

1875

KÉZIRATOK

FINIS

VEGE

MTA KÖNYVTÁRA
KÉZIRATTÁR
AKADÉMIAI LEVÉLTÁR

1876

KÉZIRATOK

A

1305

II.

BIBLIOTHECA ACADEMIAE SCIENTIARVM HVNGARICAE
MDCCCXXVI

1963

FOTO
N.R.

1

MTA KÖNYVTÁRA
KÉZIRATTÁR
AKADÉMIAI LEVÉLTÁR

1876

KÉZIRATOK

k.

A Magyar Nemzeti Színház
t. cz. Igazgatósági ügyeinek
Intézetnek.

Budapesten.

A néh. gr. Teleki József alapítványából Kitüntetés elnyerése végett pályázatra beérkezett pályamüvek (összesen 7 vígjáték) az Akadémia folyó hó 5-én tartandó ülésén bejelentvén: hogy az ülés határozatából értesítem van felkérni a Nemzeti Színházat, hogy a nemzeti színházi gyüjteményből Rék Lajos a béka két részről Kéjelgési mellőzhetők!

Budapesten 1876 jan. 5.

A Titkár Ugyanis

aláírás

7

1876.

378 dl.

Tekintetes Akadémia,

Kegyes Pártolónk!

A Magyar Tudományos Akadémia Főtitkári hivatalának 1875 évi dec. 16-án gymnasiumunkhoz intézett 1113 sz. a. kelt tudósítását, mely szerint a Magyar Tudományos Akadémia Kiadványaiból az Értesítőt és a Nyelvtudományi, Philosophiai, Történettudományi, Mathematikai, Természettudományi Értekezéseket folyvást fogja küldeni, - alulirt kézhez kapván, azt a tanári testületnek, valamint az Iskolabizottmánynak bemutattam; s midőn mind a tanári testület, mind az Iskolabizottmány által hálás köszönetünk kifejezésével megbízatásom, - szerencsémnek tartom e megbízatást teljesíthetni, annyival inkább, mert gymnasiumunk felvirágzására ily nagylelkű pártolás mindenekfölött jótékony hatású lesz.

Fogadja a Tekintetes Akadémia leghálásabb köszönetünket nagylelkű adományáért! — Buzgó törekvésünk —

mint erkölcsi, úgy ezután annyival inkább az lesz,
hogy tanintézetünkből kikerült ifjaink
oly erkölcsi magaviselettel s oly készült-
séggel lépjenek ki innen tanulmá-
nyaik folytatására, hogy egykor buzgó
hazafi életükkel pecsételjék meg azon
intézet jóhírét, melyet a Tekintetes
Akadémia pártolására méltónak tartott.

Aszódon Januárius 8-án, 1876-ik évben

A tanári kerület és az
Ev. Kolabizottmány nevében

Gergey Gusztáv
az aszódi ev. algymnasium
igazgató-tanára.

Érk. 1875 jan. 10.

14.

Ovr

Az asztódi ev. algymnasium igazgatósága köszöni az Akadémia kiadványait, ingyen könyvek adományozása végett.

1. Az Athenaeum nyomda-társulat t. igazgatóságának.

2. A Franklin nyomda-társulat t. igazgatóságának.

3. A pesti könyvnyomda társulat t. igazgatóságának.

értesítés végett

Az Akadémia legtüzelőbb elhatározásban van, hogy nyomtatványainak nyomdai kiállítását a legkedvezőbb ajánlatot tevő nyomdának adja át, szemében van az i. alatt a Tételekben, ii. alatt az illető nyomtatványok három csoportból álló sorozatának, és iii. alatt az illető nyomtatványok minőségnek, melyek visszaküldendők lesznek, ide csatolása mellett felhívni a t. igazgatóságot, hogy a Tételekben kijelölő időpontig azaz folyó évi január 19-dike déli 12 óráig akár a sorozatban megjelölő összes nyomtatványokra, akár valamelyik csoportra tendő ajánlatát a főtitkári hivatalhoz beadni szíveskedjék.

Budapest, jan. 7. 1876.

a M. T. Akadémia
Titkársága.

16
8776.

646
1875/6.

Különösen tisztelt Tekintetes Úr!

Van szerencsém Tekintetes Titkár Urat tisztelettel értesíteni:
hogy az idei Teleki-féle pályázatra érkezett vígjátékokat bíráló bizottságba színész-tagokul Beregszényi Béla és Ujházi Ede urakat kértem föl. Az első lakik a kerepesi-uton, Bazár, I. em. 14. ajtó, – a másik: Bodzafa-utcza 26. szám, I. emelet.

Kiváló tisztelettel maradok

Budapesten, 1876. január 10-én.

Szamarisky Tivadar
intendans.

Tekintetes Arany János Urnak,
a Magyar Tud. Akademia Titkárának.

Budapesten.

Ek. 1895 Jan. 10.

24.

Kivonat

A M. T. Akadémia 1876. január 3-án tartott összes ülésének jegyzőkönyvéből.

2, A főtitkár bemutatja a gr. Teleki József nevét viselő drámai pályázatra, melynek bekültési határideje Dec. 31-én járt le, érkezett következő pályanövekek

I — VII.

Mindegy pályanövek és jeligés levelei rendben találtatván, s a VII. száma is, mely a határidő lejárta előtt adatott postára, pályázatra bocsáttatván: magok a pályanövek bírálatra az I.ő osztályhoz tétetnek át, egyszersmind a nemzeti színház igazgatósága felszólítandó lészen, két bíráló színházi tag kijelölésére; a jeligés levelek pedig szokott módon, az Akadémia és az illető versenyzővel közös borítékba zárva, a levéltárba tétetnek megőrzés végett.

Irattárba a pályanövek.

A nemzeti színház igazgatósága
Beregszegi Béla és Ujházi Ede
színházi tagokat nevezte ki.

Kivan

Abonyi Samu
főtitkár

Tek. Gyulai Pál v. t. úrnak.

$\frac{25}{2\ M.}$

Kivonat

a M. T. Akadémia 1876. január 3-án tartott ősszes ülésének jegyzőkönyvéből.

3., az első Karácsonyi drámai pályázatra, melynek határideje szinten dec. 31-re volt, következő pályamunkák érkeztek

I — XIV.

Minden e pályaművek és jeligés leveleik rendben találtatván s a XIII és XIV. számú, későn érkezett, de idejében feladott darabok is pályázatra bocsátatván, mayok a pályaművek bíráltatra az I-sö osztályhoz tétetnek át; jeligés levelek pedig levéltári őrizet alá adatnak.

Kinda

Arányi János
főtitkár.

Mellékelve a pályamunkák.

Tek. Gyulai Pál ősztr. titkár Városnak.

26
3 AE.

Kivonat

a M. T. Akadémia 1876. január 3-án tartott összes ülésének jegyzőkönyvéből.

3. A Horváth Boldizsár nyertesi tag ajándékából kitűzött jutalomra érkeztek:

I. II.

A rendben talált pályaművek bírálatra a II. osztályhoz –, jeligés leveleik, azokat rajtok levőszámmal, a levéltárba tétetnek át.

Kiadva

Irományainál
jelenléte:

A pályamunkák már
átadattak.

Lőrinczy Károlyi Vilmos műtárgyleltári őrnek.

II. 8.

1876: 1.52 II

28

5 Akt.

Kivonat,

a M. T. Akadémia 1876. január 3-án tartott ösztályülésének jegyzőkönyvéből.

4, Sztrokay Antal nevét viselő alapítványból kitüzött pályi kérdésre, ugyanazon határidőig érkeztek

I — IV.

Ez rendben talált pályamunkák bírálatra a II. osztályhoz, — jelig és levelcik pedig a levélcsarba tétetnek át.

Pauler

Arany János
főtitkár.

A pályamunkák már átadattak

Lőrinc. franknál V. v. 1. hónapra

II. o.

1876 : 1.52. 5.

II. osztály

27
4 Al.

1876

Kivonat

a M. T. Akadémia II Osztálya 1875 januári 24-é
tartott ülésének jegyzőkönyvéből.

Ostályukai előadja, hogy az osztályüzletekre által ki, küldött bírálók Ribáry Ferenc egyetemi magántanárnak megengedtetni ajánlják hogy „Tiberius és Tacitus" című dolgozatát a II Osztály együtt ülésén nyilvánosan felolvasni.

Az Osztály a bírálók javaslatát elfogadja, és az felhatalmazás megadásáért, az ügyrend értelmében, az összes ülésekhez fordul.

Fraknói Vilmos
Osztálytitkár

II. No.
1876. 14. a.

28
1876

28/1876. Megadatik az engedély.
Pest a M. T. Akadémia
1876 febr. 7-i ülésből

Arányossy
főtitkár.

106/28 Ak.

II. v/b.

Dr. Emericzy Géza

„Tapasztalati Lélektan" czimü
pályamunkájának
bírálata.

1. Az anyag elrendezésére nézve. Az eddig szokásos analytikai utat elhagyván, közvetlenül synthetice haladtam, a részletesről az általánosra, a tényekről az abból vonható következtetésekre menvén át. – Ezen elrendezésnél egészen önállóan jártam el, miután a synthetikus lélektani munkáknál eddigelé általánosan és következetesen egyáltalán még nem alkalmaztatott.

2. A tartalomra magára nézve. a) A tapasztalatiságot nem csupán a czimlapon hangoztattam, hanem igyekeztem azt tettleg érvényesíteni is, a lélektani jelenségek minden egyes ágánál a tényállásból kiindulván. b) Munkám az első bölcsészeti mü, mely irodalmunkban az annyira fontos psycho-physikai kutatásokat kimerittöbben tekintetbe veszi és felhasználja. c) Arra voltam, hogy a lelki életben felmerülő valamely-

nyé fontosabb jelentőségét felkaroljak; de a mellett dj a mellékeseket, s főleg minden meddő polemizálást mellőzvén, a lélektannak mintegy csak biztos, ingadozó nézetek és vélemények árfolyamának alá nem vetett, alaptőkéjét forgalomba hozzam.

3. Az irályra nézve. A szabatosság és határozottság számbavétele mellett kerültem a szükebbkörü bölcsészeti iskolától vett, nehézkes és homályos műszavakat és szólásmódokat, hanem igyekeztem magamat általtszóan, minden irodalmilag művelt előtt megérthető nyelven kifejezni.

4. Sikerre nézve. Szabadjon végül megemlíteni, hogy munkám látszólag valódi szükségnek felelt meg, a mennyiben annak első kiadása (600 példány) mindjárt 1875-ben, azaz megjelenése első évében, az az idén ősszel megjelent második kiadából (1000 példány) pedig eddigelé ugyancsak 600 s egynéhány példány kelt el.

Lgló 1876 dec. 30-án

Dr Emericzy Géza
áll. tképezdei igazgató.

30
1876

Levél ga.

Hantken Miksa v. t.
Budapest

Vál:
rendes taggá 1874 máj. 28.
IX. fogl. — 1876 jan. 10.

Cím!

Midőn akadémiai rendes tagi
Kinevezés, az Alapszabályok
20. §-a értelmében, megtör-
deni szentesítés végett
Lisztelettel mutatok
Budapest 1876 jan. 12

(Címzés)

Alázatos Sz.

9E8
/10

1876 4te értekezlet mart 6.

8te pons.

35.
1876. Tudomás végett a III. osztálylyal közöltetik.
Kelt az Akademia 1876 febr. 7-i összes üléséből
Arany János
főtiskár.

108
35 Ak

Programme

DE LA

SECONDE SOCIÉTÉ TEYLER,

A HARLEM.

POUR L'ANNÉE 1876.

La Seconde Société de la Fondation Teyler a mis au concours pour 1876 les questions de Physique suivantes:

1°. Faire des recherches expérimentales et théoriques sur les phénomènes d'entraînement et de succion, qui apparaissent quand un fluide, en sortant par une ouverture en mince paroi ou par un tube, entre dans un fluide de même ou d'autre nature.

2°. Faire un exposé critique de ce que l'observation et la théorie nous ont appris concernant *le vol*, suivi de recherches expérimentales et théoriques de l'auteur.

Le prix proposé pour la meilleure réponse à chacune de ces deux questions, réponse qui devra d'ailleurs être

jugée suffisante, est une Médaille d'Or, frappée au coin de la Société, d'une valeur de quatre cents florins.

Les mémoires devront être rédigés en Hollandais, Français, Anglais ou Allemand, et écrits en *caractères latins* bien lisiblement et *d'une autre main que celle de l'auteur*. Il est aussi de rigueur que les mémoires soient envoyés *complètement achevés* avant le terme fixé; aucune pièce à laquelle manquerait encore une partie au moment de l'envoi ne sera admise au concours.

Les mémoires en réponse à la première question devront être parvenus à la Société avant le 1er Avril 1878, pour être jugés avant le 1er Mai 1879. Les mémoires relatifs à la seconde question devront être reçus avant le 1er Avril 1877, pour être jugés avant le 1er Mai 1878.

Tous les mémoires adressés resteront la propriété de la Société. Celle ci insérera dans ses publications, avec ou sans traduction, la pièce couronnée. L'auteur renoncera au droit de publier lui même son travail sans l'autorisation de la Fondation. La Société se réserve aussi la faculté de faire des pièces non couronnées tel usage qu'elle jugera convenable, soit sans faire mention du nom de l'auteur, soit en citant ce nom; dans le dernier cas toutefois elle n'agira pas sans le consentement de l'auteur. Les auteurs des pièces non couronnées ne pourront en faire prendre copie qu'à leurs propres frais. Les mémoires destinés au concours devront n'avoir en signature qu'une simple devise, qui sera répétée sur un billet cacheté joint

à l'ouvrage; ce billet contiendra le nom et l'adresse de l'auteur. Les mémoires seront adressés à la Maison de la Fondation de feu *M.* P. TEYLER VAN DER HULST, à Harlem.

La Société a reçu un mémoire pour le concours, dont le terme était au 1er Avril 1875; il sera jugé avant le 1er Mai 1876. Pour le concours, dont le terme est au 1er Avril 1876, elle n'a encore reçu aucun Mémoire.

Ad

1. A cs. kir. Szab. Duna-gőzhajózási Társulat I. cz. Igazgatósá-gának.
2. A cs. kir. Szab. Állam-vasutyai társulat I. cz. Igazgatóságának.
3. A cs. kir. Szab. Déli Vasutyai társulat I. cz. Igazgatóságá-nak.
4. A Zimonitchi Vasutyai-Társu-lat I. cz. Igazgatóságának.
5. A Magyar kir. Államvasutak I. cz. Igazgatóságának Budapesten.

1. Két jegy az Akademia mezőre. (Jegyek Lovtánál, ha Kell Kérni.)
2. Két jegy: Reiner Alois Szabó József.
3. Három jegy Reiner Alois Szabó József Hunzelmann Imre
4. Egy jegy. Szabó József
5. Egy jegy. Szalnai Vilmos.

Igen tisztelt Igazgatóság!

Midőn az 1875-dik évre

a mezőre kiadott szabadjegyeket (jegyeket) az Akadémia részéről (ezéltal) kiküldeni szerencsém van, úgy azon intézet nevében kérem, hogy az (azokat) 1876-ra szóló szabadjegyekkel kicserélni szíveskedjék.

Maradván tisztelettel

Budapest 1876 január 11-én

A titkár. Ifj

Laxat

925
/
26

Kivonat,

a M. T. Akadémia 1876. január 3-án tartott összes ülésének jegyzőkönyvéből.

1. A pőtitkár bejelenti 6. Kemény Zsigmond igazgató és titkostársnak múlt évi december 22-én történt halálát.

Az Akadémia legmélyebb fájdalmát fejezi ki az országos veszteség felett, s midőn az elhunytban részéről is a kitünő tudóst, nyos férfiut, a politikai és lapirót és költőt méltán gyászolja; egyszersmind felhivja Nyelv és szépirodalmunk ofiadályát, hogy emlékezetének közösünk megujitása és megünneplése iránt tegyen meg a szükséges intézkedést.

Kiadta

Arany László
pőtitkár.

Tek. Gyulai Pál urnak.

2/
187h. Erh. jan 5e

38

Kivonat

a M. T. Akadémia 1876. január 3-án tartott ösz-
ülésének jegyzőkönyvéből.

8. Schmi végül a főtitkár, hogy a Vitéz alapítvá-
nyi egyik pályázatra (: Árpádkori Királyok :) az Ol-
ványi egyházirodalmi pályakitűzésére a marcziusi nyelvtudományi
kérdésre (: a kötő jelről :), végre a keresz Kar-
tonyszki - féle tengyel-magyar történetmi kérdés-
re nem érkezett pályamunka.

Az illető osztályok értesítendők, hogy e kér-
dések újra kitűzése vagy másokkal felváltása
iránt gondoskodjanak.

Kivonta

Arany János
főtitkár

Főirat. Irattári Vihar 0. t. vonal.

II. 0.

1876: 17. 52.

39

8 M.

Kivonat

a M. T. Akadémia 1876. január 3-án tartott ö[sz]. ülésének jegyzőkönyvéből.

8. sz. Ismeri végül a főtitkár, hogy a Vitéz alapítványi egyik pályázatra (: Angiód koni kút. fők :), az Országos egyházirodalmi pályakérdésre a Marczibányi nyelvtudományi kérdésre (: a köző szókról), végre a Teleki Ozorvárhi-féle Lengyel-magyar történelmi kérdésre nem érkezett pályamunka.

Ez illető osztályok értesítendők hogy e kérdések újra kitüzése vagy másokkal felvált. iránt gondoskodjanak.

Kiadta

Arany László
főtitkár

Tek. Szulai Pál v. d. urnak

1/1876. Ek j.m. sa

39
8 Al.

Esl. jan. 18. 1876.

41

Nagyságos Úr!

Van szerencsém a „Pozsonyi Toldy-Kör" által rendezett Toldy-gyászünnepély emléklapjaiból 25 példányt szíves felhasználás czéljából tiszteletteljesen megküldeni.

„Kitünő" tisztelettel

Nagyságos Úr
Pozsony, 1876. január 12.

alázatos szolgája
Dr. Csiky György
a Kör jegyzője.

36 szám

M. T. Kalocsai érseki Főgymnasium igazgatóságától

Nagyságos Királyi Tanácsos

Akadémiai Főtitkár Úr

A legmélyebb hazafiúi hálával vevők a Tek. M. T. Akadémiának multhó 1875. évi 1113. sz. a. kelt és Nagyságodtól u. a. évi decz. 16-án közölt azon kegyes határozatát, hogy kiadványaival, a honi irodalom örökbecsű emlékei s kútfőivel, ezentúl tanintézetünket is szerencséltetni fogja.

Ezen nemes tény által, nemcsak az akadémiai magasztos pályakör, a tudomány nemzeti közvetítése és fejlesztése, lőn egy bár csekély ponttal előbbre tolva, hanem testületünkre nézve is egy ujabb s igen nyomós érv járult azon szent kötelezettségek sorához, a melyekkel hivatásunkhoz képest szerény erőinket a magyar ifjuság tudományos kiképzésére áldozzuk.

Ex. 1876 jan. 18.

47

A kalocsai érseki főgymnasium igazgatósága köszöni az Akadémia Kaiserszabás, a soproni gymnasium részére megküldendő könyvek dár. ügyében.

2/

Nagyméltóságu gróf Lónyay
Menyhért urnak, a Magyar
Tudományos Akadémia
Elnökének, helyben

Budapesten

Nagyméltóságu Gróf
Akadémiai Elnök Ur!

A fővárosi fürdési és szellőzteté
készülék felülvizsgálatára elnö
kileg kiküldött bizottság jegy
zőkönyvét — az albizottság, rész
letes jegyzőkönyvi jelentésével
együtt — szerencsém van megküldeni
azzal a kéréssel, hogy a meg
bízó határozat értelmében a meg
határozó 1053 fr 66 krnak Graf
C. E. részére lefizetendő Kincstári
nyugtára végzés kibocsátása
mielőbbi
Magyarországi
Budapesten 1876 jan. 24

Nagyméltóságod

alázatos

57/305.

61.

Ék. jan. 26. 1876.

T. A magy. tud. Akadémiának ~~urnak~~

MEGHIVÓ.

„A Magyar Földrajzi Társulat"

1876. januárhó 27-én d. u. 5 órakor, Budapesten, IV. ker., a föposta-palotában tartandó

rendes közgyülésére

~~a társulati tagok~~ ezennel tisztelettel meghivatnak.

A közgyülés tárgysorozata:

1. Jelentés a földrajz körében 1875-ben tett munkálatokról. Dr. Hunfalvy Jánostól.
2. Elnökök s választmányi tagok választása 1876-ra.
3. Titkári jelentés a társulat működéséről 1875-ben.
4. Pénztárnoki jelentés.
5. A pénztárvizsgáló-bizottság jelentése.
6. Jelentés a könyv- és térképtárról
7. Tiszteletbeli és levelező tagok választása.
8. Inditványok.

Budapesten, 1875. Decz 23-án.

Dr. Hunfalvy János, társulati elnök

61

1836

Tekintetes tárom. Akadémia!

Mintán a magy. tudom. Akadémia határozatánál fogva mind azon mathematikai munkák a Marczibányi pályázatnak, melyek az 1870-ik év kezdetétől az 1875-ik év végéig nyomtatásban megjelentek; az alulirt is határozódik munkáját alá terjeszteni, mely az 1875-ik évben e következő cim alatt jelent meg: A csillagászat elemei különös tekintettel a mathematikai földrajzra.

Ezen munkának nagy becse és fontossága, e következőkből könnyen lesz felfogható.

1-szer) Minthogy már régóta kivánatos volt, hogy e munkában előadott tantárgy, a magyar irodalomban is legyen képviselve.

2-szer) Tekintetes előnynyel bir e munka tanulmányozók, különösen pedig tanárjelöltekre nézve, kiknek eddig alkalmuk nem volt, ezen tudománynak alapos elsajátitására, annál is inkább, minthogy nem gyéren bizatik reájok, ezen tantárgynak előadása a gymnasiumok felsőbb osztályaiban.

3-szor) Nem kételkedhetni, hogy tudományos müveltségét igénybe vevő minden embertől okvetetlen kivántatik, hogy mint földlakó, a föld alakjáról, felületéről s annak felosztásáról, nem különben a földet körülvevő világ-egyetem elrendezéséről a kellő fogalma legyen, mivek alapos ismeretére a jelen munkának tanulmányozása birtosan vezet. Mind ezen kitünő tulajdonságoknál fogva, a szerző e munkát a magyar tudom. Akadémia hatalmas pártfogásának bátorkodván ajánlani, a legmélyebb tisztelettel marad:

A magyar tudományos Akadémia

Budapesten Január hó 28-kán 1876

alázatos szolgája
Dr. Petzval Ottó
a magy. tud. Akadémia
r. tagja.

Kelt Pesten 1876 jan. 28.

1876. mars 6. 4-e cikkelyez

69.

1 mell.

Dr. Petzval Ottó

a magy. tudom. Akadémia rendes

tagjának beadványa:

A magy. tudom. Akadémiához.

„A csillagászat elemei" cimü az Akadémia

Kiadásában megjelent munkáját küldi

be a „Marczibányi" pályadíjra.

27/1876. Átvevő a III. osztály.

kk.

Kelt a M. T. Akadémia

1876 febr. 7-én tartott

ülésében

Arany János

főtitkár.

105/27 Ab.

Szily V. munka

Ż.

J. ez. Cross C. E. úrnak tisztelettel

Budapest.

leírva

Gr. Lónyay Menyhért akadémiai el-
nök úr a forróvíz fűtési és szellő-
tetési készülék felül vizsgálatára
kiküldött bizottság jegyzőkönyvi
jelentését ~~megszkintvén és~~ helyben-
hagyván, az e szerint még fizeten-
dő 1053 ft 60 kra nézve úgy
rendelhezett, hogy miután ez összeg-
ből minden eddig történt fizetés
után a bélyeg levonandó, szives-
kedjék a fenntisztelt ház egy
kellő bélyeggel ellátott nyugtutványt
kiállítani és azt elnök gróf úr-
nak bemutatni, ki az összeget azon-
nod utalványozni fogja.

Ő exeja jelenleg a fővárosban
van, és a temetés utánig is marad.

Budapest 1876 jan. 31.

79
1876.

Tekintetes Academia!

Kazafiui mély fájdalommal tu-
datjuk a magyar országgyülés főrendi és képvi-
selőházának nevében a tekintetes Academiával,
hogy Deák Ferencz folyó hó 28-án meghalá-
lozott.

Országosan rendezendő temetése folyó
évi február 3-án, a gyászistenitiszteletet azon hó
5-én tartatnak.

Midőn erről a tekintetes Academiát ezennel tudósítanánk, a végtiszteletre meghívjuk.

Buda-Pesten 1876. évi január 30-án

Mailáth György
a főrendiház elnöke.

Ghyczy Kálmán
a képviselőház elnöke.

Örb. 1876 jan. 30 án

80

A Magyar Országos Képviselőház
Tekintetes Házmagyi hivatalának

Budapest

Kiegyenlítés

A Magyar Tudományos Akadémia, január
29-ei tanácsi rendkívüli ülésében,
akit határozta hogy határok nagy fia,
Deák Ferenc, mint igazgató és
tiszteleti tagja temetésében, s gyász nap-
ján — szabályai értelmében is — közülé-
lileg nem rekkt.

Ekért a temetésről ma estallakozhatva
küldöttségileg a többi egyesülettel, hanem
elnöke intézkedése folytán saját kocsi-
ba rögtönöz, ferry a lejárat volt tanú-
ja a gyász szertartásnak utaja, kísérte
s küldötti koszorúját.

Mintája azonban, a febr. 5-i gyász
ülésén tisztelettel, hogy a tagtársaság
jegy nélkül megjelenni nem lehet: kér-
ségei, hogy az Akadémia ügyrendi
tagjai sorából rekkt a szerencs.
tájan. Az Akadémiának ugyanis közel
ydo fél száz helybeli tagja van, kiknek
hogy ekk fele nem jelenik meg, negyed
más mintegyben, más, küldöttségeket
vagy akkor is: még nincs legkevesebb
20-30 jegy rokra számítani, hogy annyi
fels tagja közt magában közülé
log jelenhessék meg.

Ha az nem történnék, hogy az
Akadémia, elnökei rendkívüli ülésében
egyszerben jegy nélkül be juthassanak,
~~a~~ ~~akkor~~ ~~lehet~~ mennyiségük jegyek
minden esetre kiállítását kívánom, hogy
legalább a külföldi meg
jelenhessék elkerüljük.

Tisztelettel

Budapest 1876 febr. 4-én

Lázár Károly

84

1876.

Hohes Präsidium
der k. k. Academie in Budapest!

Der ergebenst gefertigte erlaubt sich die Ehre, Ihnen gütigst beizufügen, womöglich die Arbeit, mit der selbe mit gewünschten Absatz einzusenden.

Da voraussichtlich über diese Arbeit nicht so viel Bemerkungen hinzuzufügen ist, wie über meine eingesandte Abhandlung über Kegelschnitte.

Die grosse Abfassung & Umständlichkeit für den grossen Raum & Publicum die ich sage, wird gewiss Niemand stören, wenn in dieser Kürze Gott die Sache nicht so vorgetragen ist wie meine eingesandte Abhandlung & Principien.

Mit der grössten Hochachtung zeichnet sich

ergebenst

Jos. Gansbergen

Professor Akademie bei Wien
& Bibliothekar.

Ék. 1876 febr. 5.

91.

Jansky Jenő (Ozsakring, Bécs mellett) Dák Jeremiás emlékezésére egy német nyelvben írt jó indulatú Köszönő Kárd.

Sein Werk

der gute Patriot in Wagram,

Nachstehende Folge Heft-Liebhaberei.

In die tiefste Tiefe schleudert sie Verzweiflung, Tod,
Für den größten Verbrechen, wie er selbst genannt,
Für Mann, warum für sie und Land kämpfen
selbst, und groß in Augenblick Ungarn.
Fühlte sein Herz stets neue Kraft
Und sein Junge wie sein Vaterland
All Land und Kind zum Fühle neu entsprossen
Liebe zu die Liebe dem Land & Hyazinthen.
Wiederall in offenen & seinen Blumen
Vorfest zu die Magyaren allen Natur
Erfüllte seinen Begeisterung neuen Spiel
Sowohl für den König als Volk zum Spiel.
Für Liebe jubelnd in jeden Kampf entfallt
In gegen Land als Sie Volk widerfallt.
Der Vaterland für sein Haupt soll nun kämmen
Für die König & Volk sein Geist entsprungen.
Damit sah zu gegründet Ihre & Haus
Das Magyarenstück und sein künftiges Land
Für Krone in auf Boden, Adel, Gold
Er war dem Kaiser nun dem Namen Sold,
Er war so bestimmt zu Leistung nach Ihnen,
Die abtrete keine andern Land annahme,
Die Krieg, die so sah im Leben gelassen
Bleiben der Nationen Verbrechen.

Ich ersuche um baldgefällige Mitteilung
ob Frau Hedwig Gansky, geb. Mayer
Witwe des Landwirtes Johann Gansky eine
Pension oder Gnadengabe bezieht.
Für Ihre gefällige Mühewaltung
bestens dankend zeichne
Ergebenst
Josef Gansky
Landwirt

Lichtenau 1896

Tekintetes Akadémia!

A Kisfaludy Társaságnak f. é. február 6ikán
d. e. 10 órakor a M. T. Akadémia díszterme-
ben tartandó évi köz ülésére van szerencsém
a M. T. Akademiát mély tisztelettel meghivni.
Budapesten 1876 január 26ikán.

Lukács Móricz

Levélpapírra

Tekintetes Líbay Lajos
fővárosi írnoki tisztelettel
Pécs.

Kelen Gusztáv l. t. úr
nyájas átküldendő.

Tisztelt barátom,

A Magyar Tudományos Akadémia folyó február hó 7-én tartott ülésében a Nő-tartományi nyolcad és korpotenciák nápolyt ábrázoló nagy lapú díszalbumát, melyet Tisztelt Urunk sógora Kelen Gusztáv Magyarország által az Akadémia könyvtárának ajándékozni szíves volt.

Az Akadémia hagyói folyó évi márczius 6-án tartandó közülése alkalmával díszmüvéről, mely szerzője által a magyar nemzet iránti szeretete s áldozatkészségének ujabb tanujelét adja, hivatalos jegyzőkönyvben is megemlékezni, s az általa megbízottak közül Tisztelt Urunkat kijelölni határozott.

Mely tiszteletteljes kötelességem teljesítése végett Tisztelt Urunkat bizalmasan felkérem, hogy a fentirt napra Pestre leutazni szíveskedjék.

Budapesten 1876 febr. 14

Igaz barátja

92
1876

M. k. orsz.
MINTARAJZTANODA
ÉS
RAJZTANÁRKÉPEZDE

Tekintetes Főtiszkár úr!

Libay Lajos, Bécsben lakó tájfestőt barátsfiának Egyptomot tárgyaló, német-francia szöveggel kapcsolatban 6 / színnyomatu műlapból álló eredeti dísz-művét ezennel van szerencsém szerző nevében és ajándékául a magyar tud. akadémia könyvtára számára tisztelettel jeleskedni.

Mély tisztelettel maradván

Budapesten 1876 február 4 ikén

Tekintetes Főtiszkár úrnak

alázatos szolgája

Keleti Gusztáv.

Eh. 1876 fol. 8.

92.

CONGRÈS INTERNATIONAL
DES
ORIENTALISTES

COMITÉ-ORGANISATEUR
DE LA 3E SESSION
à
ST.-PÉTERSBOURG

Ouverture le 1. Sept. 1876

Nr. 198.

St.-Pétersbourg, le 16/28 *Janvier* 1876

A l'Académie des Sciences
Hongroise à Buda-Pesth.

MESSIEURS,

le Comité-organisateur de la 3e Session du Congrès International des Orientalistes a l'honneur de vous adresser ci-joint un exemplaire des «Renseignements» sur la dite session, afin de solliciter le concours de ceux de vos collègues qui s'intéressent aux études orientales.

Le Comité tient à vous exprimer la vive satisfaction qu'il éprouverait à voir l'illustre

Societas erudita Hungarica

représentée à la 3e session du Congrès des Orientalistes par un délégué spécial, et il espère que les orientalistes distingués que

l'Académie

compte parmi ses membres, voudront bien honorer la 3e session du dit Congrès de leur présence ou de leurs communications.

Pour tous les renseignements ultérieurs le Comité vous prie de vous adresser à son Président ou à son Membre correspondant résidant dans votre pays. Le Comité ne tardera pas à vous envoyer la liste de ses Membres-correspondants.

Je vous prie, Messieurs, d'agréer l'expression de ma haute considération.

Le Président du Comité *W. Grigoriev*

Le Secrétaire *V. de Rosen*

Ék. 1876 febr. 5.

8/1876. Ék. febr. 9.

94.

Az Orsovaliták 3-ik menekvési (Szpétervárra 1876 sept. 1-én távozandó) gyülése tárgyában az elökészítő bizottság ösze„ állított Küld.

107/34 Ak.

34/1876 Tudomás- és netalán rendszabályvétel végett állíttatik az I. osztály„ hoz.

Kelt az Akadémia „„ 1876 febr. 7-i ülésében

Arányi Lajos főtitkár.

Levélszám

Nagyságos Latkóczy Dániel
nagyn. a nyitra-megyei volt
Deák-Kör alelnökének kúr.
Nyitrán

Tisztelt Uram,

A Magyar Tudományos Akadémia
folyó hó 7-ik napról kelt, hi-
vatalos leiratából értesülvén,
hogy a Nyitra-megyei Deák-Kör
által Nagyságodra ruházandó ki-
tüntetésre vonatkozólag Akadémiánk
80 rendi tagjainak értekezletében,
Nádor Ő Kir. Fensége elnöklete
alatt, a M. T. Akadémia
Könyvtárában, folyó évi február hó 12-én
tartott ülésében, a Nagyságod
által beküldött jegyzékben
foglalt 10 egyén közül, egyet-
len egy kitüntetésre méltónak
találtatott, és általa a Kir.
Akadémiának értesítésem.
Mely tiszteletteljes alkalommal
Nagyságodnak
Budapesten 1876 febr. 14.

alázatos

95
1676.

Nyiregyháza Február 1-én 1876.

Nagyságos Kir. Tanácsos s Akadémiai Főtitkár Úr!

Ez helyen Nyíregyházi "Dalkör" fennállá-
sának megkezdése folytán, a' kör elárvereztetni szokott tiszteletjegyeiből fenmaradt, és a' kör Házszabályainak 5-ik 5-ik értelmében a' magy. tud. Akademia alapítójának tiszteletére fordítandó 80. forint 50 kr. ide mellékelve, ezen szerencsében Nagyságodnak oly kéréssel áthatni: miszerint ezen összegnek vételét, a' "Pesti Napló" napi lapban nyilvánossan Nyugtatni méltóztassék.

Egyébként kiváló tisztelettel marad.

dok

Nagyságodnak

alázatos szolgája
Laskó Ferenc
a' Nyíregyházi volt Dalkör Alelnöke.

Érk. febr. 7. 1876.

95.

A pénzt átveszem a m. föld-
hitelintézetnél, a kívánt
nyíltv. közlést a P. Naplóba
küldöttem.

L'

A Magyar Földhitelintézet pénztárnoki osztályának
95 v. o. Szarvasmarhaügyének
Budapesten.

Lasteczky Sándor úr, a nyitrai megyei volt Deák-kör elnöke, a kör felosztási folytán, ennek fennálló ítélmény szerint a M. T. Akadémia tőkéjére illetve a M. T. Akadémia tőkéjére illetve vagyon-maradványát, nyolczezer o. é. forint összegben, hozzám beküldeni: Nemesócsa vagy azt az Akadémia pénztárába átvenni.
Budapesten 1876 febr. 7én

95 A Pesti Naplóba: Magyar Tudományos Akadémia.
Lasteczky stb
beküldvén: átvettem az Akadémia pénztárába, miről a Kézlet Kölcsönös nyilvánosan nyugtatvány granatur.
Budapesten 1876 febr. 7.

Szarvasmarha
főtitkár.

95/876

A PESTI IZR.
HITKÖZSÉG
ELŐLJÁRÓSÁGA.

Sz. 190.

Nagyméltóságos Elnök Ur!

Tisztelettel jelentjük, hogy Deák Ferenez dicső emlékezetének tiszteletére vasárnap f.hó 6.án d.e. 11 órakor templomunk-ban (VII dohányutcza 4.sz.a.) gyászünnepélyt rendezünk. Bátorkodunk, a tekintetes magyar tud. Akadémiát ezen ünnepélyre ezennel meghini.

Megkülönböztetett tisztelettel

Budapesten 1876. februárhó 2.án

A pesti izr. hitközség elöljárósága

Neumann
elnök

Goldzieher
titkár

Nagyméltóságos
Gróf Lónyai Menyhért Urnak
mint a magy. tud. akademia
Elnökének
helyben.

Vodena 1896 febr. 7-én

96.

Abrévia.

Kivonat

A M. T. Akadémia 1876. január 20-án tartott Igazgatósági ülésének jegyzőkönyvéből

a Második elöljáróság által az Akadémia 1876-i költségvetési tervezetéről.

Határozat

V. A tudom. folyóiratok repertoriumára . . 1500 ft.

A tudományos folyóiratok repertoriumára a második osztály 1200 frtot, a harmadik osztály pedig 2800 frtot összesen 4000 forintot kértek a költségvetésbe felvétetni. Úgy hiszem nincs rendén, hogy akkor, midőn a tagok tudományos értekezéseinek kiadására szükséges összegek is hiányzanak, Repertorium kiadására egy évben 4000 ft. vagyis nagyobb összeg fordíttassék, mint a második és harmadik osztály minden egyéb összes kiadásaira. Részemről tehát indokoltnak vélem a Repertorium költségvetését az osztályok költségvetéséből kivenni s elhatározni, hogy e munka az osztályok befolyásával ugyan, de azon külön bizottság által adassék ki, a melyet e mű előkészítésével és kiadásával az Akadémia megbízott, tudtul adatván a bizottságnak, hogy a Repertorium kiadására a költségvetésbe felvett 1500 ftnál többet évenkint fordítani nem lehet.

Kivonat. f, A repertorium bizottság értesítendő, hogy a felvett 1500 forintnál többet évenkint e munkára fordítani nem lehet.

Kiadta
Arany János
főtitkár.

Főtitkár. Rakovszky Viktor
bízatik meg a Repertorium
bizottság elnökségével.

II. o.

1876: 11. 12.

melléklet.

100
2 Lj.

Kivonat

A M. Tud. Akadémia 1876 január 23-án tartott Igazgatósági ülésének jegyzőkönyvéből

2. A másodelnök előterjesztése az Akadémia 1876-ki költségvetési tervezetéről stb.

B. Kiadás.

c) A III. osztálynak: Ivanády: a „must és bor" czímű
Petrik „csillagászat"
Koch: „Visegrád vidéke geologiája"
czímű munkák kiadására . 1700 ft

et harmadik osztály „a must és bor" czímű pályamű, s Kochtól „Visegrád vidéke geologiája" kiadására s Petrik r. tagnak már megjelent „Csillagászat"-a hátralevő költségeire kíván 1700 frt engedélyeztetni. Ez összeg föl van véve a költségvetésbe. Midőn azonban az egyensuly biztositása az Akadémia folyó évi kiadásai és bevételei közt csak a tudományos czélokra ígért összegeknek tiz ezer frttal leszállitása által volt eszközölhető: úgy hiszem minden egyéb indok fölöslegessé arra nézve, hogy a Természettudományi társulat által egy állat- és növénytani szaklap segélyezésére kért 1000 forint nem vétethetett föl költségvetésbe.

Végzés

Az Igazgatóság elfogadja a tett javaslatot, és annak alapján elhatározza:

b) A III. osztály, melynek egyéb költségei felvétettek, értesitendő, hogy a Természettudományi Társulat által egy szaklap segélyezésére kért 1000 frt az Akadémia jelen pénzviszonyai közt az igazgató tanács nem vehető fel a költségvetésbe. Egyébiránt megjegyzendik, hogy az osztályok a költségvetésbe felvett egyes tételekre nézve nem utalják nyugan szabad rendelkezni de, ha valamely felvett munka üt folytán el nem készülhetvén, annak költségét más munkára akarnák fordítani, erre az Igazgatóságtól előközben is kérhetnek.

Kiadta
Irnyi Titkár.

Vagyr. Szabó József sk.

3 ½ cirkelkerlet

1876 febr 7.

4 ½ pont.

100
2. kg.

Kivonat

A M. T. Akadémia 1876. január 23-án tartott Igazgatósági ülésének jegyzőkönyvéből.

2, A második osztály előterjesztése az Akadémia 1876-ki költségvetési tervezetét illetőleg.

B. Kiadás: A II. osztálynak: Irodalmi, Történeti könyve:

Gyöngy Endre „Különböző költői művei."

Helmer Ágoston: „Bonfin jellemzése" című munkák költségeire 1870. ft.

A második osztály Irodalmi Történeti könyvében Gyöngy Endre „A különböző költői művei" című pályamunkája és Helmer Ágost „Bonfin jellemzése" szintén pályamunkának kiadására kér 1870 frtot. Ez összeg a költségvetésbe fel van véve.

A szerkesztőségről, melyre az osztály külön dotatiót két már jelentékeny pótolt, ezen kívül 300 frt két új tag, székfoglaló értekezése nyomatási költségére is 300 frt kér az osztály megajánlásait, mintegy az értekezés, az értekezések példány száma 5 ívnyi terjedelmére megnövelve, azaz 5 ívvel meghaladja. Úgy hiszem a Tek. Igazgatóság ragaszkodni fog csak nem rég hozott határozatához, mely az osztályokat az értekezések meghatározott terjedelmének szemelőtt tartásával utasította, s az osztályt felfogja kérni, hogy a kérdéses értekezés minél nagyobb önállóságra kiadása iránt nemsokára véleményét.

Végkép

Az Igazgatóság elfogadja a Tett javaslatot és annak alapján határozza:

b) a II-ik osztály által Jakab Elek székfoglaló értekezése kiadására kért 300 ft pótösszeg költség nem vehető fel a költségvetésbe hanem az osztály felhivatik hogy a kérdéses értekezést, minél önállóbb kiadandó nagyobb munka iránt, rendes bírálat alapján nyilatkozatot véleményt. – Egyébiránt megjegyeztetik, hogy az osztálynak a költségvetésbe felvett egyes tételre nézve nem adatik ugyan szabad rendelkezés, de ha valamely felvett munka esetleg el nem készülne annak költségét más munkára átruházni, azt az Igazgatóságtól időközben kérheti.

Kiadva

Titkár.

Arany László
Titkár

II. J.

1876. 11. 12.

100
Li

Kivonat

A M. T. Akadémia 1876. január 20-án tartott Igazgató-sági ülésének jegyzőkönyvéből

2, Másodelnök előterjeszti az Akadémia 1876-i költségvetési tervezetét stb.

VII. állandó bizottságoknak.

Kiadás

a) a matham. és term. tud. bizottság . . 500 ft.

Nem csupán gazdálkodási szempontot kívánja, hogy a bizottsági előadók évi díjszedelmét, a mint eddig is szokásban volt, a bizottságok dotatiójának megfelelő összegben állapítsa meg, hanem az előadói díjszedelmet jövő szakaszban, ha a bizottság nem működik, a mint a természettudományi és statistikai bizottságnál látjuk, nem is adhatik ki. Eddig ezen díjszedelmek a tiszta évi részvétel kimutatásában az Akadémiának még az a haszon is járult, hogy e díjak után is jövedelmi adót kellett fizetnie.

Ha a T. Igazgatóság helyeslé e díjszedelmek eltörlését az illető bizottságok terhére utalványozását, ezen határozatról mind a bizottságok mind a magyar földhitelintézet pénzügyi osztálya értesítendők.

Végül

Az Igazgatóság elfogadja a mű javaslatot és annak alapján határozza, hogy a bizottsági előadók díjszedelmei az illető bizottságok budgetjébe tétessenek át, és ott számoltassanak el.

Pirnitzer
Armuzdauus
Jó'tállal

Nagyt. Szalay József urnak

1876 birthaji 100 ter Ill
Mann 3.

100
2. Lg.

Ir

A M. T. Akadémia II. osztályának
(Zsaknói) titkárához

Titkos ajánlat!

A Bóra-alapítványi pályázatra „
tavaly nem érkezett pályamű“
az osztály annak újra kitűzése iránt
felszólításával, akkoriban a nagygyűlés re
kérdést nem terjesztvén, hanem azt
az iratokhoz mellékelt jegyzőkönyvi
kivonatával tévén „a tudtára“
vági bizottságot határozza felkérem“
dítvén a jeligés levelek felbontására.“ Mi tördem
e részben, nem tudom; valószínűleg
felelősségbe nem, mindkét a nemzetk.
bizottság a múlt évben már nem lé-
gen működött. Mégis azért tehát
az osztály érdekében, hogy e pályá-
ra tűzött kitűzése a jelen évi
nagygyűlésen is el ne maradjon.
Tisztelettel
Budapest 1876 febr. 9-én

a Titkos osztályból

alázatos

110
896

9.

Tekintetes Mezőny Mongherz birtokos úgynevezett nincsi birtokrészt.

S. A. Újhely

Tekintetes Ujfalvi úr!

Tekintetes Ujfalvi úr!

Tudva van az 1873-i számadásokra a felülvizsgáló igazgatósági bizottság által tett észrevételekből, nem különben az 1874-i számadásokat érdemében, az akad. ügyészneh arra tett és a bizottság f. évi január 14-i ülésében helyesbített közlemé-leivel együtt, ide zárva megküldeni, kérvén, hogy azokra bennem válaszát beadni szíveskedjék.

Midőn e tárgyakkal foglalkoznám, akkor nekem eszembe, hogy Tekintetes uramnak az Akadémia ügyeinkhez [~~tartott~~] több izben alkalmi jelentései, mely a Kacsinczy-birtokban közelebb történtekről adtak, nem akkor, midőn Sinka úr e számadásokat mint igazgató Tanácsnak benyújtotta és azokat neki véleményezni ~~tartá~~ egyszersmind visszaadatnak, nem mikor a nevezett ügyész úr a számadásokat, észrevételeivel együtt, mint 1875 nov. 7-i igazgatósági ülésre is mint beadta, s annak a ~~kitűnt~~ felülvizsgáló bizottság zsebkönyhez adételeknek, nem pedig a számadással fog-lalkozó tárgyalás alá nem kerültek, tárgyalás alá nem kerültek, sőt sem utasíttattak, s így föl kellett volna tehát jelentésemben foglalnom, hogy a Pörnea az Akadémia elnökét, irodai hi-vatalos jelentésében foglaltak iránt ha-tározzon, — s addig a többi ügyek el-küldését is föl kellett függesztenem.

Most azon helyzetben vagyok, hogy a gr. Lónyay Elnök úr határozatát jelentési pontjaira nézve közölhessem, s e czélra magát a jelentést is — mellé-kelve — de mellékben.

A vagyonkezelést illetőleg: az 1-ső pont-ra nincs észrevétele az Elnök úrnak, a 2-ikra pedig csak annyi, hogy a mausoleum ügyé-nek fejlesztése a mausoleum ügyé-ben tett helyes intézkedésekért. Nó-zése a jövőbeli intézkedésekre néz-ve csak annyiban eltérő, a mennyi-ben egy külső kulcsos lezárulat kerülé-nek alakítani jótállegesnek látja tartja, mert az nagy költséget igényel. Az igazgató tanácsban el is ~~lett~~ van fogadva egy terv, mely szerint a mausoleum körül csak 5 hold lenne kerítéssé alakítandó, mert az alap sok-kal gyengébb, semhogy oly nagy terü-letnek kerítéssé alakítása és fentartása költségeit megbírná.

Hogy a 3-dik pont szerint Mezőny úr gondoskodnék egy kertészről ki az erdőre is felügyeljen, arra csak kérje-li Elnök úr. Egyszersmind felhatalmaz-ni kívánja, hogy a mausoleum

114
1876

Eddig gr. Lónyay Antal
úr észrevételei.

Végül

környékünk Szépiczéi Kölcseyei a gyönge
lemből fedezte; akarom mikhamarább
szükséges, hogy Kölcsey szám[illegible]ra Kald
jön be az összes 1876-ik évi ilyenemü
Kölcseyekről, melyhe azon Kölcsey is
felvendő, a mihe az államból felso-
gabas Kerész Kerül.

A 4-ik pontra nézve szükségesnek
vélé az összes épületek tűz elleni
biztosítását.

Az 5-ik pontra nézve a dagasztá-
si Kölcsey 38 ft. 60 kr, kifizetendő.

A legelő illetőségre nézve, mely a
jelenési Szepsi kerés hasznos hoz
é Kálló ki nem hasítva, elfogadja
elnök úr Mezőssy árnak akar vélé-
nyét, hogy ez a részlet eladas-
ó, és felhatalmazta, hogy ez irány-
a szerződést, legjobb belátása szerint
Kösse meg, és jóváhagyás végett
az akademiai ügyészi ugyán az
Szükséghez terjesztse föl.

A varadrány föld megváltására
szóló jelenési tudomásul szolgál és
Mezőssy úr utasítandó, hogy az össze-
get fizesse be, és az ügyelő bizottság
pénztárába helyezze el.

Miután az Akademia gazdasá-
gának Rimondasra, hogy a Karinthy-
alapot illető ügyében birtok, kivéde
a maradványok környező területek,
eladandó; bár a körülmények, erre
nem kedvezők, de egy jó mintán
után azzal lehetnének, hogy Mezőssy
a jelenésből látják, hogy felkéretik
hir érdekeltséggel bir felkeresték
Mezőssy úr, mint a helyi viszonyokat
legjobban ismerő egyén, véleményes
adásra! Miként lehetne a Karinthy-
alapitványhoz tartozó birtokrészek
Ket lehetőleg kedvezők eladni.

Végül ide csatolom még Balas
az Igazgató Tanácsnak egy határo-
zatát, mely szerint Bogyo-Bese
ke Olga Karinthy-nak tőkéje
ez ujkelyi takarékpénztárból 100
forint segély kifizetendő. Nyugdi-
ja a végzésnek mellékelve van, la-
pik Gyulaházán Szabály ne-
gyében, utolsó posta Karácsx.

Tisztelettel maradtam.
Budapesten 1876 febr. 10

Tekintetes Urnak

alázatos Kalay

Tisztelt barátom!

Szives valál f. é. január 24én kelt leveledben csatolni Mezősy Menyhért ügyvéd urnak jelentését a Karinczy-vagyon kezeléséről. Miután az igazgató-tanácsban az ezen iratban foglaltakat nem tárgyalták, sőt azok nagyobb része tárgyalást nem is kiván, és mert az igazgató-tanács határozata folytán az elnökség fel van hatalmazva a Karinczy-alap ügyében intézkedni: ennélfogva szabadságot veszek magamnak a jelentés egyes pontjaira a következőket megjegyezni:

Az 1., 2. és 3. pont alatti, a számadásra vonatkozó felvilágosításokat azon bizottsággal közlendők, mely a számadások vizsgálatával foglalkozik. E három pontra nincs észrevételem, mert az első pontot illetőleg az ottani viszonyokat ismerve, a 4 ft.-ról egy öl után – ha nem is nagynak – de illendőnek tartom. A 2. és 3. pontban foglaltak a pénzkezelésre vonatkoznak s ezekből kitünik, hogy Mezősy ur minden felesleges pénzt jó kamatra, azaz 8%-ra helyezett el a takarékpénztárban.

A vagyonkezelést illetőleg az első pontra nincs észrevételem, a másodikra szintén nincs; csak elismeréssel kell viseltetni Mezősy ur irányában, ki a mausoleum ügyében helyes intézkedéseket tett. Nézetem a jövendőbeli intézkedésekre nézve csak annyiban eltérő, a mennyiben egy husz holdas területet kerté átalakítani feleslegesnek tartom, mert ez nagy költséget igényel. Ugy emlékszem, hogy az igazgató-tanácsban előfordult egy terverel, mely szerint e területnek bizonyos részre kertté leendő átalakítandó, miután az alap sokkal gyengébb, semhogy ily nagy területnek jó rendben tartására a szükséges költséget elbirná. Hogy a 3. pont szerint Mezősy ur gondoskodott egy kertészről, ki az erdőkről is felügyelne, azt csak helyeslem. Nézetem szerint Mezősy ur felkérendő lenne határozandó, hogy a mauzoleum környékének szépitési költségeit a jövedelemből fedezze; azonban mulhatlanul szükséges, hogy

költségelőszámítást küldjön el az összes 1876. évi költségekről, melybe azon költségek is felvendők, melyekre az állandóul felfogadott kertész kerül; ezt azért tartom szükségesnek, mert a jelentésből nem tűnik ki, hogy a kertésznek összesen mennyi a fizetése. A 4. pontra nézve azt a nézetem, hogy fel lenne kérendő Mezősy ur, hogy az összes épületek tűz elleni biztosításáról gondoskodnék.

A 5. pontra nézve a tagosítási költség, mely az ügyvéd ur jelentése szerint 38ft. 60 Kr-t tesz ki, kifizetendő lenne.

A legelőilletőségre nézve, mely a jelentés szerint kevés haszonnal bír és külön ki van hasítva, elfogadandónak tartom Mezősy ur nak véleményét, hogy ezen részlet eladandó lenne és Mezősy ur felhatalmazandó ez iránt a szerződést legjobb belátása szerint megkötni és jóváhagyás végett az akadémiai ügyészség útján az elnökséghez felterjeszteni.

A maradványföldek megváltásáról szóló jelentés tudomásul szolgál és Mezősy ur lenne utasítandó, hogy ezen összegeket szedje be és az ujhelyi takarékpénztárban helyezze el.

A 6. pont alatti peres ügyről nyilatkoznom — ugy hiszem — felesleges lenne.

Miután az akadémia igazgató-tanácsa kimondotta, hogy a Kazinczy-alapot illető ingatlan birtok, kivéve a Mauzoleumot környező területet, eladandó lenne, bár a körülmények most nem kedvezők, de egy jó ermés után arra lehetnének és miután a jelentésből látszik, hogy Mezősy ur érdeklődéssel viseltetik az egész ügy iránt, a helyi viszonyokat legjobban ismeri és általában igen megbízható egyéniség: felkérendő volna Mezősy ur véleményadásra, hogy miként lehetne a Kazinczy-alapítványhoz tartozó birtokrészeket lehetőleg kedvezőn eladni. Meg vagyok győződve, hogy a mostoha viszonyok daczára nagyobb tőkeösszeget lehetne e birtokból nyerni mint mennyi a jelenlegi haszonbérnek megfelel.

Mezősy ur jelentését visszacsatolva, vagyok

őszinten tisztelő barátod

Budapest, 1876. febr. 16én.

Lónyay Menyhért

114/1876

2

fr

1. Az „Athenaeum" irodalmi és nyomdai
társulat t. cz. Igazgatóságának
2. A „Franklin Társulat" (magyar irodal-
mi intézet és könyvnyomda) t. cz.
Igazgatóságának.
3. A pesti Könyvnyomda részvény-
társulat t. cz. „Igazgatóság-
gának.

Budapest.

Tisztelt Igazgatóság

Tudomásom van róla, hogy a M. Tudományos Akadémia másodelnöke által küldött bizottság, mely január hó 27-én a társulat ülésében, a felszólított határozat helyett nyomdai intézet iránt tett ajánlatait délig 12 órára beterjesztette, az Akadémia nyomtatványai fölött gyakorlandó felbontásra: azokból legelőször is társulatok ajánlatait vévén ki, ezekkel oly módon határozta a szerződést megkötni, hogy a mellékelt jegyzékben I-só és II-dik osztályba sorozott munkákat az Athenaeum a III-dik osztályba sorozottakat pedig a Franklin Társulat nyomdája által.

(1 és 2-ik) Mielőtt azonban ez ügyben, netalán felett a szerződési szöveget, a már köt- lött példányok értelmében, elkészíttetném.

(Mind a 3-nak.) Mély tisztelettel

Budapesten 1876 febr. 11-én

A t. Igazgatóságnak

alázatos szolg

115
1876.

Levélgyanus

Tekintetes Bogyó-Benke Olga
asszonynak tiszteletével

n. p. Karácsz.

Gyulaboáza
(Szabolcs megye)

Tisztelt Asszonyom!

Alább szerencsém van Közlni az Alatt-
mint Igazgató Tanácsnak határoza-
ból, mely szerint a Kétt pár forint-
ért, mely szerint a Kétt pár forint-
tor az évre nog az újhelyi jövedelem-
ből szabványozta, minek kifizetésére
Mezősi y Zsinkó úgy mint ő helyben,
mint a Kalinczy-bírtak gyakorlódjé, fe-
szólíttatott, és a nyugtavány is hozzá
rnint ülküldetett.

Az Igazgató Tanácsban Kiba jövő,
hogy a fiú Kulán Patakon tanul, b.
Vay Miklós igazgató úg ő excja meg-
jövére, hogy mint a pataki főiskola
főgymnasiumba, valami stipendiumot esz-
közöl Neki; de kérdezősze Patakról
azt válaszolták, hogy az idén Kalin-
czy-utód nem tanul.

Ji lenne, ha a fiú mégis Patakon
tanul, úgy Kelő bizonyítványokkal el-
látva folyamodással ő excjához for-
dulni stipendium végett.

Tiszteletel
Budapest 1876 febr. 12.

alázatos Sk

1/1 az illető végett.

117
1876.

Kivonat

a M. T. Akadémia 1876. febr. 7-én tartott összes ülésének jegyzőkönyvéből

23. A közoktatási jelentés, hogy a Szalnoki Vilmos és Horváth Mihály az Akadémiától kitüntetés pályabirdésre (a Révai élete és munkái) melynek bebeküldési határideje január 31-e volt, egy pályamunkát sem küldtek.

A 221-ik ofenbányi fiókintézet iránti kérdés újabb tárgyalás végett.

Kiadta
Arany László
főtitkár.

Tek. Gyulai Pál országgyűlési ügynök.

7
1876. Lok. febr. 8–

118
25 Aℓ

Kivonat

a M. T. Akadémia 1876. febr. 7-én tartott összeülésének
jegyzőkönyvéből.

I. II. köt.

28. A Szilády ugyedekyi úrnak adatni, hogy Albáry Ferenc, c.
nyelvemi magántanár „Tibullus és Pannius" czimü értekezését ma-
ga elvonhassa fel az összály iktában.

Megadatik az ugyedély.

Kiadta
Arányi Sándor
főtitkár

Melléklve Derkics kende
a II. osztályhoz

Ezt a II. [illegible]

Ezüst

Szilády

Szakáll Vilmos
osztálytitkari nevnek.

II. 0.

1876:49.02.1

119

28. Aug.

28

24

102

56

662

750

Érk. 1876 febr. 14.

122.

136.

Kérjük e lapot aláírva vételi elismervényül a Magyar Tudományos Akadémiának visszaküldeni.

Nous prions de renvoyer cette feuille signée pour servir de reçu à l'Académie hongroise.

A könyvek jegyzéke

mélyek csomagban szám alatt

pesti könyvkereskedő által küldettek.

A

Liste des livres.

envoyés dans paquet sous le No par

Jordin. Eggenberget

libraire à Pest

Au Bureau de la Recherche Géologique

Stockholm.

I. A Magyar Tudományos Akadémia részéről.

I. De la part de l'Académie hongroise.

Természettud. értek. III. 4-14. IV. 1-2. sz.

Magyarország hártyagombái.

Icones selectae Hymenomyc. Hungariae I.

a m. k. földt. intézet részére átvettem 1876. 12/II. Zsigmondy

A magyar királyi földtani — — I

— — II 1-3

Mittheilungen aus d. Jahrbuch — — I 1-3

— — II 1-3

3 Ausstellungs-Catalogen

A MAGY. KIR. FÖLDTANI INTÉZET KÖNYVTÁRA.

Ez a tétel Stockholmból a helybeli földtani intézetnek küldetett.

Fabiny K.

II. Mások részéről.

Alulirt ezennel elismerem, hogy a fentebbi jegyzékben elöszámlált könyveket kezemhez vettem.

II. De la part d'autres instituts ou des particuliers.

Je reconnais avoir reçu les livres énumérés dans la liste précédente

Nyomatott az „Athenaeum" nyomdájában, Pesten, 1870.

Herr Josef Rózsay, Mitglied unserer Akademie hat die Bitte gestellt zu erwirken dass ihm „Das Buch Mordkhei" Eigenthum der k.k. Hofbibliothek und vorkommend unter Nr. 44 des Krafft und Deutsch-Katalogs der Hebräischen Handschriften, auf ein Paar Monate zur Benützung überlassen werden möchte.

Da die Ung. Akademie, in ihrer Sitzung vom 7.l. Mts, dieser Bitte zu willfahren keinen Anstand nahm, so beehre ich mich das dienstfreundliche Ansuchen zu stellen die erwähnte Handschrift gegen Ausstellung der Akademie auf die Dauer von zwei Monaten ausleihen zu wollen.

Budapest, den 14. Febr. 1876.

Zó. (columnarider)

An das Löbliche Präsidium der
K. k. Hofbibliothek in
Wien

Dr. Rózsay József úr, akinél
minapi tanyája alkalmával kéréseket
terjesztettem elő, csatolólag ti. ad-
Akadémia, hogy a könyvtárában levő
könyvtárban levő Bach
Mordkhai Könyve (= das Buch
des Mordchai) czimü kéziratot
pár havi használatra
rá megnyerhessem.
A M. Tud. Akadémia, folyó hó 7-én
tartott ülésében, e kérelemnek helyt
adván, szívesen van alkalmam
a kívánt Igazgatóságnak
hogy a rendelkezésére bocsátott,
Akadémia tulajdonát képező, kéz-
kön kikölcsönözni szíveskedjék

Tisztelettel

Budapest 1874 febr. 14.

mely kéziratainak Krafft és Deutsch
féle Catalogusában
44. 12. alatt talál,
található,

129
1876.

A nagymíltóságu Akadémiai Elnökség!

A M. T. Akadémia körében és azon kívül is többször nyilvánult azon óhajtás, hogy gróf Széchi József „Hunyadiak kora" czimü monumentális munkájának kiadatlan kötetei, a „szerző" kéziratából, mielőbb közrebocsáttassanak közre.

Erről gondoskodni az Akadémiának áll. Annál inkább azon óhajtás fogva, mert a 6. szerző a munka teljes jogát az Akadémiának engedte át, hanem parancsolja ezt a kegyelet is, melylyel halhatatlan érdemü elnöke és egyik nagylelkü jótevőjének emléke iránt tartozik.

És e feladat megoldása annál könnyebb, mert a boldogúlt szerző végrendeletében örököseit kötelezte arra, hogy a kiadás összes költségeit viseljék.

A Történelmi Bizottság már a múlt évben megbízta Szabó Károly r. tagot - gróf Széchi egykori titkárát és munkatársát, - hogy a kiadatlan kötetek (VI. 2. VII. VIII. IX.) kéziratát kéfzítse sajtó alá.

Szabó Károly e munkához hozzá fogott, de csak hamar kellett abbahagynia, mivel a kéziratot a kiadóhivatal rendelkezésére bocsátani.

Mindazáltal biztos kilátásba helyezte, hogy a f. év végéig a VII. kötet sajtó alól kikerül. Ezt követni fogják a VIII. és IX kötet. Míg a VI. kötet (geographiai tegnche, 2ck6) részletes tárgyalására marad.

A VII. kötet, melly a f. évben fog kinyomatni, mint egy 50 ívet fog tartalmazni. Nyomatási ára ivenként 26 fl. a szerkesztői tiszteletdij ivenként 30 fl. Az egész kötet kiállítása e szerint mintegy 2800 - 3000 forintot fog igénybe venni.

Bátor

Báto vagyok ennek folytán a Nagyméltósá-
gu Elnökségyet felkérni, hogy ezen ősszegnek fo-
gyóvá lésebet gr Zichi József örökösénél kieszk.
közölni méltóztassék.

Egyébként méltóztatlattel maradok

A Nagyméltóságu Elnökségynek

alázatos szolgája

Horváth Mihály

a történ. bizottság elnöke

Verein 1876 Febr. 15.

130.

„Hunyadi Bere."

Hitelesítés Gróf Teleky József úr végrendeletéből.

a 2ik pontból

„Általános örökösömnek ezennel és illetőleg leszármazóimat többször említett néhai Gróf Teleky Samuel úrfiának, annak Sándor és Gyula fiait és ezeknek fiu maradékait firól fira ezen fentebbeli és illetőleg ovádok alatt. —

a 9ik pontból

„Minden egyébb ingatlan jószágaimra, valamint a Budai várbeli házamra, melyet megint rokkal és nagybátyám gróf Teleki József örökösegével közösen birok, mennek egyenlő részesedésre testvérem Samuel és Guszti között és utánjának mindkét ágoni maradékira. —

a 11ik pont

Ha határomig nem tudnám eszközölni Hunyadiak kora ejtmü munkám egész kiadását, mint az, mi abból irományaim kiré nyomatás alá eckesülve találtatni fog, tömegem terhére, nevezetesen a 9ik pont alatt említett jószágaim jövedelmé ből les kinyomatandó, egy mint annak ed dig megjelent részre, az a M. tud. Akadémiai kézirattal együtt, mely annak maradékra rekesztő sajátja, az erre munkámmal tett alapitványom gyarapitására adatvén ált.

Nagyságos Arany János urnak,
A M. T. Akadémia Titkárának

Budapesten.

Folyó évi február 11-én kelt 115. számu kegyes értesitését, melyszerint a M. T. Akadémia pályázataiban kiirt nyomtatványainak I-ő és II-ik csoportját társulatunknak itéltetett oda, s melyben netalán észrevételünk megtételére felszólitani méltóztatik, mély köszönettel vettük.

A M. T. Akadémia ezen határozatában hálásan megnyugodván, azt minden észrevétel nélkül egész készséggel elfogadjuk.

A legkiválóbb nagyrabecsüléssel maradván

Nagyságos Titkár urnak.

Budapest, 1876. február 16.

Legkötelezett szolgái:

ATHENAEUM
IRODALMI ÉS NYOMDAI
RÉSZVÉNYTÁRSULAT

Vérei Károly
jegyző

131
1876

Érk. febr. 17. 1876.

135.

Az örök mozdonyról szóló nem et értekezést visszaküldöm
17/II.

Bécs 876 év febr. 14-én

Méltóságos Elnökség!

Mellékletben van szerencsém az örök mozdonyra vonatkozó német nyelven szerkesztett elméletet, szíves véleményezés végett bemutatni.

Nem tudom ugyan vajjon a tekintetes akadémia ily nemű kérdések fejtegetésébe bocsátkozik, annál kevésbe mintén e tárgy fölött tudományilag a kalólitétet hozatott, mindaráltal és figyelembe véve a munkálatomban kiemelt tantétet, véleményem oda járul hogy ha sikerülend e tantétet egy gépre nézve érvényesítem

mi egy örök mozdonyt nye-
rünk melynek a legrosszabb
esetben ha nem is gyakorla-
ti de még is elméleti értéke
lehet.
Ezek előre bocsátásával kérel-
mem oda járul, velem tudat-
ni vajjon a Letter academia
által a nézetem szerken-
tett örök mozdony vajza
bemutatásra érdemesitte-
tik avagy apriori elvettetik
a méltóságos elnökség ebbeli
kegyes válaszát elvárva va-
gyok kérelmem megujuta-
sa után kitünö tisztelettel
a méltóságos elnökség

kész szolgája

Maiher Gyula

Herrn Julius Maiher
bei Frau Anna Römer
Wien.
III Untere Viaduktgasse
No. 13. II Stock Thür No. 11.

Levélpuarto

Herrn Julius Kaiser (?) bei
Frau Anna Körner
Wien
III. Unter Viaduktgasse
№ 13. II. Stock. Thür № 11.

Tisztelt Urnak,

A Magyar Tudományos Akademia
„Nyugtatnok" 16-dik [illegible] s igy hangzik:
„A kör negyszögében, a szög háromfelé
„metszett 9 örök-morgony foltalálási
„dönto értekezlet vizsgálatának vétve.
„alapértelmek."
E szerint a beküldött értekezést az
Akademiának be nem lehet fogadni
mert nem: idezárva visszaküldöm.
Tisztelettel
Budapest 1876 febr. 17.

alázatos

135/876.

AZ ELSŐ CS. K. SZ.

DUNA GŐZHAJÓZÁSI TÁRSULAT

FORGALMI IGAZGATÓSÁGA

PESTEN

Az országos m. kir. Akadémia
tekintetes igazgatóságának

Budapesten.

Mellékelve van szerencsém folyó 1876-ik
évre egy vasfúlyai és hajóri névnélküli állandó
szabadjegyes Sines rendelkezésére bocsajtani.

Budapesten, 1876-ik februárius 21-én

Tisztelettel

[signature]

1- szabadjegy

Érk. 1876 febr. 20.

151.

Jószlyói postabélyegző 1 db.

Szabó J. elérese 1876 március 7-éu
visszaküldve — 9-éu
Borbás V. a jegyes elvitte április 11-éu
Szabó J. küldötte vissza április 19-éu.
— elérese is hez április 28.
— Visszaküldve május 2-áu.
Ormay J. elérese máj. 19. Visszaküldve 26,
Ormay újnás elérése alkalmai nyárra
jánius 7-éu.
Ormay Nyitrához Szabó-nemzetközöl.
ism szept. 10-éu
Szabó beadva Dec 30

Tekintetes Akademia!

Midőn a m. k. tudományos Akademia mult évi decemb. 16-ikán 1113 sz. a. kelt hivatalos levelében értesíti a székesfehérvári kath. főgimnázium igazgatóságát, hogy kérésünket becses figyelmére méltatván, az Értesítőt, s a nyelvtudományi, bölcsészeti, mennyiségi- és természettani, s történelmi értekezéseket meg fogja küldeni: a lélekzet legfentebb érzelmétől áthatva a székesfehérvári kath. főgimnázium tanári testülete édes kötelességének ismeri, mindenek előtt a tekintetes Akademiának a tanintézet irányában tanusitott emo nemességéért, a tanügynek hozott emez áldozatáért őszinte köszönetet mondjon.

Fogadja tehát a m. k. tudományos Akademia a székesfehérvári kath. főgimnázium igazgatóságának legforróbb köszönetét, s örökös háláját, melyhez nevünk a tanári testület nevében

A m. k. tudományos Akademiának

Székesfehérvárott, a Z. ciszterci rend főgimnáziumában 1876. évi január 25-ikén tartott tanácskozmány ból.

tisztelő tolgyai

Gerlachberjamin k
igazgató.

Mészáros Strand tanár,
a jegyző.

153
1876

Ekk. 1876 febr. 27.

168.

Válaszolsam 25/II

Nemes-Wid. febr. 24. 876.

Tekintetes Főtitkár Ur!

A tekintetes tud. Akademiához
történeti adatok tárgában
egy felterjesztést ohajtanék
tenni; könyörgöm szives
utbaigazitásáért, hogy a hi-
vatkozott felterjesztést irás-
ban vagy szóval tehetem-e
meg s miként?

Kegyeit reményve, mély
tisztelettel vagyok

Tekintetes Urnak alázatos polgája

Halmáy Béla
a kepthelyi lapok perk.

Hohe königl. Akademie der Wissenschaft & Kunst in Pest-Ofen!

Ein vielgelesenes, weitverbreitetes Zeitschrift „Vaterländische", brachte in einer ihrer jüngsten Nummern die Annonce, daß, welcher die beste Ode oder Ballade über Franz Deak von der königl. Akademie der Wissenschaften und Künste in Pest-Ofen einsendet, 100 Dk. Dukaten oder Pfund erhält.

Von dem sonnenklaren Blick unserer weisen Richter überzeugt, mache ober auch angelockt von dem innern Drange, zur Verherrlichung des großen Ungarns, Vaterlandes und Fortschritts beizutragen, verfertigte ich die anbeiliegende Ballade sub /., und wage es, mich der L. L. Competenten bescheidenst anzuschließen.

Bei der Bearbeitung des großartigen Stoffes meiner vorliegenden Ballade befliß ich mich einer allgemein verständlichen Schreibweise, damit auch der geringste, einfachste Sohn des gemeinen Volkes den Sinn der Ballade mit Vergnügen durchlesen könne.

Sollte mir von der hohen Akademie der Preis nicht zuerkannt werden, so habe ich doch den Trost empfunden, wie sehr selbst das Deutsche Ungarns große Männer zu ehren und schätzen vermöge.

/.

Meine vollständige Adresse
findet sich in dem anschnitten
beiliegenden Lebenslauf.

Einer hohen Königlichen Akademie

ganz ergebenster Diener

Joh. N. Sachet.

Linz, den 24. Februar 876.

Ék. 1876 febr. 24

169.

Deák antékezete
III. 87.

./.

Franz Deak

der grosse

Staatsmann,

Patriot

und

Liebling

der

ungarischen Nation.

Ballade

von

Joh. Nep. Sachor.

Franz Deak.

1.

Göttliche Muse, du ernste, du hohe!
Fache mir an die Begeistrung zur Lohe!
Singen will ich von einem Manne der Zeit,
Wie Gott ihn selten den Völkern verleiht!

2.

Jegliche Tugend – wie Sanftmuth und Milde –
Wählt' er als Jüngling zum heiligen Schilde;
Beschreitet den Tempel der Weisheit mit Lust,
Und Vaterlandsliebe sprosst schön in der Brust!

3.

O glückliches Ungarn, gesegnetes Land!
Die größt' deiner Zierde wird Deak genannt!
Groß war er als Staatsmann, groß als Patriot,
Er liebte sein Ungarn, seinen König nächst Gott!

4.

Dem Diplom – vom Herrscher huldsinnigst gegeben –
Schuf Deakens Wirken erst Einganz und Leben. /

Es tagen die Bauleut' in Pest und in Wien,
Daß Groß-Östreichs Lande gedeihen und blüh'n.

5.

Sein edler, erhabener Sinn plant das Beste;
Nie sah man ihn schwanken, stand gleich einer Feste.
Weit, weit über Östreichs Gemarkung hinaus
Spricht man mit Hochachtung den Nam' Deak aus!

6.

Ihn ehrte sein König, die Ungarn nicht minder;
Sie nannten ihn Vater, er sie seine Kinder!
War er doch in Güte, im Lieben so groß,
Selbst irrende Gegner stellt' er niemals bloß!

7.

Bestieg er die Rostra, flug's trat Stille ein,
Denn Deakens Rede glich Demantgestein;
Und schloß er, dann bebte der Unterhaus-Saal
Von donnernden Eljen ohn' Ende und Zahl!..

8.

8.

Er machte verstummen die Opposition,
Und stützte stärkmüthig die St. Stephans-Kron!
Der sieben und sechziger Ausgleich – sein Werk –
Führte zur Ordnung, zu Ansehn und Stärk'!

9.

Haus Östreich steht mächtiger als ehemals da;
Das Ausland verwundernd die Wandlung ansah.
Der innere Ausbau kann ruhig fortschreiten,
Der Wohlstand aufblühen, sich segnend ausbreiten!

10.

So wirkte er riesig, sein Ziel stets im Auge;
Er wußte wohl, daß ihn sein Vaterland brauche:
Die Wogen zu brechen, die Strömung zu leiten,
Die Riffe als kundiger Lotsen zu meiden!

11./.

11.

Der Weise, oft leidend, wird plötzlich schwer krank;
Der Doktor verordnet manch' heilenden Trank.
Ein Bangen, ein Schweigen durchdüstert das Land,
Als Deakens Zustand als gefährlich erkannt!

12.

Der Frohsinn erlosch und Besorgniß trat ein,
Das Wort: „Deak todt!" wirkt' wie Gewitterschein!
Ein Aufschrei des Schmerzes entwandt sich dem Mund,
Und Thränen der Wehmut stürzten zu Grund!

13.

Franz Josef der I. und Sein hohes Haus
Drückt' sofort Sein Beileid herzinniglich aus!
Die Königin kniete bei Deakens Leiche,
Die Mutter des Landes, du Gute, Mildreiche!

14./.

14.

Sein Conduct war dem eines Fürsten ganz gleich,
Leidträger herströmten aus dem ganzen Reich!
Selbst König Franz Josef ließ Sich vertreten,
Und Kron=Würdenträger hielten Grabreden!

15.

Ruhe, o Vater, nun sanft und im Frieden!
Unser Gedenken treibt ewig dir Blüthen:
Erhör' unser Flehen, o Gott aller Macht:
Reich' Deak die Palme, der Gutes vollbracht'!

16.

Schenk' ihm die Krone, zum reichen Lohne
Für sein Mühwalten, und Neugestalten
Des Reiches, das ewig die Donau durchzieht,
Und unter Franz Josef erfreulich fortblüht!!

——— 18 12/2 76 ———

Levélvázlat

Tekintetes Kalmár Béla
urnak a „Keszthelyi Lapok"
Szerkesztőjének tisztelettel.

Keszthely

Tekintetes Úr,

Baross sorsából, melyek szerint az Akadémiához történendő ajánlás tárgyában felterjesztést tenni, szóval, vagy írásban" nem lehet kívánni, értekezést, vagy álláspontot kifejteni, előadást tartani az Akadémia ülésében, vagy történendő felolvasást akar valaki, vagy kéri az Akadémia, vagy történik-e így? Ha czélja értekezést adni be, felolvasás végett, azt közvetlenül a történeti osztály titkárához kell küldeni, ha azt személyesen kívánja felolvasni, ezt is ugyanoda kell bejelenteni. Ha dolgozatát az Akadémia ajándékozás végett kívánja letenni, vagy küldeni akar, ezt is ugyanoda kell tennie, vagy küldenie.

Tisztelettel maradok

Budapest 1876 febr. 28.

Tek.

alázatos

168

876

Az Athenaeum t. Igazgatóságának

Helyben.

Az Athenaeum részéről a tudva
levő szerződés már a folyó hó 25.
aláírásával és az által irányában
előleges előre emelkedvén, e szerző-
dések illető (7.) pontjára azon
felhívás mellett van szerencsém fi-
gyelmeztetni, hogy az elsőnek correc-
turái tegyék, a mai naptól fogva,
a kihagyások elkerülése végett,
minden akadémiai nyomtatványról
egybehasonlítóan azaz két egyen
által olvastatni, s az így kije-
lelt correcturát az új levonással
egy időben irodámba minden-
kor megküldeni, mely innen a
második correcturával egy időben
a nyomdába mindenkor vissza
fog küldetni.

Budapest, márt. 1. 1876.

A szerződés eppéldányát ma
vagy holnap az Akadémia de-
részéről is alá fog iratni.

173
1876

Az Athenaeum pénzügyi t. Igazgatóságának

A Franklin-Társulat t. Igazgatóságának

Budapesten.

A Társulat ez évi Akadémiai közös kötési szerződése két példányban, egy bélyegtelen másolat kíséretében azon felhívás mellett van szerencsém átküldeni hogy az ebből eredő 1-ső példánytól járó illetéknek 7 (Bélyegtörvény 30 §. c betü, és 87. tételszám) kiszabásakor mielőbb eleget tenni, különösen pedig a bejelentést azonnal — mielőtt t. i. a szabályszerü 8 napot elvárja — megtenni szíveskedjék.

Hirka akadémiai ügyész ur (lakik Só utcza 4. sz.) utasítva van, hogy ez ügyben díj nélkül azonnal járjon el, s annak idejében az első példányt az Akadémiának adja át.

Budapest, márcz. 1. 1876.

174
1876.

Iv.

1. Méltóságu vagy Excellenciás gróf Teleki
Sándorné asszony ő nagyságának
tiszteletével Budapest. Teleki ház Revicza tér 2. sz.
2. Méltóságu Boxo Pálné születésü
gróf Teleki Augusta asszony
ő nagyságának tiszteletével
Szirák.

Méltóságu Grófné,

A Magyar Tudományos Akadémia
történelmi bizottsága felszólított leve,
az akadémiai évkönyvekhez, hogy ne-
hai dicső emlékezetü gróf Teleki
Sándor nagy munkája a "Hunyadiak
Korából" a VII-dik Kötet a folyó-
év végéig, a VIII. és IX-
azután dik Kötet is, míg a VI-dik Kötet
~~melyet~~ geographiai legnehezebb részét
mely terjedelmi igen tekintélyes
részében adassék.

A VII Kötet, mely a folyó évben
kinyomatni, minden kiállítási
fejed, melynek pótlási, történelmi bizottság
költségén, a történelmi bizottság 2800
számítása szerint, mintegy 3000
vagy 3000 forintba kerend igény-
be.

Miután a boldogult szerző végren-
delete örökösei közlekedve arra,
a Kiadás ügyes költségeit
hogy viseljék: azért kívánatos, Méltóság-
gadnak tetszik az életben levő örö-
sök egyikes ~~Tax~~ 1-nek; mint a
végrendelési ~~örök~~ egyik örökösi
nek, összegyüjteni gondoskodni, hogy
mielőbb a VII-dik kötet megjelenjék,
egyébiránt a kiállítási költség ne sok-
nel, a kiadás ki nehezedjen
ne, a kiadás ki nehezedjen
tessék.

Maradván tisztelettel
Budapest 1876 márcz.

Méltóságodnak

alázatos szolgája
a M. T. Akadémia
titkára.

7 (a 2-iknak)

0 II-dik pontjában

176
876.

Kivonat

A M. T. Akadémia 1876. febr. 28-án tartott ö. összes ülésének jegyzőkönyvéből.

39. Vallás és közoktatási ügyi miniszter úr f. é. 2330. sz. Budán febr. 6-án kelt leiratában értesíti az Akadémiát, hogy a párizsi földrajzi nemzetközi congressus elhatározásából a hivatalos nyomtatványok nemzetközi kicserélésének ügyében, az e tárgyban tartott értekezletről a közös pénzügy minister úr a másolatban mellékelt átiratot intézte hozzá; s annak folytán felkéri az Akadémiát, hogy e tárgyat szakérői tanulmányozásával tüzetesen, a mellékelt javaslat felett véleményét közölni szíveskedjék.

A II-ik és III-ik osztályhoz, hová e tárgy tartozni látszik, oly utasítással tétetik át, hogy mindkét osztály 2-2 szakértő tagot nevezvén ki egy Hunfalvy János r. tag elnöklete alatti bizottságba, adjon a felhozott kérdés iránt véleményt.

Kiadta

Arany László
főtitkár.

A mellékletek egyelőre a II. osztály
kéz letétetnek át.

Nagy. Szabó József a titkári tollal

III 0522

4k érkeztetve
1876 május 6.
4k pmt.

180/59 Ak.

Kivonat

a M. T. Akadémia 1870. évi febr. 28-kán tartott ösz. ülésének jegyzőkönyvéből.

60. Az I. osztály dr Mayr Aurel egyetemi tanárnak nyelvészeti javaslatai, hogy egy nyelvészeti értekezését az osztály ülésén személyesen olvashassa fel.

Megadatik.

Kiadta

Arany László
főtitkár.

Dr Tekintetes Gyulai Pál akadályoskár úrnak.

12/1876. Erk mod. 1:a

181/60 Ak.

Kivonat

a M. T. Akademia 1876. febr. 28-án tartott
összes ülés-ének jegyzőkönyvéből.

61. A II. osztály Wertheimer Ede úr azon értekezését: „Hazassági szerelmes Erzsébet Anglia királynője és három osztrák főherczeg közötti 1559—1564 években kemélyes találkozásra ajánlják megengedtetik.

Kivonda

Arany László
főtitkár.

Közli: Szalay Károly titkár

II. oszt.

II. O.

1876: 61. 12.

182/61 Ak.

DEUTSCHE MORGENLÆNDISCHE GESELLSCHAFT.

LEIPZIG, d. 4. März 1876.

Die Deutsche Morgenländische Gesellschaft sagt der Königlich Ungarischen Academie der Wissenschaften für das so eben eingegangene Exemplar der zur Vollendung Ihres grossen Ungarischen Wörterbuchs geprägten Denkmünze den verbindlichsten Dank und verbindet hiermit die aufrichtigsten Glückwünsche zum glücklichen Abschlusse dieses hochwichtigen Nationalwerkes.

In hochachtungsvoller Ergebenheit

Prof. H. L. Fleischer,
Bibliotheksbevollmächtigter
der D. M. G.

Érk. 1876 május 7.

186. —

Ö. ü.

Közlekedésügyi Minisztérium.

Levelező-tagul ajánlatnak

Csemegi Károly, m. kir. igazságügyminiszteri államtitkár és országgyűlési képviselő. Jeles ügyvéd-ő parlamenti szónokaink egyike. A jogirodalommal csak óra foglalkozásai közül kiemelendők:

a) A Javaslat indokolása, a „Magyarország" 1863-64. évfolyamában. Az ezredkerek 1864-ben önállólag is megjelent s német és olasz nyelvre is lefordíttatott.

b) Közigazgatás és Törvénykezés, melyben kiírt a határvonalat elválasztásáról tekintélyes Igazgatói: pártolói a „Magyarország" hasábjain.

c) A Codificatio vagy Unificatio, egy ujabb, melyben az európai Codificatio kérdéséről foglalkozott, oly időben, midőn bizonyos oldalról tekintélyek emelték be fogaskéjüket.

d) A hatalom-jog? A Törvénykezési Garancia-ban.

e) Egyik alapcikke ez évben az Munkatársa volt a „Jogtudományi Szemle" nek. kiválóbb cikkforrozata. Ta Történeti Szemlében, dogmatikai és gyakorlati Szempontból.

Te pályájáról

f) A felségsértési, a. Kota

intézkedésről – sal egyezőleg, a ma-
gyar igazságügy – ben, melyben e
kérdésre nálunk eddig nem ügyelt
szempontból tárgyalja.

g) Legfontosabb mire, s ezért
által a magyar jogirodalom e
pár legkiválóbb alkotásai a
magyar büntető törvénykönyv és
bűnvádi eljárásról, mely 1874-ben a
képviselőház elé terjesztetett
s tüzetes indokolással.

Sam. kath. korák:

Dr. Jancsó Benedek
rendes tag.

Ötvös Ödön
l. tag.

187
1876

II. o.

1876: 12. sz.

Vesten 1876 márcz. 6.

188.

A II. osztály 1875 márcz. 1. üléséből kiadta Stoczek Cyrill t. tagnak birálatra, azóta nem tett róla jelentést.

Tekintetes m. kir. akademiai titkári hivatal!

Ily czím alatt: „Kisérlet a bölcsészet ismeretlani jellegeiről" egy évvel ezelőtt benyujtott értekezésem némely pontjait bővebben kifejtendőknek találván, még egyszer átnéztem az egészet s így összeállítva van szerencsém azt Tekintetes titkári hivatalnak beterjeszteni, azon alázatos kéréssel, hogy ha értekezésem bármi tekintetben használható, méltóztassék azt az ide mellékelt példány szerint felhasználni; — ha pedig meg nem felel a követeléseknek, alázatosan kérem, mind az előbb benyujtott, mind az ide mellékelt kéziratot kezemhez visszaküldeni.

Kitünő tisztelettel maradtam
Tekintetes titkári hivatalnak
Losonczon, marcz. hó 5-én 1876.

alázatos szolgája
Terray Károly
állami tanítóképezdei igazgató.

189
1876.

Tiszteli Bizottság!

A Magyar Tudományos Akadémia (a nyomdai szerződéshez
utasítottak (febr. 24. illetőleg 28-án) megtörött,
ez, oly módon, hogy az Akadémia általános
kiadványai (Évkönyv, Értekezések, Értesítő, Al-
manach, Regestrum stb) és a Történelmi
bizottság kiadványai az Athenaeumnál, a több
bizottságok kiadványai valamint a nyelvemlék-
ek a Franklin társulatnál nyomandók. A tár-
sulatok kötelezvék a kéziratokhoz szükséges
számú példányokat és jegyeket beszerezni és ál-
talában a munkát minden felmondás nélkül végezni.
Miről értesítve tisztelettel maradok am Buda-
pest 1876. márt. 8.

A tiszteli Bizottságnak

alázatos szolgája
Arányi Lajos
főtitkár.

II. o.

1876: 50. 52 I.

189

189

876.

Új Ztes Osztály!

A magyar tudományos Akadémia (Akadémia) a nyomdai szerződésben az Athenaeum és Franklin társulatokkal (febr. 24. illetőleg 28-án) megkötötte, oly módon, hogy az Akadémia általános kiadványai (Évkönyv, Értek. czikkek, Értesítő, Almanach, Repertorium stb.) és a Történelmi bizottság kiadványai az Athenaeumnál, a többi bizottságok kiadványai, valamint a Nyelvemlékek és a Franklin társulatnál nyomandók. A társulatok kötelezvék a kézirathoz szükséges számú bemutató és jegyzet beszerezni, és utóbbiban a munkát minden felszólás nélkül végezni.

Miről tisztelettel van szerencsém Budapest 1876. márc. 8.

a Tisztes Osztálynak

alázatos szolgája

Arany László
főtitkár.

II. 8

1876: 50, 52, II.

189

Kivül

A 3 osztály: Gyulai Pál
Arkányi —
Szabó. —

A bizottságot: Nyáry Albert (Kuntsics
Szalay Ferenc Frankel
Archaeologiai Henszlmann
Math. és term. tud. Szabó.

Kivül:

Tizedik Osztály!
(~ Bizottság)

A Magyar Tudományos Akadémia el-
nöksége a nyáradai Szerződésekre az Athe-
naeum és Franklin társulatokkal
(febr. 24. illetőleg 28-dikán megkötöttre,
aly módon, hogy az Akadémia értekezés ek,
nov Kiadványai (Értesítő, Emlék.) és
Értesítő, Almanach, Repertorium,
a Történelmi bizottság Kiadványai
az Athenaeumnál, a többi bizottságok
Kiadványai, valamint a Nyelvmivelő
lár a Franklin társulatnál nyomas-
dót. A társulatok kötelezvén magu-
irodalmok szükséges bármiro benn
és jegyzet bevezetni
Miről ~~szerződés~~ értesítőnk!
Budapest 1876 márt. 8.

Tizedik Osztály
tételével maradván

(a tizedik osztály
bizottság)

elnöke, Szalay

189
1876.

189/876.

Tisztelt Osztály!

elnöksége

A magyar Tudományos Akadémia (a nyomdai hozzá-
tódásokkal (febr. 24. illetőleg 28-án) megbízotta oly módon, hogy az A-
kadémia általános kiadványai (Évkönyv, Értekezések, Értesítő,
Almanach, Repertorium stb) és a Történelmi bizottság ki-
adványai az Akadémiánál, a többi bizottságok kiadványai,
valamint a Nyelvmutatók a Franklin Társulatnál nyomas-
tók. A társulatok közlendők a könyvekhez függvény bár-
minő beküldés és jegyzék beszerzési és általában a munkák
minden feladás nélkül végezni.

minről értesítve tisztelettel maradtam Budapesten

1876. márc. 8.

A tisztelt Osztálynak

alázatos szolgája

Arany László

főtitkár.

17/5 76. Esk mat. 10.

189

189
876.

Tisztelt Bizottság!

A magyar tudományos Akadémia elnöksége a nyomdai szerződésekkel az Athenaeum és Franklin társulatokkal (febr. 24. illetőleg 28-án megkötötte, oly módon, hogy az Akadémia általános kiadványai (Évkönyv, Értekezések, Emlékbeszédek, Almanach, Akademiai Ertesitő, Nyelvtudományi Közlemények) és a Történelmi bizottság kiadványai az Athenaeumnál, a többi bizottságok kiadványai, valamint a Nyelvemlékek és a Franklin-társulatnál nyomandók. A társulatok kötelezvék a kéziratokhoz szükséges számú bemutató és jegyzőkönyvi példányokat beszerezni és azokban a munkát minden feladás nélkül végezni.

Miről értesítve tisztelettel maradtam Budapest 1876. máj. 8.

A tisztelt Bizottságnak

alázatos szolgája
Arany János
főtitkár.

189
1876

III.

Suppl

1879

1876

№ 201.

Die Kaiserliche Akademie
der Wissenschaften in Wien beehrt
sich der löblichen ungarischen
Akademie der Wissenschaften zu
Budapest hiemit den Empfang der
ihr gütigst übersendeten Bronce-
Medaille, welche zu Ehren der Her-
ren J. Czuczor und J. Fogarasi ge-
prägt wurde, anzuzeigen.

Wien am 9. März 1876.

Der Generalsecretär
der Kaiserl. Akademie der
Wissenschaften:

Zingerle.

An das löbliche Secretariat
der Ungarischen Akademie der Wissenschaften
zu
Budapest.

12

Ex. 1876 márcz. 11.

194.

az Orsz. képviselő-

DEÁK FERENCZ

emlékéül

a budapest-pesti ev. reform. egyház és felsöbb tanintézetek

f. évi mártius 12-én, d. e. 10 órakor

a kalvintéri templomban

GYÁSZÜNNEPET

tartandnak,

mit a Dicsöült barátainak s tisztelöinek tudomására juttatni kiván

a pesti reform. egyháztanács nevében,
az elnökség.

Budapest 1876. Nyomatott Kocsi Sándornál, országut 39 sz.

Erk. 1876 márcz. 11.

195.

1

2

Levélquarto

Pest Vilmos v. t.

[rék.

Uram!

Szerencsém van értesíteni, hogy a Reitter Ferenc lev. tag fő" lött emlékbeszéd a f. é. márcz. 27. én tartandó vitéz ülésre van kitüzve.

Tisztelettel

Budapest 1874 márcz.

198
1876.

3727
II

Mit Zuziehung auf die gefällige Zuschrift vom 2. Dezember l. J. Z. 1063 – betreffend das Gesuch des Grafen Khuen um Einsendung Behufs Abschrift des in der St. Marcus-Bibliothek zu Venedig befindlichen Petrarca Codex „Lexicon latino persico-comanicum" – beehrt sich das k. u. k. Ministerium des Äußern dem löblichen Präsidium der königl. ung. Akademie der Wissenschaften zu eröffnen, daß Baron Pino von der k. u. k. Gesandtschaft in Rom mit gefälliger Note des kgl. italienischen Unterrichtsamtes ddo. 21. v. M. Zl. 168/10940, ab dem kgl. Ministerium für öffentlichen Unterricht zu Handen Seiner Exzellenz nicht möglich sei, der Bitte des gefertigten Gesandten zu willfahren, da diese mit einschlägigen Verfügungen des Artikels 7 des Gesetzes vom 1884 XVII. Gesetzartikel in Widerspruch stehe.

An das
löbliche Präsidium der königl. ung. Akademie der Wissenschaften,
Budapest.

selbst der Republik Venedig zum Geschenke gemacht worden und als Asiens zu betrachten ist.

Zugleich wird in dieser Note der Wunsch ausgesprochen, es möge dem Grafen Khun Aufkündigung über, dass Minister Bonghi sich glücklich schätzen würde, wenn er bei seinem Studium der classischen Alterthümer zu Rom könnte.

Wien, am 11. März 1876.

Für den Minister des Äußern:

Johann

Ord. 1876 március 13.

202.

A kép Petrarca-codex nem adható ki, mert az, maga a Rövö által, sajátkezüleg-tett szép jegyzetekkel, a velenczei Közkönyvtárnak adott ajándék, s unicum. Hanem Banghi olasz könyvk. minister, Részvéget fejezte ki máltai postalmn gr. Kreánnak.

4068 szám.

A Lomberger egyetem Könyvtárnokának február 10-én 1876 sz. a. kelt megkeresvényét, melyben ezen tudományos Akademia Kiadványainak megküldését azon engedélyezni kéri, azzal hogy ezen át, a Magy. tud. Akademiához, hogy a mennyiben a Magy. tud. Akademia Kiadványainak megküldésétől, azon cserelegyezésétől feltételezné, ezennél az ellen nem forog fenn nehézség.

Budapest 1876 Marc. 9én.

A Magy. tud. Akademiának.

Ea. 1876 márcz. 13.

204.

1 mell.

263
87 Ak.

87
1876. Kapcsolatban a, már
átiratra s tárgyra fo-
lyamodványnyal, — a
Kőnyvnyii bizottmány ve-
lemenye beküldetik.

Kelt Budapesten a M.
T. Akadémia 1876 márcz.
13-án tartott ülésből

Kiválo
Arányi Lajos
főtitkár

Tekintetes Ügyvéd úr!

Hinka József alsóbimlai ügyében
mely elmúlt május folytán
az 1895-ik évi szeptember-
ben tett fellebbezésünkre
ezen évi február 1-én kelt
a szamarlaival tudatta
tisztelettel ügyfelünk
részéről ezennel tudomásul
veszi, hogy azokra felvilá-
gosító észrevételeit megte-
gye.

Az adó-ügyben
pedig a könyvvizs-
gálat megtörténte
után a fellebbezési
határidő alatt
azok a mások-
kal kiegészítve.

A szamarai mellett fölle-
gyen észrevételeit a birtokban
mert ez a napi különbözet
hatnéhány forint lehet, gyorsabb
elintézhetése végett. Ugy kérem,
intézkedni is meg lehet
hogy a nélkül észrevételekre
az ügyet felterjeszthessem.

Tisztelettel

Budapest 1896 március 5-én

Teh.

alig

207
1876.

2330. szám

A párisi földrajzi nemzetközi congressus alkalmával a hivatalos nyomtatványok nemzetközi kicserélésének eszméje felmerülvén, az e tárgyban tartott értekezletről a közös külügyminister úr a másolatban mellékelt átiratot intézte hozzám.

Ennek folytán felkérem a tudományos academiát, hogy e tárgyak szakértők tanácskozásává tévén, a bizottsági tagoknak mellékelt javaslata felett velemenyét velem közölni sziveskedjék.

Budapest, 1876ik évi Február hó 6án

Minister úr meghagyásából:

Mészáros Ferenc

ministeri tanácsos.

A

magyar tudományos academiának

Alulirottak Dr. Goldziher Ignácz és Bálint Gábor egyetemi magántanárokat a Magyar Akademia Tudósa „levelező" tagjainak ajánlják, még pedig dr. Goldzihert mint olyan fiatal tudóst, ki a sémi nyelvtudomány és annak irodalmába vágó dolgozatai által itthon és a Külföldön egy alaposan képzett, nagy tehetségű orientalista nevet magának kivívta, és ki hivatva van a tudományok ezen ágát, mely hazánkban parlagon hever, méltón képviselni. Számos dolgozatai közül, melyek részint hazai, részint külföldi tudományos folyóiratokban, részint pedig mint önálló munkák jelentek meg, csak a következőket idézzük: 1) A mythosz-tudomány jelen állása és legközelebbi problémáiról. 2) A nap és hold neveiről a sémi nyelvekben. 3) A sémi faj őshazájáról és vándorlásairól. 4) Beiträge zur Literaturgeschichte der Schia in der sunnitischen Polemik, a bécsi Akad. évkönyvében. 5) Linguistisches aus der Literatur der moham. Mysdik, és még számos „nagy érdekű" cikket a

„Zeitschrift der Morgenl. Gesellschaft"-ban. Megjegyzendő, hogy a mondottakhoz nem számítjuk fiatal tudósunknak ez időben sajtó alatt levő „Ibn al Siklí" – és az épen most megjelent „Der Mythos bei den Hebräern" cimü önálló munkáit.

Bálint Gábort illetőleg kiemeljük, hogy az mai-alsaji nyelvtudományunk azon ritka, melyet ő képvisel, t. i. a mongol-mandzsu és az avval összefüggésben álló török-tatár nyelvek tanulmányozása egy, hazai nyelvészetünkben rég érezett hiányt fog pótolni; és működése, elsekintve attól, hogy a mongoloktól távol a nyugati világban is vajmi csekély, bennünket különösen érdekelhet. Irodalmi tevékenységét, tekintve pályájának eddigi járatlan és rögös voltát, egy török nyelvtan, Karaim-tatár chrestomathia tatár-magyar szótárral és más apróbb közleményekt jelölik.

Budapest Március hó 4 dikén 1876.

Ballagi Mór
Vámbéry Ármin
Kunfalvy Pál.

Érk. 1876 március 14.

210.

Tag- ajándék

I.

Alulírt Hunfalvy Pál Ujfalvy Károly (Mező-Kövesdi Ujfalvy Károly) a Henri IV-ranci Lyceumon tanár Párisban, a Magyar Akadémia I. osztálya Külföldi levelező tagjának ajánlja.

Ujfalvy a Société Philologique-nek második elnöke, a Revue de Philologie et d'Ethnographie „Szerkesztő" kiadója, s számtalan körképpontja, azon új tudományos mozgalomnak Párisban, melly a finn-ugor nyelvekre nagy fényelmet fordít. A tanfivül igen sokmos munkának szerője lijfalvy, jelesen:

Les Migrations des peuples et particulièrement celle des Touraniens. Paris, 1873.

Etude comparée des langues Ugro-Finnoises; Paris 1875.

Essai de Grammaire Vespe ou Tchoude du Nord. Paris, 1875.

Principes de Phonétique dans la langue Finnoise, Paris 1876. 86. 88.

Legújabban elkerdé: Le Kalevala, Epopée finnoise, traduit sur l'Original, Paris 1876.

Budapesten 1876. Marc. 13.

Hunfalvy Pál.

2 11

Boskovicsot ajánlani Broca Pált,
Külső tagnak.

Ő jelenleg a leghiresebb boncztanároknakegyike,
a pariszi Faculté de Medecine és mint Fran-
czia Országnak első Anthropologusa: Société
d'Académie général de la Société anthropologique;
Számtalan Akadémia és tudós társaság
tagja; kinek classikus munkái majd minden
élő nyelvre lefordíttattak.

Ezek közül csak néhányat sorolom fel.

Instructions Craniologiques. 1875
Du Bras, de l'avant-bras et de la clavicule. 1861
Des Crans Parisiens des diverses époques. 1865
Sur des Crans d'un cimetière de la cité. 1862
Des divers angles faciaux. 1875.
Projections de la tête. 1863
Notions sur L'ostéologie. 1875
L'indice nasale. 1871
L'influence de l'éducation sur la tête. 1875.
Des membres supérieurs et inférieurs, 1867
Les Crânes de Solutré. 1874
Le plan horizontale de la tête. 1875
Sur les origines des Races d'Europe. 1864
Crânes des Basques. 1868.
La Déformation Toulousaine. 1873
L'endocrane. 1874
La méthode trigonometrique 1875
Dictionnaire encyclopédique des sciences médicales. 1876.
Indices cephaliques. 1875
La mensuration de la capacité du crane. 1873
La Direction du Trou occipital. 1874
Le Propriétés Hygrometriques 1874.

J.A.t. Lenhossék József
rendes tag.

Érk. 1876 március. 18-án

216.

Tagajánlat.

III.

8 Broca Pál

Erh. 1876 März. 16

217.

Die Königliche Gesellschaft der Wissenschaften
zu Göttingen
beauftragt mich für die gefällige Übersendung der

Ormos Rézlin

schönen Medaille,
welche die Magyar Tudományos Akademia
der K. Societät zum Geschenk gemacht hat,

den verbindlichsten Dank auszudrücken

Göttingen 13. März 1876.

Ich hoffe, daß die Akademie unterdessen
die Werke der Societät vom J. 1875, die im vorigen
Monat von hier abgeschickt worden, richtig
erhalten hat.

An
die Magyar Tudományos Akademia
in Budapest.

Der beständ. Secretär d. K. Societät
Wöhler.

Kivonat,

a M. T. Akadémia 1876. évi dec. 2-án tartott igazgatósági üléséből.

17. Vallás és közoktatási miniszter úr átírt az Akadémiához a magyar földrajzi társulat folyamodványát, melyben ez a bukás kikerülése végett állami pénzsegélyt kér, – oly megjegyzéssel, hogy miután állami alap, melyből segélyt nyújthatna, nem áll rendelkezésére a miniszter úrnak, az Akadémia, ha módjában van, segítsen a társulat szorult helyzetén.

Az Akadémia összes ülése fölkérte az elnökséget, hogy e kérelem teljesíthetőségé iránt az Igazgató Tanácscsal érintkezzék.

Az Igazgató Tanács szíves örömmel hozzájárulna e derék társulat megmentéséhez; de most, midőn budgete sok üggyel-bajjal volt a hiánytól megmentheto, és némely saját bizottsága részére maga is államsegélyhez volt kénytelen fordulni, – nincs azon helyzetben, hogy más társulatot fölsegélhessen.

Kiadta
Arany László
főtitkár.

Az ősszes ülésre.

Diz apr. 24.

1825 Május

A magyar földrajzi társulat mellékelt folyamodásában azért esedezik, hogy mintáu részvétlenség, annek folytán tagjai csekély száma miatt fennállása veszélyeztetve van, esztendőjek ki számára a törvénykezésnél évi segélyt, a társulatból addig is valamely rendelkezésem alatt álló alapból segélyezzem.

Zelly

Bár mennyire méltányolom is a földrajzi társulatnak kutatásai és feldolgozásai által tett szolgálatait, a bár mennyire óhajtandónak tartom is, hogy ezen szép eredménynyel kezdett működés ne akadályoztassék jelbe, de azon körülmét, hogy segélyben részesítsem, mintáu arra épen semmi alap sem áll rendelkezésemre, nem teljesíthetem.

A mennyiben azonban a kud. Akademiának módjában állana, és ezt a hazai földrajzi ismeretek gyarapitása érdekében szükségesnek találná, felhivom a kud. Akademiát, hogy a társulatos mutalan fenyegető csőgtöni hiuk elhárításáva a

A magy kud. Akademiának

szükséges lépéseket megtenni egyszersmind hozzám javaslatot terjeszteni szíveskedjék az iránt, hogy minként lehetne a társulat fennállását jövőre biztosítani?

Budapest 1876. Március 11én.

Eötvös

Érk. 1876 március 16.

219.

1 mell.

Ö. ü.

Budapest főváros V-ik kerü. ker. elöljáróságától.

6403 sz
1876

A kerületi elöljáróságoknak jutván a feladat: az árvíz folytán kárt szenvedett s'inségre jutott budapesti lakosok javára, a fővárosi bizottsági tagjai, valamint egyes testületek és magán egyének útján pénzbeli adományokat gyüjteni, - van szerencsénk a mellékelve levő "gyüjtő" ivet azon tiszteletteljes kéréssel megküldeni, miszerint hatóságunknak kérő felhivását szives adományával véve ezzel, nem különben saját hathatós szavával is ismeretségének széles körében könyör adományokat kieszközölni s'a begyülendő összeget a gyüjtő ivvel együtt - ez utóbbit saját beirás aláirásával ellátottan hozzánk (: fő"út 9x alá :) minél előbb, legkésőbben f. évi május 12 beküldeni leggyengedjék.

Budapest 1876 Márc. 10én.

Matuschalg
ker. jegyző

Bachmayer
ker. elöljáró

Ek. 1876 március 17.

221.

Az ives 5 forral beküldetett
1876 jún 2-án.

90
1876.

Tudtára adom a főrendiházi
hivatalban, hogy a tagok,
kik vezetési meg nem
állapodtak, nem akarnak
választani.

Pest, 1876 M. t. Akadémia
márcz. 27-én
tartott ülésében.

Arany János
főtitkár.

Lr

Méltóságos gróf Teleki Sámuel nagyok, a Magyar Tudományos Akadémia igazgató, és titkársági Nagyjainak tiszteletteljes tisztelettel

Kolozsvár

Méltóságos Gróf úr,

A Magyar Tudományos Akadémia folyó évi március 27-én tartandó ülésében a főtitkár bemutatja a marosvásárhelyi Teleki-Könyvtár Chartophylaciumai és Miscellaniái inak azon Czímtárát, melyet Méltóságod saját tudományos buzgalma által és felügyelete alatt oly nagy szorgalommal 12 évek hosszú során készíttetvén, mostan az Akadémia kéziratgyűjteménye, elhelyezési végett, beküldeni méltóztatott.

Az Akadémia hálásan fogadta e nagybecsű adományt, és midőn az ez kéziratgyűjteményben hiven tegyen azzal rendelt, egyszersmind Méltóságodnak köszönetét fejezte ki jegyzékének elkészítéséért és megbízta Engem, hogy erről értesítsem Méltóságodat.

Mely kedves kötelességem teljesítve, felhasználom ez alkalmat, hogy kitüntető bizalmának és szeretetének, nyilvánításáért Méltóságod egészségi állapotának mielőbbi jobbra fordulása iránt.

Maradok teljes tisztelettel

Budapest 1870 április 1-én

Méltóságodnak

alázatos szolga

akadémiai titk

227
1876.

Tekintetes Tudományos Akadémia!

Az ötvenes években szerencsés volt, ki hatásos foglalkozásban keresett vigasztalást. Keresünk foglalkozást olyat, mi több fáradalmat, figyelmet, tanulást kiván, igen olyat, mely mindezt tarsolyából igényelje.

Egy ily foglalkozásnak szolgált okul azon alapításom, hogy a Mauzoleumsárkolyi Teleki Könyvtárban a Chartophilacium és a Miscellaneák gyüjteményében található nagy mennyiségü kéziratok és nyomtatott adatokból minél rövidebb és világosabb kimutatását készíthessem. Feldolgozásom alatt azon számos kézzeleket — melyeknél még hiányzottak — tárgymutatókat készítve, mintán ezek megvoltak, az összes tárgymutatókból betürendes czimtárt állítottam össze. A czimtár magában foglalja a Várhegyi János gyüjteményét is — mely az Erdélyi Museum könyvtárában található.

Ollyképen az említett czimtárt a Tekintetes Tudományos Akadémiának bátorkodom, teljes tisztelettel kérem, hogy azt — ha érdemesnek találja — kéziratgyüjteményébe elhelyezni méltóztassék.

Legmélyebb tisztelettel a

Tekintetes M. Tudományos Akadémiának

Kolozsvár Március 12-én 1876.

alázatos szolgája

Legidősb gr Teleki Domokos mk

Ék. 1876 március 17-én

227.

Mellékelve a kéretett
Számlázó I. rangú
fol. Körösben

Brüttiger 101 ülés
1876 april 7.
7 ½ pont

Ér k. 1876 márcz. 18.

229.

Meghívás

A bécsi állat- és növénytani társaság apr. 8-i (25 éves fenállása emlékére tartandó) ünnepélyes ülésére.

265
91 Ak.

91
1876.

Átvétetik a III. osztályhoz, netalán intézkedés végett.
Budapest az Akadémia 1876 márcz. 27-én tartott összes üléséből

Arany János
főtitkár.

1876

K. k. zoologisch-botanische
GESELLSCHAFT
Wien, Herrengasse, Landhaus

Die K. K. ZOOLOGISCH-BOTANISCHE GESELLSCHAFT IN WIEN begeht am 8. April 1876 in feierlicher Sitzung das Fest ihres *fünfundzwanzigjährigen Bestandes* und ladet hiermit zur Theilnahme an demselben ergebenst ein.

Eröffnung der Sitzung um 12 Uhr Mittags in dem grossen Festsaale der kaiserlichen Akademie der Wissenschaften.

Wien, im März 1876.

DIE DIRECTION.

Druck von Adolf Holzhausen in Wien.

Nr. 48/12

Hochgeehrtes Praesidium!

Von Seiner Majestaet meinem kaiserlichen Herrn dazu ermächtigt beehre ich mich hiermit die Fortsetzung des als Manuscript gedruckten Kataloges der kais: Familien und Privatbibliothek (Band II Abtheilung 1) der Bibliothek der Academie zur Verfügung zu stellen und ersuche die Bestätigung des Empfanges unmittelbar an die Direction der Familien- und Privatbibliothek Seiner Majestaet des Kaisers (Burg, Schweizerhof) gelangen zu lassen.

Wien, am 7. februar 1876.

k.k. Hofrath und Director der
kk. familien und Privatbibliothek
Seiner majestaet des Kaisers.

An
Das löbl. Praesidium
der Academie der Wissenschaften
Pest.

Érk. 1876 március. 18.

230.

A bécsi cs. és k. családi és magánkönyv-
tár igazgatója, Ő felsége által fel-
hatalmazva, a mondott könyvtár
nyomtatvány Catalogusa II-dik kö-
tetét küldi.

Vettem 1876 márcz. 20.

241.

I.

Tekintetes titkár ur!

Az akademiai tagokhoz intézett körlevél értelmében bátor vagyok levelező tagul Névy László urat ajánlani.

Önállólag megjelent művei közül megemlitem a „Tragedia elmélete", a „Komédia elmélete" „A drámai középfajok elmélete" czimü munkáit, melyek kisebb nagyobb méltatás mellett, de mindenkor mine irodalmunknak diszére váló munkák a nevezett társaság jutalomdiját nyerték el.

Megemlitem az „Irásmüvek elméletét", vagy is az „Irály-költészet és szónokkattan kézikönyvét", mely munkája már négy kiadást ért.

Elszórva megjelent, nagyobb tanulmányon alapuló művei közül kiemelem Klein nagy művének „Die Gesichte des Dramas" ismertetését, a Bolyai Farkasról, Tompáról stb. beható tanulmányokat s végül a Kisfaludy-Társaság által csak nehány hét előtt diszérettel kitüntetett „Bajza József"-et.

Költői művei is igen méltathatók, főleg formaérzék szempontjából.

Ezek alapján bátor vagyok Névy László urat levelező tagul ajánlani.

A tekintetes titkár ur

alázatos szolgája

Bpest, marc. 20. 76.

Tóth Kálmán

Ulainak ajánlják a magyar tudományos Akadémia
II-ik osztályába levelező tagul Zlinszky Imre
királyi táblai bírót.

Ajánlott a szaklapokban és különösen a „Jogtudományi Közlöny"-ben írt számos czikk és értekezés, nemkülönben a magyar jogászgyülési évkönyveiben megjelent több-rendbeli példemény és előadáson kívül a következő önálló jogi munkákat írta:

1., A bírósági végrehajtók kézikönyve. Gyakorlati útmutató a bírósági végrehajtók körébe tartozó törvényrezéri ügyekben. Pest. 1872.

2., A telekkönyvi rendtartás és az erre, valamint az ingatlan vagyonra eszközlendő végrehajtási eljárásra vonatkozó későbbi törvények és rendeletek magyarázata, tekintettel a külföldi törvényhozásokra. Pest 1873.

3., Párday Sándorral együtt: A királyi közjegyzők kézikönyvét, tekintettel az elmélet és a gyakorlat igényeire. Budapest 1875.

4., A bizonyítás elmélete a polgári peres eljárásban, tekintettel a jogfejlődésre és a különböző törvényhozásokra. A magyar tudományos Akadémia által Sztrokay-díjjal koszorúzott pályamunka. Budapest 1875.

E munka, mely irodalmunkban a maga nemében első, a bizonyítás elméletét annyi alapossággal tárgyalja, hogy a németországi irodalom hasonló termékei közt is méltó helyet foglalna el.

Budapest, 1876. márczius hó 28án

Tóth Sándor
a jogtudományok doktora

Dr. Anatky Károly
tanár

Wenzel Gusztáv

Veteres 1876 mártius. 20.

II. 10

1876: 33. 52.

242.

II.

Pest vi

A 3 osztály-titkárnak.

Tisztelt osztálytitkár úr,

Az akadémiai jutalmak felett szóltak
másod fokú határozat, ennek értelmé-
ben folyó Rövidkézökben van elrendelve,
a Közlöny nagy-gyűlésre való fe-
lírandó, a 3. osztály tudomására
jutatni:

I. osztály
II. osztály
III. osztály

Láttam a mellék-lepen

Egyszersmind felkérem, hogy a nemzeti
leni az osztály részéről Közülési
előadás még nem adna kijelölve,
akalmas előadó felől gondoskodni
kívánok, hogy a közelebb ülésre
kívánó programm-közlésig el
legyen mit felolvasnia.

Tiszteled

Budapesten 1876 március. 22.

alázatos

244

1876

1 roll.

244
— 876.

Tisztelt Választmány úr!

Az akadémiai pályamak jelelt szobor mivolta fenn lebegvén, annak eredményét következőkben van szerencsém a közelgő nagy-gyűlésre való tekintettel, a t. osztály tudomására juttatni:

1. Számvet-díj. Az 1875 folyván megjelent nyelvtudományi értekezésnek.
2. Teleki-jut. 1876-ra szónoni játék hirdetendő.
3. Farkas ovszki-jut. a) Az 1875 dec. 31-re hirdetett komoly dráma (400 #) most dűlőre
b) 1877 dec. 31-re hirdetve van tiszta vígjáték (400 #)
c) 1879. dec. 31-re következik komoly dráma (200 #).
4. Marczibányi (: 40 #) díj. a) Volt hirdetve (: a kiró szókról) egy kettős jut. (80 #) 1875: dec. 31-re. Ennek nem érkezett pályamű. Ujra kitüzhető.
b) Uj 40 # (1877/8 évi járandóságból)
kitüzhető 1878 dec. 31-re
5. Nádasdy-jut. a) Volt kitüzve 1875: május 11. napjára. Ez a mostani nagy gyülekezeten került elosztás alá. (Ez 200 # kettős jutalom)
b) Van kitüzve (100 #) 1876. dec. 31-re, mely 1877-ben ítéletileg oda. Ez csak ujra hirdetendő.
6. Teleszáry 500 ft utólagos-jutalom 1872-1876. évkörre. Ujra hirdetendő, azon nyomatékkal, hogy a jövő 1877-ben már odaitéltessék.
7. Gorove jut. ezentúl minden 60 # 4 évenkénti. Mi, vélnénk tört. kérdés van hirdetve a #-ik oszt. tárgyiszéről 1876. dec. 31-re. Uj kérdés, (az is erkölcstud.) kitüzhető csak 1879. dec. végére.
8. Horváth-Traknói: Dévay élete. 100 #. Nem érkezvén pályamü, ujra kitüzhető.

I.

Egyszersmind jótékcem, hogy a mennyiben az osztály részéről közlési előadás még nem volna kijelölve általános előadás felől gondoskodni szíveskedjék hogy a közelebbi összehivandó programm-bizottság elé tegyen mis feljegyzeseni.

Fiszelemet Budapest 1876. márcz 22.

alázatos szolgája

Arany László
főjegyző.

2414

Jegyzőkönyv.

A M. T. Akadémia 1876. márt. 6-án tartott mathem. és term.-tudom. osztályülésének jegyzőkönyve

Eötvös Károly akadémiai nagy jutalomra valamint a marczibányi-féle vagy második jutalomra 1876-ban a mathem. munkák pályázatának. Bejelentve volt egy munka Lechner Ottó „Csillagászati elemei" a marczibányi jutalomra. Bizottságok volnának alakítandók az egyes ágak szerint oly módon, hogy minden csoportban az illető tagok száma, a mi 1870–1875-ben megjelent és általuk összevéleményezés végett egy ülésben, mely április 2-ig bevolna terjesztendő az osztály ülésében, hogy az azon nap tartandó legközelebbi rendes ülésben a további teendőkről az osztály határozhasson.

Ezen indítvány határozatra emeltetvén, a bizottságok alakultak (183. lap ügyrend)

Tiszta mathesis. Vész, Hunyady (összehívó) Vész.

Mechanika, mathematika, ormészetan és földrajz, csillagászat (összehívó) Szily, tagok: Eötvös, Kondor.

Geodaesia. Kautzit (összehívó); Fest.

Építészet, gépek, lajózás, hadtan, művtan bányászat Kruspér (összehívó); Kenessey, Hollán, Zsigmondy.

Magyarázat: 7ik értekezlet
1876 junius 6.

Nagyr.

Skrily Kálmán úrnak

akad. nagyobbtalan

math. tudományok

Kör ából

244
876.

Tisztelt osztálytitkár úr!

Az akadémiai jutalmak felett szokott módon szemlét tartva, ennek eredményét következőkben van szerencsém, a közelgő nagygyűlésre való tekintettel, a t. osztály tudomására juttatni.

— 1, Nagy- és Stancsics-féle. 1870-ről mathem. munkáknak most ítéltetik oda. csak 1881-ben kerül ismét a III. osztályra.

2. Vitéz-jutalom 40 # ügy csak 1879-re következik.

— 3. Vitéz- és Koizmics 80 # Most kerül eldöntés alá.

— 4. Fáy- alapitv. Egy most döntetik el. Uj kérdés (vagy a II. vagy a III-dik osztályból:) 1878 dec. 31-re következik.

5. Bérsán-jut. ki van tüzve 1877 dec. 31-re. Ez folyvást hirdetendő. — Uj kérdést 1880-ra a II. osztály ad fel.

Egyszersmind fölkérem hogy a mennyiben az osztály részéről közülési előadás nincs nem volna kijelölve, akkor előadás felől gondoskodni szíveskedjék, hogy a közülésre összehivandó programm bizottság elé kerülhessen.

Tisztelettel

Budapest 1876 marcz 22.

Lázaros Károly
főtitkár.

Nagygyülés 7ª ülésekből
1876 jun 6.

214

Mélyen tisztelt Akadémia!

Az alapszabályok 11-ik szakának értelmében egy akadémiai tag jogával élvén, bátorkodom Bevilhy Leo urat akadémiai levelező tagunknak ajánlani.

Elég volna talán ajánlatomat támogatása végett „A tanügy elméletei" című munkája hivatkozni, mely mint a T. Akadémia ajánlatára a pesti karai első takarékpénztár által tett jutalmazva. Bevilky Leo a nyomban e pontra nagy érdekű és komoly tanulmányozást ívet művén kívül legújabban egy második kötetet is „Nemzetek" címe alatt, melyet mint tanulmányát bocsátva közre a társadalmi tudományok körében magyarország jelen helyzetének megvilágosítására és orvoslására.

E mű, fájdalmasan illusztrálva jelen irodalmi viszonyunkat, csak úgy nő saját költségén kiadható meg világát; pedig mind a mély és komoly tanulmány, mind a széles ismeret és őszinte meggyőződés valamint független nézetnyilvánítás tekintetében egyike a legjobbaknak, mik újabb időben a társadalmi tudományok körében megjelentek.

Állításom igazolásául szolgáljon a „Hon", a „Pesti Napló" és a „Fővárosi Lapok" mellékelt ítélő példányai, melyekben a szóban levő munka ismertetve van; a „P. Napló" csak azért

nem mellékkben, mert az illető ismeretére magam óhaja.

Egy különböző irányú és pártállású lapok egyhangu dicsérő, pedig kimerítő ismeretén alapuló dicsérő ítélete eléggé ajánlja a munkát, egyúttal módot nyújt, hogy az Akadémia tiszteltetett tagjai tartalmával s irányával megismerkedjenek.

Képviselőtársaimnak melegen merem Beöthy Leo unalomig terjedő tudnivalók ajánlani, meg lévén győződve, hogy alapos és sikeres ismeretei még több nagybecsű munkával fogják hazai irodalmunkat gazdagítani; de már eddigi működése is megérdemli, hogy a T. Akadémia ne ignorálja.

Beöthy Leo, miniszteri titkár a kereskedelmi minisztériumban s az országos statisztikai hivatalban felállása óta működése nem egyszer adta fényes jelét alapos statisztikai és nemzetgazdasági tudományos képzettségének.

Mély tisztelettel

A Tekintetes M. Tud. Akadémiának

Budapesten 1876 május 24-én

alázatos polgára

Kubinyi Károly

rendes tag.

II. E.

1876: 42. 52. ✓

Ék. 1876 március. 23.

246. 1.

Tagajánlás.

11.

A legközelebbi választásokra a II. osztály részéről a magyar tudományos akadémia levelező tagjának van szerencsém ajánlani:

Főtiszteledő Lukácsy Kristof esperes és szamosujvári plébános urat.

A hazai történelem kútfőinek minél alaposabb és többoldalu tanulmányozása és megismertetése a magyar tud. akadémia egyik fontos feladata lévén, ajánlásamot kiválólag ~~avval~~ indokolom, hogy Lukácsy Kristof ür mint született örmény, és a magyarországi s erdélyi örmények közt tudományánál fogva a legkitünőbb hazánkfiainak egyike, egész szellemi erejét az örmény történeti kútfőknek hazai történelmünkér lekében és igen kedvező sikerveli tanulmányozásának szentelte. Számos kisebb munkáján kivül, p. o. „Emlékezetek az erdélyi örmények mult életéből" (Bécs 1859.), „Historia Armenorum Transsilvaniae a primordiis gentis usque nostram aetatem" (Bécs 1859.) stb. stb., ~~itt~~ különösen főmunkájára hivatkozom: „A magyarok őselei, hajdankori nevei és lakhelyei eredeti örmény kútfők után" (Kolozsvár 1870.).

Ezen munkának többféle jelentőssége
van: 1, Hogy az eredeti örmény kútfők
után készülnek; s minthogy ezeknek nagy
történeti fontosságát a mai tudományos vi-
lágnak közvéleménye minden kétség fölébe
emelte, a szerzőnek érdeme itt annál nagyobb,
mivel előtte hazánk tudosai azoknak tüzetes
nyozásával még nem igen foglalkodtak, s így
ezen irányban ő úttörőnek tekintendő.

2, A magyarok régi története ezen
kútfőkből igen érdekes és nevezetes felvilá-
gosítást nyer.

3, Ehhez járúl, hogy Lukácsy Kristof
úr az erdélyi muzeum alapításában és
működésében minden tekintetben elismerésre
méltó tevékenységet kifejtett.

Részemről még azon reménytis kifejezem, hogy
Lukácsy úrnak választatása egyszersmind a ma-
gyarországi és erdélyi örmények általában elis-
mert hazafiúi érdemei iránti elismerésnek
tekintheto lesz.

Budapesten 1876. mart. 22.

Wenzel Gusztáv,
akad. r. tag.

II. o.

1876; 53.-52.

Čís. 1876. března. 24.

249.

Zapsáno

II.

A legközelebbi akadémiai választásokra a II. osztály részéről a magyar tudományos akadémia levelező tagjának van szerencsém ajánlani

Méltóságos Vajkay Károly m. kir. táblai ~~tanácselnök~~ tanácselnök úr. mint.

A magyar tudományos akadémia körébe a jogtudomány is tartozván, érdekünkben van intézetünk tagjainak oly férfiakat megnyerni, kik alapos jogtudományi képesítettségöknél fog. va körünkben a jogtudományt méltó módon képviselik. Ennek folytán m. Vajkay Károly urat, Ki mint szakember „általános" „kitűnő" elismerésben régóta már részesül, s a bírói rendnek egyik különösen jeles tagja; azonkívül pedig az irodalom terén is magát érdemesítette, a tek. akadémia figyelmébe ajánlom. Nevezetesebb munkái:

A német közönséges magánjog és tör. ténelme köréből, Budapest 1875.

Kolozsvári Tractatus, „A Successióról" (Kolozsvári város régi statutumai) Budapest 1875.

Mindkét munka nemcsak jeles, hanem tárgyánál és közvetlen czéljánál fogva legjelentősebb értelemben tudományos tartalmú is.

Budapesten 1876. márt. 22.

Wenzel Gusztáv,
m. t. a. r. tag

Fóth Lóránt
r.

II. D.

1876: 36 a

Ek. 1876 märx. 24.

250.

II.

A legközelebbi választásokra a II. osztály részéről a magyar tudományos akadémia Külföldi tagjának van szerencsém ajánlani:

mélt. Kunik Ernő urat,

orosz cs. államtanácsost, a szent-pétervári tud. akadémia egyik elsőrendű tagját, az Eremitage nevű pétervári cs. palotában lévő tört. és régiségi gyűjtemény igazgatóját, és számos akadémiák és tudományos társaságok tagját.

Kunik Ernőnek tudományos munkássága egész Európában nagy tiszteletben tartatik, s így talán nem szükséges tudományos érdemeit részletesen felhozni. Csak azt jegyzem meg, hogy azon vidékek és népségek története Keleti Európában és Ázsiában, melyek hazai történetünk szempontjából különösen fontosak, az ő kutatásai által több irányban nevezetes felvilágosítást nyert; s hogy ő nevezetes felvilágosítást nyert; s hogy ő nevezetes felvilágosítást tudományaiban elismert auctoritás. Ehhez járúl, hogy ő a magyar nemzethez való rokon szenvének több alkalommal világos tanuságát adta, s midőn hazai tudósunk Reguly Antal Oroszországban volt, tanulmányait és kutatásait hatályosan támogatta. Budapesten 1876. mart. 22.

Wenzel Gusztáv
m. a. r. tag.

Ék. 1876 márcz. 22.

251.

II.

II. O.

1876: 43. 52.

2

A Magyar Tudományos Akadémia Könyvtára

Nyelvemlékek. I–III.

Összehasonlító nyelvészeti. XIV, 2–6.

Magyar történelmi tár. IX, XII, XIX.

Monumenta Hungariae historica. I. Osztály. I. Kötet XVIII – XXIV.
Osztály II, III Kötet XXII, XXVI, XXVII XXXIII. Osztály IV, Kötet I, II.
Archivum Rákóczianum. I. Osztály, Kötet I, III, IV. II. Osztály Kötet II.

Icones selectae hymenomycetum Hungariae. II, III.

Monumenta Hungariae archaeologica. III, 1.

Archaeologiai közlemények. IX, 2

Almanach 1874, 1875

Nyelvtudományi közlemények. X, 3; XI; XII, 1.

Magyar nyelv szótára. VI, 3. 4.

Török-Magyarkori történelmi emlékek. IX.

Mathematikai és természett. közlemények. VIII – X.

Hazai és külföldi folyóiratok Magyar tudományos repertóriuma. I.

Magyar-Ugyr Összehasonlító szótár. Füzet I, II.

Imre (S.) Szegeni és kalas szólások viszálata.

Matlekovits (S.) A Szent István különbözeti kitelalyáh.

Név és Tárgymutató a M. T. Akad értekezéseinek. I–VIII.

Név és Tárgymutató a Török-Magyarkori etc I–VII.

Értekezések a Természettudományi Körből: III, 15; IV, 3-6; V 1–11; VI, 1–6.

" Mathemat. Tudományok Köréből. II, 3–6; III, 1–8; IV, 1–3.

" ~~Történet.~~ Tudományok Köréből II. 10; III, 1–10; IV, 1–6; V, 1.

" Nyelv és Széptudom. Köréből. III, 8–11; IV, 1–10

" Társadalmi Tudom. Köréből. II, 8–11; III, 1–6.

Értesítője VII, 8–14; VIII, 1–17; IX, 1–12

Jegyzéke. 1875.

Ed. 1876 mars 24.

252.

The Smithsonian Institution,

has received from the Hungarian Academy of Sciences, Budapest, the works mentioned on the other side, [illegible]

a gift for which it returns a grateful acknowledgment.

Joseph Henry
Director S. I.

Smithsonian Institution,
Washington City, U. S. A., Feb. 25, 1876.

Ajánlat

Lucleró Tagságra

Alulírt a magyar tud. akadémia, kitöltött pedig ennek III osztálya figyelmébe Lucleró tagul leendő megválasztására ugyét, ajánlja:

Schuller Alajos

műegyetemi Tanárunkat

A tett ajánlat alapjául szeretett tanárunk tudvalevő dolgozatai szolgálnak:

1. Über die Messung von Arbeitsmengen. (Ungarische Rundschau (Egy. Ann. CXL II 1892)

2. Über Apparate zur objektiven Darstellung der Lissajous'schen Figuren. (Carl Repertorium 11 kötet 1894)

3. A súly és tér állításának ösmeretéről. (mag. tud. akad. II kötet IV szám)

4. A Dunsen-féle Calorimeterről. (Schuller és Wartha Károly dolgozata, előterjesztve a m. tud. Akadémiában)

5) A légnyomás változásainak pontos meghatározásáról. (Egyközleb előterjesztve a m. tud. akadémiában)

Buda-Pest. 1896. Május hó 25-én

Szarvas Gábor
rend. tag.

Vetum 1576 március, 26.

254

Pagyjánlat.

III.

6 Schaidin Reg.

1

MTA KÖNYVTÁRA
KÉZIRATTÁR
AKADÉMIAI LEVÉLTÁR

1876

KÉZIRATOK

FOLYTATÁSA KÖVETKEZIK